

**UCHWAŁA NR XV/132/15
RADY MIEJSKIEJ W SZUBINIE**

z dnia 5 listopada 2015 r.

w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szubin

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, 443, 774, 1265 i 1434) w związku z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 130, poz. 871), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szubin wraz z załącznikami:

- 1) tekst studium w trzech częściach, stanowiący załącznik nr 1, 2, 3,
- 2) rysunek studium gminy w skali 1:25 000, stanowiący załącznik nr 4,
- 3) rysunek strefy miejskiej w skali 1: 5 000, stanowiący załącznik nr 5,
- 4) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag stanowiący załącznik nr 6.

§ 2. Traci moc uchwała nr XVIII/180/2000 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 20 września 2000 r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szubin.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szubina.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy oraz umieszczeniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Szubin.

Przewodniczący Rady

Remigiusz Kasprzak

S t u d i u m

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin

tekst Studium - część pierwsza

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

PRACOWNIA PROJEKTOWA „SIEĆ 1” PAWEŁ ŁUKOWICZ

ul. Gdańska 54/6, 85-021 Bydgoszcz

St u d i u m

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

gminy Szubin

tekst Studium - część pierwsza

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Spis treści

Wstęp.....	4
Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.....	4
Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.....	29
Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	36
Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	53
Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.....	76
Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia.....	80
Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy.....	81
Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.....	83
Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	83
Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	83
Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.....	84
Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.....	84
Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.....	84
Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.....	84
Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	95

WSTĘP

PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szubin, zwane dalej „Studium”. Studium obejmuje obszar gminy miejsko-wiejskiej Szubin w jej granicach administracyjnych.

PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz.717).

Rada Miejska w Szubinie podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szubin w dniu 27 października 2005 roku (nr uchwały XXX/252/05). Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Szubina. Dotychczas obowiązujące Studium zostało uchwalone uchwałą Nr XVIII/180/2000 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 20 września 2000r.

CEL I ZADANIA SPORZĄDZANIA STUDIUM

Podstawowym celem sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest – zgodnie z ww. ustawą - określenie „polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego”.

Studium jest podstawowym dokumentem planistycznym który kształtuje politykę gospodarowania przestrzenią na obszarze gminy i jest komplementarne wobec innych branżowych i ogólnych strategii, planów i programów rozwoju.

Zadaniami Studium są:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej dotychczasowym rozwojem,
- sformułowanie optymalnych kierunków rozwoju przestrzennego gminy,
- stworzenie podstawy prawnej do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- promocja rozwoju gminy.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Szubin położona jest w środkowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w południowej części powiatu nakielskiego (siedziba gminy leży w odległości ok. 18 km od Nakła). Jest jedną z 35 gmin miejsko-wiejskich województwa. Siedziba gminy licząca ok. 9,5 tys. mieszkańców należy do licznego w województwie grona miast o podobnej klasie wielkościowej (jest drugim pod względem wielkości miastem powiatu). Jest miejską siedzibą gminy, ukierunkowaną na obsługę mieszkańców gminy, obsługę rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości, nie wykazującą obecnie wyraźnej specjalizacji, ale oferuje także usługi o znaczeniu powiatowym (zwłaszcza opiekę szpitalną i szkolnictwo ponadgimnazjalne), co powoduje, że pod względem stanu rozwoju usług – wyróżnia się wśród innych małych miast. Gmina zajmuje powierzchnię ok. 332,1 km² co lokuje ją wśród największych gmin województwa (jest drugą po Koronowie gminą pod względem zajmowanej powierzchni). Powierzchnia gminy w skali województwa kujawsko-

pomorskiego jest obiektywnie bardzo duża (większość gmin zajmuje powierzchnię 80-200 km²), jednak warto zauważyć, że kilka gmin w tej części województwa cechuje się dużymi (choć mniejszymi, niż gmina Szubin) powierzchniami, np. Kcynia, Żnin, Mogilno.

Liczba ludności gminy wynosi prawie 24 tys. co lokuje gminę w grupie jednostek dużych i zwiększa się w ostatnich latach. Także liczba ludności wiejskiej (prawie 14,5 tys.) wyróżnia gminę na tle innych obszarów wiejskich regionu (pod względem liczby mieszkańców wiejskich gmina lokuje się na 3. pozycji w regionie – jest to liczba znacznie większa, niż przeciętnie – większość gmin liczy na obszarach wiejskich ok. 5-9 tys. mk.).

Gęstość zaludnienia przekracza 40 os/km² a w odniesieniu do obszaru bez lasów, łąk i pastwisk – zbliża się do 80 osób/km² – pierwsza wartość jest dosyć niska, ale druga (odniesiona do faktycznej powierzchni zamieszkania i prowadzenia działalności) jest dosyć wysoka. Obydwie wartości mają jednak charakter neutralny i nie stanowią istotnego uwarunkowania rozwoju (ani pozytywnego, ani negatywnego).

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto oraz 56 miejscowości wiejskich o bardzo zróżnicowanej liczbie mieszkańców. Największe miejscowości – Zamość (1,5 tys.), Rynarzewo (1,4 tys.), Kołaczkowo (1,05 tys.), Tur (0,95 tys.), Zalesie (0,75 tys.), zaliczają się do kategorii dużych w skali województwa wsi, aczkolwiek w sąsiednich gminach (także na terenie powiatu) jest kilka miejscowości wiejskich o znacznie większej liczbie mieszkańców.

Siedziba gminy – miasto Szubin - położona jest w odległości niespełna 20 km od granic Bydgoszczy (siedziby Wojewody) i ok. 75 km od Torunia (siedziby Marszałka i władz samorządowych województwa). Uwagę zwraca regularny kształt gminy oraz centralne położenie siedziby, dobrze dostępnej z terenu całej gminy (węzeł, w którym zbiegają się drogi różnych kategorii).

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Na ogólną powierzchnię 33209 ha składają się użytki rolne zajmujące prawie 18,8 tys. ha, lasy i grunty leśne – 11070 ha, pozostałe grunty i nieużytki – zajmujące razem prawie 3,4 tys. ha.

Szczegółowa struktura użytkowania gruntów jest następująca (wg Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, powierzchnia w ha):

	miasto	obszary wiejskie	łącznie gmina
a) użytki rolne			
grunty orne	347	13263	13610
sady	4	115	119
łąki trwałe	52	3506	3558
pastwiska trwałe	25	911	936
grunty rolne zabudowane	7	300	307
grunty pod stawami	2	100	102
grunty pod rowami	4	186	190
razem	441	18381	18822
b) grunty leśne oraz zakrzaczenia i zadrzewienia			
las	33	11564	11597
grunty zadrzewione i zakrzaczone	1	169	170
razem	34	11733	11767
c) grunty zabudowane i zurbanizowane			
tereny mieszkaniowe	76	165	241
tereny przemysłowe	26	26	52
inne tereny zabudowane	43	30	73
zurbanizowane tereny niezabudowane	13	14	27
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	26	35	61
drogi	56	742	798

tereny kolejowe	16	44	60
razem	256	22	278
d) grunty pod wodami			
płynącymi	10	321	331
stojącymi	0	39	39
razem	10	360	370
e) użytki ekologiczne			
razem	0	35	35
f) nieużytki			
razem	13	784	797
g) tereny różne			
razem	0	15	15

Na tle przeciętnej struktury powiatowej i wojewódzkiej, gmina prezentuje:

- wyraźnie wyższy wskaźnik lesistości (powiat jest tu jednak zróżnicowany i wartość średnia jest nieadekwatna do porównań)
- w konsekwencji powyższego - gmina notuje niższy, niż w powiecie i niższy, niż w województwie - udział użytków rolnych
- udział łąk, pastwisk i sadów jest wyraźnie wyższy od średnich wojewódzkich, ale bardzo zbliżony do średnich powiatowych

Struktura użytkowania gruntów wskazuje więc na rolniczy-leśny charakter gminy - w dodatku rolnictwo opiera się zarówno na tradycyjnych uprawach polowych, jak i na sporych powierzchniach łąk i pastwisk w dolinie Noteci i Gąsawki.

Tabela. Struktury użytkowania gruntów w gminie Szubin na tle wartości średnich

Obszar		Użytki rolne	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty i nieużytki
obszary wiejskie	(ha)	18334	13846	79	3544	865	11060	3047
miasto	(ha)	424	277	5	116	26	10	334
razem gmina	(ha)	18758	14123	84	3660	891	11070	3381
	(%)	56,5	42,5	0,3	11,0	2,7	33,3	10,2
powiat nakielski	(%)	66,3	52,0	0,6	11,1	2,6	22,1	11,6
woj. kujawsko-pomorskie	(%)	64,5	56,1	0,7	5,2	2,5	22,9	12,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

W tabeli przedstawiono dane na temat struktury, pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego. Różnią się one od danych we władaniu GUGiK, co częściowo wynika z nieco innej metodologii danych. Dane z GUGiK należy traktować jako bliższe rzeczywistej strukturze. Dane GUS są jednak powszechnie używane do wszelkich analiz i to właśnie na ich podstawie dokonuje się porównań statystycznych różnych jednostek.

SIEĆ OSADNICZA

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto oraz 56 miejscowości wiejskich o bardzo zróżnicowanej liczbie mieszkańców.

Liczba ludności miejscowości jest bardzo zróżnicowana i zawiera się w przedziale od kilku-kilkunastu do znacznie ponad 1 tys. Sieć osadnicza jest skoncentrowana w zakresie skupienia ludności (większość ludności wiejskiej zamieszkuje kilka największych sołectw), ale jednocześnie bardzo rozproszona pod względem liczby miejscowości, z których znaczna część to małe wsie. Duże miejscowości to jednostki związane z osadnictwem podmiejskim (wzrost liczby mieszkańców poprzez napływ ludności z zewnątrz i budownictwo

podmiejskie), ale także – co też jest specyfiką gminy Szubin – liczne miejscowości, które zwiększały liczbę mieszkańców poprzez rozwój rolnictwa lub przedsiębiorczości podmiejskiej. Wsie liczące ponad 300 mieszkańców, stanowiące tylko 1/4 ogółu, skupiają 2/3 ludności wiejskiej. Oznacza to, że 1/3 mieszkańców zamieszkuje ponad 40 wsi, z których 24 liczą poniżej 110 mieszkańców (łącznie liczą mniej mieszkańców niż Rynarzewo – nie będące przecież największą miejscowością wiejską gminy).

Tak duże rozproszenie osadnictwa jest ważnym czynnikiem ograniczającym rozwój. Wielkość miejscowości wiejskich to czynnik warunkujący podnoszenie jakości życia mieszkańców. Zasadę tę należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji mających wpływ na dalszy rozwój gminy, zwłaszcza przy dążeniu do koncentracji zaludnienia w największych miejscowościach.

W hierarchii sieci osadniczej gminy wyróżnić należy 3 poziomy, różniące się zakresem oferowanych usług oraz wielkością obsłużanego obszaru:

- siedziba gminy - Szubin
- ośrodki uzupełniające (obsługujące części gminy w zakresie działalności usługowych) – Rynarzewo, Tur, Chomętowo, Królikowo, Zalesie
- pozostałe miejscowości, w tym miejscowości z pojedynczymi usługami o znaczeniu gminnym

Hierarchia sieci osadniczej w gminie, wyznaczona na podstawie lokalizacji instytucji obsługi mieszkańców, wskazuje, iż głównym ośrodkiem obsługi pozostaje Szubin. W sąsiedztwie gminy leży kilka miast o różnym potencjale, w tym zwłaszcza Bydgoszcz (będąca celem silnych ciążenia części północnej gminy), a także dwa ośrodki powiatowe (Nakło i Żnin), stąd część mieszkańców realizuje zarówno codzienne, jak też mniej powszechne (specjalistyczne) potrzeby poza terenem gminy.

Wskazuje się utrzymanie powyższej hierarchii jako odpowiedniej dla kształtowania rozwoju gminy z założeniem poprawy wyposażenia każdego z poziomów hierarchicznych.

Analizując charakter zabudowy miejscowości, należy stwierdzić że najkorzystniejsze warunki rozwoju posiadają miejscowości o skupionym charakterze, gdzie większość zabudowy jest skoncentrowana w ramach zwartej struktury – takich miejscowości jest na terenie gminy bardzo dużo. Większość dużych miejscowości charakteryzuje się skupioną zabudową.

Tabela. Liczba ludności miejscowości wiejskich gminy Szubin w roku 2013 (wg Urzędu Miejskiego w Szubinie)

L.p.	Miejscowość	Liczba ludności	% ogółu ludności wiejskiej	L.p.	Miejscowość	Liczba ludności	% ogółu ludności wiejskiej
1	Zamość	1507	10,5	29	Godziszewo	146	1,0
2	Rynarzewo	1384	9,6	30	Żurczyn	138	1,0
3	Kończakowo	1035	7,2	31	Stanisławka	133	0,9
4	Tur	938	6,5	32	Brzózki	127	0,9
5	Zalesie	736	5,1	33	Ameryczka	106	0,7
6	Kowalewo	659	4,6	34	Szaradowo	102	0,7
7	Królikowo	550	3,8	35	Niedźwiady	92	0,6
8	Samokłęski Duże	481	3,4	36	Chobielin	91	0,6
9	Słupy	404	2,8	37	Wymysłowo	84	0,6
10	Wolwark	394	2,7	38	Mąkoszyn	78	0,5
11	Szubin-wieś	377	2,6	39	Skórzewo	68	0,5
12	Łachowo	363	2,5	40	Wrzosek	66	0,5
13	Wąsosz	324	2,3	41	Grzeczna Panna	59	0,4
14	Smolniki	315	2,2	42	Nadkanale	56	0,4
15	Szkocja	299	2,1	43	Wojślawiec	53	0,4
16	Pińsko	275	1,9	44	Rzemieniewice	48	0,3
17	Dąbrówka Słupska	261	1,8	45	Drogosław	47	0,3
18	Gąbin	255	1,8	46	Olek	47	0,3
19	Chomętowo	254	1,8	47	Zielonowo	44	0,3

20	Stary Jaruzyn	238	1,7	48	Zazdrość	39	0,3
21	Małe Rudy	225	1,6	49	Smarzykowo	38	0,3
22	Słonawy	219	1,5	50	Głęboć	21	0,1
23	Retkowo	210	1,5	51	Jeziorowo	19	0,1
24	Ciężkowo	208	1,4	52	Bielawy	17	0,1
25	Chraplewo	194	1,4	53	Podlaski	15	0,1
26	Żędowo	167	1,2	54	Koraczewko	14	0,1
27	Kornelin	155	1,1	55	Kowalewo Nowy Świat	13	0,1
28	Samokłęski Małe	148	1,0	56	Trzciniec	11	0,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Szubinie

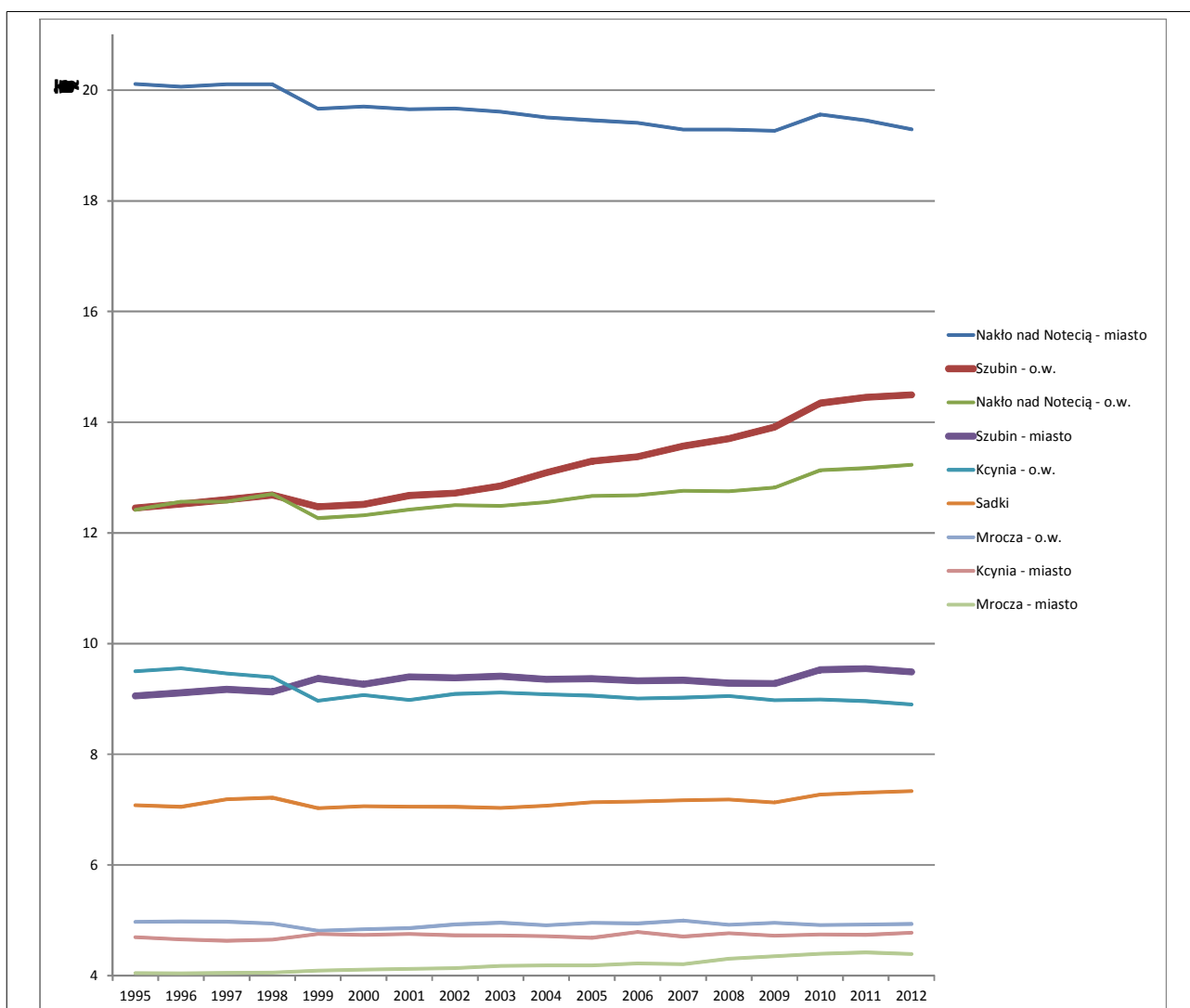
Tabela. Sołectwa gminy Szubin w roku 2013

Lp.	Sołectwo	Miejscowości
1.	Brzózki	Brzózki
2.	Chomętowo	Chomętowo
3.	Ciężkowo	Ciężkowo, Smarzykowo
4.	Chraplewo	Chraplewo
5.	Dąbrówka Słupska	Dąbrówka Słupska
6.	Gąbin	Gąbin
7.	Godzimierz	Godzimierz
8.	Grieczna Panna	Grieczna Panna
9.	Kończakowo	Kończakowo, Stanisławka
10.	Kornelin	Kornelin, Drogostaw
11.	Kowalewo	Kowalewo
12.	Królikowo	Królikowo
13.	Łachowo	Łachowo
14.	Małe Rudy	Małe Rudy
15.	Mąkoszyn	Mąkoszyn, Jeziorowo, Zielonowo
16.	Pińsko	Pińsko
17.	Retkowo	Retkowo, Koraczewko
18.	Rynarzewo	Rynarzewo, Wojślawiec
19.	Samokłęski Duże	Samokłęski Duże, Niedźwiady
20.	Samokłęski Małe	Samokłęski Małe
21.	Skórzewo	Skórzewo
22.	Słonawy	Słonawy
23.	Słupy	Słupy
24.	Smolniki	Smolniki, Zazdrość
25.	Stary Jaruzyn	Stary Jaruzyn, Chobielin, Wymysłowo
26.	Szaradowo	Szaradowo, Zalesie ul. Wierzbowa, Ameryczka
27.	Szkocja	Szkocja
28.	Szubin-Wieś	Szubin-Wieś
29.	Tur	Tur
30.	Wąsosz	Wąsosz
31.	Wolwark	Wolwark
32.	Wrzose	Wrzose
33.	Zalesie	Zalesie (bez ulicy Wierzbowej), Rzemieniewice
34.	Zamość	Zamość, Bielawy, Nadkanale, Podlaski, Trzciniec
35.	Żędowo	Żędowo
36.	Żurczyn	Żurczyn, Głęboć, Olek

Źródło: BIP Urzędu Miejskiego w Szubinie

Liczba ludności i jej zmiany

W 2012 roku gmina Szubin liczyła 23981 mieszkańców. Jest to liczba duża na tle innych gmin województwa kujawsko-pomorskiego - gmina Szubin, pod względem liczby ludności lokuje się na 12. pozycji wśród 144. gmin województwa (co oznacza, że jeśli pominie się 5 największych miast, gmina lokuje się w ścisłej czołówce województwa). Warto jednak zauważyć, że w tej części województwa duże gminy nie są zjawiskiem nietypowym - sąsiednie gminy Nakło i Żnin są jeszcze ludniejsze, a gmina Białe Błota jest drugą co do wielkości gminą wiejską województwa. Gminę zamieszkuje 14494 mieszkańców wiejskich i spośród 127 gmin wiejskich i wiejskich części gmin miejsko-wiejskich jest to trzecia co do wielkości wartość (po gminach Lubicz i Białe Błota). Miasto Szubin liczy 9487 osób, co lokuje je pomiędzy małymi miastami, a ośrodkami powiatowymi (Szubin jest miastem większym niż powiatowe miasta Sępólno Krajeńskie oraz Radziejów).

Rys. Zmiany liczby ludności w powiecie nakielskim. Większość miast i obszarów wiejskich powiatu cechuje się stagnacją, lub nieznacznymi zmianami. Miasto Szubin początkowo notowało wzrosty, następnie począwszy od roku 2003 przez kilka lat sukcesywnie, choć bardzo powoli, traciło mieszkańców, by w 2010 zanotować wzrost.

W powiecie nakielskim gmina jest - po gminie Nakło, drugą pod względem liczby mieszkańców jednostką. Powiat nakielski z liczbą ludności przekraczającą 86 tys. jest dużym powiatem. Liczy 5 gmin, wśród których 4

to gminy miejsko-wiejskie. Gmina Szubin stanowi 27,6% ludności, przy czym prawie 17% ogółu mieszkańców powiatu zamieszkuje tereny wiejskie gminy, a prawie 11% - miasto Szubin. Wśród ludności wiejskiej powiatu, gmina Szubin stanowi 29,6% ogółu. Miasto Szubin jest dwukrotnie mniejsze od ośrodka powiatowego, ale też dwukrotnie większe od Kcyni i Mroczy. Jeszcze w roku 1995, gmina Szubin stanowiła 25,5% ludności powiatu, ale ponieważ zwiększa liczbę mieszkańców szybciej, niż pozostałe gminy – udział ten wzrósł o ponad 2 punkty procentowe.

W ostatnich latach gmina cechuje się wzrostem liczby ludności. Pomiedzy rokiem 1995 a 2012 liczba mieszkańców gminy wzrosła o 2475, czyli o 11,5%. W mieście wzrost wyniósł 433 osoby (4,8%), ale na obszarach wiejskich - aż 2042 (czyli 16,4%). Północna część gminy rozwija się jako fragment strefy podmiejskiej Bydgoszczy, co skutkuje dużym napływem mieszkańców. Na tle powiatu nakielskiego zmiany obserwowane w gminie są bardzo znaczące i wyróżniają się charakterem - pozostałe gminy powiatu stagnują - cechują się niewielkimi wzrostami lub spadkami, nie mającymi znaczenia dla ogólnej liczby ludności. Jednocześnie wzrosty obserwowane w gminie Szubin są znacznie niższe, niż w gminach leżących bliżej Bydgoszczy i wykazujących silniej zurbanizowany charakter (na przykład w gminach Białe Błota i Osielsko w analogicznym okresie wzrost liczby mieszkańców był dwukrotny, a w gminie Nowa Wieś Wielka – wyniósł 46%).

Przyczyny zmian liczby ludności

Gmina wykazuje korzystne wskaźniki ruchu naturalnego. Na obszarach wiejskich przyrost naturalny jest corocznie dodatni i w ostatnich latach wynosi 50-80 osób rocznie. W mieście przyrost jest niższy, ale w ostatnich latach notuje się poprawę w stosunku do sytuacji z lat 2002-04, gdy był on bardzo niski, a w roku 2002 - nawet ujemny. W ostatnich latach przyrost w mieście jest jednak bardzo zmienny i oprócz lat o wysokim wskaźniku dodatnim (jak 2010 i przyrost dodatni równy 56) są też lata o przewadze zgonów (jak w roku 2012 – ujemny przyrost 10). W skali całej gminy przeciętny roczny przyrost z ostatnich 5 lat wyniósł 65 osób rocznie. Corocznie obserwuje się wahania tej wartości - nie ma stałej tendencji.

Na terenie gminy notuje się sukcesywny wzrost liczby urodzeń. W mieście wzrósł on z poziomu ok. 80-90 w latach 2002-04 do ponad 100 obecnie (wyjątkowo niekorzystny był rok 2012), a na obszarach wiejskich z poziomu 130-150 w latach 1998-2002 do ponad 170 obecnie. W roku 2010 łącznie urodziło się w gminie ponad 300 osób i był to rok rekordowy.

Liczba zgonów w ostatnich latach jest stabilna. Ponieważ liczba mieszkańców zwiększa się, oznacza to względną poprawę sytuacji. Przeciętna liczba zgonów wynosi ok. 180-200 rocznie.

Wskaźniki ruchu naturalnego odniesione do liczby mieszkańców (na 1000 mk) są w gminie korzystne. Wskaźnik urodzeń zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich jest dosyć wysoki, a wskaźnik zgonów na obszarach wiejskich - niski. Przyrost naturalny na obszarach wiejskich w ostatnich kilku latach przekracza 4/1000 a więc jest korzystny.

Ruch migracyjny na terenie gminy przyjmuje odmienny charakter w mieście i na obszarach wiejskich.

Miasto Szubin wykazuje cechy typowe dla innych miast tej klasy wielkościowej, pełniących podobne funkcje - jest stosunkowo mało atrakcyjne dla masowego osiedlania się na jego terenie, ale równocześnie nie wykazuje nadmiernie silnego odpływu. Wprawdzie i w zakresie napływu i odpływu notuje się corocznie wahania - niekiedy nawet dosyć znaczne, ale saldo wieloletnie jest dosyć zrównoważone i nie wpływa istotnie na liczbę mieszkańców miasta (w ciągu ostatnich 5 lat łącznie miasto straciło w wyniku migracji 16 osób). W stosunkowo długim okresie, który poddano analizom (aż 18 lat - okres 1995-2012), na terenie miasta dokonano 2062 zameldowań i 2119 wymeldowań. Oznacza to, że wskutek migracji miasto straciło w tak długim okresie zaledwie 57 osób, a więc 0,6% stanu mieszkańców z roku 1995. Negatywny jest na pewno fakt, że w pierwszej połowie tego okresu, saldo było dodatnie, a w drugiej połowie było ujemne. Wskaźników migracji w przypadku miast nie powinno się porównywać do średnich wojewódzkich, gdyż są one bardzo silnie modyfikowane przez 5 największych miast, wykazujących odmienne charakterystyki - niemniej jednak porównanie do innych podobnych miast wskazuje, że sytuacja Szubina, choć niekorzystna,

jest typowa i dosyć często spotykana. Przy obecnym natężeniu migracji, wciąż nie stanowi zagrożenia dla rozwoju miasta.

Odmienny charakter przyjmują migracje na obszarach wiejskich gminy. Gmina Szubin wyróżnia się w tym zakresie na tle przeciętnych wartości wojewódzkich, a także na tle powiatu nakielskiego - wśród gmin powiatu wykazuje zdecydowanie najkorzystniejsze wartości migracji. W okresie 1995-2012 przewaga zameldowań nad wymeldowaniami wyniosła aż 1148 osób, a więc aż 9,2% stanu ludności z roku 1995. Oznacza to, że gmina znacznie zwiększyła liczbę mieszkańców w wyniku ruchów migracyjnych, co jest rzadkim zjawiskiem na terenie województwa i dotyczy w praktyce tylko obszarów dosyć silnie zurbanizowanych, rozwijających się pod wpływem oddziaływania dużych miast. Co ważne - zdecydowana większość tego przyrostu nastąpiła w drugiej połowie analizowanego okresu (aż 825 w ciągu ostatnich 9 lat). Szczególnie korzystny był okres 2003-10.

Wskaźniki salda migracji w ostatnich latach są w gminie Szubin na obszarach wiejskich znacznie wyższe, niż przeciętnie na obszarach wiejskich województwa i wynika to nie tylko z faktu, że napływ migracyjny jest wyższy, niż przeciętnie ale w jeszcze większym stopniu z faktu, że odpływ z terenu gminy jest wyraźnie niższy.

Gmina Szubin jest jednostką bardzo rozległą i niestety dostępność danych nie pozwala na dokonanie porównań dla różnych jej części. Niemniej obserwacje terenowe wskazują, że większość tych procesów ma miejsce w północnej części, a południowa wykazuje zapewne charakterystyki typowe dla obszarów o tradycyjnie wiejskim charakterze (a więc - znacznie mniejsze natężenie procesów). Oznaczałoby to, że część północna prezentuje pod względem migracji wyraźnie podmiejski charakter.

Struktury wieku i płci

Społeczeństwo gminy jest nieco młodsze, niż przeciętnie mieszkańcy województwa - dotyczy to zarówno ludności wiejskiej, jak i miasta, choć w tym drugim przypadku wartości średnie nie są miarodajne, ponieważ w bardzo silnym stopniu wpływają na nie bardzo niekorzystne wskaźniki typowe dla największych miast. O młodszej strukturze wieku świadczy wyższy udział grupy produkcyjnej i niższy poprodukcyjnej. Z porównania udziałów grup ekonomicznych wynika, że wskaźnik udziału grupy poprodukcyjnej, tak w mieście, jak i na obszarach wiejskich, jest bardzo korzystny, ale wyjątkowo korzystny jest udział grupy przedprodukcyjnej w mieście. Gmina jest obszarem napływu migracyjnego, w którym uczestniczą przede wszystkim ludzie młodzi, co skutkuje pozytywnymi strukturami.

Tabela. Udział grup ekonomicznych w ogólnej liczbie mieszkańców – porównanie gminy i województwa (% , 2012 r.)

Jednostka	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny	wiek poprodukcyjny
miasto Szubin	18,8	64,2	17,1
obszary wiejskie gm. Szubin	21,9	65,4	12,7
miasta województwa kuj.-pom.	16,9	64,2	18,9
obszary wiejskie województwa kuj.-pom.	21,5	64,0	14,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Struktura wieku w ujęciu dynamicznym (porównanie ostatnich kilkunastu lat) oddaje zachodzące globalnie, a więc także w gminie, procesy starzenia się ludności. Jest to zjawisko typowe, zachodzące we wszystkich gminach. Zgodnie z ogólnymi trendami, społeczność miasta jest silniej zaawansowana w procesie starzenia ludności. Przejawia się to nieco mniejszym udziałem grupy najmłodszej i wyższym udziałem grupy najstarszej. O ile w roku 1995 grupa przedprodukcyjna stanowiła (w gminie ogółem) prawie 32% ludności, to obecnie jej udział wynosi tylko niespełna 21%. W liczbach bezwzględnych spadek wyniósł prawie 1900 osób (i to w sytuacji, gdy do gminy napływa znaczna liczba młodej ludności z innych gmin). Spadek wyniósł więc prawie 28%, ale w mieście gdzie napływ migracyjny jest mniejszy – aż 35%, a na obszarach wiejskich (gdzie osiedla się większość migrantów) – ponad 22%. Cały czas wzrasta liczba osób w wieku produkcyjnym – obecnie jest to prawie 15,6 tys. (wobec 12,3 tys. w roku 1995). Grupa poprodukcyjna zwiększyła się bardzo znacząco – o prawie 1,1 tys. osób, a więc o 46%, przy czym w mieście – o ponad 65%, a na obszarach

wiejskich – o ponad 32%. Należy jednak pamiętać, że po roku 2020 w wiek poprodukcyjny wejdą liczne roczniki znajdujące się obecnie w starszych przedziałach grupy produkcyjnej. Wówczas nastąpi szybki przyrost liczby i udziału ludności starszej.

Na terenie gminy ma miejsce niewielka przewaga liczby kobiet – wynosi ona 173 osoby, przy czym w mieście liczba kobiet jest wyższa aż o 261, podczas gdy na obszarach wiejskich przeważają mężczyźni (przewaga wynosi 88 osób). W obydwu przypadkach jest to odzwierciedlenie typowych sytruktur – w miastach kobiety są grupą liczniejszą, na obszarach wiejskich przeważają mężczyźni.

Wskutek powyższego, wskaźnik feminizacji (czyli liczba kobiet na 100 mężczyzn) wynosi 106 w mieście, 99 na obszarach wiejskich i łącznie 101 w gminie. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że w grupie wiekowej najważniejszej dla rozwoju gminy, związanej z reprodukcją (15-39 lat) wskaźnik ten jest już niekorzystny, bowiem liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet (łącznie w gminie różnica wynosi 237 osób). Pod tym względem sytuacja jest niekorzystna i na wsi, i w mieście, bo wskaźnik feminizacji w obydwu przypadkach wynosi zaledwie 95. Struktura płci w tej grupie (15-39) stanowi zagrożenie dla dalszego prawidłowego rozwoju gminy. Rosnące dysproporcje w tej grupie zagrażać będą prawidłowemu rozwojowi (ograniczanie liczby związków, przekładające się na spadek liczby urodzeń). Dla starszych grup wiekowych typowa jest rosnąca przewaga liczby kobiet, związana z dłuższym przeciętnym czasem trwania życia kobiet. Ogromne dysproporcje widoczne są zwłaszcza w grupie powyżej 70 lat.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Zarówno dla miasta, jak i obszarów wiejskich prognozuje się zmiany w zakresie liczby oraz w zakresie struktur mieszkańców. Dla rozwoju gminy obydwa aspekty będą miały bardzo istotny wpływ - przede wszystkim w kontekście realizacji zadań własnych (zapotrzebowania na poszczególne rodzaje usług). Zmiany struktur są skutkiem postępującego starzenia społeczeństwa, ale w obszarach podmiejskich mogą być one w istotny sposób modyfikowane ruchami migracyjnymi. W obszarach podmiejskich notuje się mniejszy ubytek ludności młodej (niższe wskaźniki odpływu), a wśród osób migrujących na dany obszar także przeważają ludzie młodzi lub w średnim wieku. Tym samym zasadniczo zmieniają się obecne struktury wieku (znacznie wyższy udział grupy młodej, czego konsekwencją jest także większy wskaźnik urodzeń i zapotrzebowania na usługi oświatowe), ale przyszłą konsekwencją obecnie zachodzących procesów będzie nieproporcjonalnie silne zasilanie grupy emerytalnej (w perspektywie ok. 20-30 lat ta liczna obecnie grupa młoda będzie przechodziła w wiek emerytalny).

Na uwagę zasługuje fakt, że prognozowanie rozwoju demograficznego w obszarach podmiejskich jest obarczone ryzykiem, ponieważ są to procesy w całości zależne od uwarunkowań zewnętrznych - rozwój tylko w pewnym stopniu będzie zależny od zmian dotyczących obecnych mieszkańców gminy, a w dużym zakresie - od migracji na teren gminy. Skala osadnictwa podmiejskiego, a więc wielkość migracji na teren gminy, zależna jest od kilku czynników: ogólnych trendów panujących w społeczeństwie w tym zakresie (np. obecnie wciąż obserwuje się trend zabudowy podmiejskiej, ale nie można wykluczyć jego zmiany w kierunku powrotu do miast), potencjału głównego miasta i jego zdolności do generowania impulsów rozwojowych (w tym przypadku Bydgoszczy - obszary podmiejskie są ekonomicznie i społecznie zależne od głównego miasta), wreszcie atrakcyjności innych obszarów podmiejskich do przyjmowania napływu (obszary podmiejskie wykazujące przydatność dla rozwoju osadnictwa są rozległe i dotyczą w przypadku Bydgoszczy ponad 10 gmin - o skali napływu na teren gminy Szubin będzie świadczył poziom atrakcyjności i jej relacji do innych gmin).

Tym samym już prognozowanie zmian liczby ludności jest bardzo trudne, a bez wiarygodnej prognozy liczby nie jest możliwe precyzyjne określenie struktur. Niemniej jednak należy przyjąć następujące założenia rozwoju demograficznego gminy:

- obszary wiejskie podlegać będą stałemu napływowi mieszkańców, co będzie miało miejsce zwłaszcza w części północnej gminy - należy zakładać, że w wariantcie bardzo zachowawczym w roku 2020 ludność obszarów wiejskich przekroczy 16,5 tys. mk, ale realne jest także osiągnięcie poziomu 20 tys.

- miasto w najbliższym okresie cechować się będzie stagnacją, ale w dłuższej perspektywie powinno regularnie zwiększać zaludnienie - Szubin stanie się atrakcyjnym ośrodkiem podmiejskim (stosunkowo dobrze wyposażonym w usługi, a jednocześnie dobrze skomunikowanym z Bydgoszczą) - realność i ewentualne natężenie tego procesu są jednak nieprzewidywalne i należy liczyć się także z marazmem demograficznym, a więc dalszym powolnym wyludnianiem, przy nasilaniu starzenia społeczności. W wariancie optymistycznym, realne jest, by w roku 2020 Szubin liczył ponad 12 tys. mk.
- w zakresie zmian dotyczących poszczególnych grup ludności, należy spodziewać się zwiększania liczebności grupy emerytalnej - należy zwiększyć dostępność służby zdrowia (w tym rozwój opieki ukierunkowanej dla starszych grup wiekowych), opieki społecznej, działalności kulturalnych (o profilu dostosowanym do wieku odbiorców). W przypadku pozostałych grup zapotrzebowanie na usługi zależne będzie od tempa i charakteru zmian. W najbliższym czasie zmniejszy się zapotrzebowanie na usługi oświatowe, ale w perspektywie dekady napływ ludności zniweluje te zmiany, stąd nie należy dążyć do likwidacji placówek oświatowych, które przejściowo będą słabo obciążone. Niezależnie od prognozy demograficznej należy dążyć do jak najszerzego rozwoju placówek opieki i edukacji przedszkolnej. W części północnej gminy realna może stać się potrzeba utworzenia żłobka. Należy także zakładać utrzymywanie (co najmniej w okresie najbliższych 20 lat) wysokiej liczby ludności w grupie produkcyjnej - jednak w obszarach podmiejskich nie będzie to skutkowało tak wysokim bezrobociem.

Rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym cechować się będzie wzrostem zaludnienia w części północnej oraz stagnacją, a nawet spadkiem w części południowej. Utrwalać się będzie społeczny podział gminy na część północną – „podmiejską” (silnie zurbanizowaną społecznie) i południową – bardziej tradycyjną („rolniczą”).

W części północnej gminy społeczeństwo będzie młodsze, natomiast w części południowej – starsze. Stąd też funkcjonowanie obiektów infrastruktury edukacyjnej należy zweryfikować zwłaszcza w północno - wschodniej części gminy (szczególnie sołectwa: Kołaczkowo, Rynarzewo, Zamość, Tur) oraz w Zalesiu i Kowalewie (duża koncentracja ludności).

W przypadku gminy Szubin bardzo ważne jest regularne monitorowanie procesów demograficznych i cykliczne aktualizowanie prognozy rozwoju ludności zarówno w ujęciu ilościowym (prognozowana liczba), strukturalnym (prognoza dla grup wiekowych) i terytorialnym (zmiany ludności w poszczególnych częściach tej dużej gminy). Mogą tu zachodzić bardzo duże zmiany i przedstawiona powyżej prognoza jest tylko jedną z możliwych hipotez rozwoju. W zależności od wyników kolejnych prognoz należy podejmować strategiczne działania w zakresie organizacji zadań własnych.

Do opisanych spodziewanych zmian należy dostosować wyposażenie w zakresie infrastruktury społecznej – zwłaszcza przedszkoli i szkół, służby zdrowia i opieki społecznej (opieka nad ludnością starszą), kultury i aktywności społecznej. W związku ze spodziewanym wzrostem liczebności grupy starszej należy także dążyć do likwidacji barier architektonicznych oraz opracować koncepcję funkcjonowania komunikacji publicznej uwzględniającej ograniczenia ruchowe oraz ograniczenia ogólnej zdolności do mobilności tej grupy.

W ciągu najbliższych lat będzie miało miejsce zwiększenie popytu na pracę. Bardzo prawdopodobnym uwarunkowaniem rozwoju jest utrzymywanie wysokich statystycznie wskaźników bezrobocia.

Tabela. Statystyczna charakterystyka procesów i struktur ludności w gminie Szubin

a. ruch naturalny

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	urodzenia																	
gmina ogółem	303	280	277	237	259	229	255	204	255	250	261	289	273	284	294	307	266	262
miasto	115	106	92	86	106	85	97	77	82	86	107	118	105	107	105	126	109	73
obszary wiejskie	188	174	185	151	153	144	158	127	173	164	154	171	168	177	189	181	157	189
	zgony																	
gmina ogółem	184	177	201	190	188	190	176	170	201	164	187	206	198	214	184	204	192	190
miasto	67	78	73	80	77	81	64	78	75	78	82	88	89	96	80	70	85	83
obszary wiejskie	117	99	128	110	111	109	112	92	126	86	105	118	109	118	104	134	107	107
	przyrost naturalny																	
gmina ogółem	119	103	76	47	71	39	79	34	54	86	74	83	75	70	110	103	74	72
miasto	48	28	19	6	29	4	33	-1	7	8	25	30	16	11	25	56	24	-10
obszary wiejskie	71	75	57	41	42	35	46	35	47	78	49	53	59	59	85	47	50	82
	urodzenia na 1000 mk																	
gmina ogółem	14,1	12,9	12,7	10,9	11,9	10,5	11,6	9,2	11,5	11,1	11,5	12,7	11,9	12,4	12,7	12,9	11,1	10,9
miasto	12,7	11,6	10,0	9,4	11,3	9,2	10,3	8,2	8,7	9,2	11,4	12,7	11,2	11,5	11,3	13,2	11,4	7,7
obszary wiejskie	15,1	13,9	14,7	11,9	12,3	11,5	12,5	10,0	13,5	12,5	11,6	12,8	12,4	12,9	13,6	12,6	10,9	13,0
	zgony na 1000 mk																	
gmina ogółem	8,6	8,2	9,2	8,7	8,6	8,7	8,0	7,7	9,0	7,3	8,3	9,1	8,6	9,3	7,9	8,5	8,0	7,9
miasto	7,4	8,6	8,0	8,8	8,2	8,7	6,8	8,3	8,0	8,3	8,8	9,4	9,5	10,3	8,6	7,3	8,9	8,7
obszary wiejskie	9,4	7,9	10,2	8,7	8,9	8,7	8,8	7,2	9,8	6,6	7,9	8,8	8,0	8,6	7,5	9,3	7,4	7,4
	przyrost naturalny na 1000 mk																	
gmina ogółem	5,5	4,8	3,5	2,2	3,3	1,8	3,6	1,5	2,4	3,8	3,3	3,7	3,3	3,0	4,7	4,3	3,1	3,0
miasto	5,3	3,1	2,1	0,7	3,1	0,4	3,5	-0,1	0,7	0,9	2,7	3,2	1,7	1,2	2,7	5,9	2,5	-1,1
obszary wiejskie	5,7	6,0	4,5	3,2	3,4	2,8	3,6	2,8	3,7	6,0	3,7	4,0	4,3	4,3	6,1	3,3	3,5	5,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

b. ruch migracyjny

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
zameldowania																		
gmina ogółem	276	316	262	270	313	273	368	307	299	378	410	331	470	358	407	405	338	376
miasto	106	131	88	84	112	121	140	121	94	128	156	80	118	82	128	126	115	132
obszary wiejskie	170	185	174	186	201	152	228	186	205	250	254	251	352	276	279	279	223	244
wymeldowania																		
gmina ogółem	274	274	200	276	282	235	267	266	220	254	313	312	374	273	314	318	286	328
miasto	113	90	86	119	137	75	107	101	102	123	147	173	147	123	125	127	121	103
obszary wiejskie	161	184	114	157	145	160	160	165	118	131	166	139	227	150	189	191	165	225
saldo migracji																		
gmina ogółem	2	42	62	-6	31	38	101	41	79	124	97	19	96	85	93	87	52	48
miasto	-7	41	2	-35	-25	46	33	20	-8	5	9	-93	-29	-41	3	-1	-6	29
obszary wiejskie	9	1	60	29	56	-8	68	21	87	119	88	112	125	126	90	88	58	19
zameldowania na 1000 mk																		
gmina ogółem	12,8	14,6	12,0	12,4	14,3	12,5	16,7	13,9	13,4	16,8	18,1	14,6	20,5	15,6	17,5	17,0	14,1	15,7
miasto	11,7	14,4	9,6	9,2	12,0	13,1	14,9	12,9	10,0	13,7	16,7	8,6	12,6	8,8	13,8	13,2	12,0	13,9
obszary wiejskie	13,7	14,8	13,8	14,7	16,1	12,1	18,0	14,6	16,0	19,1	19,1	18,8	25,9	20,1	20,1	19,5	15,4	16,8
wymeldowania na 1000 mk																		
gmina ogółem	12,7	12,7	9,2	12,7	12,9	10,8	12,1	12,0	9,9	11,3	13,8	13,7	16,3	11,9	13,5	13,3	11,9	13,7
miasto	12,5	9,9	9,4	13,0	14,6	8,1	11,4	10,8	10,8	13,1	15,7	18,5	15,7	13,2	13,5	13,3	12,7	10,9
obszary wiejskie	12,9	14,7	9,0	12,4	11,6	12,8	12,6	13,0	9,2	10,0	12,5	10,4	16,7	10,9	13,6	13,3	11,4	15,5
saldo migracji na 1000 mk																		
gmina ogółem	0,1	1,9	2,8	-0,3	1,4	1,7	4,6	1,9	3,5	5,5	4,3	0,8	4,2	3,7	4,0	3,6	2,2	2,0
miasto	-0,8	4,5	0,2	-3,8	-2,7	5,0	3,5	2,1	-0,9	0,5	1,0	-10,0	-3,1	-4,4	0,3	-0,1	-0,6	3,1
obszary wiejskie	0,7	0,1	4,8	2,3	4,5	-0,6	5,4	1,7	6,8	9,1	6,6	8,4	9,2	9,2	6,5	6,1	4,0	1,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

c. struktury wieku

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba ludności																		
grupa przedprodukcyjna																		
gmina ogółem	6849	6801	6762	6565	6387	6164	6002	5764	5636	5494	5361	5287	5260	5133	5072	5165	5058	4959
miasto	2757	2732	2717	2609	2580	2457	2388	2294	2223	2109	2053	2044	2001	1937	1886	1881	1850	1782
obszary wiejskie	4092	4069	4045	3956	3807	3707	3614	3470	3413	3385	3308	3243	3259	3196	3186	3284	3208	3177
grupa produkcyjna																		
gmina ogółem	12291	12432	12573	12760	12874	13021	13474	13704	13983	14264	14598	14660	14823	14968	15143	15583	15649	15569
miasto	5318	5380	5429	5481	5674	5674	5869	5923	5986	6027	6089	6045	6065	6042	6033	6187	6167	6087
obszary wiejskie	6973	7052	7144	7279	7200	7347	7605	7781	7997	8237	8509	8615	8758	8926	9110	9396	9482	9482
grupa poprodukcyjna																		
gmina ogółem	2366	2399	2438	2488	2585	2595	2598	2632	2638	2684	2701	2757	2824	2888	2977	3124	3291	3453
miasto	979	999	1027	1038	1117	1134	1142	1164	1201	1218	1223	1239	1272	1306	1359	1460	1529	1618
obszary wiejskie	1387	1400	1411	1450	1468	1461	1456	1468	1437	1466	1478	1518	1552	1582	1618	1664	1762	1835
Udział w ogólnej liczbie ludności (%)																		
grupa przedprodukcyjna																		
gmina ogółem	31,8	31,4	31,1	30,1	29,2	28,3	27,2	26,1	25,3	24,5	23,7	23,3	23,0	22,3	21,9	21,6	21,1	20,7
miasto	30,5	30,0	29,6	28,6	27,5	26,5	25,4	24,5	23,6	22,5	21,9	21,9	21,4	20,9	20,3	19,7	19,4	18,8
obszary wiejskie	32,9	32,5	32,1	31,2	30,5	29,6	28,5	27,3	26,6	25,9	24,9	24,2	24,0	23,3	22,9	22,9	22,2	21,9
grupa produkcyjna																		
gmina ogółem	57,2	57,5	57,7	58,5	58,9	59,8	61,0	62,0	62,8	63,6	64,4	64,6	64,7	65,1	65,3	65,3	65,2	64,9
miasto	58,7	59,0	59,2	60,0	60,5	61,2	62,4	63,1	63,6	64,4	65,0	64,8	64,9	65,1	65,0	64,9	64,6	64,2
obszary wiejskie	56,0	56,3	56,7	57,4	57,7	58,7	60,0	61,2	62,2	62,9	64,0	64,4	64,5	65,1	65,5	65,5	65,6	65,4
grupa poprodukcyjna																		
gmina ogółem	11,0	11,1	11,2	11,4	11,8	11,9	11,8	11,9	11,9	12,0	11,9	12,1	12,3	12,6	12,8	13,1	13,7	14,4
miasto	10,8	11,0	11,2	11,4	11,9	12,2	12,2	12,4	12,8	13,0	13,1	13,3	13,6	14,1	14,6	15,3	16,0	17,1
obszary wiejskie	11,1	11,2	11,2	11,4	11,8	11,7	11,5	11,5	11,2	11,2	11,1	11,3	11,4	11,5	11,6	11,6	12,2	12,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

d. struktury płci

	gmina			miasto			wieś			przewaga liczby kobiet			wskaźnik feminizacji		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	gmina	miasto	wieś	gmina	miasto	wieś
ogółem	23981	11904	12077	9487	4613	4874	14494	7291	7203	173	261	-88	101	106	99
0-4	1426	766	660	514	281	233	912	485	427	-106	-48	-58	86	83	88
5-9	1373	689	684	489	254	235	884	435	449	-5	-19	14	99	93	103
10-14	1257	657	600	475	263	212	782	394	388	-57	-51	-6	91	81	98
15-19	1613	815	798	568	298	270	1045	517	528	-17	-28	11	98	91	102
20-24	1849	954	895	704	370	334	1145	584	561	-59	-36	-23	94	90	96
25-29	2036	1023	1013	803	387	416	1233	636	597	-10	29	-39	99	107	94
30-34	1908	1016	892	767	397	370	1141	619	522	-124	-27	-97	88	93	84
35-39	1837	932	905	719	370	349	1118	562	556	-27	-21	-6	97	94	99
40-44	1616	835	781	590	300	290	1026	535	491	-54	-10	-44	94	97	92
45-49	1494	752	742	576	269	307	918	483	435	-10	38	-48	99	114	90
50-54	1730	855	875	694	336	358	1036	519	517	20	22	-2	102	107	100
55-59	1706	873	833	691	340	351	1015	533	482	-40	11	-51	95	103	90
60-64	1482	683	799	684	279	405	798	404	394	116	126	-10	117	145	98
65-69	898	442	456	419	201	218	479	241	238	14	17	-3	103	108	99
70-74	594	239	355	274	104	170	320	135	185	116	66	50	149	163	137
75-79	532	190	342	246	96	150	286	94	192	152	54	98	180	156	204
80-84	372	119	253	166	45	121	206	74	132	134	76	58	213	269	178
85 i więcej	258	64	194	108	23	85	150	41	109	130	62	68	303	370	266
15 do 39	9243	4740	4503	3561	1822	1739	5682	2918	2764	-237	-83	-154	95	95	95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Przedsiębiorczość pozarolnicza

W roku 2012 na terenie gminy zarejestrowanych było w rejestrze REGON 1696 podmiotów, z czego 782 w mieście i 914 na terenach wiejskich. Pod względem liczby podmiotów gmina wyróżnia się dużą liczbą – jest to pochodna dużej liczby mieszkańców. Podmioty z terenu gminy stanowią aż 28% wszystkich z terenu powiatu. Daje to gminie drugą – pozycję, po gminie Nakło (2,7 tys.), a wyraźnie przed kolejnymi gminami: Kcynia (0,8 tys.), Mrocza (0,6 tys.), Sadki (0,4 tys.). Pomimo dużej bezwzględnej liczby firm, gmina charakteryzuje się jednak zaledwie umiarkowanie rozwiniętą przedsiębiorczością. Wskaźnik przedsiębiorczości w mieście Szubin wynosi 82,4 podmiotów / 1000 mieszkańców, a na obszarach wiejskich gminy – 63,1/1000. Warto podkreślić, że przeciętny wskaźnik przedsiębiorczości dla miast województwa wynosi 106,0/1000 a jeśli wyliczy się 4 największe miasta – 92,6/1000. Wskaźnik w Szubinie jest więc znacząco niższy. Przeciętny wskaźnik dla obszarów wiejskich województwa to 66,3/100 a więc także pod tym względem gmina jest słabsza od średniej.

Stan przedsiębiorczości w miastach powiatu jest bardzo wyrównany (poza Nakłem wykazującym wyższy wskaźnik, co jest uzasadnione pełnieniem funkcji powiatowych, pozostałe miasta prezentują bardzo podobny poziom). Wśród obszarów wiejskich powiatu, gmina Szubin lokuje się niżej od gminy Nakło, ale wyraźnie wyżej od pozostałych.

Poziom przedsiębiorczości w gminie od około 10 lat wyraźnie stagnuje – świadczy o tym dynamika wskaźników. Bezwzględna liczba podmiotów wciąż się nieznacznie zwiększa – ale wzrost ten ledwo nadąża za wzrostem liczby mieszkańców.

Główny Urząd Statystyczny publikuje dane dotyczące zarejestrowanych podmiotów wg klasyfikacji miejscowości statystycznych. Ten podział nie odpowiada w pełni podziałowi na sołectwa lub miejscowości, ale pomimo tej ułomności może być traktowany jako pomocniczy do analizy zróżnicowań wewnętrznych gminy. Dane te potwierdzają bardzo zróżnicowania pomiędzy częścią północną a częścią południową gminy. Wsie północnej części gminy – należącej do strefy podmiejskiej - koncentrują znaczący udział wszystkich podmiotów, np.: Zamość prawie 19%, Rynarzewo ponad 14%, Kołaczkowo ponad 8%, a Tur prawie 7%. Wskaźniki przedsiębiorczości (liczba podmiotów na 1000 mieszkańców) są w części północnej – w pełni porównywalne z notowanymi w innych gminach podmiejskich Bydgoszczy.

Istotną miarą stanu rozwoju przedsiębiorczości jest analiza struktury branżowej działających podmiotów (% udział podmiotów w różnych rodzajach działalności). Porównanie udziałów poszczególnych sekcji w ogólnej liczbie firm wskazuje, że:

a) w mieście Szubin

- struktura jest w zasadzie podobna do notowanej w innych miastach - występują tu wprawdzie różnice, ale nie świadczą one o jakichś wyraźnych rozbieżnościach,
- na uwagę zasługuje podobieństwo do struktur notowanych w Nakle i nieco odmienny charakter, niż w małych miastach Kcynia i Mrocza (wskazuje to pośrednio, iż Szubin pod względem pełnionych funkcji jest bardziej podobny do miast powiatowych, niż małych siedzib gmin)

b) na obszarach wiejskich gminy Szubin

- handel i naprawy - najważniejsza dziedzina w kontekście kształtowania jakości życia - stanowi niemal dokładnie taką samą część podmiotów, jak w innych obszarach wiejskich powiatu
- także wskaźnik dla budownictwa jest bardzo zbliżony
- wyraźnie niższy jest udział firm z zakresu przetwórstwa przemysłowego, ale wyższy - w zakresie transportu

Tabela. Dynamika rozwoju przedsiębiorczości w gminie Szubin

jednostka	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba zarejestrowanych podmiotów																		
gmina	926	975	1113	1236	1323	1570	1436	1504	1525	1511	1572	1613	1633	1689	1701	1708	1676	1696
miasto Szubin	582	569	641	713	762	800	762	787	800	799	818	834	826	845	832	833	790	782
obszary wiejskie Szubin	344	406	472	523	561	770	674	717	725	712	754	779	807	844	869	875	886	914
rok poprzedni=100																		
gmina	n.d.	105,3	114,2	111,1	107,0	118,7	91,5	104,7	101,4	99,1	104,0	102,6	101,2	103,4	100,7	100,4	98,1	101,2
miasto Szubin	n.d.	97,8	112,7	111,2	106,9	105,0	95,3	103,3	101,7	99,9	102,4	102,0	99,0	102,3	98,5	100,1	94,8	99,0
obszary wiejskie Szubin	n.d.	118,0	116,3	110,8	107,3	137,3	87,5	106,4	101,1	98,2	105,9	103,3	103,6	104,6	103,0	100,7	101,3	103,2
rok 1995=100																		
gmina	100,0	105,3	120,2	133,5	142,9	169,5	155,1	162,4	164,7	163,2	169,8	174,2	176,3	182,4	183,7	184,4	181,0	183,2
miasto Szubin	100,0	97,8	110,1	122,5	130,9	137,5	130,9	135,2	137,5	137,3	140,5	143,3	141,9	145,2	143,0	143,1	135,7	134,4
obszary wiejskie Szubin	100,0	118,0	137,2	152,0	163,1	223,8	195,9	208,4	210,8	207,0	219,2	226,5	234,6	245,3	252,6	254,4	257,6	265,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela. Zmiany wskaźników przedsiębiorczości na terenie powiatu nakielskiego

jednostka	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gmina Kcynia	35,4	30,3	35,4	41,7	49,1	55,8	59,6	62,4	65,3	63,1	64,8	64,3	65,4	66,9	67,9	55,6	55,9	56,2
Miasto Kcynia	70,3	53,7	60,0	69,5	77,5	86,2	87,6	91,8	96,7	97,0	98,0	93,3	94,8	96,1	95,2	78,2	81,9	80,8
O.W. Kcynia	18,2	19,0	23,4	27,9	34,1	39,9	44,8	47,1	49,0	45,5	47,7	48,8	50,0	51,5	53,6	43,6	42,2	43,0
Gmina Mrocza	46,7	38,8	42,7	48,8	54,7	59,3	60,4	63,1	62,9	59,8	62,8	66,6	68,2	69,8	66,4	66,7	62,6	61,6
Miasto Mrocza	75,6	59,1	63,5	73,8	81,2	86,4	85,2	90,5	88,7	85,6	88,0	92,2	94,9	93,8	91,8	91,0	83,5	82,0
O.W. Mrocza	23,1	22,3	25,7	28,4	32,2	36,2	39,3	40,2	41,2	37,9	41,6	44,7	45,6	48,8	44,0	45,0	43,9	43,4
Gmina Nakło nad Not.	58,1	51,5	58,0	65,3	73,8	77,8	83,4	88,5	92,6	91,6	95,8	96,2	96,8	97,6	78,8	80,6	81,5	81,9
Miasto Nakło nad Notecią	70,9	61,3	68,5	76,7	87,0	90,9	94,9	100,7	105,3	104,1	110,6	110,1	110,7	111,0	88,2	90,0	88,8	89,2
O.W. Nakło nad Notecią	37,4	36,0	41,3	47,3	52,8	56,9	65,3	69,4	72,5	72,2	73,1	74,9	75,8	77,3	64,5	66,7	70,7	71,3
Gmina Sadki	28,8	30,8	35,2	40,0	46,8	49,0	54,5	58,4	61,2	60,6	60,4	59,9	58,0	61,4	49,0	52,5	50,8	50,9
Gmina Szubin	43,1	45,1	51,1	56,7	60,6	72,1	65,1	68,1	68,5	67,3	69,4	71,0	71,3	73,5	73,3	71,5	69,8	70,7
Miasto Szubin	64,3	62,5	69,9	78,1	81,3	86,3	81,1	83,9	85,0	85,4	87,3	89,4	88,5	91,0	89,7	87,4	82,8	82,4
O.W. Szubin	27,6	32,4	37,5	41,2	45,0	61,5	53,2	56,4	56,4	54,4	56,7	58,2	59,5	61,6	62,5	61,0	61,3	63,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela. Szczegółowa charakterystyka struktury branżowej przedsiębiorczości w gminie (2012 r.)

Sekcja	Opis rodzaju działalności	miasto	obszary wiejskie	miasto	obszary wiejskie	miasto	obszary wiejskie
		liczba podmiotów		wskaźnik na 1000 mk		% ogółu podmiotów na danym obszarze	
ogółem	podmioty gospodarcze ogółem	782	914	82,7	63,1	100,0	100,0
A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	57	0,8	3,9	1,0	6,2
B	górnictwo i wydobywanie	0	5	0,0	0,3	0,0	0,5
C	przetwórstwo przemysłowe	58	94	6,1	6,5	7,4	10,3
D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	1	0,0	0,1	0,0	0,1
E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	6	0,2	0,4	0,3	0,7
F	budownictwo	92	150	9,7	10,3	11,8	16,4
G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	246	229	26,0	15,8	31,5	25,1
H	transport i gospodarka magazynowa	41	69	4,3	4,8	5,2	7,5
I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	25	23	2,6	1,6	3,2	2,5
J	informacja i komunikacja	14	8	1,5	0,6	1,8	0,9
K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22	22	2,3	1,5	2,8	2,4
L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	48	28	5,1	1,9	6,1	3,1
M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	50	49	5,3	3,4	6,4	5,4
N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	15	28	1,6	1,9	1,9	3,1
O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	11	0,5	0,8	0,6	1,2
P	edukacja	33	23	3,5	1,6	4,2	2,5
Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	45	45	4,8	3,1	5,8	4,9
R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	18	1,9	1,2	2,3	2,0
S i T	pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	60	48	6,3	3,3	7,7	5,3
U	organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Porównanie stanu rozwoju poszczególnych sekcji (liczba podmiotów w danym rodzaju działalności w stosunku do liczby mieszkańców - a więc wskaźnik cząstkowy przedsiębiorczości), wskazuje, że:

a) w mieście Szubin - najważniejsze z punktu widzenia obsługi ludności i tworzenia miejsc pracy dziedziny przyjmują następujące wartości:

- handel i naprawy - wskaźnik jest niższy od przeciętnych, ale wystarczająco wysoki, by zapewnić obsługę mieszkańców na odpowiednim poziomie,
- przetwórstwo przemysłowe - wskaźnik jest wyraźnie niższy i wskazuje, że funkcja ta jest gorzej rozwinięta,
- budownictwo - wskaźnik porównywalny ze średnimi,
- transport - wskaźnik wyraźnie niski,
- sfera pozamaterialnych usług podstawowych (edukacja, administracja, ochrona zdrowia) - poza nieco zbyt niskim wskaźnikiem dla ochrony zdrowia, wartości nie są niepokojące,
- pośrednictwo finansowe i obsługa nieruchomości - wskaźnik niższy, niż w dużych miastach, ale też znacząco wyższy, niż w małych - jego wartość nie powoduje obaw o jakość obsługi.

b) na obszarach wiejskich gminy Szubin - najważniejsze z punktu widzenia obsługi ludności i tworzenia miejsc pracy dziedziny przyjmują następujące wartości:

- handel i naprawy - wskaźnik na tle powiatu - dosyć wysoki; obiektywnie - w pełni satysfakcjonujący,
- przetwórstwo przemysłowe - wskaźnik poniżej przeciętnej - pomimo podmiejskiego położenia, działalności te są słabo rozwinięte (strefy podmiejskie zazwyczaj wykazują w tej dziedzinie bardzo dobre wskaźniki),
- budownictwo - wskaźnik typowy,
- transport - wskaźnik wyraźnie wyższy od średniej i najwyższy w powiecie - to także działalność typowa dla obszarów podmiejskich,
- sfera pozamaterialnych usług podstawowych (edukacja, administracja, ochrona zdrowia) - działalności te są wyraźnie gorzej rozwinięte niż przeciętnie i najslabiej w całym powiecie,
- pośrednictwo finansowe i obsługa nieruchomości - tego rodzaju działalności słabo rozwijają się na obszarach wiejskich - wskaźniki są tu znacznie niższe, niż w miastach - wskaźnik dla gminy jest lepszy do przeciętnych, ale nie ma to większego znaczenia dla rozwoju gminy.

Struktury wielkościowe i własnościowe przedsiębiorczości na terenie gminy są typowe.

Tabela. Liczba podmiotów gospodarczych wg miejscowości statystycznych gminy Szubin (2012 r.)

Miejscowość statystyczna	Liczba podmiotów wg prowadzonej działalności				% podmiotów ogółem na obszarach wiejskich gminy
	ogółem	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	pozostała działalność	
Chobielin	0	0	0	0	0,0
Chomętowo	19	3	5	11	2,1
Chraplewo	11	2	5	4	1,2
Ciężkowo	7	0	3	4	0,8
Dąbrówka Słupska	8	0	2	6	0,9
Drogosław	2	0	1	1	0,2
Gąbin	9	0	3	6	1,0

Godzimirz	2	0	2	0	0,2
Grzeczna Panna	2	0	1	1	0,2
Kołaczkowo	74	3	21	50	8,1
Kornelin	5	1	1	3	0,5
Kowalewo	54	4	10	40	5,9
Królikowo	30	7	5	18	3,3
Łachowo	17	1	9	7	1,9
Małe Rudy	23	0	4	19	2,5
Mąkoszyn	12	1	9	2	1,3
Niedźwiady	6	0	4	2	0,7
Pińsko	7	1	1	5	0,8
Retkowo	10	2	4	4	1,1
Rynarzewo	132	3	36	93	14,4
Samokłęski Duże	19	3	5	11	2,1
Samokłęski Małe	9	2	2	5	1,0
Skórzewo	3	0	1	2	0,3
Słonawy	4	0	2	2	0,4
Słupy	14	2	1	11	1,5
Smarzykowo	2	0	1	1	0,2
Smolniki	23	1	4	18	2,5
Stanisławka	5	0	1	4	0,5
Stary Jarużyn	7	1	0	6	0,8
Szaradowo	2	0	0	2	0,2
Szkocja	24	2	7	15	2,6
Szubin-Wieś	41	2	12	27	4,5
Tur	60	5	12	43	6,6
Wąsosz	13	1	4	8	1,4
Wolwark	27	1	9	17	3,0
Wrzosa	3	0	2	1	0,3
Wymysłowo	2	0	1	1	0,2
Zalesie	31	4	8	19	3,4
Zamość	173	3	53	117	18,9
Zazdrość	1	1	0	0	0,1
Żędowo	6	1	1	4	0,7
Żurczyn	15	0	4	11	1,6
RAZEM	914	57	256	601	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa

Gmina charakteryzuje się zróżnicowaną pokrywą glebową, związaną ściśle z typem podłoża, a pośrednio z morfologią obszaru. Na obszarach związanych genetycznie z akumulacją lodowcową (gliny) zdecydowanie dominują gleby brunatne kwaśne i wylugowane, a w mniejszym stopniu gleby brunatne właściwe i płowe. Na tych glebach wykształciły się najlepsze kompleksy w gminie - 1 i 2 (pszenny bardzo dobry i pszenny dobry – na glebach brunatnych właściwych) oraz 4 i 5 (żytni bardzo dobry oraz żytni dobry – na brunatnych wylugowanych i kwaśnych). Na obszarach związanych z akumulacją eoliczną oraz akumulacją fluwiogłacjalną (piaski eoliczne i piaski sandrowe) powstały gleby piaskowe (głównie rdzawe), na których wykształcił się w przeważającej mierze kompleks 6 (żytni słaby).

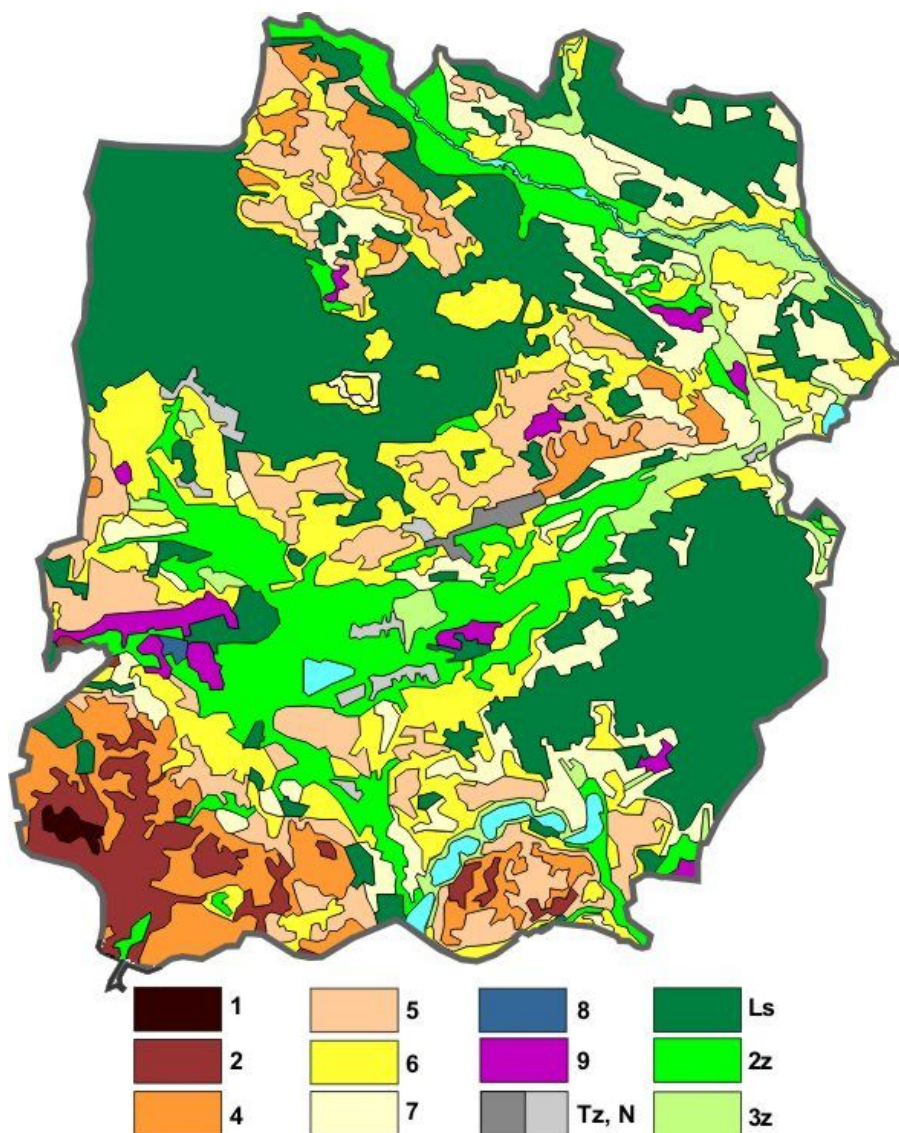
Na terenach nadmiernie wilgotnych wykształciły się gleby organiczne. Zajmują one wyjątkowo dużą powierzchnię i stanowią znaczną część gminy. Wykształciły się one przede wszystkim w północno-

wschodniej, wschodniej i centralnej części gminy i są ściśle związane z warunkami wodnymi (rozległe podmokłe pradoliny, obecnie zajmowane przez Noteć, Gąsawkę i Białą Strugę).

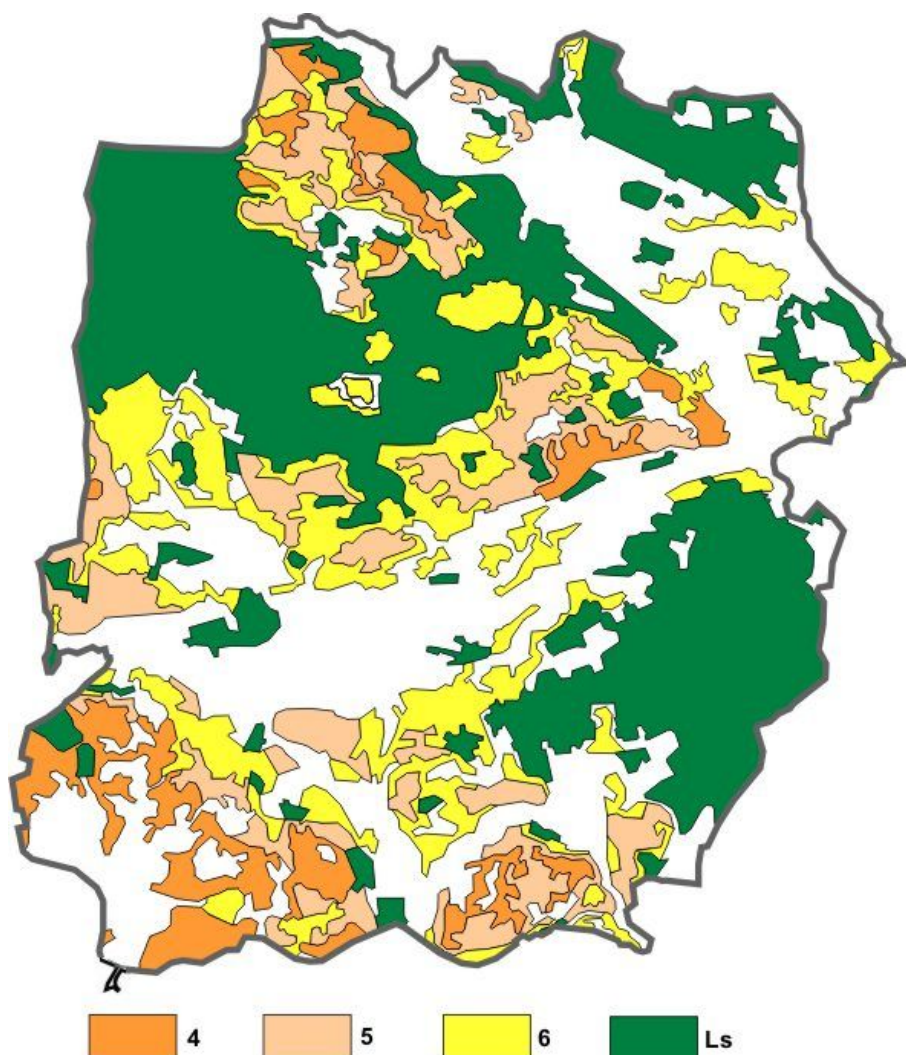
Tab. Klasy bonitacyjne gruntów ornych (z sadami) i użytków zielonych

Gruntory orne z sadami		Użytki zielone
klasa	% udział	klasa
I	0,05	I
II	1,73	II
IIIA	10,19	III
IIIB	11,23	
IVA	17,45	IV
IVB	13,06	
V	29,73	V
VI	15,38	VI
VI Z	1,19	VI Z

Źródło: IUNG

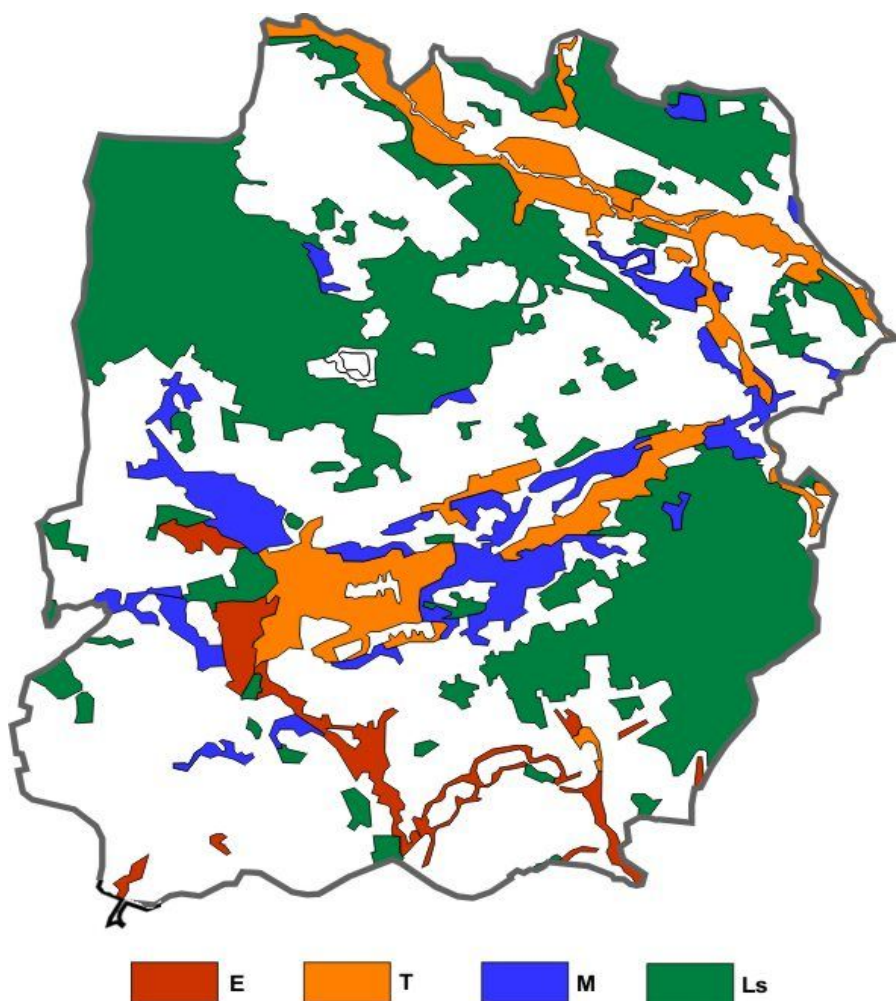
Rysunek. Schemat występowania kompleksów rolniczej przydatności gleb

Rysunek. Schemat najczęściej reprezentowanych w gminie kompleksów przydatności rolniczej gleb

Wśród gruntów organicznych zdecydowanie dominują gleby torfowe i torfowo-murszowe (T) (torfy niskie) – zajmują aż 1/5 ogólnej powierzchni gminy. Znacznie mniejszą powierzchnię zajmują gleby mułowo-torfowe (E) oraz murszowo-mineralne i murszowate (M) (łącznie 7% powierzchni). Na zdecydowanej większości gruntów organicznych wykształciły się użytki zielone zaliczane do kompleksu 2z (użytki zielone średnie – w gminie brak użytków zielonych zaliczanych do kompleksu 1z – dobrych i bardzo dobrych), na niewielkiej ich części – użytki zielone klasy 3z (słabe i bardzo słabe).

Gleby o najlepszej przydatności rolniczej występują więc na niewielkich obszarach w południowej części gminy (są tu znaczne powierzchnie kompleksu 2-pszenney dobry i 4-żytni bardzo dobry, jest to też jedyne miejsce gdzie występuje kompleks 1-pszenney bardzo dobry w okolicach Chraplewa). W części środkowej i północnej (w strefie wysoczyzny) przeważają gleby o średniej lub słabej przydatności (kompleksy 5-żytni dobry i 6-żytni słaby, a tylko wyspowo 4-żytni bardzo dobry). W dolinie Noteci występują znaczne powierzchnie kompleksu 7-żytni bardzo słaby (żytnio-tubinowy), który wykształcił się tu na łąkach piasków eolicznych (nawianych) lub pochodzących z akumulacji rzecznych (naniesionych przez Noteć). Kompleks ten jest spotykany wyspowo także w innych częściach gminy, w tym zwłaszcza na polanach śródleśnych (na glebach rdzawych).

Rysunek. Schemat występowania gruntów organicznych: T- gleby torfowe i torfowo-murszowe; E - gleby mułowo-torfowe; M – gleby murszowo-mineralne i murszowate; Ls – lasy

Gleby kompleksu 8-zbożowo-pastewny mocny są bardzo rzadko reprezentowane, natomiast spotyka się większe powierzchnie kompleksu 9-zbożowo-pastewny słaby. Ten kompleks wykształcił się niemal wyłącznie na stosunkowo rzadko występujących czarnych ziemiach (właściwych i zdegradowanych), w obniżeniach zarastających bagien, zanikających jezior lub przy obniżonym poziomie wód gruntowych; pozostałe nieliczne grunty tego kompleksu związane są głównie z glebami rdzawymi.

Podkreślić więc należy, że powierzchnie urodzajnych gleb w gminie są bardzo niewielkie – na wysoczyźnie dominują kompleksy 4, 5 i 6, a w dolinie Noteci – kompleks 2z.

Łącznie w gminie struktura gleb przedstawia się następująco:

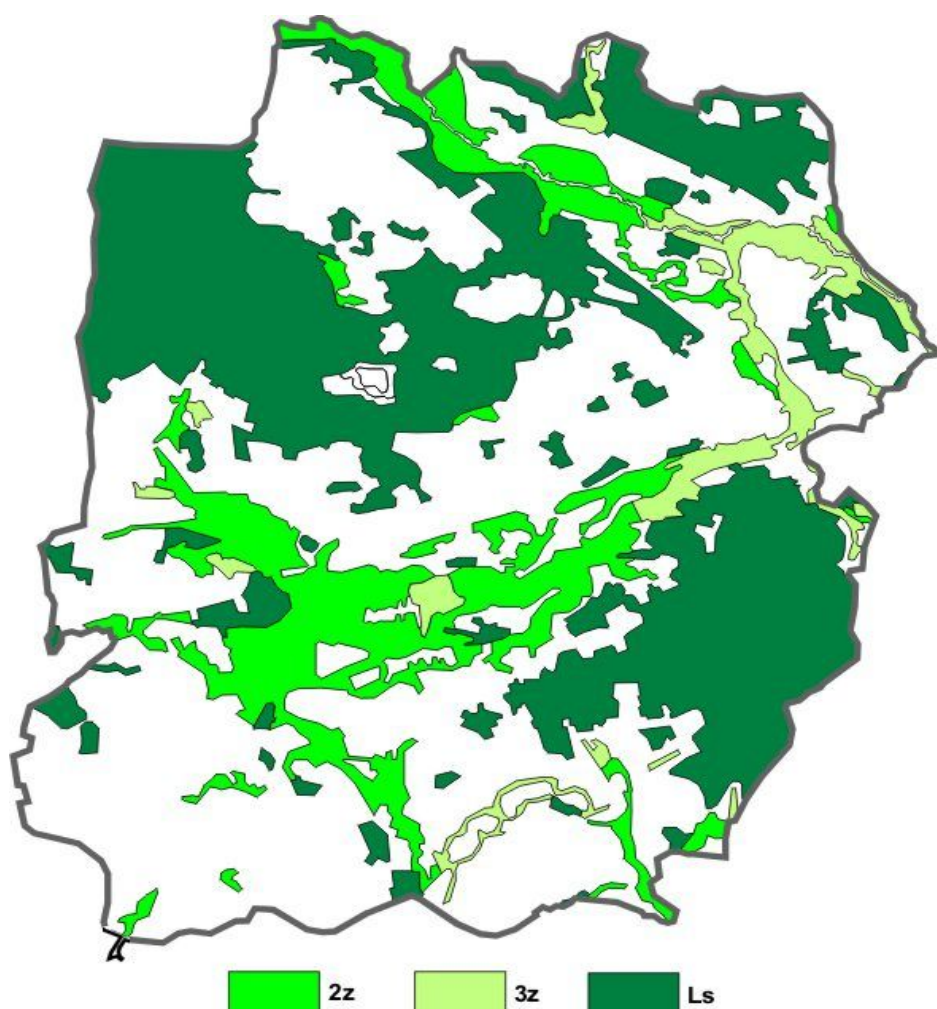
- rdzawe – 31% powierzchni ogólnej
- brunatne wylugowane – 21% powierzchni ogólnej
- torfowe i murszowo-torfowe – 19% powierzchni ogólnej
- czarne ziemie – 13% powierzchni ogólnej
- brunatne właściwe – 6% powierzchni ogólnej
- murszowo-mineralne – 4% powierzchni ogólnej

- płowe – 3% powierzchni ogólnej
- mułowo-torfowe – 3% powierzchni ogólnej

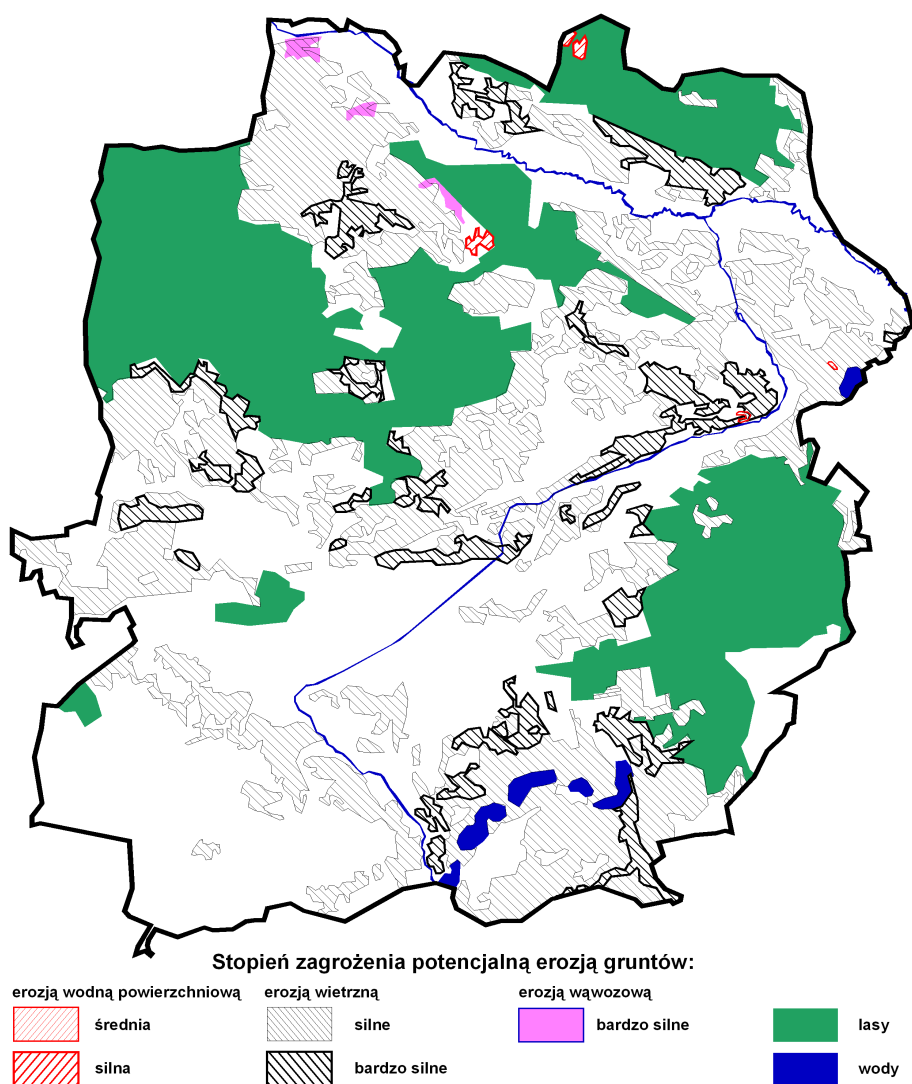
O raczej niskiej jakości gleb świadczy struktura według klas bonitacyjnych – prawie połowa gruntów ornych należy do klas V, VI i VIz, a zaledwie 12% do klas najlepszych I – III, przy czym klasa I i II reprezentowane są przez minimalne areale (odpowiednio 7 i 246 ha).

Wśród użytków zielonych ponad 2/3 należy do klasy IV, a zaledwie niespełna 5% to klasa III; ponad ¼ to użytki bardzo słabej jakości.

Oceniając przydatność rolniczą gleb należy stwierdzić, że syntetyczny Wskaźnik jakości Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej wynoszący 60,3 pkt lokuje gminę poniżej średniej dla województwa, choć znaczna liczba gmin notuje wskaźniki niższe, lub znacznie niższe. Niezbyt korzystne wartości przyjmują zwłaszcza dwie składowe syntetycznego wskaźnika – jakość i przydatność rolnicza gleb oraz warunki wodne. O ile wskaźnik jakości dla gruntów ornych lokuje się poniżej średniej wojewódzkiej, to wskaźnik jakości dla użytków zielonych jest zbliżony do przeciętnej.

Rysunek. Schemat występowania użytków zielonych

Rysunek. Schemat występowania zagrożeń potencjalną erozją gruntów

Znaczna część gminy zagrożona jest erozją gruntów. Są to przede wszystkim zagrożenia wynikające z erozji wietrznej, a stopień zagrożenia tym rodzajem erozji określany jest jako „silny”, miejscami „bardzo silny”. Ten rodzaj erozji spotykany jest na terenie niemal całej gminy.

Na terenie całej gminy konieczność stosowania zabezpieczeń przed erozją wietrzną określana jest jako „bardzo pilna”. Wyjątek stanowią tereny najmniej na nią narażone, tj. dna dolin rzek oraz wysoczyzna w południowo-zachodniej części gminy (tutaj konieczność stosowania zabezpieczeń określana jest jako „mniej pilna”).

Obszary zagrożone erozją wodną powierzchniową oraz erozją wodną zajmują znacznie mniejsze powierzchnie i są znacznie mniej liczne – w praktyce nie stanowią one żadnego problemu, gdyż dotyczą tylko pojedynczych i bardzo małych terenów. Konieczność stosowania zabezpieczeń przed erozją wodną powierzchniową i erozją wąwozową określana jest na terenie całej gminy jako „mniej pilna”.

Wybrane aspekty produkcji rolnej

Pomimo podmiejskiego charakteru znacznej części gminy, wciąż bardzo istotną funkcją gospodarczą pozostaje rolnictwo. Liczba gospodarstw rolnych (całość danych dotyczących gospodarczych aspektów rolnictwa na podstawie PSR 2010) wynosi 822 i choć jest dość wysoka, to lokuje gminę dopiero na 29

miejscy wśród gmin województwa (jednak jeśli weźmie się pod uwagę tylko gospodarstwa ponad 15 ha – to gmina lokuje się na 8. pozycji w województwie, co świadczy o nieproporcjonalnie dobrym stanie rozwoju dużych gospodarstw).

Spośród 822 gospodarstw, większość prowadzi produkcję roślinną (aż 686 gospodarstw), a znacznie mniej popularna jest produkcja zwierzęca. Hodowlę poszczególnych gatunków deklaruje:

- bydło razem – 273 gospodarstw
- bydło krowy – 234 gospodarstw
- trzoda chlewna razem – 235 gospodarstw
- trzoda chlewna lochy – 195 gospodarstw
- konie – 45 gospodarstw
- drób ogółem razem – 303 gospodarstw
- drób kurzy – 295 gospodarstw

a uprawę następujących płodów:

- zboża razem – 645 gospodarstw
- ziemniaki – 276 gospodarstw
- buraki cukrowe – 42 gospodarstw
- rzepak i rzepik razem – 86 gospodarstw
- strączkowe jadalne na ziarno razem – 14 gospodarstw
- warzywa gruntowe – 19 gospodarstw.

Struktura wielkościowa gospodarstw w gminie jest korzystna. Wśród gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, te liczące powyżej 15 ha (a jest ich 275) skupiają aż 82% użytków rolnych (oznacza to, że w tej grupie średnia wielkość gospodarstwa wynosi ok. 52 ha). Jest to bardzo dobry wskaźnik, sytuujący gminę wśród ścisłej czołówki (choć akurat w powiecie nakielskim wszystkie gminy notują bardzo korzystne wskaźniki – a w gminie Kcynia udział gruntów w gospodarstwach ponad 15 ha sięga 90%) - przeciętny wskaźnik dla województwa wynosi 69%.

Tabela. Koncentracja gruntów w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą

Grupa obszarowa:	ogółem	do 1 ha	1 do 5 ha	5 do 10 ha	10 do 15 ha	pow. 15 ha
liczba gospodarstw	822	64	255	132	96	275
pow. gruntów (ha)	17474,60	48,38	755,52	1080,13	1319,81	14270,76
% liczby gospodarstw	100,0	7,8	31,0	16,1	11,7	33,5
% ogółu gruntów	100,0	0,3	4,3	6,2	7,6	81,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Gmina charakteryzuje się bardzo dużą powierzchnią użytków rolnych – jest to około 18,6 tys. ha (czyli 1,6% całości w województwie). Powierzchnia ta lokuje gminę w ścisłej czołówce gmin województwa – tylko 5 gmin notuje powierzchnię większą, przy czym maksymalna wartość (w gminie Koronowo przekracza 22,8 tys.). Gmina zajmuje też bardzo wysoką pozycję pod względem powierzchni gruntów ornych (7. lokata – 1,4%) choć niezwykle wysoki udział pastwisk i łąk (łącznie sięgają one ¼ powierzchni użytków rolnych, a łąki w gminie stanowią prawie 4% całej powierzchni wojewódzkiej) obniżają udział gruntów ornych i dosyć wyraźnie pozycjonują gminę pod względem kierunków produkcji.

W konsekwencji, gmina odgrywa dość dużą rolę w hodowli bydła. Pod względem pogłowia bydła ogółem gmina zajmuje 10 pozycję wśród wszystkich gmin województwa (7,4 tys. sztuk), ale pod względem pogłowia krów – 9. pozycję (3,0 tys.). Znaczenie w produkcji trzody chlewnej jest już znacznie mniejsze (75. pozycja), podobnie jak w hodowli drobiu (58. pozycja). Ciekawostką jest wciąż bardzo duże pogłowie koni (4. pozycja – 199 sztuk, być może częściowo wiąże się to z prowadzeniem stadnin).

Warto zauważyć, że zwłaszcza pod względem hodowli bydła ma miejsce spora koncentracja pogłowia – gmina zajmuje bowiem dopiero 28. miejsce pod względem liczby gospodarstw prowadzących hodowlę bydła (jest ich 273), a mimo to aż 10 pozycję pod względem pogłowia – a więc gospodarstwa prowadzą znacznie większe stada, niż przeciętnie.

Łączny potencjał produkcji zwierzęcej najlepiej wyraża wskaźnik pogłowia zwierząt w sztukach dużych (SD). Pod tym względem gmina lokuje się na 36. pozycji. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie wynosi 8385, co obiektywnie jest liczbą dużą. Gmina o największym wskaźniku (sąsiednia gmina Żnin) przyjmuje wartość 19,2 tys., ale już gminy lokujące się około 20. pozycji – wskaźniki ok. 10 tys., a więc niewiele wyższe, niż gmina Szubin. W powiecie nakielskim zdecydowanym liderem jest gmina Kcynia (12,8 tys.), ale już znacznie niższy wskaźnik mają gminy Nakło i Sadki (po ok. 6,7 tys.) oraz Mrocza (6,6 tys.).

W zakresie produkcji roślinnej, gmina wyróżnia się nie tylko pod względem ogólnej powierzchni zasiewów – wynosi ona około 11,6 tys. ha, co likuje gminę na 10 pozycji w województwie, ale zwłaszcza pod względem powierzchni zasiewów zbóż ogółem (8. pozycja) i ziemniaków (9. pozycja). Udziały gminy odzwierciedlają tu wysokie udziały w powierzchni gruntów ornych – zasiewy zbóż w gminie to 1,4%, a ziemniaków – 1,8% ogólnej powierzchni województwa. Spośród innych istotnych kierunków produkcji, warte odnotowania się następujące pozycje:

- 71. pod względem powierzchni upraw buraków cukrowych
- 39. pod względem powierzchni upraw rzepaku i rzepiku
- 47. pod względem powierzchni upraw warzyw

Jeśli więc uwzględnimy bardzo dużą powierzchnię gminy – wskaźniki te są bardzo niewielkie.

Gospodarcze aspekty turystyki i rekreacji

Gmina pełni funkcje turystyczne i rekreacyjne, ale w praktyce nie jest możliwe wyrażenie ich efektów ekonomicznych.

W mieście działa niewielki hotel (ok. 20 miejsc noclegowych) oraz niewielki motel (kilkanaście miejsc noclegowych). W Zalesiu działa obiekt noclegowy (około 10 miejsc noclegowych) określający się mianem obiektu agroturystycznego. W Wąsoszu działa ośrodek wypoczynkowy (pokoje z około 20 miejscami + kemping) – bazujący na walorach Jeziora Wąsowskiego.

Na terenie gminy funkcjonują rodzinne ogrody działkowe:

- w Szubinie – 2 ogrody o powierzchni łącznej ok. 22 ha
- w Żurczynie – 3 ogrody o powierzchni łącznej ok. 34 ha
- w Turze – 1 ogród o powierzchni łącznej ok. 3 ha.

Wyznaczono na ich terenie ok. 1,3 tys. działek, a więc umożliwiają one wypoczynek nawet 4-6 tys. osób. Bez wątplenia część działek (w Żurczynie dominująca część) należy do mieszkańców Bydgoszczy, a więc pośrednio, działające na terenie gminy podmioty gospodarcze (handlowe i usługowe) mogą czerpać z pełnienia tej funkcji określone korzyści.

Przez teren gminy biegają turystyczne szlaki piesze (wskazane na Załączniku nr 4):

- Bydgoszcz – Piła (oznaczony na Załączniku nr 4 – nr 1)

- Bydgoszcz – Tur (oznaczony na Załączniku nr 4 – nr 2)
- Bydgoszcz – Rynarzewo (oznaczony na Załączniku nr 4 – nr 3)
- Rynarzewo – Szubin (oznaczony na Załączniku nr 4 – nr 4)

Brak danych na temat skali ruchu na szlakach.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY

Gmina ma charakter wielofunkcyjny. Miasto jest ośrodkiem usługowym o potencjale przewyższającym typowe miejskie ośrodki gminne (świadczą o tym zakres usług oraz ponadlokalny zasięg oddziaływania – dotyczy to zwłaszcza szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz specjalistycznej i szpitalnej opieki zdrowotnej). Wiodącą funkcją terenów wiejskich gminy są działalności rolnicze, aczkolwiek w części północnej przeważają działalności o charakterze podmiejskim – funkcja rzemiosła, produkcji oraz mieszkaniowa. Gmina cechuje się dużą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (1689 w roku 2008) z czego duża część (około połowy - dokładnie 844) działa na obszarach wiejskich. Na uwagę zasługuje zwłaszcza duża liczba podmiotów działających w sekcji D (działalność produkcyjna). Znaczna część gminy (około 1/3) to obszary leśne, na których prowadzone jest także gospodarcze wykorzystanie lasów (pozyskanie grubizny). Warto także zauważyć, że środkowo-zachodnia oraz północna część gminy są obszarami bardzo ważnymi z punktu widzenia pełnienia funkcji ekologicznych i jako takie - powinny podlegać ochronie przed przekształceniami i antropopresją. Gmina posiada dosyć korzystne predyspozycje dla rozwoju niektórych funkcji turystyczno-wypoczynkowych; działalności te jednak jak dotąd rozwinięte są bardzo słabo.

Podstawowym czynnikiem kształtującym strukturę gminy jest zróżnicowanie fizjograficzne - część południowa, wschodnia i zachodnia położone są w strefie wysoczyzny morenowej o zróżnicowanej rzeźbie, miejscami pokrytej polami sandrów, natomiast pozostała – centralna i północna - część gminy należy do strefy krajobrazu dolinnego, w niewielkich częściach z polami wydym na terasach nadzalewowych.

W najbardziej ogólnym ujęciu – pod względem morfologii - gmina dzieli się na 5 jednostek:

- centralna – obejmująca strefę doliny Gąsawki
- północna – obejmująca częściowo zalesioną strefę doliny Noteci
- wschodnia – obejmująca w większości zalesioną strefę sandru
- zachodnia – obejmująca w większości zalesioną strefę wysoczyzny i sandru
- południowa – obejmująca strefę wysoczyzny morenowej falistej o dobrej przydatności glebowej dla rozwoju rolnictwa

Poszczególne strefy, ze względu na szczegółowe uwarunkowania i wewnętrzne zróżnicowania, można podzielić na mniejsze jednostki. Tereny leżące na wysoczyźnie mają charakter leśno-rolniczo-osadniczy, przy czym warunki glebowe i przydatność dla rolnictwa są różne, a uwagę zwraca silne zalesienie. Tereny leżące w dolinie mają także charakter rolniczo-osadniczo-leśny, przy czym bardzo duży jest udział terenów zielonych na gruntach organicznych. Gospodarka rolna ma tu charakter bardziej ekstensywny. Znaczna część tego obszaru prezentuje sporą wartość przyrodniczą (tworzą lokalne i ponadlokalne ciągi ekologiczne).

Ten ogólny podział leżał u podstaw planowania polityki przestrzennej i dalszego rozwoju gminy.

PROCESY ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA - MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Od wielu lat podstawą rozwoju przestrzennego gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których gmina – na tle innych gmin województwa – posiada stosunkowo dużo. Na uwagę zasługuje dosyć wysoki stopień pokrycia w mieście – obowiązuje tu plany mają zarówno charakter porządkujący (adaptacja istniejącego zagospodarowania), jak też wyznaczają tereny rozwoju mieszkalnictwa (zwłaszcza zabudowa realizowana w ostatnich latach odbywała się na podstawie mpzp) i funkcji gospodarczych. Bardzo duża powierzchnia gminy powoduje, że niezwykle trudne jest uzyskanie w pełni satysfakcjonującego pokrycia obszaru planami. Niemniej jednak, podejmowane są działania i zwłaszcza w obszarach wzmożonej presji, plany są sporządzane sukcesywnie. Poniżej przedstawiono wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Konsekwencją dużej presji inwestycyjnej jest przewaga planów w części północnej, gdzie presja w kierunku rozwoju zabudowy jest najwyższa.

Duża presja inwestycyjna powoduje, że wciąż duża liczba przedsięwzięć jest realizowana na podstawie decyzji o warunkach zabudowy.

Tabela. Obowiązujące MPZP na terenie miasta (stan – lipiec 2013)

LP	Nazwa planu	Nr uchwały Rady Miejskiej w Szubinie	Data	Nazwa Dziennika	Nr Dziennika / Pozycja	Data publikacji
1	Zmiany w miejscowym planie szczegółowym zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowo – składowych w Szubinie.	IV/34/99	24.02.1999 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	47 1013	27.07.2001 r.
2	Zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Szubin.	IV/40/99	24.02.1999 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	40 334	28.06.1999 r.
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu Biała Struga w rejonie ul. E. Orzeszkowej w Szubinie.	X/108/99	10.12.1999 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	12 69	29.02.2000 r.
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej części działki nr 268/6 w Szubinie.	XIV/150/2000	26.04.2000 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	39 348	12.07.2000 r.
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działek nr 1105 i 1106 przy ul. Łabiszyńskiej w Szubinie.	XXIX/276/2001	31.10.2001 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	11 219	06.03.2002 r.
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu między Białą Strugą a ulicami Kcyńską i Winnicą w Szubinie, gm. Szubin.	XXXVII/341/2002	09.10.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	133 2575	18.11.2002 r.
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działek nr 1639/2, 1640/2, 1640/3, 1640/4 i 1640/5 położonych w Szubinie przy ul. Kcyńskiej.	V/50/03	24.04.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	75 1147	13.08.2003 r.
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 788 i 791 w Szubinie.	VII/60/03	26.06.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	175 2850	31.12.2003 r.
9	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działki nr 815 w Szubinie.	IX/74/03	23.10.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	87 1631	25.07.2005 r.
10	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu przy ul. Ludowego Wojska Polskiego w Szubinie obejmującego część działki nr 728/13 oraz działki nr 728/2, 727/4, 727/5 i 730/4.	IX/77/03	23.10.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	15 157	16.02.2004 r.
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów rejonu ulic Kcyńskiej, Leśnej i Pałuckiej w Mieście Szubinie i Szubinie Wsi.	IX/79/03	23.10.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	15 159	16.02.2004 r.
12	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic Wiejskiej, Wyspiańskiego, Kochanowskiego, Nakielskiej, Browarnej i Glinicy w Szubinie.	IX/78/03	23.10.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	15 158	16.02.2004 r.
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ulicy Kcyńskiej w Szubinie.	XVII/124/08	14.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	71 1178	13.05.2008 r.
14	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic Wiejskiej, Wyspiańskiego, Kochanowskiego, Nakielskiej, Browarnej i Glinicy w Szubinie	LII/424/10	30.09.2010 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	64 435	15.03.2011r.

15	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla centralno – zachodniej części miasta Szubina, gmina Szubin	XXX/231/13	07.02.2013 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom	-	857	15.02.2013 r.
16	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla północno – zachodniej części miasta Szubina	XXX/236/13	07.02.2013 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom	-	858	15.02.2013 r.
17	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów dzielnicy przemysłowo – usługowej w południowej części miasta Szubina	XXXIV/267/13	20.06.2013 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom	-	2313	02.07.2013 r.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela. Obowiązujące MPZP na obszarach wiejskich gminy (stan – lipiec 2013)

LP	Nazwa planu	Nr uchwały Rady Miejskiej w Szubinie	Data	Nazwa Dziennika	Nr Dziennika / Pozycja		Data publikacji
1	Zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działek nr 43 i nr 50 we wsi Zamość.	XX/143/96	26.06.1996 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg.	19	88	08.08.1996 r.
2	Zmiana w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin dz. nr 76/47 i 76/48 w Kołaczkowo.	XXIII/173/96	30.10.1996 r.	Dz. Urz. Woj. Bydg.	60	234	29.11.1996 r.
3	Zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin.	IV/39/99	24.02.1999 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	40	333	28.06.1999 r.
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w Turze gm. Szubin.	IV/42/99	24.02.1999 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	28	193	28.04.1999 r.
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działki nr 258/22 w Szkoci gm. Szubin.	VI/78/99	28.04.1999 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	44	383	16.07.1999 r.
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w Żurczynie gm. Szubin.	VII/90/99	30.06.1999 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	93	1035	17.12.1999 r.
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy jednorodzinnej we wsi Wąsosz.	IX/107/99	25.10.1999 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	6	38	31.01.2000 r.
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowych obejmujących teren działek nr 20/1, 21/3 we wsi Małe Rudy, oraz działkę nr 541/8 we wsi Rynarzewo w gm. Szubin.	XIV/148/2000	26.04.2000 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	57	470	25.08.2000 r.
9	MPZP terenów zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług działki nr 201 w Szubinie Wsi.	XIV/151/2000	26.04.2000 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	39	349	12.07.2000 r.
10	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług części wsi Wąsosz.	XIV/153/2000	26.04.2000 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	39	351	12.07.2000 r.
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej działki nr 51 w Zamościu.	XIV/154/2000	26.04.2000 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	39	352	12.07.2000 r.
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usługowej obejmujący działkę nr 351/2 w Rynarzewie.	XXVIII/271/2001	19.09.2001 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	30	513	01.06.2001 r.
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu eksploatacji kruszywa, zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej w Żurczynie, gmina Szubin.	XXVIII/271/2001	19.09.2001 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	11	216	06.03.2002 r.
14	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr 59/3 i 59/4 w Żurczynie, gmina Szubin.	XXXIV/318/2002	24.04.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	69	1451	21.06.2002 r.
15	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu „POLNA I” w Rynarzewie obejmującego działkę nr 498/4.	XXXIV/319/2002	24.04.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	69	1452	21.06.2002 r.
16	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy lotniskowej w Kornelinie gm. Szubin.	XXXVI/333/2002	28.08.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	119	2421	25.10.2002 r.
17	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działki nr 20/9 w Starym Jarużynie.	XXXVI/334/2002	28.08.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	119	2422	25.10.2002 r.
18	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr 262/3 i 263 w Turze, gm. Szubin.	XXXVII/339/2002	09.10.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	133	2573	18.11.2002 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

31

19	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr 47/1, 47/3, 50/1, 50/2, 50/4 i 51 w Szubinie Wsi.	XXXVII/340/20 02	09.10.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	133	2574	18.11.2002 r.
20	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działki nr 124/5 położonej we wsi Kołaczkowo, gm. Szubin.	IV/30/03	13.02.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	46	753	15.05.2003 r.
21	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działki nr 277/1 położonej we wsi Szkocja, gm. Szubin.	IV/31/03	13.02.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	46	754	15.05.2003 r.
22	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr 227/8 i 227/17 położonych we wsi Szkocja, gm. Szubin.	IV/32/03	13.02.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	46	755	15.05.2003 r.
23	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działki nr 78/8 we wsi Samokłeski Małe, gm. Szubin.	IV/34/03	13.02.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	46	756	15.05.2003 r.
24	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu części wsi Zamość, gm. Szubin.	IV/35/03	13.02.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	46	757	15.05.2003 r.
25	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr 95/1, 98/17, 256/2, 256/3 i 256/4 w Kołaczkowie Gmina Szubin.	IX/75/03	23.10.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	15	155	16.02.2004 r.
26	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działki nr 273/3 LP w Zamościu.	IX/83/03	23.10.2003r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	15	160	16.02. 2004
27	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego terenów w Gminie Szubin, we wsi Słonawy, obejmujących część działki nr 264/3, obręb geodezyjny Słonawy, oraz we wsi Szaradowo, obejmujących działkę nr 54/2 i część działki nr 147/1, obręb geodezyjny Szaradowo.	IX/76/03	23.10.2003 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	15	156	16.02.2004 r.
28	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Osiedla Przylesie” w Rynarzewie Gmina Szubin.	XXXIV/281/06	16 .02. 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	37	614	17.03.2006 r.
29	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działki nr 247 w miejscowości Wąsosz.	XVII/125/08	14.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	71	1179	13.05.2008 r.
30	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu części działki nr 263 w miejscowości Tur.	XVII/126/08	14.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	71	1180	13.05.2008 r.
31	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług w Rynarzewie.	XXVII/189/08	27.11.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	15	326	24.02.2009 r.
32	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr: 52/9, 52/14, 52/15, 52/16, 52/17, 52/18 położonych pomiędzy drogą gminną – 091024C, a drogą powiatową – 1952 w miejscowości Kowalewo, gmina Szubin.	XL/303/09	24.09.2009 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	8	107	15.01.2010 r.
33	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej i usługowej pomiędzy ulicami Strażacką i Polną w Rynarzewie.	XLIV/331/09	30.12.2009r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	64	701	31.03.2010r.
34	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu przyległego do ulic: Rzemieślniczej, Grzybowej, Jagodowej, Jarzębinowej i Przemysłowej we wsi Zamość, gmina Szubin	LIII/444/10	04.11.2010 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	118	988	23.05.2011r.
35	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów zalewowych we wsi Zamość, gmina Szubin	LIII/445/10	04.11.2010 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	120	1013	26.05.2011r.
36	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu dz. nr 43/10 w Żurczynie, gmina Szubin	XVIII/136/12	08.03.2012 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	-	1099	14.05.2012 r.
37	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Rynarzewo i Małe Rudy, gmina Szubin	XXI/155/12	29.05.2012 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	-	1303	15.06.2012 r.
38	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego część wsi Kowalewo i Słupy	XLVII/353/14	15.05.2014 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	-	1649	26.05.2014 r.
39	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla południowej części wsi Zamość, gmina Szubin	XLVIII/373/14	18.06.2014	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom.	-	1914	27.06.2014

Źródło: Opracowanie własne

OGRANICZENIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU OSADNICTWA

Rozwój przestrzenny gminy należy ocenić na podstawie występujących uwarunkowań, możliwości i ograniczeń rozwojowych poszczególnych jednostek osadniczych.

Istniejąca sieć osadnicza gminy w zasadzie poza glebami wysokich klas oraz ewentualnym występowaniem gruntów nieprzydatnych do zabudowy ze względu na wysoki poziom wód gruntowych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy (sytuacja ta miejsce stosunkowo rzadko, ale dotyczy np. m. Rynarzewo), nie posiada istotnych barier które ograniczałyby ich rozwój terenowy (przestrzenny). Mniejsze znaczenie mają tereny o niekorzystnych warunkach hydrogeologicznych, bariery fizycznogeograficzne oraz linie komunikacyjne.

Większość wsi posiada znaczące możliwości rozwojowe w ramach istniejącej zwartej zabudowy wsi, w formie zabudowy uzupełniającej, wypełniającej niezainwestowane przestrzenie. Rozwój tego typu zabudowy jest najbardziej pożądany ze względów ekonomicznych, ekologicznych i związanych z racjonalizacją zarządzania gminą (realizacja zadań własnych).

Istniejące osadnictwo w formie zabudowy siedliskowej rozproszonej, a także liczne małe miejscowości należy uznać za zjawisko niekorzystne pod względem ekonomicznym i przestrzennym.

PREDYSPOZYCJE DLA ROZWOJU WIELOFUNKCYJNEGO

Przeprowadzona analiza stanu i uwarunkowań środowiska pozwala na określenie predyspozycji dla rozwoju poszczególnych funkcji i rodzajów działalności.

Osadnictwo

Gmina zamieszkiwana jest przez dosyć dużą liczbę ludności, jest też miejscem atrakcyjnym dla migracji, a rola tego czynnika w związku z położeniem w bliskości Bydgoszczy może w kolejnych latach wzrastać. Z tych powodów zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowe będzie rosło. Optymalnym rozwiązaniem z punktu widzenia zagospodarowania przestrzeni, minimalizowania oddziaływania na środowisko, ale także zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie usług publicznych i infrastruktury (tzw. zadania własne) jest rozwój lub zagęszczanie zagospodarowania w ramach miejscowości (co jest zresztą obserwowane na terenie gminy). W większości miejscowości istnieją rezerwy terenowe pozwalające na zwiększenie liczby mieszkańców o kilkanaście lub kilkadziesiąt procent, jednak ze względów społecznych i ekonomicznych uzasadniony jest rozwój przede wszystkim największych miejscowości (koncentracja zaludnienia w celu skupienia jak największej części mieszkańców w największych miejscowościach).

W planowaniu rozwoju gminy uwzględnić należy przede wszystkim ochronę wód powierzchniowych oraz podziemnych – w dużej części gminy są one silnie podatne na zanieczyszczenia.

Dla gminy Szubin w latach 70-tych wykonano opracowanie fizjograficzne w ramach którego przeanalizowano również predyspozycje dla rozwoju osadnictwa. Pomimo upływu ponad 30 lat, opracowanie ze względu na charakter analizowanych zagadnień, wykazuje ponadczasowość i może być stosowane także obecnie jako pomocnicze dla szczegółowych analiz dla poszczególnych miejscowości. Przy ocenie przydatności terenu dla rozwoju osadnictwa brano pod uwagę następujące zagadnienia:

- warunki litologiczne i nośność gruntów
- warunki występowania wód gruntowych
- lokalne warunki klimatyczne
- rzeźbę terenu, w tym zarówno nachylenie terenu, jak i ekspozycję
- przydatność rolniczą gleb
- warunki zaopatrzenia w wodę

W zasadzie większość terenów położonych na wysoczyźnie, ale także wybrane tereny leżące na sandrze, są wskazywane jako przydatne dla rozwoju osadnictwa. Dla niektórych wskazuje się ograniczenia wynikające z

wysokiej przydatności gleb uzasadniającej ich wykorzystanie dla produkcji rolnej lub też lokalnie występujące duże spadki terenu (ponad 10%).

Na terenach określanych jako niewskazane dla rozwoju osadnictwa zazwyczaj kumuluje się kilka niekorzystnych cech. Takimi obszarami są przede wszystkim tereny pradoliny, gdzie występuje zarówno płytkie zaleganie wód gruntowych (najczęściej płycej, niż 2 m ppt), jak też gorsze warunki nośności gruntu, ale także niezbyt korzystny mikroklimat. Innym rodzajem terenów nieprzydatnych jest strefa krawędziowa wysoczyzny, gdzie występują zbyt duże spadki terenu.

W ocenie przydatności terenu dla rozwoju osadnictwa wykonywanej w latach 70-tych brano pod uwagę także warunki zaopatrzenia w wodę – obecnie uwarunkowanie to można w praktyce pominąć.

Rolnictwo

Gmina wykazuje zróżnicowane, choć co najwyżej przeciętne warunki rozwoju rolnictwa. Najkorzystniejsze warunki występują w części południowo-zachodniej i południowej, gdzie na wysoczyźnie morenowej na podłożu z gliny wykształciły się gleby brunatne. W środkowo-północnej oraz północnej części gminy (na północ od Szubina) oprócz gleb wykształconych na podłożu gliny jest także duży udział gleb piaskowych, co powoduje iż ich przydatność rolnicza jest generalnie znacznie słabsza choć zróżnicowana (mozaika gleb). W rozległych dolinach Noteci, Gąsawki i Białej Strugi istnieją predyspozycje przede wszystkim dla prowadzenia gospodarki hodowlanej, ze względu na korzystne warunki prowadzenia użytków zielonych, uprawy zbożowe czy pastewne możliwe po przeprowadzeniu regulacji stosunków wodnych; nieliczne tu gleby mineralne to przede wszystkim słabej jakości gleby piaskowe.

Dla gminy Szubin w latach 70-tych wykonano opracowanie fizjograficzne w ramach którego przeanalizowano również predyspozycje dla rozwoju rolnictwa. Pomimo upływu ponad 30 lat, opracowanie ze względu na charakter analizowanych zagadnień, wykazuje ponadczasowość i może być stosowane także obecnie jako pomocnicze dla analizy tego zagadnienia. Przy ocenie przydatności terenu dla potrzeb rolnictwa brano pod uwagę następujące zagadnienia:

- warunki glebowe (pochodzenie, typ gleb, profil glebowy)
- stosunki wilgotnościowe w glebie
- lokalne warunki klimatyczne
- rzeźbę terenu, w tym zarówno nachylenie terenu, jak i ekspozycję.

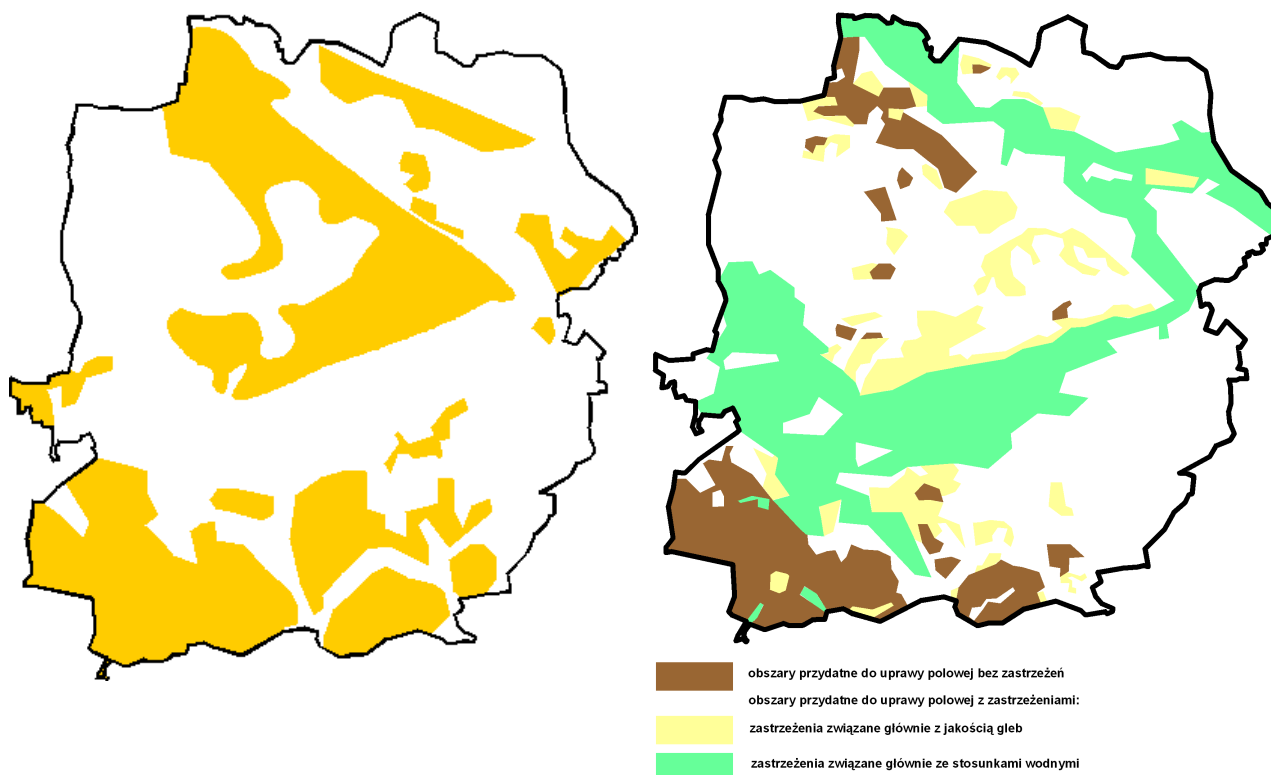
Rolniczą przestrzeń podzielono tu na 3 kategorie:

- obszary przydatne dla upraw polowych bez zastrzeżeń
- obszary przydatne dla upraw polowych z zastrzeżeniami (wydzielono tu kategorię obszarów leżących na wysoczyźnie i obszarów leżących w pradolinie)
- obszary o bardzo małej przydatności (wskazane ich wykorzystanie pozarolnicze lub zalesienie).

Wśród głównych czynników ograniczających wykorzystanie terenów dla potrzeb rolnictwa wskazywano:

- niską przydatność rolniczą gleb, wykluczającą niektóre rodzaje upraw
- złe warunki wodne (gleby okresowo zbyt suche lub zbyt wilgotne)
- konieczność stosowania kłopotliwych zabiegów agrotechnicznych
- uzależnienie powodzenia upraw od rozkładu i wielkości opadów
- lokalnie także rzeźbę terenu (zwłaszcza w strefie krawędziowej wysoczyzny).

Ze względu na specyficzne warunki gmina predestynowana jest do pewnych specjalistycznych kierunków produkcji rolnej, które powinny uzupełniać tradycyjne rolnictwo – np. do rozwoju agroturystyki, rekreacji i pewnych nieuciążliwych działalności gospodarczych.

Rysunek. Obszary wskazywane jako korzystne (ze względu na litologię oraz warunki hydrogeologiczne) dla rozwoju osadnictwa – dla niektórych z obszarów wskazuje się ograniczenia związane z lokalnie dużymi spadkami terenu lub z dobrą przydatnością gleb.

Źródło: Mapa oceny warunków fizjograficznych dla osadnictwa, GEOPROJEKT

Rysunek. Obszary wskazywane jako przydatne do uprawy polowej

Źródło: Mapa oceny warunków fizjograficznych dla rolnictwa, GEOPROJEKT

Turystyka i rekreacja

Gmina nie wykazuje wybitnych walorów dla rozwoju turystyki i rekreacji. O jej relatywnie małej atrakcyjności przyrodniczej świadczy między innymi położenie zdecydowanej większości obszaru gminy poza systemem obszarów chronionych. Także walory kulturowe gminy nie należą do szczególnie cennych.

Atrakcyjna dla turystyki jest przede wszystkim południowa część gminy z kilkoma dużymi jeziorami. Dużym potencjalnym walorem jest także rzeka Noteć, dla której podejmowane są działania zmierzające do wykreowania produktu turystycznego związanego z krajoznawstwem i turystyką wodną – jest to potencjalna szansa turystycznej aktywizacji całej doliny Noteci. Walorami gminy, są także: urozmaicona rzeźba terenu, występowanie kompleksów leśnych, relatywnie dobry stan środowiska. Ze względu na położenie w bliskości Bydgoszczy, gmina będzie poddawana coraz silniejszej presji związanej z penetracją lasów, jak też wypoczynkiem w zabudowie ogrodów działkowych.

Podstawowymi rodzajami turystyki i rekreacji, które mogą być rozwijane na terenie gminy ze względu na obecne tu walory i predyspozycje przyrodnicze, są: agroturystyka, turystyka pobytowa, turystyka rowerowa, turystyka wędrownicza, turystyka kwalifikowana - wodna, turystyka kwalifikowana – wędkarstwo, edukacja ekologiczna.

Przedsiębiorczość

Gmina nie posiada zasadniczych przeszkód dla rozwoju działalności gospodarczych. Jest już obecnie obszarem, który w związku z bliskością Bydgoszczy podlega przyśpieszonej urbanizacji, przejawiającej się także w rozwoju przedsiębiorczości (zwłaszcza w północnej części gminy). W dalszym rozwoju tego typu działalności, uwzględniać należy przede wszystkim ochronę wód powierzchniowych oraz podziemnych – jest to najważniejsze uwarunkowanie dla prowadzenia wszelkich działalności gospodarczych w gminie. Główne miejscowości leżą w zasadzie poza obszarami szczególnie cennymi przyrodniczo i są dość dobrze dostępne w sieci drogowej znaczenia wojewódzkiego. Także ze względów poza przyrodniczych celowe jest rozwijanie i koncentracja działalności gospodarczych przede wszystkim w największych miejscowościach.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

GEOLOGIA I UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Gmina charakteryzuje się dużą różnorodnością rzeźby terenu oraz występujących form morfologicznych. Leży na styku 2 zdecydowanie różnych pod względem morfogenetycznym i fizjonomii krajobrazu jednostek fizyczno-geograficznych – rozległej pradoliny oraz obszarów wysoczyznowych.

Morfogeneza gminy związana jest z działalnością zlodowacenia fazy poznańskiej i pomorskiej. Na terenie gminy spotyka się dwie formy różniące się zasadniczo genezą – większą część gminy zajmuje rozległa dolina erozyjna, która w późniejszym okresie została zasypana w wyniku procesów fluwiogłacialnych (abłacja lądolodu) utworami sandrowymi, które z kolei w późniejszym okresie w znacznej części zostały pokryte utworami eolicznymi (pola wydmorew); drugą z form są utwory akumulacji lodowcowej w postaci płatów wysoczyzny. Obydwie formy różnią się rzeźbą terenu, warunkami hydrogeologicznymi i hydrologicznymi, litologią i rodzajem pokrywy glebowej, a w konsekwencji także sposobem zagospodarowania (a zwłaszcza leśnym lub rolnym wykorzystaniem).

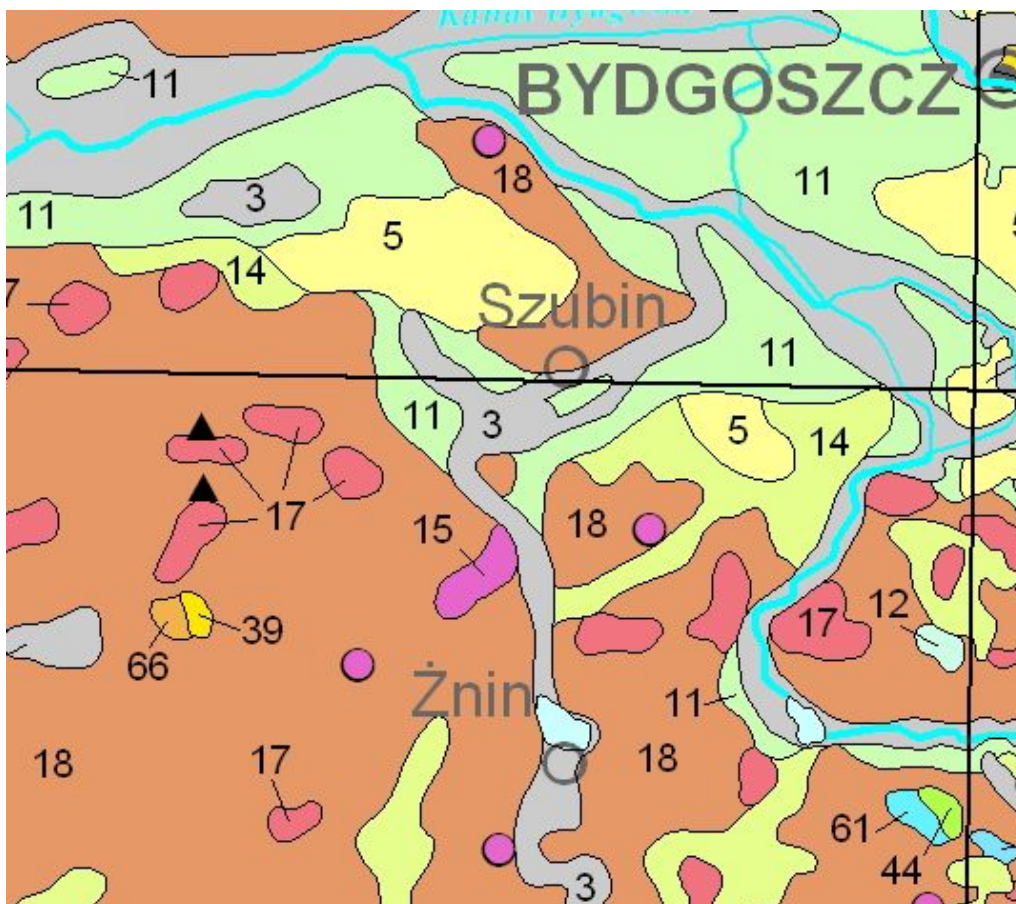
Różna geneza form implikuje zróżnicowanie morfologiczne – rzeźba terenu jest najłatwiej dostrzegalnym dowodem różnic. Obszary związane z akumulacją rzeczną, które w gminie zajmują bardzo duże powierzchnie głównie w rozległych dolinach Gąsawki i Noteci charakteryzują się rzeźbą równinną o bardzo małych nachyleniach terenu i z tylko pojedynczymi niewielkimi wyniesieniami terenu (piaski rzeczne lub piaski eoliczne). Rzeźba związana z wysoczyzną ma charakter równinny lub lekko falisty, a najbardziej zróżnicowana jest rzeźba pól wydmorew, gdzie częstym zjawiskiem są różnice względne wysokości rzędu kilku-kilkunastu metrów na odcinku kilkudziesięciu metrów.

Rzeźba części północno-wschodniej gminy jest wybitnie równinna – jest to równina akumulacyjna Noteci. Zbudowana jest w części bliższej rzece z piasków, żwirów, mętów, torfów i namętów, a w dalszej odległości – z piasków, żwirów i mętów rzecznych. Identyfikacyjny charakter i pochodzenie ma część środkowa (związana z doliną Gąsawki).

Część północno-zachodnia zbudowana jest z glin zwałowych oraz piasków i żwirów lodowcowych – są to osady typowe dla moreny dennej. W części zachodniej tej jednostki gliny przykryte są piaskami eolicznymi, częściowo w formie pól wydmorew (ta część gminy jest zalesiona), natomiast na wschodzie morena denna pozostaje odkryta – w tej części zresztą rzeźba ma charakter znacznie bardziej równinny (równina morenowa), a jej urozmaiceniem są głównie niewielkie dolinki erozyjne (w strefie zbocza dolin Noteci i Gąsawki) oraz niewielkie dolinki wytopiskowe, lub też formy wypukłe – zwłaszcza pagóry kemów (zbudowane z piasków i żwirów) a także wał ozu (na południe od Godzimierza).

Część południowo-wschodnia zbudowana jest z utworów akumulacji wodnolodowcowej oraz akumulacji rzecznej – są to przede wszystkim piaski i żwiry. Częściowo utwory te są pokryte piaskami eolicznymi, często

w postaci wydymów dających duże urozmaicenie rzeźby. Ta część gminy jest silnie zalesiona (co jest zapewne skutkiem bardzo słabej przydatności rolniczej tego typu podłoża), a podobny charakter (lasów oraz pola wydymowe) powoduje wrażenie silnego podobieństwa do części północno-zachodniej, mimo, że jak wykazano wcześniej geneza rzeźby tych części gminy jest całkowicie odmienna.

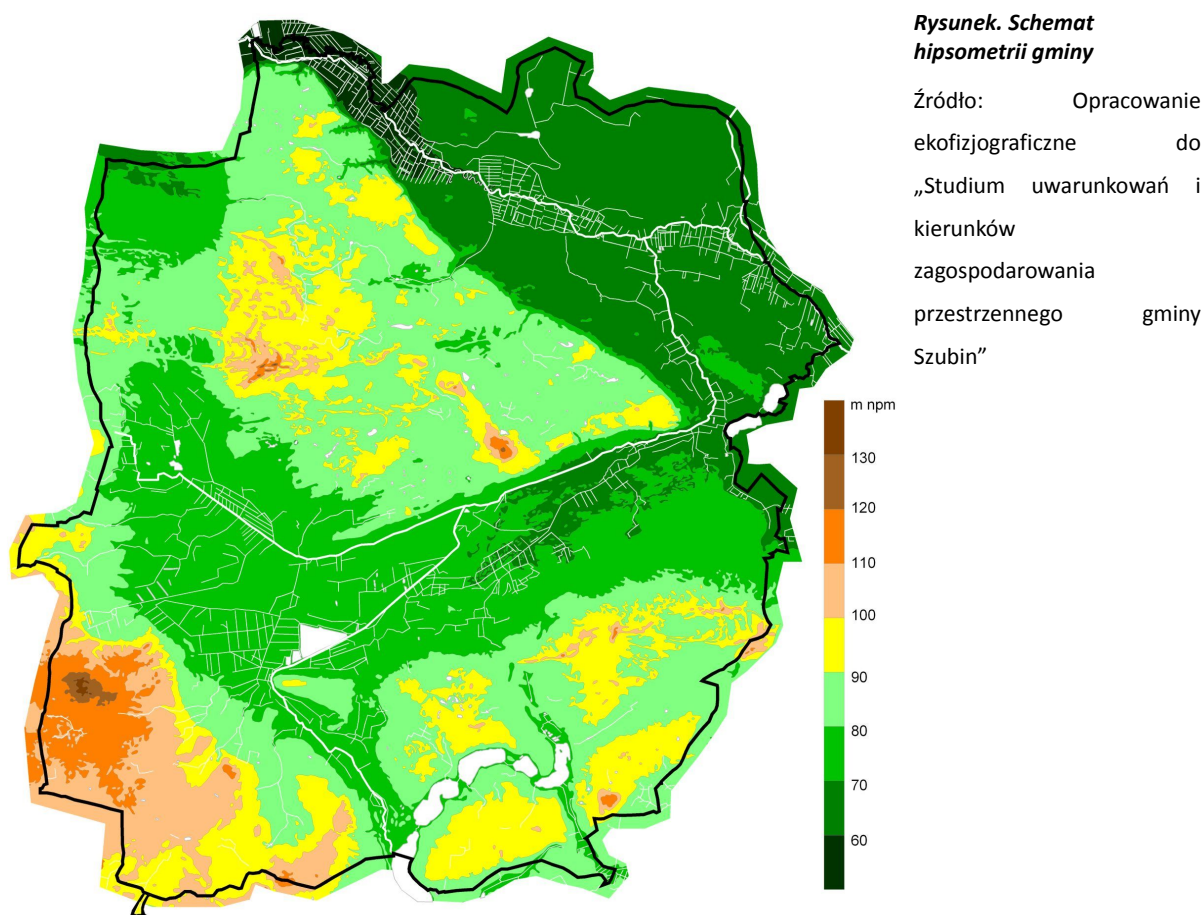
Rysunek. Fragment mapy geologicznej dla okolic gminy (oryginał w skali 1:500 000)

Objaśnienia: 3–piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły, 5–piaski eoliczne, lokalnie w wydymach, 11–piaski, żwiry i mułki rzeczne, 12–piaski i mułki jeziorne, 14–piaski i żwiry sandrowe, 15–piaski i mułki kemów, 17–żwiry i piaski, głązy i gliny moren czołowych, 18–gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe, 39–iły, mułki, piaski, żwiry z węglem brunatnym, 66–zlepienie, piaskowce, mułowce, wapienie, dolomity, gipsy, sole kamienne

Rzeźba południowo-zachodniej części gminy jest związana z akumulacją lodowcową. Jest to wysoczyzna lodowcowa zbudowana z gliny zwałowej fazy leszczyńskiej z pagórami kemów fazy poznańsko-dobrzyńskiej. Jeden z takich kemów - na zachód od Królikowa - stanowi najwyższą kulminację na terenie gminy. W tej części gminy spotyka się także (ok. Zalesia, pogranicze z gminą Kcynia) pagór moreny czołowej fazy poznańsko-dobrzyńskiej. Rzeźba terenu tej części gminy jest miejscami silnie urozmaicona - zwłaszcza pomiędzy Królikowem a Zalesiem (przejście od form wypukłych - pagórów morenowych, do nisko położonej doliny Gąsawki - różnica wysokości przekracza tu 70 metrów na niewielkim odcinku. Ponadto w strefie krawędziowej wysoczyzny liczne są małe dolinki erozyjne i denudacyjne, lokalnie urozmaicające rzeźbę.

Hipsometria gminy jest dosyć silnie zróżnicowana i ściśle związana z opisaną wcześniej genezą rzeźby. Rozległa część północno-wschodnia leży na wysokości 60-70 m n.p.m. Niewielka skrajnie północna część - najniższej położona część gminy - leży nieco poniżej 60 m n.p.m., a najniższy położony punkt - jest nim lustro Noteci w miejscu gdzie opuszcza ona gminę - leży na wysokości nieco poniżej 58 m n.p.m. Rozległa środkowa część gminy - związana z dolinami Gąsawki oraz Białej Strugi, leży na wysokości 70-80 m n.p.m. Tę samą wysokość ma także skrajnie północno-zachodnia część gminy. Część północna gminy leży na wysokości ponad 80 m n.p.m., przy czym rozległe fragmenty (głównie pola wydymowe pomiędzy Niedźwiadami a Słonawami oraz kem na północ od Szubina) leżą wyżej - ponad 90 m n.p.m. z kulminacjami przekraczającymi

110, 120 a nawet w jednym miejscu 130 m npm. Wysokość 125,6 m npm osiąga pagór kemu koło Szubina (najwyższy punkt stanowiący dominantę wysokościową w tej części gminy nazwany „Dziewiczą Górą”), a wysokość 130,2 m npm osiąga jedna z wydym leżących na zachód od Grzecznej Panny.

Część południowo-wschodnia – leżąca na południe od doliny Gąsawki przekracza wysokość 80 m npm, przy czym pola wydymowe leżą na wysokościach ponad 90 m npm, a kulminacje wydym przekraczają 100, a nawet 110 m npm. Rzeźbę terenu tej części gminy bardzo urozmaica rywna leżących tu jezior – Sobiejuskiego, Żędowskiego, Wąsoskiego, Skrzyńki, Gąbińskiego – lustro ich wody leży na wysokości nieco poniżej 80 m npm wskutek czego wysokości względne przekraczają tu 20, a miejscami nawet 30 m na niewielkich odcinkach. Warto zauważyć, że jeziora te są dosyć głębokie – maksymalna głębokość j. Żędowskiego wynosi 29, j. Wąsoskiego – 25, a j. Gąbińskiego – 19 m.

Najwyżej położona jest południowo-zachodnia część gminy. Leży na wysokościach ponad 90 m npm, przy czym znaczne jej fragmenty powyżej 100 m npm, a okolice Chraplewa i Królikowa – na wysokościach ponad 110 m npm. Na zachód od Królikowa znajduje się najwyższy położony punkt w gminie – jest to kulminacja kemu mająca 137,6 m npm.

Zdecydowana większość gminy leży więc na wysokościach 60-90 m npm i ma równinną lub mało zróżnicowaną rzeźbę. Duże zróżnicowanie rzeźby typowe jest tylko dla wybranych części gminy. Ekstremalne wysokości wynoszą prawie 58 oraz prawie 138 m npm, a więc różnica wysokości sięga 80 m.

KLIMAT

Według klasyfikacji regionów klimatycznych Polski przeprowadzonej przez W. Okołowicza, gmina leży w „subregionie kujawskim”. Dla podregionu klimatycznego wyznaczonego dla obszaru, w którym leży gmina określa się następujące podstawowe wyznaczniki klimatu: dużo dni pochmurnych, najmniejszy opad w Polsce, „przejściowość” klimatu. Szczegółowe parametry charakteryzujące klimat, są następujące:

- opady atmosferyczne, wynoszą ok. 500 mm, z czego ponad połowa (ok. 300-350 mm) przypada na półrocze letnie
- średnie temperatury roczne wynoszą ok. 7,5-8°C przy czym w lipcu przekraczają 18°C a w styczniu wynoszą ok. -3°C.
- okres wegetacyjny trwa 210-220 dni
- lato trwa przeciętnie ok. 90 dni
- zima trwa przeciętnie ok. 85 dni
- średnia liczba dni mroźnych wynosi ok. 35, natomiast bardzo mroźnych (gdy temperatura maksymalna nie przekracza -10°C wynosi 2-3),
- średnia liczba dni gorących wynosi 35, a dni upalnych (z temperaturą ponad 30°C) od 4 do 6,
- liczba dni pogodnych wynosi ok. 40,
- liczba dni chmurnych wynosi ok. 125,
- pokrywa śnieżna występuje w okresie trwającym ok. 70 dni,
- przeciętne roczne usłonecznienie wynosi 1500-1600 godzin,
- notuje się przewagę wiatrów zachodnich, w następnej kolejności południowo-zachodnich, w dalszej kolejności północno-zachodnich.

Zróznicowanie rzeźby terenu, a przede wszystkim znaczne powierzchnie o dużej wilgotności, powodują na terenie gminy lokalne modyfikacje klimatu. Przede wszystkim znacznie częstsze będą mgły. Z tych samych powodów należy się spodziewać w okresie jesienno-wiosennym zastoisk zimnego powietrza, a w okresie letnim nieco łagodniejszego przebiegu pogody (niższe temperatury maksymalne, wyższa wilgotność powietrza). Zróznicowana rzeźba terenu powoduje także w zależności od kierunku ekspozycji modyfikacje mikroklimatu (dłuższe zaleganie śniegu, gorsze/lepsze nasłonecznienie, anomalia aerosanitarne, itp.)

GLEBY I PRZYDATNOŚĆ ROLNICZA GRUNTÓW

Zagadnienie, zarówno w aspekcie przyrodniczym, jak i wykorzystania rolniczego, zostało scharakteryzowane w części Studium dotyczącej uwarunkowań rozwoju gospodarki.

LASY

Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię ok. 11 tys. ha, czyli ok. 1/3 powierzchni gminy (jest to wskaźnik znacząco wyższy od przeciętnej wojewódzkiej). Położone są w kilku kompleksach – z których na uwagę zasługują 3: na północ od Szubina, na południowy-wschód od Szubina oraz na północy gminy - na prawym brzegu Noteci. Wszystkie te lasy są fragmentami większych kompleksów rozciągających się także w sąsiednich gminach. Ponadto w południowo-zachodniej, stosunkowo najmniej zalesione części gminy znajduje się kilka mniejszych powierzchni zajętych przez lasy.

Pod względem administracyjnym lasy na terenie gminy należą do Nadleśnictwa Szubin (na południowy-zachód od Noteci) i Nadleśnictwa Bydgoszcz (mniejsza część na północny-wschód od Noteci).

W drzewostanie zdecydowanie dominuje sosna zajmująca ok. 90% powierzchni leśnej, dość duży jest udział dębu – ok. 6-7%, zaznaczają się też olsza, brzoza i jesion. Według typów siedliskowych, dominuje bór świeży (ok. 70%), następnie bór mieszany świeży (ok. 20%), las mieszany świeży, las świeży i bór suchy (łącznie ok. 10%).

Znaczna część lasów na terenie gminy pełni funkcje ochronne. Zauważalnym i narastającym problemem jest degradacja i dewastacja lasów wynikająca z antropopresji, związanej z bliskością Bydgoszczy – lasy na terenie gminy są atrakcyjne dla penetracji turystycznej i rekreacyjnej. Miejskowa ludność (ze względu na mniejszą liczbę) w zasadzie nie powoduje nadmiernej antropopresji.

Na terenie gminy istnieją przesłanki do znacznych dolesień. Niska przydatność rolnicza gruntów w połączeniu z lokalnymi uwarunkowaniami szczegółowymi, predestynują rozległe obszary gminy do zalesienia, jako optymalnej zarówno pod względem ekologicznym ale także gospodarczym, formy zagospodarowania terenu.

SUROWCE MINERALNE

Gmina była w przeszłości (większość badań pochodzi sprzed 20-30 lat) miejscem licznych badań mających na celu identyfikację zasobów surowcowych. Istnieje bogata dokumentacja potwierdzająca prowadzenie prac, które nie zakończyły się wykryciem surowców. Z dokumentacji Geologa Wojewódzkiego wynika, iż w połowie lat 80-tych surowce były eksploatowane w kilkunastu odkrywkach na terenie gminy. Wydobywano głównie surowce pospolite (przede wszystkim piaski o różnej gramaturze) – na potrzeby zakładów (m.in. budownictwo drogowe) oraz budownictwa, częściowo w sposób zmechanizowany i zorganizowany, częściowo przez miejscową ludność bez użycia specjalistycznego sprzętu. Już wówczas część z tych wyrobisk poddawano rekultywacji lub wskazywano taką konieczność. Zidentyfikowano także złoża węgla brunatnego występujące na znacznej powierzchni w centralnej i południowej części gminy oraz w minach sąsiednich.

Informacje na temat aktualnego stanu wiedzy na temat zasobów surowcowych występujących w gminie oraz na temat prowadzonej eksploatacji, zawarto w tabelach.

Tab. Charakterystyka złóż surowców na terenie gminy

ID oraz KOD	Nazwa złoża	Kopalina	Status złoża	Pow. złoża (ha)	Uwagi
15209 KN	Dąbrówka Słupska I	Kruszywa naturalne – złoża piasków budowlanych	Złoże rozpoznane szczegółowo	6,26	Dąbrówka Słupska dz. nr 385
16287 MS	Gąbin	surowce dla prac inżynierskich - gliny i piaski do budowy zapór i obwałowań bocznych - zbiornik retencyjny Żędowo-Wąsosz.		1,92	
9929 KN	Kowalewo I	Kruszywa naturalne – złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (piasek)	złoże eksploatowane okresowo	0,92	
12435 KN	Królikowo I	Kruszywa naturalne – złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (piasek, piasek ze żwirem)	złoże rozpoznane szczegółowo	11,55	Królikowo dz. nr 528/3, 529, 530/1
5060 KN	Słonawki	Kruszywa naturalne – piasek ze żwirem	eksploatacja złoża zaniechana	15,16	
15824 KN	Słonawki 3	Kruszywa naturalne – piasek ze żwirem	złoże rozpoznane szczegółowo	1,98	Słonawki dz. nr 264/5, Szaradowo dz. nr 54/2
16262 KN	Słonawki 4	Kruszywa naturalne – piasek ze żwirem	złoże rozpoznane szczegółowo	1,45	Słonawki dz. 271/1 i 272
2693 PC	Smolniki	Piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej - złoża piasków przem.materiałów wapienno-piaskowych	złoże rozpoznane wstępnie	57,14	

		(silikatowych)			
15264 KN	Smolniki I	Kruszywa naturalne – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	złoże rozpoznane szczegółowo	4,81	Smolniki. dz. nr 100/3 i 100/4
415 WB	Szubin	Złoża węgla brunatnych energetycznych	złoże rozpoznane wstępnie	2355,00	Złoże na terenie gmin Kcynia, Szubin, Żnin, Łabiszyn
10086 KN	Zazdrość II	Kruszywa naturalne – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	złoże zagospodarowane	3,58	
14847 KN	Zazdrość III	Kruszywa naturalne – złoża piasków budowlanych	złoże rozpoznane szczegółowo	0,94	Zazdrość - cz. działki 25
13808 KN	Żurczyn	Kruszywa naturalne – złoża piasków budowlanych	złoże rozpoznane szczegółowo	1,71	
7739 KN	Żurczyn I	Kruszywa naturalne – złoża piasków budowlanych	złoże rozpoznane szczegółowo	6,68	
7740 KN	Żurczyn II	Kruszywa naturalne – złoża piasków budowlanych	złoże rozpoznane szczegółowo	14,19	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

Tabela. Aktualne obszary górnicze i tereny górnicze

Złoże	Teren górniczy	Obszar górniczy
Zazdrość I	jest	jest
Zazdrość II	jest	jest
Kowalewo I	jest	jest
Słonawki 3	jest	jest
Żurczyn	jest	jest
Zazdrość III	jest	jest
Słonawki 4	jest	jest
Smolniki I	jest	jest

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

Tabela. Złoża kruszywa na terenie gminy wg Bilansu Zasobów Kopalin i Wód Podziemnych w Polsce (wg stanu na 31 XII 2013 r.)

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania E – eksploatowane R – zasoby rozpoznane szczegółowo Z – wydobyte zostało zaniechane T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie M - złoża skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	Zasoby geologiczne bilansowe w tys. ton (pzb - pozabilansowe)	Zasoby przemysłowe w tys. ton	Wydobycie w tys. ton
węgiel brunatny				
Szubin	P	Tylko pzb.	-	-
piaski i żwiry				
Dąbrówka Słupska I	R	1139	-	-
Kowalewo I	T	57	57	-
Królikowo I*	R	2089	-	-
Słonawki*	Z	963	-	-
Słonawki 1*	M	-	-	-

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

41

Słonawki 2*	M	-	-	-
Słonawki 3*	R	241	-	-
Słonawki 4*	R	85	-	18
Smolniki I	R	1536	1536	-
Zazdrość II	E	325	276	11
Zazdrość III	R	53	-	-
Żurczyn	R	166	-	-
Żurczyn I	R	465	-	-
Żurczyn II	R	830	-	-
piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej				
Smolniki	P	4969,20	-	-
surowce dla prac inżynierskich				
Gąbin	R	84	-	-

* złoża zawierające piasek ze żwirem

WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wody powierzchniowe

System hydrologiczny gminy jest dosyć złożony. Gmina w całości leży w zlewni Noteci, jednak poszczególne jej części odwadniane są do różnych zlewni częściowych. Rzeka Noteć płynie przez teren gminy na stosunkowo niedługim odcinku w północno-wschodniej części gminy, gdzie na niewielkim odcinku – stanowi fragment granicy gminy. Rzeka Noteć za pomocą zlewni bezpośredniej odwadnia część północno-zachodnią i północną gminy. Znaczna część gminy – odwadniana jest przez dopływ Noteci – Gąsawkę. Rzeka ta wpływa na teren gminy od południa (przepływa przez jezioro Sobiejuskie) następnie kieruje się na północny-zachód, północny-wschód i na północ, aż do Rynarzewa, gdzie uchodzi do Noteci. Dolina Gąsawki jest terenem równinnym i silnie wilgotnym (miejscami podmokłym). Na wysokości Szubina Gąsawka przyjmuje lewy dopływ – Białą Strugę. Rzeka ta ma rozległą zlewnię obejmującą zachodnią i północno-zachodnią część gminy (w zlewni tej leży także siedziba gminy; właśnie w Szubinie Biała Struga wpada do Gąsawki). Częściowo dolina Białej Strugi jest podmokła i pocięta licznymi kanałami. Należy tu wymienić głównie system kanałów na bazie tzw. Kanału Poprzecznego (na północ od wsi Słupy) – system ten łączy zlewnie Gąsawki i Białej Strugi. Poniżej Szubina – na wysokości Kołaczkowa, Noteć przyjmuje niewielki prawy dopływ – Czarny Rów. Południowo-wschodnia część gminy odwadniana jest do leżących tu dużych jezior – Gąbińskiego, Wąsoskiego, Skrzynki.

Przez bardzo niewielki północny fragment gminy przepływa (częściowo stanowiąc jej granicę) Kanał Górnonotecki – jest to sztucznie wykonany w końcu XIX wieku kanał (liczący łącznie prawie 25 km), którego celem było zarówno usprawnienie żeglugi i skrócenie połączenia z Bydgoszczą na południe, jak też zasilanie w wodę Kanału Bydgoskiego. Na Kanale funkcjonuje kilka śluz, a krajobraz otoczenia Kanału ma charakter antropogeniczny.

Południowo-środkowa część gminy charakteryzuje się występowaniem znacznej ilości rowów melioracyjnych i kanałów. Jest to teren wybitnie równinny o znacznej wilgotności podłoża. Leży w zlewniach Gąsawki, Białej Strugi i Czarnego Rowu. W okolicach miejscowości Słupy znajdują się też sztuczne stawy rybne.

Znaczne tereny w gminie są słabo odwadniane lub też mają charakter bezodpływowy, gdzie przeważa infiltracja, a nie spływ (związane jest to zarówno z ich pagórkowatą rzeźbą z licznymi zagłębieniami, jak też charakterem podłoża – głównie piaszczystym, związanym genetycznie z wydłami) – dotyczy to zwłaszcza dużych 3 obszarów: zalesionego obszaru sandru na północny-zachód od Szubina (teoretycznie położonego w zlewni Białej Strugi), zalesionego obszaru sandrowego na południowy-wschód od Szubina (teoretycznie zlewnia Czarnego Rowu, ale także częściowo zlewnia Jeziora Wąsoskiego i Jeziora Gąbińskiego, a w części wschodniej – także Gąsawki) oraz położonego na wysoczyźnie terenu na południowy-zachód od Szubina

(okolice Królikowa i Retkowa – jest to teoretycznie pogranicze zlewni Rawki i Gąsawki). W przypadku opisywanych terenów sieć hydrologiczna jest bardzo uboga, a charakter rzeźby terenu wskazuje, że wyznaczenie działów wodnych ma charakter wyłącznie orientacyjny (działy wodne na niektórych odcinkach są niepewne), a duże powierzchnie są rzeczywiście bezodpływowe (spływ do dolinek i zagłębień bezodpływowych).

Najważniejszą pod względem hydrologicznym rzeką na terenie gminy jest Noteć. Jest to rzeka o liczącej się w skali kraju długości (388 km) i dużej powierzchni dorzecza (ok. 17 tys. km). Jest największym dopływem Warty. Odcinek biegnący przez teren gminy zalicza się do jej środkowego biegu (jest położony ok. 150 km od źródeł) i jest nazywany Notecią Rynarzewską. Przeciętny przepływ na Noteci na wysokości gminy wynosi ok. 12-15 m³ na sekundę. Rzeka w przeszłości była intensywnie wykorzystywana do transportu, wskutek czego na praktycznie całym przebiegu przez teren województwa była poddawana zabiegom hydrotechnicznym, czego efektem są między innymi sztuczne kanały służące usprawnieniu żeglugi (np. Górnonotecki).

Gąsawka jest lewobocznym dopływem Noteci. Ma długość prawie 57 km i odwadnia obszar o powierzchni 590,3 km². Wypływa z jeziora bez nazwy położonego na zachód od jeziora Głębocek Wielki. W gminie Szubin znajduje się dolny i ujściowy odcinek cieku. W swoim górnym i środkowym biegu Gąsawka przepływa przez szereg jezior, z których największe to (w większości poza gminą Szubin): Żnińskie Duże (431,6 ha), Żnińskie Małe (135,1 ha), Oćwieckie (141,3 ha), Weneckie (131,7 ha), Sobiejuskie (118,0 ha) i Biskupińskie (116,6 ha).

Biała Struga odwadnia obszar o powierzchni 112,3 km² (leżący praktycznie w całości na terenie gminy). W górnym biegu łączy się ze zlewnią Kcynki poprzez rowy melioracyjne. Uchodzi do Gąsawki w Szubinie. W dolnym biegu jest odbiornikiem ścieków socjalno-bytowych z m.in. okolicznych posesji.

Tabela. Podstawowe parametry jezior w gminie Szubin

Jezioro	Powierzchnia (ha)*		Wysokość lustra wody (m npm)	Objętość (tys. m ³)	Głębokość średnia (m)	Głębokość maksymalna (m)	Typ ***
	I*	II*					
Gąbińskie	42,0	48,3	77,2	3353,4	6,9	18,5	ROS
bez nazwy (k. Stanisławki)	2,5						MOS
bez nazwy (w Kołaczkowie)	2,2						MS
Meszno	28,5	29,3	66,1	320,3	1,1	2,0	
Bagno	25,0	24,8	66,0	336,9	1,4	2,5	MOS
bez nazwy (na pd od Słonaw)	1,4						
Sobiejuskie****	113,5	118,0	77,0	5855,7	5,0	10,9	
Żędowskie	62,5	64,8	77,1	6366,9	9,8	29,5	MOS
bez nazwy (znane jako Dępel)	1,0						
Wąsoskie	57,5	58,0	77,0	7009,0	12,1	25,3	ROS
bez nazwy (na pn. od Szubina)	1,0						
Skrzynka	18,5	20,2	77,1	1678,2	8,3	15,1	MOS

Wszystkie dane według opracowania „Jeziora województwa kujawsko-pomorskiego”

*Powierzchnia: I – wg Choińskiego (Katalog jezior Polski) – pomiar z mapy w skali 1:50 000; II – wg Choińskiego (Katalog jezior Polski) – dane Instytutu Rybactwa Śródlądowego

*** typ jeziora: R – rynnowe, M – morenowe, O – odpływowe, B – bezodpływowe, G – na glinie

**** tylko w części na terenie gminy

Uwagę zwraca występowanie w gminie kilku jezior. Są one skoncentrowane w części południowej i stanowią część większego systemu jezior rynnowych, rozciągającego się na południe w gminach Żnin i Gąsawa (gdzie zresztą jeziora są znacznie większe od tych spotykanych w gminie Szubin), także jeziorność (czyli udział jezior w ogólnej powierzchni) w tych gminach jest znacznie wyższa. Wskaźnik ten dla gminy Szubin jest oceniany na poniżej 1%, podczas gdy w sąsiadującej gminie Żnin jest to 5-6% (warto jednak zauważyć, że sąsiednie gminy Kcynia i Nakło prezentują jeszcze niższy wskaźnik, a Łabiszyn i Białe Błota lokują się w tym samym przedziale co gmina Szubin. Największe jeziora – poza Sobiejuskim (ok. 120 ha) leżącym tylko częściowo na terenie gminy - zajmują powierzchnie ok. 40-60 ha (Żędowskie, Wąsoskie, Gąbińskie), czyli wśród jezior spotykanych w województwie są raczej niewielkie lub ledwie z pogranicza jezior średniej wielkości (dla porównania należące do większych w województwie jezioro Żnińskie Duże zajmuje powierzchnię ponad 420

ha). Jeziora w gminie należą do dwóch typów genetycznych: wypełniają one rynny polodowcowe (Gąbińskie, Wąsoskie) i cechują się dużymi głębokościami, bądź zagłębienia w morenie dennej i doliny wytopiskowe (Żędowskie). Jeziora o tej drugiej genezie cechują się mniej wydłużonym, a bardziej zbliżonym do owalnego, kształtem oraz znacznie mniejszymi głębokościami (choć są wyjątki czego dowodzi jezioro Żędowskie głębokie na 29 m) – są też w większym stopniu podatne na zarastanie linii brzegowej.

Podstawowe informacje na temat jezior przedstawiono w tabeli.

Największe jeziora zaliczane są do „wędkarskich”, a do jezior „turystycznych” – posiadających predyspozycje dla rozwoju turystyki. 4 największe jeziora zaliczone są do 2 kategorii obejmującej akweny o przeciętnej przydatności.

Wody w gminie pełnią też ważne funkcje ekologiczne – podmokłe tereny doliny Gąsawki oraz stawy w ok. Słupów są ostoją ptactwa.

Obszary zmeliorowane w gminie zajmują ponad 6,6 tys. ha, w tym zmeliorowane grunty orne - niespełna 3,3 tys. ha, a zmeliorowane użytki rolne - nieco ponad 3,3 tys. ha.

Na terenie gminy Szubin występują publiczne wody powierzchniowe rzeka Gąsawka, Biała Struga, Czarny Rów, wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17.12.2002 r. (Dz. U. Nr 16 poz. 149) w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną, w stosunku do których Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego wykonuje prawa właścicielskie. Na obszarze gminy występują urządzenia melioracji szczegółowej - rowy, rurociągi i sieć drenarska.

Długość rowów melioracji szczegółowych wynosi 404 km, a długość rurociągów melioracji szczegółowych - 16,7 km. Zdrenowane użytki zielone zajmują powierzchnię 2,9 tys. ha. Stawy rybne zajmują powierzchnię 285 ha.

Pierwszy poziom wód gruntowych

Warunki występowania pierwszego poziomu wód gruntowych są zasadniczo zróżnicowane na: występujące w pradolinie i występujące na wysoczyźnie. W pierwszym przypadku pierwszy poziom wód gruntowych występuje płycej niż 2 m ppt, a często nawet płycej niż 1 m ppt i jest ściśle związany z wahaniami stanu rzek – zmienność roczna może wynosić nawet 1 m. Podobna sytuacja ma miejsce na terasach zalewowych oraz na eolicznych wzniesieniach w pradolinie. Wody gruntowe w tej strefie są bardzo podatne na zanieczyszczenia. Są to tereny o warunkach bardzo niesprzyjających budownictwu. Na wysoczyźnie wody gruntowe zalegają zazwyczaj na głębokości przynajmniej 2 m ppt, a często głębiej. Wyjątek stanowią bezodpływowe zagłębienia, gdzie lokalnie występują znacznie płycej. W zależności od lokalnych warunków mogą występować wody „wierzchówkowe” (w przewarstwieniach piaszczysto-żwirowych). W zagłębieniach bezodpływowych wahania tego poziomu bywają znaczne i zależą np. od wielkości opadów, roztopów, itp. – występują często na głębokości do 2 m ppt. Wody te są podatne na zanieczyszczenia i w pewnych okolicznościach mogą stanowić problem w gospodarce rolnej ze względu na zbyt duże zawilgocenie gleby.

Wody podziemne

Wody podziemne w utworach czwartorzędowych w pradolinie występują w 2 poziomach – na głębokościach 10-30 m oraz 30 – 70 m, a na wysoczyźnie – na głębokości 30-70 m. Badania prowadzone w latach 60-tych i 70-tych wskazywały jednak na konieczność uzdatniania wody ze względu na podwyższone stężenie żelaza oraz manganu. Południowo-zachodnia część gminy (okolice Kowalewa, Królikowa, Słupów, Zalesia) oraz część południowo-wschodnia (z Gąbinem) znajdują się w zasięgu obszaru pozbawionego poziomu eksploatacyjnego w utworach czwartorzędowych.

Istnieje także możliwość eksploatacji wód trzeciorzędowych z głębokości 100-150 m, jednak mogą one być zasolone.

Mapa „Warunki występowania wód podziemnych” wskazuje, iż na terenie gminy występują 2 zasadniczo różne rodzaje uwarunkowań związanych z izolacją pierwszego poziomu wodonośnego. Granica pomiędzy nimi jest pochodną genezy form morfologicznych, stąd pokrywa się z zasięgiem wysoczyzny morenowej oraz pradoliny. Część gminy pokryta utworami akumulacji lodowcowej (gliny zwałowe) cechuje się znacznie

lepszą izolacją, podczas gdy część związana z akumulacją rzeczną w pradolinie (nawet jeśli została później pokryta utworami eolicznymi) – izolacją znacznie słabszą:

a) część zachodnia i centralna gminy - charakteryzuje się następującymi parametrami:

- izolacja pierwszego poziomu wodonośnego – średnia i dobra
- stopień zagrożenia w warunkach naturalnych – słabo i praktycznie nie zagrożone
- miąższość utworów słaboprzepuszczalnych – powyżej 10, a nawet powyżej 40 metrów

b) północno-wschodnia oraz południowo-wschodnia część gminy, a także niewielki skrajnie północno-zachodni fragment, charakteryzują się następującymi parametrami:

- izolacja pierwszego poziomu wodonośnego – słaba
- stopień zagrożenia w warunkach naturalnych – średniozagrożone
- miąższość utworów słaboprzepuszczalnych – 2 do 10 metrów

Rozległa środkowo-zachodnia część gminy pokrywająca się z dolinami Gąsawki i Strugi Białej oraz systemem łączących kanałów (jest to obszar położony w wieloboku wyznaczanym przez Szubin – Kowalewo – Królikowo – Zalesie – Słonawy – Szubin) określany jest jako „obszar źródłkowy” i wymagana jest jego szczególna ochrona przed zanieczyszczeniami.

Gmina leży w obszarze występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- północna część (w pewnym uproszczeniu jej zasięg jest zbliżony do zasięgu pradoliny Noteci – w strefie tej leżą między innymi Samokłęski, Niedźwiady, Rynarzewo) leży w strefie zbiornika zaliczonego do kategorii Obszarów Najwyższej Ochrony. Jest on oznaczony jako Nr 138 Pradolina Toruń – Eberswalde. Jest to zbiornik w utworach czwartorzędowych. Ogólna powierzchnia wynosi 2100 km². Średnia głębokość ujęcia 30 m, szacunkowe zasoby dyspozycyjne - 400 tys. m³ na dobę. Bardzo istotny jest fakt bardzo słabej lub wręcz braku izolacji powierzchniowej zbiornika, a więc duża podatność na zanieczyszczenia.
- bardzo niewielka południowa część gminy (w okolicach J. Sobiejuskiego) leży w strefie zbiornika zaliczanego do kategorii Obszarów Wysokiej Ochrony – jest to zbiornik określany jako Nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno. Znajduje się w utworach trzeciorzędowych. Ogólna powierzchnia – ok. 200 km². Średnia głębokość ujęcia 120 m, szacunkowe zasoby dyspozycyjne – ok. 96 tys. m³ na dobę.

Wymienione powyżej zbiorniki są rozległe lub bardzo rozległe (zwłaszcza zbiornik 138), a ich części obejmujące gminę Szubin stanowią bardzo mały fragment ich całości.

Tereny zagrożone powodzią

Główne zagrożenie powodziowe dla terenów gminy Szubin stwarzają rzeki Noteć i Gąsawka, przy czym dla Noteci Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu wyznaczył zasięg „terenów zagrożonych wystąpieniem powodzi o prawdopodobieństwie jednoprocentowym” (tzw. woda stuletnia). Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu nie wyznaczył jak dotąd tego typu zasięgu dla Gąsawki.

W dolinie Noteci mają miejsce zjawiska powodziowe. Zagrożenie powodziowe na Noteci ma złożone przyczyny. Przede wszystkim należy stwierdzić, że Noteć jest rzeką uregulowaną (w XVIII – XIX wieku wykonano regulacje związane z jej wykorzystaniem transportowym) a więc jej dolina nie ma charakteru naturalnego, ale podkreślić należy, że posiada predyspozycje sprzyjające powstawaniu zagrożenia powodzią i podtopieniami. Rozległa terasa zalewowa, położona tylko nieznacznie powyżej poziomu wód w rzece, charakteryzuje się wysokim poziomem wód gruntowych i w okresach silnych opadów lub nagłego topienia

śniegów, powszechne jest powstawanie podtopień związanych z brakiem możliwości infiltracji wód (płaski charakter równiny wyklucza także sprawny spływ w kierunku rzeki). Tak więc powstawanie terenów podtopionych w dolinie Noteci jest wprawdzie ściśle związane z obecnością Noteci, ale nie musi (i najczęściej nie jest) spowodowane wylewaniem wody z koryta Noteci, a głównie brakiem możliwości odprowadzenia wód roztopowych lub opadowych. W pewnych sytuacjach ma też miejsce cofka na kanałach melioracyjnych, które opisane powyżej zjawisko „wyprowadzają” w głąb doliny („oddalają” podtopienia od samej Noteci).

Na przepływ wód Noteci ma wpływ także funkcjonowanie kilku obiektów hydrotechnicznych (śluzy), które mogą być wykorzystywane do regulacji przepływów. Rzeka od dawna nie była bagrowana, co pogarsza warunki odpływu (ogranicza przepływ). Ponadto ma miejsce zrzut wód z odkrywek konińskich kopalni węgla brunatnego (np. odkrywka Tomisławice), niezbędny ze względów technologicznych funkcjonowania kopalni. Te złożone uwarunkowania wskazują, że liczne czynniki modyfikują naturalny przepływ wody w Noteci i jednoznaczne wyznaczenie strefy zagrożonej jest bardzo trudne.

STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA. PROBLEMY EKOLOGICZNE GMINY

Gmina Szubin leży w silnie rozwiniętej części województwa, w niedużej odległości do silnych ośrodków przemysłowych, w tym także dużych emitorów różnego rodzaju zanieczyszczeń i źródeł różnego rodzaju zagrożeń dla środowiska. Warto wymienić tu zarówno Bydgoszcz, jak i Inowrocław, okolice Barcina (kombinat cementowo-wapienniczy) a nawet Nakło. Gmina Szubin nie jest postrzegana jako obszar silnie zanieczyszczony, ale ze względu na dużą powierzchnię oraz odmienny charakter poszczególnych części gminy, stan i zagrożenia środowiska są na jej terenie silnie zróżnicowane – zaznacza się zwłaszcza punktowe lub powierzchniowe występowanie pewnych zagrożeń.

Gmina nie jest przedmiotem szczegółowych badań wykonywanych przez inspekcję ochrony środowiska, co pośrednio potwierdza brak istotnych z punktu widzenia województwa (czy chociażby ponadlokalnych) zagrożeń. Niestety sposób prowadzenia pomiarów stanu środowiska i publikacji ich wyników, w dużym stopniu utrudnia charakterystykę tak małych obszarów, jakimi są poszczególne gminy – szereg danych publikowanych jest sumarycznie dla powiatów, lub też są to mechaniczne interpolacje danych zebranych w kilkudziesięciu zaledwie na terenie regionu punktach pomiarowych. Powyższe ograniczenia powodują, iż monitoring stanu środowiska jest bardzo dokładny dla poszczególnych punktów pomiarów – a te są wyznaczane zwłaszcza w miejscach szczególnie zagrożonych lub szczególnie cennych przyrodniczo. Dla pozostałych obszarów (do których zalicza się gmina Szubin) zakres dostępnych danych i informacji jest znacznie uboższy, a niektóre zagadnienia można charakteryzować prawie wyłącznie w sposób pośredni.

W wykonanej w połowie lat 90-tych „Klasyfikacji gmin pod względem występowania zagrożeń środowiska”, gmina zaliczona została do kategorii gmin „na których terenie wyniki badań nie wskazują na występowanie ponadnormatywnych zanieczyszczeń i uciążliwości, mimo stwierdzonego antropogenicznego oddziaływania”. Z powyższego powodu Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska bada jedynie wybrane aspekty stanu i zagrożeń środowiska (i to tylko w wybranych latach), a dostępność danych jest tu znacznie niższa, niż w obszarach o dużych zagrożeniach, czy silnej degradacji środowiska.

W tabeli przedstawiono potencjalny wpływ na środowisko różnego rodzaju funkcji realizowanych na terenie gminy oraz w jej sąsiedztwie.

Tabela. Potencjalny wpływ na środowisko różnego rodzaju funkcji

funkcja	potencjalne zagrożenia środowiska (przykładowe)
mieszkaniowa	wiąże się dużą koncentracją zaludnienia, ingerencją w krajobraz, generowaniem antropopresji o różnym charakterze i różnym natężeniu (zanieczyszczenia, ścieki, ruch pojazdów, niska emisja z urządzeń grzewczych, itp.)
rolnicza	w obszarach o dużej przydatności dla rolnictwa następuje jego intensywny, wielkoskalowy i wysokotowarowy rozwój, ma miejsce intensywne użytkowanie terenu, chemizacja, scalanie gruntów i likwidacja śródpolnych ostoj zwierząt produkcja o charakterze podmiejskim (warzywnictwo i sadownictwo) wiąże się z podwyższoną

	chemizacją, redukcją bioróżnorodności, a uprawy pod folią skutkują wzmożoną emisją z urządzeń grzewczych
wytwórcza (przemysłowa, rzemieślnicza)	bardzo różny charakter oddziaływań w zależności od specyfiki prowadzonych działalności, w tym: zajętość terenu, wpływ na krajobraz, generowanie różnego rodzaju zanieczyszczeń, generowanie ruchu pojazdów
wypoczynkowa (zabudowa lotniskowa i działkowa)	wiąże się z bardzo dużą koncentracją zainwestowania oraz generowaniem uciążliwych oddziaływań na środowisko (odpady, ścieki, środki ochrony roślin, itp.) pozytywnym aspektem jest natomiast stwarzanie korzystnych warunków bytowania dla niektórych zwierząt (zwłaszcza ptaków) oraz urozmaicanie świata roślinnego (bogactwo gatunków na niewielkim obszarze)
komunikacyjna	hałas, zanieczyszczenia powietrza, zagrożenia dla bezpieczeństwa, znaczna zajętość terenu, tworzenie barier w ciągłości przestrzeni i środowiska przyrodniczego, skażenie gleb w sąsiedztwie
infrastruktury technicznej	zróżnicowane możliwości oddziaływań w zależności od rodzaju infrastruktury – oddziaływanie na krajobraz, możliwość skażeń w wyniku awarii, promieniowanie elektromagnetyczne, zajętość terenu, itp.
magazynowo-składowa	znaczny ruch pojazdów samochodowych (przewozy towarów), znaczna zajętość terenów, wprowadzanie zabudowy wielokubaturowej niejednokrotnie bardzo niekorzystnie oddziałującej na krajobraz

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejszą pod względem hydrologicznym rzeką na terenie gminy jest Noteć. Jest to rzeka o liczącej się w skali kraju długości (388 km, z czego na terenie kujawsko-pomorskiego ok. 127 km) i dużej powierzchni dorzecza (ok. 17 tys. km). Jest największym dopływem Warty. Odcinek biegnący przez teren gminy zalicza się do jej środkowego biegu. Przeciętny przepływ na Noteci na wysokości gminy wynosi ok. 12-15 m³ na sekundę. Wg Raportu WIOŚ za rok 2011: Rzeka ma charakter nizinny i jest silnie przekształcona w wyniku zabiegów hydrotechnicznych. Odwadnia m.in. jeziora: Gopło, Mielno i Wolickie. Walory krajobrazowe rzeki najbardziej oddaje Obszar Chronionego Krajobrazu Łąk Nadnoteckich. Od połączenia z Kanałem Bydgoskim, rzeka wpływa do szerokiej Doliny Środkowej Noteci, która wchodzi częściowo w skład obszaru Natura 2000. Na terenie województwa Noteć przepływa przez silnie zurbanizowane i uprzemysłowione tereny Kujaw i jest odbiornikiem ścieków komunalnych i przemysłowych. Największym miastem położonym nad Notecią jest Inowrocław, który w 2011 roku odprowadził poprzez oczyszczalnię około 8,2 tys.m³/d ścieków oraz mniejsze miasta: Kruszwica - 2,2 tys. m³/d, Kościelec – 71,6 m³/d, Barcin – 1,9 tys.m³/d, Łabiszyn – 667,7 m³/d i Nakło nad Notecią – 2,4 tys. m³/d.

Rzeka jest również odbiornikiem podczyszczonych ścieków: z Inowrocławskich Zakładów Chemicznych „Soda Mątwy” S.A., „Janikosody” S.A. w Janikowie – 5,7 tys. m³/d, oraz Lafarge Cement S.A. w Piechcinie – 589 m³/d. Badania monitoringowe prowadzone w 4 punktach pomiarowych, na zamknięciach jednolitych częściach wód wykazały słaby stan ekologiczny w Kobylnikach (o czym zdecydował wynik indeksu okrzemkowego oraz umiarkowany stan ekologiczny w pozostałych przekrojach). Zlewnia Noteci to również tereny rolnicze. Oddziaływanie tego sektora widoczne jest w podwyższonych wartościach stężeń azotanów w okresie wczesnowiosennym

Noteć charakteryzuje się dosyć dużą zmiennością wskaźników jakości wody w ujęciu corocznym. Generalnie obserwuje się tendencję do poprawy stanu wód rzeki.

Gąsawka w roku 2009 w Rynarzewie (ujście do Noteci) notowała ocenę fizyczno-chemiczną umiarkowaną a bakteriologiczną – złą.

Rolniczy charakter gminy powoduje generowanie licznych zagrożeń pochodzących z produkcji rolnej. Jest to przede wszystkim degradujący wpływ na jakość wód – z jednej strony poprzez spływ w kierunku doliny Noteci, Gąsawki (i jezior), a z drugiej poprzez infiltrację do wód gruntowych w obniżeniach bezodpływowych na wysoczyźnie. Intensywna gospodarka rolna zubaża także bioróżnorodność, poprzez dążenia do scaleń, likwidacji zieleni łąk, degradacji i w konsekwencji likwidacji oczek i cieków wodnych. Nie tylko w bezpośredniej strefie krawędziowej, ale wszędzie w rejonie wcinających się w wysoczyznę dolinek, działalność rolnicza bardzo nasila procesy erozyjne.

W kontekście potencjalnych lub rzeczywistych istotnych problemów ekologicznych, wskazań należy zwłaszcza:

- intensywny ruch komunikacyjny – zwłaszcza na drodze nr 5, należącej do najsilniej obciążonych dróg województwa
- ryzyko zanieczyszczenia Noteci, Gąsawki oraz jezior,
- ryzyko zanieczyszczenia wód gruntowych – dotyczy to zarówno rozległego systemu strefy doliny Gąsawki, doliny Noteci, jak i obniżeń bezodpływowych w części wysoczyznowej,
- zagrożenia degradacji krajobrazu związane z rozwojem obiektów stanowiących dominanty wysokościowe, zwłaszcza elektrowni wiatrowych linii elektroenergetycznych,
- wieloaspektowa degradacja zasobów środowiska (oddziaływania na różne aspekty środowiska) związana z eksploatacją surowców mineralnych (kruszyw),
- zagrożenia związane z prowadzeniem gospodarki rolnej (różne aspekty oddziaływań rolnictwa) - związane z uprawami polowymi (pojawia się tu zagrożenie zwiększonej erozji w obszarach o znacznym nachyleniu terenu, jak też zanieczyszczeń nawozami wód wskutek spływu powierzchniowego) oraz hodowlą, zwłaszcza w dużych gospodarstwach,
- zagrożenia związane z prowadzeniem pozostałych działalności gospodarczych w największych miejscowościach,
- zagrożenie niską emisją z mało wydajnych urządzeń grzewczych zainstalowanych w domostwach (zwłaszcza instalacje wykorzystujące węgiel kamienny) – problem jest zauważalny przy niesprzyjających uwarunkowaniach klimatycznych (zwłaszcza w okresie jesiennym),
- ryzyko skażenia środowiska w związku z katastrofą komunikacyjną na biegnących przez teren gminy (i przecinających wrażliwe doliny rzeczne)

OCHRONA PRZYRODY

Gmina nie należy do obszarów szczególnie cennych przyrodniczo. Jej obszar nie obejmuje żaden z parków krajobrazowych, nie utworzono tu żadnego rezerwatu przyrody, a nawet tak popularna i częsta forma ochrony, jaka jest w województwie obszar chronionego krajobrazu obejmuje jedynie niewielki fragment gminy, stanowiąc kontynuację dużo większej części położonej w sąsiedniej gminie. Udział obszarów chronionych w ogólnej powierzchni gminy jest więc bardzo mały.

Niewielki fragment południowej części gminy obejmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich. Został on utworzony w 1991 roku, obejmuje ciąg jezior rynnowych i sąsiadujących obszarów o łącznej powierzchni 10 km kw, z czego zdecydowana większość leży w gminie Żnin. Głównymi celami utworzenia tej jednostki, są (wg rozporządzenia nr 34/2004 wojewody kujawsko-pomorskiego z dnia 3 grudnia 2004 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie kujawsko-pomorskim): „zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona zbiorników wód powierzchniowych (naturalnych, płynących i stojących) wraz z pasem roślinności okalającej, prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej, zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków, ochrona typowego krajobrazu Pojezierza - jezior rynnowych - ochrona wód jezior przed zanieczyszczeniem z powodu znikomej szaty roślinnej”.

W związku z przejęciem niektórych zadań z zakresu ochrony przyrody od Wojewody przez Samorządy Województw, aktualnie stan prawny regulują uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego: Uchwała Nr V/79/11 z dnia 21 lutego 2011 r. oraz Uchwała Nr VI/106/11 z dnia 21 marca 2011 r. Dla OCHK na terenie województwa kujawsko-pomorskiego obowiązują następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszarów);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarki wodnej lub rybackiej;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Część gminy leżąca w granicach OChK jest niewielka, ale obejmuje zagospodarowanie kilku miejscowości oraz tereny wykorzystywane dla celów rolniczych (dobrej jakości gleby).

Poza OChK Jezior Żędowskich, na system obszarów chronionych w gminie składają się:

a) użytki ekologiczne – Definicja użytków ekologicznych według ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku brzmi następująco: „Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”. Na terenie gminy ustanowiono załedwie 3 użytki ekologiczne, wskazane w tabeli.

b) pomniki przyrody. Definicja pomników przyrody według ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku brzmi następująco „pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.” W gminie jest 40 pomników: obejmują one drzewa, grupy, aleje drzew różnych gatunków, często o unikatowym charakterze. Pomniki powoływane były sukcesywnie, począwszy od roku 1991 – najnowsze zostały ustanowione w roku 2009 r.

Tabela. Użytki ekologiczne na terenie gminy Szubin

Miejscowość	Rodzaj użytku	Powierzchnia (ha)	Działka ewidencyjna	Akt ustanawiający
Chobielin	Teren podmokły	1,91	1/19LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)
Żurczyn	Bagno	7,66	132/5 LP, 177/3 LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)
Żurczyn	Bagno	25,40	211/2 LP, 245/1 LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)

Tabela. Pomniki przyrody na terenie gminy Szubin

Miejscowość	Działka ewidencyjna	Rodzaj pomnika		Obwód pomnika (cm)	Akt ustanawiający
Małe Rudy	42/2	Drzewo	Jesion wyniosły	418	1
Małe Rudy	156	Skupisko 26 drzew	Dąb szypułkowy, Lipa drobnolistna, Klon zwyczajny	Dęby: 123, 210, 160, 360, 245, 230, 180, 155, 280, 260, 224, 57, 62, 56, 220; Lipa 157, Klony: 280, 200, 176, 104, 190, 170, 226, 190, 184, 150	2
Małe Rudy	270/2	Skupisko 6 drzew	Lipa drobnolistna	134 - 283	2
Małe Rudy	270/2	Drzewo	Klon zwyczajny	223	2
Małe Rudy	270/2	Drzewo	Dąb szypułkowy	306	2
Zalesie	151	Skupisko 5 drzew	Dąb szypułkowy	510, 470, 460, 410, 440	3
Tur	88/1; 645	Skupisko 2 drzew	Dąb szypułkowy	300, 350	3
Kowalewo		Drzewo	Lipa drobnolistna	306	4
Rynarzewo	590	Skupisko 2 drzew	Robinia grochodrzew	205, 355	5
Chobielin	1	Aleja 97 drzew	Kasztanowiec zwyczajny	180 - 340	6
Małe Rudy	270	Skupisko 4 drzew	Lipa drobnolistna	290; 210; 210; 203	7
Chobielin	131/4	Skupisko 3 drzew	Lipa drobnolistna, Dąb szypułkowy, Robinia grochodrzew	Lipa drobnolistna 440, Dąb szypułkowy 390, Robinia grochodrzew 300	8
Stary Jarużyn	18/2	Drzewo	Jesion wyniosły	265	8
Królikowo	515	Drzewo	Jesion wyniosły	265	8
Łachowo	57/1	Drzewo	Jesion wyniosły	420	8
Chomętowo	58/1	Drzewo	Lipa drobnolistna	454	9
Ciężkowo	65/1	Drzewo	Dąb szypułkowy	433	9
Kowalewo	93/1	Drzewo	Dąb szypułkowy	470	9
Królikowo	573	Drzewo	Dąb szypułkowy	652	9
Królikowo		Skupisko 5 drzew	Buk zwyczajny, Dąb szypułkowy	224, 217; 369, 290, 256	9
Królikowo		Skupisko 4 drzew	Miłorząb dwuklapowy, Orzech czarny, Lipa drobnolistna, Klon polny	155; 250; 320; 230	9
Łochowo		Drzewo	Jesion wyniosły	390	9
Małe Rudy	270	Drzewo	Dąb szypułkowy	415	9
Pińsko	3239	Skupisko 5 drzew	Dąb szypułkowy	540, 490, 450, 440, 430	9
Retkowo		Skupisko 17 drzew	Topola biała, Jesion wyniosły, Dąb szypułkowy, Lipa drobnolistna, Platan klonolistny, Kasztanowiec zwyczajny	477, 348; 302, 296, 260; 261-340; 220-259; 325, 267; 263	9
Rynarzewo	653	Skupisko 2 drzew	Dąb szypułkowy	520, 410	9
Rynarzewo		Skupisko 2 drzew	Jesion wyniosły	392, 257	9
Rynarzewo		Drzewo	Lipa drobnolistna	325	9
Słonawy		Drzewo	Dąb szypułkowy	350	9
Słupy	108/4	Skupisko 11 drzew	Topola biała, Jesion wyniosły, Lipa drobnolistna, Lipa szerokolistna	437, 300; 261-306; 198-300; 121-150	9
Szubin-miasto	1697/1	Drzewo	Lipa drobnolistna	420	9

Szubin-miasto		Drzewo	Kasztanowiec zwyczajny	412	9
Szubin-miasto	30/41	Skupisko 5 drzew	Platan klonolistny, Dąb szypułkowy, Jesion wyniosły	P. 310; Db.: 315, 302, 300; J. 279	9
Szubin-miasto	1705	Skupisko 2 drzew	Dąb szypułkowy, Żywotnik olbrzymi	304; 112	9
Tur	3128	Drzewo	Dąb szypułkowy	345	9
Tur	3131/2	Głaz narzutowy		440	9
Grzeczna Pana	3209/1	Drzewo	Dąb szypułkowy	410	9
Wrzosey		Drzewo	Dąb szypułkowy	540	9
Zalesie		Aleja 82 drzew	Lipa drobnolistna	120-340	9
Zalesie	31	Skupisko 28 drzew	Dąb szypułkowy, Klon pospolity, Wiąz szypułkowy, Dąb burgundzki, Modrzew europejski, Choina kanadyjska, Wiąz syberyjski, Klon jawor, Cis pospolity, Dąb zielony, Lipa długoogonkowa, Lipa drobnolistna, Buk zwyczajny		9

1 - Uchwała Nr XXXIII/249/2009 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 20 marca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody ożywionej - drzewa, na terenie miejscowości Małe Rudy gm. Szubin (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2009 r. Nr 44, poz. 942)

2 - Uchwała Nr XI/72/07 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie ustanowienia drzew oraz skupiska drzew pomnikami przyrody, na terenie miejscowości Małe Rudy gmina Szubin (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2007 r. Nr 118, poz. 1747)

3 - Uchwała Nr VII/59/03 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie uznania sędziwych i okazałych dębów za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2003 r. Nr 117 poz. 1649)

4 - Uchwała Nr XXIII/226/2001 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 19 lutego 2001 r. w sprawie: uznania za pomnik przyrody (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2001 r. Nr 60, poz. 1173)

5 - Rozporządzenie Nr 13/97 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 kwietnia 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1997 r. Nr 16, poz. 78)

6 - Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 30)

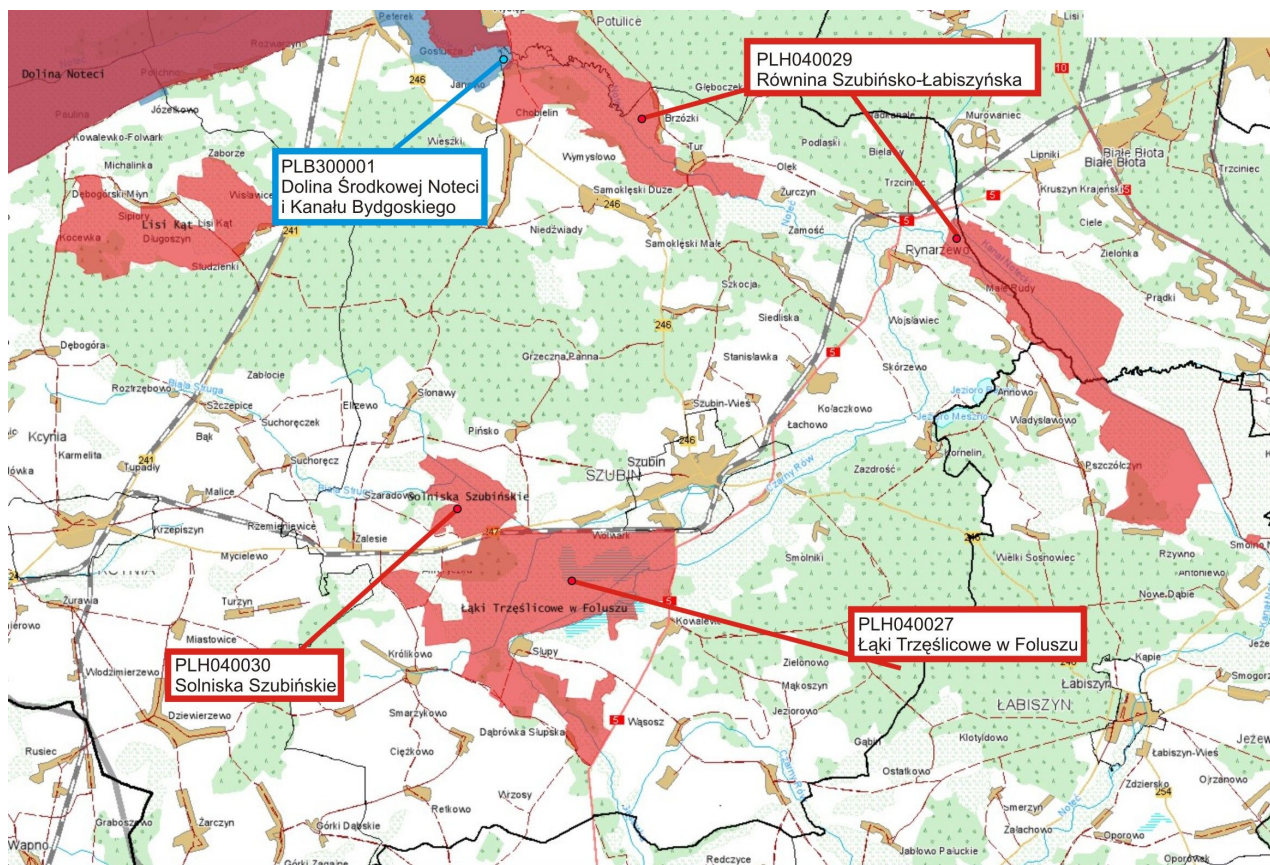
7 - Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1995 r. Nr 3, poz. 11)

8 - Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1994 r. Nr 20, poz. 316)

9 - Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1991 r. Nr 15, poz. 120)

Na terenie gminy chronione są także parki wiejskie w: Chobielinie, Chraplewie, Kołaczowie, Królikowie, Łachowie, Retkowie, Starym Jaruzynie, Samokłeskach i Słupach, a także parki pałacowe w Pińsku i Zalesiu.

Na tle innych gmin województwa (także sąsiednich) rangę i powierzchnię obiektów i obszarów chronionych w gminie, uznać należy za relatywnie małą.

Rysunek. Obszary w sieci Natura 2000 na terenie gminy Szubin i w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

Kolorem czerwonym zaznaczono specjalne obszary ochrony siedlisk, a niebieskim – obszary specjalnej ochrony ptaków. Podkład mapowy, granice administracyjne oraz granice obszarów pochodzą z serwera www.geoportal.gov.pl (w tym warstwa Natura 2000 – wms udostępniany przez GDOŚ)

GMINA SZUBIN W SIECI NATURA 2000

Natura 2000 to program utworzenia w krajach Unii Europejskiej wspólnego systemu (sieci) obszarów objętych ochroną przyrody. Podstawą dla tego programu jest Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Siedliskowa (Habitatowa) oraz szereg innych rozporządzeń i dokumentów wykonawczych. Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy i wymienia w załącznikach Dyrektyw. W ramach programu wyznaczone zostają. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (Special Protection Areas – SPA; oznacza kodowo na terenie Polski jako PLB) oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (Special Areas of Conservation – SAC; oznaczane jako PLH), na których obowiązują specjalne regulacje prawne.

Obszar Natura 2000 został w Polsce wprowadzony w Ustawie o ochronie przyrody z 2004 roku:

„Art. 25. 1. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- 1) obszary specjalnej ochrony ptaków,
- 2) specjalne obszary ochrony siedlisk.

2. Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych formami ochrony przyrody (wymienionych w ustawie).”

Obszary w sieci Natura 2000 na terenie gminy, to:

- Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego – obszar specjalnej ochrony ptaków - PLB300001
- Łąki Trzęślicowe w Foluszu - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040027

- Równina Szubińsko-Łabiszyńska - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040029
- Solniska Szubińskie - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040030

Gmina Szubin jest więc w wyjątkowo dużym stopniu objęta tą formą ochrony. Wyznaczono tu 4 obszary, w tym jeden chroniony w ramach „dyrektywy ptasiej” (OSO - obszary specjalnej ochrony) - obejmuje on obszar gminy tylko w symbolicznym zakresie, gdyż rozciąga się w dolinie Noteci na zachód i północ od Chobielina i 3 w ramach „dyrektywy siedliskowej” (SOO - specjalne obszary ochrony). Spośród nich, 2 w całości zawierają się w granicach gminy, a jeden ma swoją kontynuację w sąsiedniej gminie Łabiszyn, ale na terenie gminy zajmuje dużą powierzchnię.

Szczegółowa charakterystyka form chronionych w ramach sieci Natura 2000 zawarta jest w standardowych formularzach danych (SDF) – opracowywanych indywidualnie dla każdego z obszarów.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

(rozdział opracowany na podstawie dotychczasowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – opracowanie WBPP w Bydgoszczy)

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162, poz. 1568) przy sporządzaniu i aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się zagadnienia związane z ochroną zabytków i opieką nad obiektami zabytkowymi. W Studium uwzględnia się problematykę dotyczącą ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W Studium ponadto ustala się strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym terenie zasobów kulturowych, szczegółowo określone ustaleniami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjami o warunkach zabudowy i decyzjami o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W myśl przepisów, ochronie i opiece podlegają m.in. :

- zabytki nieruchome takie jak: krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki ruchome takie jak: dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystyczne i sztuki użytkowej,
- zabytki archeologiczne takie jak: pozostałości terenowe osadnictwa pradziejowego i historycznego, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej,
- nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Formami ochrony zabytków ustanowionymi prawem są:

- wpis do rejestru zabytków.
- uznanie za pomnik historii.
- utworzenie parku kulturowego.
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Działalność służb konserwatorskich i służb planowania przestrzennego w dziedzinie ochrony i rewaloryzacji obiektów i zespołów zabytkowych opiera się przede wszystkim na rozpoznaniu i określeniu obiektów i obszarów, stanowiących przedmiot ochrony konserwatorskiej, wprowadzanej w akty prawa miejscowego, jakim są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zapisy te oparte są na wytycznych konserwatorskich sporządzanych przez urzędy ochrony zabytków. Studium uwarunkowań i kierunków wskazuje sposoby sprawowania ochrony zabytków, jakie realizowane mają być w miejscowych planach sporządzanych w oparciu o Studium. Są one także wskazówkami przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i lokalizowaniu inwestycji celu publicznego w sytuacji braku w danym obszarze aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej (przedstawione na rysunku Studium):

Strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej - strefa pełnej ochrony konserwatorskiej wyznaczona jest dla obiektów i obszarów szczególnie wartościowych, do bezwzględного zachowania. Strefą „A” obejmuje się obszar, na którym elementy historycznego układu przestrzennego, takie jak zabudowa i jej rozplanowanie oraz związany z nimi integralnie teren i krajobraz, zachowały się w wysokim stopniu. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „A” jest przede wszystkim zachowanie zabudowy historycznej, jej konserwacja, rewaloryzacja, zachowanie towarzyszącej historycznej zieleni komponowanej, usuwanie obiektów dysharmonizujących, dostosowanie nowej, wprowadzanej w obszarze zabudowy, do historycznej kompozycji ruralistycznej w zakresie sytuacji, skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów wraz z nawiązaniem form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej, dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zespołów zabytkowych, eliminacja funkcji uciążliwych, dążenie do kompleksowych badań historycznych obszaru.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej - strefa ochrony konserwatorskiej wyznaczona dla terenów zawierających znaczną część elementów historycznie ukształtowanej struktury przestrzennej o wartościach kulturowych. Obszary objęte strefą „B” podlegają rygorom w zakresie utrzymania historycznego rozplanowania i zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „B” jest: zachowanie historycznego układu zabudowy (linie zabudowy, proporcje gabarytów i wysokości, podziały historyczne, wkomponowanie w krajobraz naturalny), zachowanie zabudowy historycznej (jej konserwacja i rewaloryzacja), dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji, zachowanie kompozycji i układów zieleni historycznej, parków, alei i cmentarzy, usuwanie obiektów dysharmonizujących.

Strefa „W” ochrony archeologicznej - strefa „W” obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości reliktywów archeologicznych posiadających własną formę terenową. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „W” jest zachowanie i konserwacja obiektów zabytkowych, ich ekspozycja w terenie z pozostawieniem obszarów otwartych o charakterze muzealnym.

Sposoby ochrony i działania konserwatorskie na obszarze poszczególnych stref są realizowane w oparciu o przepisy odrębne.

Na terenie gminy i miasta Szubin, według ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, znajduje się 287 obiektów i zespołów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską.

Obszar gminy i miasta Szubin należy do wyróżniających się w województwie pod względem ilości i jakości, usytuowanych tu zabytkowych obiektów architektury i budownictwa reprezentowanych między innymi przez: zespoły zabudowy miejskiej w Szubinie, zespoły pałacowo - parkowe z zespołami zabudowy folwarcznej (15) we wsiach Chobielin, Chomętowo, Chraplewo, Ciężkowo, Dąbrówka Słupska, Kołaczkowo, Królikowo, Pińsko, Retkowo, Samokłęski Duże, Słupy, Wojstawiec, Zalesie, Żędowo, w mieście Szubinie, same

zespoły folwarczne (3) we wsiach Łachowo, Tur, Żurczyn, oraz, w mniejszym stopniu, zespoły kościelne (8) we wsiach: Ciężkowo, Rynarzewo, Samokłęski Duże, Słupy, Szaradowo i 3 w mieście Szubinie.

Znaczne ograniczenie ewentualnych przekształceń zwartej zabudowy miasta Szubina stanowią 153 zabytkowe budynki, z których tylko niewielką część wpisano do rejestru zabytków. Są wśród nich zarówno obiekty użyteczności publicznej, jak i domy mieszkalne, budynki produkcyjne i usługowe. Ze względu na tak wielkie znaczenie zabytkowe miasta Szubina, opracowane zostało studium historyczne, które określa zasady, ograniczenia i inne wytyczne mające służyć do kształtowania nowej zabudowy, oraz uwarunkowania do zmian sposobu użytkowania terenów w sąsiedztwie obiektów zabytkowych, między innymi w formie ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej „A” i „B”.

W wyniku archeologicznych badań powierzchniowych, na obszarze gminy, ustanowione zostały strefy ochrony archeologicznej (strefy „W”). Wyodrębnione 102 tereny obejmujące zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, oraz rozpoznane i potencjalne obszary występowania stanowisk archeologicznych. Do studium wykorzystano informacje, dotyczące przedmiotowych stref, zapisane w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin z 1993 r. (rysunek planu w skali 1:10 000), oraz zaktualizowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w 1999 r. strefy ochrony konserwatorskiej „A” i „B” oraz archeologicznej „W” przedstawione w części graficznej studium w skali 1:10 000 i w części opisowej (dalej).

Stanowiska archeologiczne pochodzą z różnych okresów, w tym z epoki kamienia (starszej, środkowej i neolitu z potwierdzeniem występowania ludności kultury ceramiki wstęgowej kłutej, kultury pucharów lejkowatych, kultury amfor kulistych, kultury ceramiki sznurowej), z epoki brązu (ludność kultury iwieńskiej, przedłużyckiej), z epoki żelaza (z okresu halszackiego z ludnością kultury łużyckiej, kultury wschodniopomorskiej, z podokresu lateńskiego z ludnością kultury wschodniopomorskiej, kultury grobów kloszowych, kultury grobów jamowych, kultury wenedzkiej, z podokresu rzymskiego, wędrowek ludów), z epoki feudalnej (z okresu średniowiecza i z czasów nowożytnych).

Na terenie gminy objęto strefą „B” ochrony konserwatorskiej 49 cmentarzy ewangelickich (w 33 miejscowościach), 5 cmentarzy rzymsko-katolickich.

Strefami „B” ochrony konserwatorskiej objęte zostały zespoły wiejskie wszystkich wsi sołeckich i kilku innych.

Strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej na terenie gminy objęto 5 kościołów rzymsko-katolickich (w 4 miejscowościach), kilka zespołów pałacowo-parkowych.

Podstawowym elementem wytycznych konserwatorskich do studium jest ustalenie obszarów podlegających ochronie, a więc wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej. Wyznaczenie stref następuje w oparciu o analizę stanu istniejącego, analizę przekazów historycznych, kartograficznych i ikonograficznych.

Historia miasta Szubin

Położenie miasta w układzie historycznym

Północny brzeg rzeki Gąsawki, na południowym brzegu znajdują się ruiny XIV wiecznego zamku. Pierwsza wzmianka o Szubinie - 1365 r. (Kazimierz Wielki o kościele w Kwieciszewie), o Szubinie - mieście - 1458 r. Przebieg szlaków lądowych był zapewne głównym czynnikiem powstawania osadnictwa i miastotwórczym na terenie lokacji obecnego miasta, biorąc pod uwagę niedogodne warunki topograficzne (bagna i moczary otaczające niewielkie piaszczyste wzgórza - Celkowa /Ceglasta Góra/, Dziewicza Góra, Osowa Góra). Kolejne w czasie zagęszczanie się szlaków: „Bursztynowy” (z pierwszych wieków naszej ery), następnie znany z XII w. łączący Gniezno z Nakłem i Pomorzem, późniejsze w kierunku Wyszogrodu, Bydgoszczy i Łabiszyna, od 1895 r. linia kolejowa Żnin - Szubin - Bydgoszcz.

Własność

Od lokacji miejskiej (pomiędzy 1365 r. a 1458 r.) do 1830 r. miasto było własnością prywatną (pierwszym właścicielem był Sędziwoj Pałuka, od 1419 r. jego bratanek Maciej z Wąsosz - podkomorzy kaliski,

wojewoda kaliski, następnie rody Nałęczów, Czarnkowskich (wojewoda poznański), Zdarskich, i kolejni właściciele Chojewski, Krzysztof Opaliński, Zygmunt Grudziński, Opalińscy, Adam Konarzewski, rody Mycielskich, Skórzewskich, Baranowskich, w 1848 r. najwięcej nieruchomości na terenie miasta posiadał Karol Kiehn - Niemiec).

Przynależność administracyjna

Od poł. XVI w. Szubin należał do powiatu kcyńskiego, podporządkowanego władzom województwa kaliskiego, od 2. poł. XVIII w. władzom województwa gnieźnieńskiego, następnie w Księstwie Warszawskim (w l. 1807÷15) należał do departamentu bydgoskiego, w l. 1818÷87, w Wielkim Księstwie Poznańskim Szubin był siedzibą władz powiatowych (obok powiatu mogileńskiego i wągrowieckiego), podlegających rejencji (regencji) bydgoskiej, do 1938 r. w województwie poznańskim, w l. 1938÷39 w woj. pomorskim z siedzibą w Toruniu, w okresie okupacji niemieckiej w ramach rejencji bydgoskiej w okręgu Gdańsk-Prusy Zachodnie, w l. 1945÷50 w woj. pomorskim z siedzibą w Bydgoszczy, w l. 1950÷98 r. w województwie bydgoskim; od 1999 r. w powiecie nakielskim, należącym do województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zabudowa

Do końca XVIII w. wszystkie budynki poza kościołem św. Marcina, plebanią i zamkiem były drewniane i spłonęły w większości w pożarach, z których po największym w 1797 r. pozostało jedynie 12 domów mieszkalnych i 4 stodoły na Starym Mieście. W 1812 r. było już 120 murowanych domów o konstrukcji szkieletowej drewnianej i 72 drewniane. Pożar w 1840 r. pozostawił ze Starego Miasta jedynie kościół św. Marcina (bez wieży) i zamek. Przełom XIX i XX wieku charakteryzuje się budową budynków wielokondygnacyjnych użyteczności publicznej (siedziby powiatowej administracji budowlanej, szkolnej, sąd, szpital, kościół ewangelicki, zakład wychowawczy /w dawnych zabudowaniach lazaretu/, Dom Polski, Szkoła dla Dziewcząt). Po rozkwicie miasta na przełomie wieków nastąpił regres trwający do dzisiaj, przerywany budową zespołów zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej (w okresie okupacji niemieckiej 1939÷45 na pd. zach. od ul. Winnica i po 1945 r. dużego zespołu zabudowy jednorodzinnej, wolnostojącej na północny wschód od miasta) i wielorodzinnej (z lat 1960÷65 w rejonie dworca kolejowego, z lat 1970÷88 w rejonie ulicy Ogrodowej). Zespół zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ulic H. Sienkiewicza, M. Konopnickiej i J. Matejki powstawał od końca XIX w. do 2 poł. XX wieku na działkach wydzielonych w 2. poł. XIX w.

Układ ulic i placów

Układ głównych placów miasta zmieniał się po pożarach, a aktualnie zachowany jest zasadniczy układ powstały po pożarze w 1840 r., rozbudowany kwartałami parterowej zabudowy wzdłuż nowo wytyczonych ulic (Sienkiewicza - Paderewskiego, Szkolnej), oraz zwartej parterowej zabudowy ulicowej w kierunku zachodnim wzdłuż ulicy Winnica i Kcyńskiej.

Architektura

Elementy stylowe w architekturze występujące na terenie miasta to neogotycki budynek kościoła ewangelickiego, ewangelicka kaplica cmentarna, poczta, eklektyczne elementy wystroju elewacji budynków wielokondygnacyjnych z przełomu XIX/XX w. Spośród obiektów zaliczonych - w studium historyczno - konserwatorskim - do grupy „o dobrej wartości zabytkowej” występują: kościół p.w. św. Marcina (XIV, XIX, pocz. XX w.), XIV w. ruiny zamku, drewn. kaplica p.w. św. Małgorzaty (XVII w., 1746 r.) i 6 budynków mieszkalnych, parterowych. Wartość zabytkową średnią przyznano ok. 70 budynkom mieszkalnym. Większość obiektów w mieście, w tym zaliczanych do zabytków, ze względu na lata wybudowania, ww. studium oceniło bardzo nisko, a głównym argumentem do ochrony konserwatorskiej było ich znaczenie w układzie przestrzennym zabudowy całego Starego Miasta. Zabudowa mieszkaniowa, parterowa murowana, z XIX w., charakteryzuje się murami częściowo o konstrukcji ryglowej wypełnionej cegłą, podłużnym układem, tynkami gładkimi, rzadko występuje w podmurówce okładzina kamienna (granit), prostymi szczytami, dachami dwuspadowymi symetrycznymi o spadkach 45o i 54o, krytych dachówką karpiówką, ceramiczną i cementową, okapem o niewielkim wysięgu ok. 40 cm, typowym niemieckim porządkiem podziału stolarki okiennej i drzwiowej. Studium historyczno - konserwatorskie opracowane w 1980 r. wytyczało zasady

sanacji, porządkującej zabudowę, w strefie Starego i Nowego Miasta, polegające na likwidacji elementów kolidujących z zabytkowymi zespołami zabudowy, uzupełnieniu pustych parcel, niegdyś zabudowanych „objektami gabarytowo i kształtem architektonicznym odpowiadającymi sąsiedniej zabudowie”, aż do „korekty” gabarytów wielokondygnacyjnych (2, 3 kond.) budynków dostosowując ... do sąsiedniej parterowej zabudowy.

Ożywienie funkcjonalne Starego Miasta ww. studium widziało m. in. poprzez wprowadzenie „placówek kulturalnych i pewnej liczby placówek handlowo usługowych, np. bibliotekę, klub, restaurację czy kawiarnię można by wprowadzić we wschodnią pierzeję Pl. Kościelnego.”

Obszary i obiekty ochrony konserwatorskiej

STREFY „W” OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ

Poz.	sołectwo / miejscowość	stanowisko
1	Chomętowo	obozowisko z epoki kamienia, punkty osadnicze kultury łużyckiej, przeworskiej i średniowieczne
2	Chomętowo	punkty osadnicze kultur łużyckiej i przeworskiej - osady średniowieczne i nowożytnie
3	Chomętowo Gąbin	osada kultury przeworskiej
4	Chomętowo Gąbin	osada kultury przeworskiej i późnośredniowieczna
5	Chomętowo Gąbin	osady kultury przeworskiej i późnośredniowieczna
6	Chomętowo Gąbin	punkty osadnicze kultury łużyckiej, późnośredniowieczne i nowożytnie
7	Ciężkowo	punkty osadnicze kultury przeworskiej i późnośredniowiecznej
8	Dąbrówka Słupska	punkty osadnicze kultury łużyckiej i wczesnego średniowiecza
9	Dąbrówka Słupska	punkt osadniczy kultury łużyckiej
10	Dąbrówka Słupska	punkty osadnicze kultury amfor kulistych z neolitu i kultury łużyckiej
11	Stary Jarużyn	punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych /neolit/ i ślad osadn. z wczesnej epoki brązu
12	Stary Jarużyn	osad z wczesnego średniowiecza
13	Stary Jarużyn	punkt osadniczy z okresu rzymskiego
14	Kołaczkowo	ślady osadn. neolitycznego, punkty osadnicze z wczesnego i późnego średniowiecza
15	Kołaczkowo	punkt osadniczy kultury amfor kulistych z neolitu
16	Kołaczkowo	osady kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza
17	Kornelin	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych /neolit/ i średniowieczny
18	Kornelin	ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych i z wczesnego okresu rzymskiego, osada z późnego średniowiecza i okresu nowożytnego
19	Kornelin	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych, kultury amfor kulistych, z późnego średniowiecza
20	Królikowo	osada kultury pucharów lejkowatych, ślady osadn. neolitycznego i wczesnobrązowego cmentarzysko z okresu lateńskiego i rzymskiego, ślady osadn. z późnego średniowiecza
21	Królikowo	grodzisko pierścieniowate z wczesnego średniowiecza wraz z podgrodziami (strefa „A”)
22	Królikowo	osada z wczesnego średniowiecza
23	Królikowo	punkty osadnicze kultury przeworskiej i z późnego średniowiecza
24	Królikowo	punkty osadnicze kultury łużyckiej i przeworskiej, ślady osadn. z późnego średniowiecza
25	Królikowo	punkty osadnicze kultury przeworskiej i średniowieczny
26	Łachowo	punkt osadniczy z wczesnego średniowiecza i osada z późnego średniowiecza
27	Łachowo	osady neolityczne kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych, punkt osadniczy kultury łużyckiej i ślad osadn. z późnego średniowiecza
28	Łachowo	ślady osadnictwa neolitycznego, punkt osadniczy z wczesnego średniowiecza i ślad osadn. późnośredniowiecznego
29	Mąkoszyn	punkty osadnicze kultury łużyckiej i przeworskiej, osady średniowieczne
30	Mąkoszyn	punkty osadnicze kultury iwieńskiej i łużyckiej
31	Retkowo	punkty osadnicze z wczesnego i późnego średniowiecza
32	Retkowo	punkty osadnicze kultury iwieńskiej /wczesna epoka brązu/, kultury przeworskiej i z późnego średniowiecza
33	Retkowo	punkty osadnicze kultury przeworskiej i średniowieczne
34	Małe Rudy	ślady osadn. kultury łużyckiej i przeworskiej, osada średniowieczna
35	Rynarzewo	punkty osadnicze kultury amfor kulistych /neolit/ z wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej, osada z wczesnego średniowiecza i ślady osadn. średniowiecznego
36	Rynarzewo	osada z wczesnego średniowiecza
37	Samokłęski Duże	ślady osadnictwa kultur neolitycznych, punkty osadn. z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza
38	Samokłęski Duże	ślady osadnictwa z okresu lateńskiego i rzymskiego, punkty osadnicze z wczesnego średniowiecza do czasów nowożytnych
39	Samokłęski Duże	punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych /neolit/, ślady osadn. kultury łużyckiej i z późnego średniowiecza

40	Samokłęski Duże	śląd osadn. neolitycznego, punkt osadniczy kultury łużyckiej, ślad osadn. kultury przeworskiej, ślad osadn. z późnego średniowiecza
41	Samokłęski Duże	śląd osadn. kultury komornickiej /mezolit/ i kultury pucharów lejkowatych /neolit/, punkt osadn. kultury łużyckiej
42	Samokłęski Duże	śląd osadn. z neolitu, osady kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza /IX+XIII w./, punkt osadn. z późnego średniowiecza
43	Samokłęski Duże	punkty osadnicze kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza /X+XII w./, ślad osadn. z późnego średniowiecza
44	Samokłęski Małe	osady wczesnego średniowiecza /IX+XIII w./, oraz z późnego średniowiecza i z czasów nowożytnych
45	Skórzewo	ślądy osadn. z wczesnej epoki brązu, punkt osadn. kultury łużyckiej i przeworskiej
46	Ślonawy	osada kultury pucharów lejkowatych /neolit/, ślad osadn. kultury amfor kulistych /neolit/, osady kultury przeworskiej, ślady osadn. późnośredniowiecznego i nowożytnego
47	Ślonawy	osady kultury przeworskiej
48	Ślonawy	obozowisko z wczesnej epoki brązu, ślady osadn. kultury przeworskiej i z późnego średniowiecza
49	Ślonawy	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych /neolit/, wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej i przeworskiej, oraz z późnego średniowiecza
50	Ślonawy	osada kultury pucharów lejkowatych /neolit/
51	Ślonawy	osada kultury pucharów lejkowatych, ślad osadn. z wczesnej epoki brązu, osada z późnego średniowiecza i czasów nowożytnych
52	Smolniki	osada kultury łużyckiej i ślad osadn. z późnego średniowiecza
53	Smolniki	osada kultury pomorskiej i punkt osadn. późnośredniowieczny
54	Smolniki	osada z późnego średniowiecza i czasów nowożytnych
55	Smolniki	cmentarzysko kultury łużyckiej i punkt osadniczy późnośredniowieczny
56	Smolniki	osada kultury pucharów lejkowatych z neolitu, cmentarzysko kultury łużyckiej i ślad osadn. z późnego średniowiecza
57	Smolniki	osady kultury łużyckiej późnośredniowieczna
58	Szkocja	punkt osadniczy kultury amfor kulistych /neolit schyłkowy/
59	Szkocja	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych, kultury łużyckiej i z późnego średniowiecza
60	Szubin Wieś	obozowisko kultury komornickiej z paleolitu schyłkowego
61	Szubin Wieś	punkt osadniczy kultury amfor kulistych z neolitu schyłkowego, ślad osadn. kultury łużyckiej
62	Tur	punkt osadniczy z epoki kamienia, ślady osadn. z okresu rzymskiego i późnego średniowiecza
63	Tur	obozowisko neolityczne, ślady osadn. z okresu rzymskiego i okresu nowożytnego
64	Tur	obozowisko z paleolitu schyłkowego i ślad osadn. z okresu nowożytnego
65	Tur	obozowisko z paleolitu schyłkowego
66	Wąsosz	punkty osadnicze kultury łużyckiej i późnośredniowieczne
67	Wąsosz	punkty osadnicze kultury przeworskiej i późnośredniowieczne
68	Wąsosz	punkt osadniczy z późnego średniowiecza
69	Wąsosz	punkty osadnicze kultury łużyckiej i późnośredniowieczny
70	Wąsosz	punkt osadniczy kultury łużyckiej
71	Wąsosz	obozowisko mezolityczne i punkty osadnicze kultury łużyckiej
72	Wąsosz	punkt osadniczy kultury łużyckiej
73	Wąsosz	punkty osadnicze kultury łużyckiej i średniowieczny
74	Wolwark	punkty osadnicze kultury przeworskiej, osady z wczesnego średniowiecza
75	Wolwark	osada kultury pucharów lejkowatych z neolitu, punkt osadn. z wczesnej epoki brązu, osada z wczesnego średniowiecza
76	Wolwark	cmentarzysko z okresu lateńskiego i rzymskiego, osady z wczesnego i późnego średniowiecza
77	Wolwark	osada kultury pucharów lejkowatych, punkty osadnicze z wczesnej epoki brązu i kultury łużyckiej
78	Wolwark	osada z wczesnego średniowiecza
79	Wolwark	punkt osadn. kultury przeworskiej i osada z wczesnego średniowiecza
80	Wolwark	punkt osadn. kultury łużyckiej i osada z wczesnego średniowiecza
81	Wolwark	osady z wczesnego średniowiecza i średniowiecza
82	Zalesie	punkt osadn. kultury amfor kulistych /neolit/, osady z wczesnego i późnego średniowiecza
83	Zalesie	osada kultury pucharów lejkowatych /neolit/, ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu, punkty osadnicze kultury przeworskiej, osady z wczesnego i późnego średniowiecza
84	Zalesie	punkt osadniczy kultury przeworskiej, ślad osadn. z wczesnego średniowiecza i osada z późnego średniowiecza
85	Zalesie	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych /neolit/, wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej i przeworskiej
86	Zalesie	osady z wczesnego i późnego średniowiecza do czasów nowożytnych
87	Zalesie	punkty osadnicze: kultury pucharów lejkowatych /neolit/, kultury łużyckiej, osady kultury przeworskiej oraz z wczesnego i późnego średniowiecza
88	Zalesie	śląd osadnictwa neolitycznego, osada z wczesnego średniowiecza
89	Zalesie	osada z wczesnego średniowiecza
90	Zalesie	śląd osadnictwa neolitycznego, osada kultury łużyckiej i średniowieczna
91	Zalesie	osady kultury przeworskiej /okres rzymski/, ślad osadn.

		z późnego średniowiecza
92	Zalesie	osady z okresu lateńskiego, rzymskiego i wczesnego średniowiecza
93	Zalesie	osady kultury przeworskiej z okresu rzymskiego
94	Zalesie	punkt osadn. kultury pucharów lejkowatych z neolitu, ślad osadn. kultury łużyckiej, osady kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza, ślad osadn. z późnego średniowiecza
95	Zalesie	ślady osadnictwa neolitycznego, osada z wczesnego i późnego średniowiecza
96	Zalesie	ślady osadnictwa neolitycznego, osada kultury przeworskiej
97	Zalesie	punkt osadniczy kultury ceramiki sznurowej /neolit/, osady kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza
98	Zalesie	obozowisko neolityczne, osada z wczesnego średniowiecza, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza
99	Zalesie	ślady osadn. neolitycznego, osada kultury przeworskiej
100	Żędowo	punkty osadnicze kultury łużyckiej, wczesnośredniowieczny i średniowieczny
101	Żędowo	punkty osadnicze kultury łużyckiej i wczesnośredniowieczny
102	Żurczyn	punkty osadnicze z paleolitu schyłkowego, neolitu, okresu lateńskiego i rzymskiego, wczesnego i późnego średniowiecza

KOŚCIOŁY RZYMSKO-KATOLICKIE

Kościoły rzymsko-katolickie na terenie gminy objęte strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej:

- Ciężkowo
- Rynarzewo
- Rynarzewo
- Samokłęski Duże
- Zalesie
- W Szubinie objęto strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej dwa kościoły rzymsko-katolickie.

CMENTARZE RZYMSKO-KATOLICKIE

Cmentarze rzymsko-katolickie na terenie gminy objęte strefą „B” ochrony konserwatorskiej:

- Słupy (czynny)
- Rynarzewo (czynny)
- Samokłęski Duże
- Zalesie-Szaradowo
- Chomętowo (czynny)

W mieście Szubinie objęto strefą „B” ochrony konserwatorskiej teren cmentarza rzymsko-katolickiego przy ul. Nakielskiej, z kaplicą cmentarną.

CMENTARZE EWANGELICKIE I INNE

Na terenie gminy są objęte strefą „B” ochrony konserwatorskiej cmentarze ewangelickie w następujących sołectwach:

- Chomętowo
- Ciężkowo
- Dąbrówka Słupska

- Godzimierz
- Grzeczna Panna
- Grzeczna Panna
- Stary Jaruzyn-Chobielin
- Kołaczkowo
- Kołaczkowo
- Kołaczkowo-Stanisławka
- Kornelin-Aleksandrowo
- Kornelin
- Kornelin-Jaktórka
- Kowalewo
- Mąkoszyn
- Małe Rudy
- Małe Rudy
- Samokłęski Duże
- Niedźwiady
- Samokłęski Duże
- Niedźwiady
- Samokłęski Małe
- Samokłęski Małe
- Słonawy
- Słonawy
- Smolniki
- Smolniki
- Szkocja
- Szkocja
- Szkocja
- Szubin Wieś
- Tur (czynny)
- Tur-Brzózki
- Tur-Brzózki
- Wąsosz

- Wolwark-Pińsko
- Zalesie
- Zamość
- Zamość
- Żędowo
- Żurczyn

łącznie na terenie gminy znajduje się 49 cmentarzy ewangelickich (w tym w mieście przy ul. Kcyńskiej, ob. park miejski), z których 39 jest objętych ochroną jako strefa B.

WYKAZ ZABYTEKÓW WEDŁUG KART EWIDENCJI ZABYTEKÓW

BRZÓŻKI

1. Zespół wiejski i zabudowa murowana i drewniana z końca XIX i pocz. XX w. - „B”
 2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, przy szosie Tur - Brzózki, w centrum wsi, w pobliżu zabudowań.
 3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na pn. krańcu wsi, z dala od zabudowań, na skraju lasu, na lekkiej skarpie.
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
Tur - Brzózki	4. Obozowisko z epoki kamienia
	5. Obozowisko z epoki kamienia, ślady osadnictwa z okresu rzymskiego i z późnego średniowiecza
	6. Obozowisko z epoki kamienia
	7. Obozowisko z epoki kamienia
	8. Obozowisko z epoki kamienia
Tur - Zacisze	9. Obozowisko z epoki kamienia.

CHOBIELIN

1. Chobielin - Młyn: zespół dworsko - parkowy z 2 ćw. XIX w. (dawny dwór młynarza)
„A” i „C”
wpisane do rejestru zabytków - Dwór **192/A**
Dwór położony w zespole dworsko - parkowym w pn. części wsi Chobielin, na lewym brzegu odnogi rzeki Noteć; w obrębie zespołu położony w jego wsch. części; drogi wewnętrzne na terenie założenia łączą dwór z położonym w zach. części założenia domem, tzw. „leśniczówką” i niewielkim budynkiem gospodarczym w części pd.; od strony elewacji zach. i pn. dwór otacza park; całe założenie ogrodzone.
Stan zachowania bardzo dobry.
właściciel - Jan i Teresa Sikorscy, Chobielin
 2. Chobielin - Młyn: cmentarz ewangelicki, nieczynny (w granicach zespołu wpisanego do rejestru) - „A” i „C”
Cmentarz położony na terenie płaskim, u podnóża skarpy, ok. 200 m na wschód od dworu.
 3. Chobielin - Młyn - młyn zbudowany ok. poł. XIX w. „A” i „C”
wpisany do rejestru zabytków - (leśniczówka, jazy, młyn, park) **A/277/1-5**
Budynek młyna położony nad korytem odnogi Noteci, na prawym brzegu rzeki, w miejscowości Chobielin, w pn. części wsi; w sąsiedztwie młyna od strony wsch. dom i niewielkie podwórze gospodarcze; teren na którym znajduje się młyn wraz z domem i podwórzem otoczony ogrodzeniem / siatka ogrodzeniowa z bramą wjazdową i bramką wejściową od strony elew. pn. młyna/ od strony pd. do młyna przylega jaz wodny.
Budynek w znacznej części nie użytkowany.
właściciel - Fundacja Potulicka, Wojnowo 86 - 014 Sicienko
 4. Chobielin - park dworski - „A” i „C”
Park położony na tarasach, jary i wąwozy, szpalery i śladowo aleje. Stan parku zły.
Użytkownik - Państwowe Gospodarstwo Rolne Chwaliszewo.
 5. Chobielin - pozostałość zespołu folwarcznego „B”
STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
Chobielin
	6. Punkt osadniczy, ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu.
	7. Osada z wczesnego średniowiecza

CHOMĘTOWO

1. Zespół wiejski, zabudowa z pocz. XX w. (organistówka z 1910 r., szkoła, zespół dworski)
- „B”
 2. Cmentarz parafialny założony w 1 poł. XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie lekko wzniesionym, przy szosie Wąsosz - Jabłótko, na południe od centrum wsi
 3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny zał. w XIX w. - „W”
Cmentarz usytuowany na pd. krańcu wsi, pomiędzy szosą prowadzącą do Żnina i drogą biegnącą do Redczyc, na terenie płaskim z dala od zabudowań.
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
Chomętowo	4. Obozowisko z epoki kamienia, osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej, średniowieczne i nowożytnie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

61

5. Osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej, z wczesnego i późnego średniowiecza oraz nowożytne

CHRAPLEWO

1. Zespół dworsko - parkowy z folwarkiem i kolonią mieszkaniową - „A” i „B”

Majątek jest podzielony na trzy części - dworsko - parkową, podwórze folwarczne i osadę mieszkaniową. Część dworsko - parkowa jest położoną najbardziej na pn. - wsch. częścią majątku. Dwór i podwórze folwarczne są usytuowane po południowej stronie drogi natomiast osada mieszkaniowa po stronie północnej. Od północy i wschodu dwór otacza niewielki park krajobrazowy, z małym stawem w części północnej. Dwór zbudowany na pocz. XIX w., w XX w. gruntownie przebudowany, klasycystyczny, przekształcony w duchu eklektycznym.

Park i pałac wpisane są do rejestru zabytków- 193/A

właściciel PGR Chwaliszewo gm. Kcynia

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Chraplewo

2. Ślad osadnictwa kultury łużyckiej, osady kult. przeworskiej i późnośredniowiecznej
- 3 - 7 Osady z późnego średniowiecza.

CIEŻKOWO

1. Zespół wiejski w tym zespół dworski z końca XIX i pocz. XX w. - „B”

2. Zespół kościoła ewangelickiego, obecnie rzymsko - katolicki p. w. św. Stanisława Bpa z poz. XX w. - „A”

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, na skraju lasu, z dala od zabudowań ok. 250 m od szosy Królikowo - Retkowo.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Cieźkowo

4. Osadnictwo kultury amfor kulistych, kultury łużyckiej i późnośredniowieczna
5. Osada późnośredniowieczna
6. Osada kultury przeworskiej i późnośredniowieczna
7. Osada kultury łużyckiej
8. Osada kultury łużyckiej i późnego średniowiecza.

DĄBRÓWKA SŁUPSKA

1. Zespół wiejski: zabudowa z k. XIX i pocz. XX w. (m. in. szkoła, pozostałości zespołu dworskiego) - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX/XX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, przy polnej drodze, w centralnej części wsi.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Dąbrówka Słupska 3 - 5 Osada z późnego średniowiecza

6. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowieczna
7. Osada z późnego średniowiecza
8. Osady kultury amfor kulistych, kult. przeworskiej i późnośredniowieczna
- 9 - 10 Osada kultury łużyckiej
- 11 Zapisane w Wąsoszu
- 12 - 13 Osady neolityczne kultury łużyckiej, przeworskiej i średniowieczne

DROGOSŁAW

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Drogosław

1. Osadnictwo neolityczne, wczesnośredniowieczne i nowożytne.

GODZIMIERZ

1. Zespół wiejski zabudowa drewniana i murowana z 2 poł. XIX i pocz. XX w. (m.in. budynek dawnej szkoły) - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na skarpie, ok. 100 m od szosy prowadzącej przez wieś, od zach. las, od pd. - wsch. uprawa leśna.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Godzimierz

3. Osadnictwo z wczesnej epoki brązu, wczesnego i późnego średniowiecza
4. Osada późnośredniowieczna.

GRZECZNA PANNA

1. Zespół wiejski, zabudowa murowana i drewniana gospodarcza z k. XIX i pocz. XX w. - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, przy drodze biegnącej przez wieś, na zachód od centrum wsi, na skraju lasu.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, z dala od zabudowań, na skraju lasu, na pn. - wsch. od centrum wsi.

4. Siedlisko Suchy Pies: zabudowa XIX w. i cmentarz ewangelicki nieczynny z XIX w. - „B”

Cmentarz położony w lesie, ok. 50 m od drogi leśnej Suchy Pies - Niedźwiady, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Grieczna Panna

5. Osadnictwo neolityczne i późnośredniowieczne
6. Osadnictwo z neolitu, wczesnej epoki brązu i średniowiecza.

JARUŻYN

1. Zespół wiejski: zabudowa szeregowa, drewniana - 1 poł. XX w. - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, na polu, ok. 300 m od drogi biegnącej przez wieś. W sąsiedztwie cmentarza lasek.

3. Zespół dworsko - parkowy z pozostałościami zabudowy folwarcznej - „A”, „B” i „C”

Dwór z II poł. XIX w. obecnie mieszkania. Folwark z 1880 r. Park bardzo zniszczony i zaniedbany.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

62

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE „W”

Jarużyn

4. Punkt osadniczy z okresu rzymskiego - „W”

KOŁACZKOWO

1. Zespół folwarczny z XIX/XX w. i dwór przebudowany, pozostałość parku, zabudowania gospodarcze - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony przy drodze Zazdrość - Kornelin na niewielkim wzniesieniu, na skraju lasu, z dala od zabudowań.

3. Dworzec kolejowy (4 ćw. XIX w.) - „B” (Dołączono do miejscowości Zazdrość)

4. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Kołackowo

5. Osadnictwo średniowieczne

6. Osadnictwo z neolitu schyłkowego, z wczesnego i późnego średniowiecza

7. Osadnictwo średniowieczne

8. Osadnictwo średniowieczne

9. Osadnictwo z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza

10. Osadnictwo z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza

11. Osada z neolitu schyłkowego.

KORNELIN

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, w polu, z dala od zabudowań, na wsch. od centrum wsi.

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony w przysiółku Jaktórka, na terenie płaskim, na skraju lasu, z dala od zabudowań.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony w przysiółku Aleksandrowo, w polu, na terenie płaskim, z dala od zabudowań.

11. Zespół wiejski - zabudowa z k. XIX i pocz. XX w. podlega ochronie - „B”

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Kornelin

4. Osadnictwo neolityczne, średniowieczne i nowożytnie

5. Osada średniowieczna

6. Osada z późnego średniowiecza i nowożytności

7. Osadnictwo z neolitu, z okresu rzymskiego i nowożytnie

8. Osada nowożytna

9. Osadnictwo neolityczne, późnośredniowieczne i nowożytnie

10. Osadnictwo neolityczne, późnośredniowieczne i nowożytnie.

KRÓLIKOWO

1. Zespół pałacowy - parkowy z folwarkiem i zabudową mieszkaniową - „A” i „B”

Dwór z 1878 r. obecnie szkoła. Na terenie dawnego parku boisko sportowe, z parku pozostało kilka wartościowych drzew. Starodrzew związany z budynkiem szkoły pełni funkcje parku wiejskiego ze ścieżkami, polana rekreacyjna, strumykiem i stawem.

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz usytuowany z dala od zabudowań, w polu, na lekkim wzniesieniu, w pobliżu lasu

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Królikowo

3. Osady neolityczne, ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu, cmentarzisko z okresu rzymskiego

4. Osada kultury pucharów lejkowatych

5. Osada kultury pucharów lejkowatych i ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza

6. Osady kultury pucharów lejkowatych i z epoki żelaza

7. Osada neolityczna

8. Osada neolityczna wczesnobrązowa i z okresu rzymskiego

9. Osada z okresu laterńskiego i rzymskiego

10. grodzisko wczesnośredniowieczne i osada podgrodowa - „W” i „A”

ślad osadnictwa neolitycznego, osada wczesnośredniowieczna

11. Osady z okresu rzymskiego, z późnego średniowiecza i czasów nowożytnych

12. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowiecznej

13. Obozowisko mezolityczne, osada późnośredniowieczna

14. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowiecznej

15. Osady kultury łużyckiej i przeworskiej

16. Osady kultury łużyckiej, przeworskiej i średniowiecznej

17. Osady kultury przeworskiej i średniowiecznej

18 - 19. Osady kultury łużyckiej, przeworskiej i średniowiecznej

20 - 23. Osady kultury przeworskiej i średniowiecznej

24. Cmentarzyska kultury pomorskiej.

ŁACHOWO

1. Zespół folwarczny: zabudowania z k. XIX i pocz. XX w. (mocno przekształcony), pozostałość parku dworskiego z XIX w. - „B” i „A”

Park zachowany szczątkowo, zachowało się niewielkie skupienie drzew, granica parku uległa zatarciu. Resztki parku wchłonął pobliski las - całość traktowana jest jako park. Dwa wysychające i zarośnięte oczka wodne. Pałac rozebrano w latach 80 -tych, zachował się magazyn z 1873 r.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Łachowo

2. Osadnictwo neolityczne i średniowieczne

3. Osada wczesno i późnośredniowieczna

4. Osad. neolityczne, kult. łużyckiej, wczesnej i późnośredniowiecznej,

5. Osadnictwo z neolitu schyłkowego i wczesnej epoki brązu,

z wczesnego i późnego średniowiecza.

MAKOSZYN

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, przy szosie Kowalewo - Gąbin, na wsch. skraju wsi, w bliskim sąsiedztwie zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Mąkoszyn 2. Osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej, średniowieczne i nowożytny

NIEDŹWIADY

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, na skraju lasu, z dala od zabudowań, na zach. od centrum wsi.

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, przy drodze biegnącej przez wieś, w pobliżu zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Niedźwiady 3. Obozowisko mezolityczne, osady z epoki neolitu i kultury łużyckiej
4. Ślad osadnictwa mezolitycznego, osada kult. łużyckiej, ślady osadnictwa z okresu rzymskiego i późnego średniowiecza.
5. Osada kult. łużyckiej
6. Osady późnośredniowieczne

NOWY ŚWIAT

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony przy drodze prowadzącej do Smolnik, na skraju lasu, na terenie płaskim, z dala od zabudowań

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Nowy Świat 2. Osada kultury łużyckiej i wczesnośredniowieczna
3. Osada wczesnośredniowieczna
4. Osada średniowieczna

PIŃSKO

1. Zespół pałacowo - parkowy z poł. XIX w. - odnawiany i przebudowywany pałac o zatartych cechach stylowych. - „A” Wpisane do rejestru zabytków **123/A**

Wolnostojący pałac położony we wsi Pińsko, w obrębie wydzielonego otoczonego pierwotnym ceglany murem folwarku, położonego w zach. części wsi, 2 km na płn. od szosy Szubin - Kcynia, od której prowadzi droga lokalna. Wieś otoczona ze wszystkich stron polami. Folwark składa się z części pałacowo - parkowej i podwórza gospodarczego na płd. Wjazd na teren kompleksu od wschodu. Pałac ustawiony na osi wsch. - zach., elewacją frontową zwrócony na płd., położony na terenie rozległego parku krajobrazowego z ok. poł. XIX w. o pow. 9,5 ha z systemem wodnym dzielącym park na dwie części (w płn. wsch. części oranżeria). Do pałacu prowadzi aleja kasztanowców i lip, a przed elewacją frontową liczne grupy starodrzewia. Czas powstania pałacu ok. 1870 r.

Pałac i park krajobrazowy zachowały się w dobrym stanie.

właściciel - AWRSP O. Bydgoszcz

2. Zespół folwarczny i kolonia mieszkaniowa - „B”

Stan zachowania układu podwórza folwarcznego oraz osady mieszkalnej jest bardzo dobry.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny z XIX w. - „B”

Cmentarz położony w lesie, przy drodze, na terenie płaskim, na pn. od centrum wsi, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Pińsko 4. Osada k. pucharów lejkowatych
5. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych i z wczesnej epoki brązu.
6 - 8. Osada wczesnośredniowieczna
9. Cmentarzisko z okresu rzymskiego i osada z wczesnego średniowiecza
10. Osadnictwo kult. pucharów lejkowatych, wczesnobrązowe i k. łużyckiej.
11. Osada wczesnośredniowieczna
12. Osada wczesno i późnośredniowieczna
13. Osady z okresu rzymskiego i z wczesnego średniowiecza.

RETKOWO

1. Zespół dworsko - parkowy - dwór z 4 ćw. XIX w., park XX w. - „A”

Dwór przebudowany. Park w złym stanie. Żywopłót z głogu, staw. Park przecięty szosą.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Retkowo 2. Osada średniowieczna
3. Osada średniowieczna
4. Osady kultury iwieńskiej i przeworskiej oraz z wczesnego i późnego średniowiecza
5. Osady z wczesnego i późnego średniowiecza
6. Osady kultury iwieńskiej, przeworskiej i z późnego średniowiecza
7. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowieczne
8. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowiecznej

MAŁE RUDY

1. Zespół wiejski, zabudowa wsi w kilku skupieniach częściowo przekształcona - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w pocz. XIX w. - „B”

Położony na terenie płaskim, ok. 120 m. od szosy Rudy - Władysławowo, przy drodze biegnącej przez wieś, od zach. cmentarza zabudowania wiejskie.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, z dala od zabudowań, przy drodze polnej, na zach. i pn. od cmentarza znajduje się las sosnowy.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Rudy 4- 6. Osada średniowieczna
7. Osada kultury łużyckiej, średniowieczne i nowożytny
8. Osada kult. łużyckiej i średniowiecznej

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

64

9. Osada średniowieczna
10. Osady kult. łużyckiej, średniowiecznej

RYNARZEWO

1. Zespół miejski, obecnie wieś. Prawa miejskie 1299 r. W 1934 r. utraciło prawa miejskie pozostałość układu miejskiego widoczna w czworobocznym rynku. Zabudowa z 2 poł. XIX w. i pocz. XX w.
2. Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Katarzyny, kościół z 1913 r. plebania i budynek gospodarczy - „A”
3. Zespół dawnego kościoła ewangelickiego, obecnie rzym. - kat. - „A”
4. Cmentarz parafialny zał. 1830 r. na cmentarzu pomnik Powstańców Wielkopolskich - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, na południe od centrum wsi.
5. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, na polu, w pobliżu szosy Rynarzewo - Szubin, od południa graniczy z gospodarstwem.
6. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, z końca XIX - „B”
W niedużej odległości od cmentarza żydowskiego, przy piaszczystej polnej drodze, w odległości ca 300 m od szosy Bydgoszcz - Szubin.
7. Wojsławiec - zespół folwarczny młyński, zał. na pocz. XX w. - „B”
8. Cmentarz ewangelicki, nieczynny (w zespole młyńskim) - „B”
Cmentarz położony przy zabudowaniach PGR Wojsławiec, na niewielkim wzniesieniu.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Rynarzewo
9. Osadnictwo neolityczne kultury łużyckiej i przeworskiej oraz średniowieczne
 10. Osady wczesnośredniowieczne i nowożytne
 11. Osady średniowieczne
 12. Osady kultury amfor kulistych, wczesnobrązowe i nowożytne,
 13. Wczesnośredniowieczne i nowożytne
 14. Osada kultury łużyckiej

SAMOKŁĘSKI MAŁE

1. Zespół wiejski - zabudowa z k. XIX w. i pocz. XX w. - „B”
2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w poł. XIX w. - „B”
Cmentarz usytuowany na wysokiej skarpie, ok. 30 m od szosy Samokłęski Duże - Tur, w pobliżu skrzyżowania z szosą prowadzącą do Szubina, w sąsiedztwie zabudowania gospodarcze.
3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, przy szosie Tur - Samokłęski Duże, z dala od zabudowań, na wsch. od centrum wsi.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

- Samokłęski Małe
4. Osady średniowieczne i nowożytne
 5. Osady średniowieczne i nowożytne
 6. Osady wczesno i późnośredniowieczne
 7. Osada kult. łużyckiej
 8. Osada z późnego średniowiecza
 9. Osady kultury łużyckiej i przeworskiej.

SAMOKŁĘSKI DUŻE

1. Zespół pałacowo - parkowy
wpisany do rejestru zabytków **195/A**
Pałac został zbudowany w pn. - zach. narożniku parku krajobrazowego, w pobliżu podwórza. Front jest skierowany w stronę części gospodarczej, główny wjazd do parku i rezydencji znajdował się od strony pd. - wsch. zachowały się tam słupki bramy wjazdowej. Droga dojazdowa wiedzie przez park, od strony pn. Na terenie parku znajduje się również kuźnia. Park i pałac zachowane w bardzo dobrym stanie.

Właściciel - PGR Samokłęski

2. Zespół folwarczny z pozostałościami kolonii mieszkaniowej - stajnia, wozownia, chlewnia, stodoła, gorzelnia, kuźnia, z końca XIX i pocz. XX w. - „B”

Osada mieszkalna nie istnieje. Podwórze folwarczne - budynki przebudowane, zachowany stary układ.

Właściciel - PGR Samokłęski

3. Zespół kościoła parafialnego - kościół p.w. Bartłomieja obecny zbudowany w 1888 - 92 - „A” i „B”
4. Cmentarz parafialny założony ok. poł. XIX w. - „B”
Cmentarz usytuowany w pd. - zach. części wsi na terenie płaskim.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Samokłęski Duże
5. Ślady osadnictwa neolitycznego, osady z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza.
 6. Osada z wczesnego średniowiecza i ślad osadnictwa późnośredniowiecznego
 7. Osady średniowieczne
 8. Ślad osadnictwa średniowiecznego
 9. Ślad osadnictwa z okresu rzymskiego, osady średniowieczne
 10. Ślady osadnictwa z neolitu schyłkowego, z okresu rzymskiego i z wczesnego średniowiecza.
 11. Osadnictwo z neolitu okresu rzymskiego, z wczesnego średniowiecza.
 12. Osady z okresu rzymskiego, z wczesnego i późnego średniowiecza.

SKÓRZEWO

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim przy polnej drodze w pobliżu zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Skórzewo
2. Osada kultury przeworskiej
 3. Osady kult. łużyckiej, średniowieczne
 4. Osady z wczesnej epoki brązu, kult. łużyckiej, kult. przeworskiej, średniowieczne i nowożytne.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

65

SŁONAWY

1. Zespoły wiejskie - Stare Słonawy i Słonawy

Zabudowa murowana i drewniana z k. XIX i pocz. XX w. w tym zespół szkolny - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, zał. w 2 poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony w polu, na terenie płaskim, z dala od zabudowań, na wschód od centrum wsi

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony w lesie, na terenie płaskim, z dala od zabudowań, na pn. - zach. od centrum wsi.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Słonawy

4. Osada kult. pucharów lejkowatych

5. Ślady osadnictwa mezolitycznego i kult. łużyckiej osada późnośredniowieczna

6. Osada kult. pucharów lejkowatych, ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu, osada z późnego średniowiecza

7. Osady kultury pucharów lejkowatych i k. amfor kulistych

8. Osada kultury przeworskiej

9. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych, wczesnobrązowe, k. łużyckiej, k. przeworskiej i późnośredniowieczne.

10 - 11. Osady k. pucharów lejkowatych i z wczesnej epoki brązu

12. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych, k. łużyckiej.

13. Osadnictwo z wczesnej epoki brązu k. przeworskiej i późnośredniowiecznej

14. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych i z wczesnej epoki brązu.

15. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych, k. łużyckiej, z wczesnego

i późnego średniowiecza

16. Osada k. przeworskiej

17. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych, k. amfor kulistych, k. przeworskiej i średniowieczne

SŁUPY

1. Zespół pałacowo - parkowy z zespołem folwarcznym - „A”, „B”, „C”

Pałac i park - znajdują się w pd. - zach. części majątku - park jest otoczony starym murem. Brama wjazdowa do tej części znajduje się od strony pd. Pałac jest ustawiony szczytem do podwórza folwarcznego. Na terenie parku, na zach. od pałacu zbudowano po wojnie magazyn, który obecnie pełni funkcję domu mieszkalnego.

Wpisany do rejestru zabytków **A/222/1-2 (05.06.1987 r.)**

właściciel - AWRSP Bydgoszcz

Zespół folwarczny - jest położony na terenie opadającym ku wsch., na pd. - wsch. od parku. Zbudowany w kształcie prostokąta, główny wjazd na teren podwórza znajduje się w pd. narożniku - zachował się tutaj fragment starego muru. Domy mieszkalne zostały przebudowane po II wojnie światowej.

Wpisany do rejestru zabytków **A/222/1-2 (05.06.1987 r.)**

właściciel - Państwowe przedsiębiorstwo Gospodarstw Rolnych w Słupach.

2. Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wita - „A”

3. Cmentarz parafialny, założony ok. poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, przy szosie Słupy - Wąsosz, na wsch. od centrum wsi, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Słupy

4. Osada z późnego średniowiecza

5 - 6. Osada kultury łużyckiej i późnośredniowieczna

7. Osady średniowieczne

8 - 9. Osady kult. łużyckiej, kult. przeworskiej i późnośredniowieczne

10. Osady neolityczne, kult. łużyckiej i wczesnośredniowieczne

11. Osady wczesno - i późnośredniowieczne.

SMARZYKOWO

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Smarzykowo

1. Ślad osadnictwa kultury łużyckiej i osada z późnego średniowiecza

2. Osada późnośredniowieczna

3. Ślad osadnictwa kultury amfor kulistych i osada z późnego średniowiecza

4. Osada późnośredniowieczna

SMOLNIKI

1. Zespół wiejski, osada śródlęśna, zabudowa z k. XIX/pocz. XX w. - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w 1 poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na skraju lasu, na terenie płaskim, ok. 250 m od zabudowa.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w 1 poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, przy szosie Szubin - Łabiszyn, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Smolniki

4. - 7 Osada późnośredniowieczna i nowożytna

8. Osada kultury pucharów lejkowatych, cmentarzisko kult. łużyckiej, ślady osadnictwa kult. pomorskiej i średniowiecznej

9. Osada kultury łużyckiej i ślad osadnictwa późnośredniowiecznego

10. Ślad osadnictwa kultur wczesnoneolitycznych

i późnośredniowieczne

11. Osada kultury pomorskiej i z późnego średniowiecza

12. Cmentarzisko grobów podkloszowych, osady z wczesnego i późnego średniowiecza

13. Cmentarzisko podkloszowe

14. Cmentarzisko kult. łużyckiej i osada późnośredniowieczna

15. Osady kultury łużyckiej i późnośredniowieczne

STANISŁAWKA

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz usytuowany na skraju lasu, z dala od zabudowań, na pd. od centrum wsi.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE „W”

Stanisławka

2. Osada wczesnośredniowieczna

3. Osadnictwo ze schyłkowego neolitu i wczesnej epoki brązu oraz wczesnośredniowieczne

SZARADOWO

1. Zespół wiejski - zabudowa z k. XIX i pocz. XX w. - „B”

2. Zespół kościelny - kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja, zbudowany w 1838 r. spalony i odbudowany w 1886, obok plebania i organistówka - „A”

3. Cmentarz parafialny zał. w 1 poł. XIX w. powiększony w 1913 r. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim ok. 200 m na wschód od kościoła.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Szaradowo

4. Osada z wczesnego średniowiecza

5. Ślad osadnictwa kult. amfor kulistych osada z wczesnego średniowiecza

6. Punkt osadniczy z okresu rzymskiego, osadnictwo średniowieczne

7. Osada kult. pucharów lejkowatych, ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu, osady z okresu rzymskiego, wczesnego i późnego średniowiecza

8. Osadnictwo kult. pucharów lejkowatych z wczesnej epoki brązu, kultury przeworskiej, kultury łużyckiej

9. Ślady osadnictwa kultury łużyckiej i przeworskiej, osada z wczesnego średniowiecza.

10. Ślad osadnictwa neolitycznego, osady z okresu rzymskiego i późnego średniowiecza

11. Ślad osadnictwa z epoki kamienia, osada wczesnośredniowieczna

12. Ślad osadnictwa kultury łużyckiej, osada wczesnośredniowieczna

13. Osada średniowieczna i nowożytna

14. Osada średniowieczna

15. Ślady osadnictwa neolitycznego i z wczesnej epoki brązu, osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej i wczesnośredniowieczne.

SZKOCJA

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, ok. 50 m od drogi biegnącej przez wieś, w pobliżu zabudowań.

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, w lesie, z dala od zabudowań, ok. 70 m od drogi biegnącej przez wieś.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na wzniesieniu, na polu, z dala od zabudowań, ok. 100 m od rzeki Noteć.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Szkocja

4. Osada kult. amfor kulistych

5. Osadnictwo kultury pucharów lejkowatych kultury łużyckiej i późnośredniowieczne

6. Osadnictwo neolityczne, kult. łużyckiej, i średniowieczne

7. Ślad osadnictwa neolitycznego i średniowiecznego

8. Osada kult. pucharów lejkowatych

9. Osada z wczesnego i późnego średniowiecza

10. Osady kult. łużyckiej i nowożytne

SZUBIN WIEŚ

1. Cmentarz poepidemiczny z XIX w. - „B”

Cmentarz położony w polu, ok. 100 m od drogi Szubin - Grzeczna Panna

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Szubin Wieś

2. Osadnictwo ze schyłkowego neolitu i późnego średniowiecza

3. Obozowiska z paleolitu schyłkowego i mezolitu

4. Obozowisko z epoki kamienia, osada z późnego średniowiecza

5. Osadnictwo kultury amfor kulistych kult. łużyckiej

6. Osady średniowieczne

7. Osada z późnego średniowiecza

8. Ślady osadnictwa z epoki kamienia, osady średniowieczne

9. Ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu, osada z późnego średniowiecza.

TUR

1. Zespół wiejski - zabudowa z XIX i pocz. XX w. - „B”

Pozostałości zabudowy folwarcznej z 1 poł. XIX w., przebudowane, murowane z kamienia granitowego, dawna szkoła ewangelicka, dawny zajazd, domy mieszkalne zabudowa przemysłowa

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, w centrum wsi, w pobliżu zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Tur

3. Cmentarzysko kultury pomorskiej

Tur - Berlinek

4. Obozowisko z epoki kamienia

5. Osada z późnego średniowiecza i epoki kamienia

Tur

6. Ślad osadnictwa kult. łużyckiej i osada z późnego średniowiecza i nowożytności

7. Obozowisko z paleolitu schyłkowego

8. Cegielnia - obozowisko z paleolitu schyłkowego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

67

9. Osady z wczesnego i późnego średniowiecza.

WOLWARK

1. Zespół wiejski - zabudowa z 2 poł. XIX w. - „B”
2. Stacja kolejowa - zabudowa z 4 ćw. XIX w. - „B”
3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny - „B”

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Wolwark
4. Osady z wczesnego i późnego średniowiecza
 5. Osady z neolitu i okresu rzymskiego
 6. Osadnictwo kultury pucharów lejkowatych i kult. amfor kulistych
 7. Osada kult. łużyckiej, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza
 8. Osada późnośredniowieczna
 9. Ślad osadnictwa kultury łużyckiej, osada późnośredniowieczna
 10. Osady kultury łużyckiej i wczesnośredniowieczne
 11. Osada z wczesnego średniowiecza
 12. Ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza i osada późnośredniowieczna
 13. Osada kultury łużyckiej i ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
 14. Osady średniowieczne
 15. Osady z okresu rzymskiego i z wczesnego średniowiecza
 16. Osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza

WRZOSY

1. Pozostałości zespołu folwarcznego - „B”

STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Wrzosa
2. Osada średniowieczna

ZALESIE

1. Zespół pałacowo - parkowy i folwark - „A” i „B”

wpisane do rejestru zabytków- **A483/1-3 (07.03.1997)**

Żałożenie pałacowo - parkowe (ok. poł. XIX w.) położone przy szosie Szubin - Kcynia, założenie usytuowane po ptn. stronie szosy otoczony murem ogrodzeniowym, podzielone na 3 części - pałac, park i podwórze folwarczne z zabudową, od ptn. rozległy park krajobrazowy, jego granicę stanowi rów naturalnie łączący założenie z polami uprawnymi i terenami leśnymi, park jest zachowany w niezmienionych granicach, o czytelnym układzie przestrzennym.

Park i pałac zachowane w bardzo dobrym stanie, podwórze folwarczne - czytelny stary układ. Cały majątek zasługuje na uwagę ze względu na stan zachowania układu urbanistycznego - rzadki przykład na tym terenie.

właściciel: AWRSP Bydgoszcz

2. Zabudowania dworca kolejowego - „B”

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, XIX w. - „B”

Cmentarz położony w lesie, na pn. od centrum wsi, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Zalesie
4. Osadnictwo z wczesnego i późnego średniowiecza
 5. Osada z wczesnego średniowiecza
 6. Osadnictwo średniowieczne
 7. Osadnictwo średniowieczne
 8. Osada z epoki żelaza
 9. Osada kult. przeworskiej, ślad osadnictwa wczesnośredniowiecznego
 10. Osada kult. przeworskiej, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza.
 11. Ślad osadnictwa kult. pucharów lejkowatych, osady kult. przeworskiej i wczesnośredniowieczne
 12. Ślad osadnictwa neolitycznego, osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej i średniowiecza.
 13. Ślad osadnictwa neolitycznego, osady z wczesnego i późnego średniowiecza
 14. Osada wczesnośredniowieczna
 15. Ślady osadnictwa z epoki kamienia, kultury przeworskiej, osada wczesnośredniowieczna
 16. Osada kultury przeworskiej
 - 17 - 19 Osada z wczesnego średniowiecza
 20. Ślad osadnictwa neolitycznego, osada kultury przeworskiej
 21. Cmentarzyska kultury iwieńskiej i łużyckiej
 - 22 - 23. Osady neolityczne i wczesnośredniowieczne
 24. Ślad osadnictwa neolitycznego, punkt osadniczy z epoki żelaza, ślad sadn. z późnego średniowiecza
 25. Ślad osadn. neolitycznego, osady kult. przeworskiej i średniowieczne
 26. Osady z wczesnego średniowiecza
 27. Osada kultury pucharów lejkowatych, ślad osadnictwa kultury łużyckiej, osady wczesnośredniowieczne
 28. Osady kult. ceramiki sznurowej i kultury przeworskiej i wczesnośredniowieczne
 29. Ślad osadnictwa neolitycznego i osada z wczesnego średniowiecza
 30. Ślad osadnictwa, osada kultury łużyckiej
 31. Osady neolityczne i wczesnośredniowieczne
3. Osady neolityczne i kultury przeworskiej.

ZAMOŚĆ

1. Zespół dworca kolejowego - zabudowania z 4 ćw. XIX w. - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, z ok. poł. XIX w. - „B”

Cmentarz usytuowany na skraju lasu, ok. 20 m od Kanału Noteckiego, z dala od zabudowań.

3. Podlaski- cmentarz ewangelicki, nieczynny - „B”

Cmentarz położony w przysiółku Podlaski, na terenie płaskim, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

68

- Zamość
4. Obozowisko mezolityczne, osady neolityczne, kult. przeworskiej, z późnego średniowiecza i nowożytności
 5. Osadnictwo neolityczne i wczesnobrązowe
 6. Osada kult. przeworskiej i nowożytna
 7. Osada nowożytna
 8. Obozowisko mezolityczne
 9. Osada kult. amfor kulistych, późnośredniowieczna i nowożytna.

ZAŻDROŚĆ

1. Zabudowa wiejska murowana i drewniana z k. XIX i pocz. XX w. - „B”
 2. Przypuszczalna lokalizacja cmentarza - „B”
Cmentarz położony na pd. - wsch. krańcu wsi, na terenie płaskim, w pobliżu zabudowań.
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
- Zażdrość
3. Osadnictwo z okresu rzymskiego i nowożytnego
 4. Osadnictwo z epoki kamienia i nowożytnego
 5. Osada nowożytna
 6. Osadnictwo neolityczne

ŻURCZYN

1. Pozostałości zespołu folwarcznego - budynki murowane z k. XIX w. i pocz. XX w. - „B”
 2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, w polu, ok. 50 m od drogi prowadzącej do PGR Żurczyn.
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
- Żurczyn - Olek
- Żurczyn
3. Osady neolityczne, z okresów lateńskiego i rzymskiego
 4. Ślad osadnictwa z epoki kamienia, osada z okresu rzymskiego, ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza
 5. Obozowisko z paleolitu schyłkowego, osady z późnego średniowiecza i nowożytności
 6. Osada kultury przeworskiej, ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego
 7. Osada wczesnośredniowieczna.

WYKAZ OBIEKTÓW Z EWIDENCJI ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA PSOZ Z WYRÓŻNIENIEM OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW

Lp.	Obiekt zabytkowy
CHOBIELIN	
1.	ZESPÓŁ DWORSKI (nr rej. 192 A/ 6.7 P, 1,50 ha):
a.	dwór, wł. J. i T. Sikorscy, mur., ok.1860, remont. l. 80 XX,
b.	dom, tzw. leśniczówka, wł. J. i T. Sikorscy, mur., ok.18 ⁰ ,
c.	budynek gospodarczy, wł. J. i T. Sikorscy, mur.-szach., ok.1860,
d.	spichlerz, wł. ZR Chobielin, mur., poł. XIX,
e.	młyn wodny, wł. Fundacja Potulickich, mur.-szach., ok. 1810, przebud. i remont. XIX/XX, nr rej. zab. A/277/1-5
f.	jaz, kam.-drewn., XIX/XX, nr rej. zab. A/277/1-5 ,
g.	park krajobrazowy, wł. J. i T. Sikorscy, poł. XIX.
CHOMĘTOWO	
2.	ORGANISTÓWKA, ob. dom nr 16, wł. parafia rzym.-kat., mur., ok.1910.
3.	SZKOŁA, mur., ok.190 ⁰ -1910.,
4.	ZESPÓŁ -DWORSKI :
a.	dwór, ob. dom nr 10, wł. M. Szczodrowska, mur., ok. poł. XIX,
b.	rządówka ze stajnią i wozownią, ob. dom nr 8, wł. S. Gałgański, mur., 4 ćw. XIX,
c.	spichlerz, wł. M. Majewski, mur., 4 ćw. XIX,
d.	pozostałości parku, XIX.
5.	DOM NR 7, wł. S. Głowski, mur.,1930.
6.	DOM NR 20, wł. M. i K. Wilczyńscy, mur.,1935.
7.	DOM NR 24, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., 1904.
8.	DOM NR 40, wł. K. Jacek, mur.,1 ćw. XX.
CHRAPLEWO	
9.	ZESPÓŁ DWORSKI , wł. AWRSP:
a.	dwór, mur.,1 poł. XIX, przebud. pocz. XX, remont., nr rej. zab. 193/A
b.	rządówka, mur., pocz. XX,
c.	kuźnia i stelmacharnia, mur., k. XIX,
d.	park krajobrazowy, XIX, nr rej. zab. 193/A .
CIEŻKOWO	
10.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO , ob. rzym.-kat. par. p.w. św. Stanisława Bpa :
a.	kościół, mur., pocz. XX, nr ew.
b.	organistówka, ob. dom nr 24, wł. E. Tęcza, mur., ok.1900-1910.
11.	ZESPÓŁ DWORSKI :
a.	dwór, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., pocz. XX,
b.	rządówka, ob. dom nr 23, wł. Przychodzeń, mur., ok.1880
c.	budynek inwentarski, ob. dom mieszkalny nr 27, wł. Przychodzeń, mur., ok.1880,
d.	stodoła, ob. w zagrodzie nr 23, wł. Przychodzeń, mur.,1881,

e.	park, XIX.
DĄBRÓWKA ŚLUPSKA	
12.	SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 20, mur., 4 ćw. XIX.
13.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. SKR Szubin:
a.	dwór, ob. dom nr 4, mur., ok. poł. XIX, przebud.,
b.	budynek inwentarski, mur., 1 ćw. XX.
GODZIMIERZ	
14.	SZKOŁA, mur., 1 ćw. XX.
15.	DOM NR 12, wł. W. Kowalski, drewn., 1786 lub 1796.
16.	DOM NR 15, wł. Kaczal, mur.-szach., pocz. XX.
17.	DOM NR 16, wł. W. Kowalski, mur., 4 ćw. XIX.
KOŁACZKOWO	
18.	SZKOŁA, mur., 4 ćw. XIX.
19.	DWORZEC KOLEJOWY, mur., 4 ćw. XIX.
20.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. AWRSP:
a.	dwór, mur., poł. XIX, przebud.,
b.	spichlerz, mur., 4 ćw. XIX,
c.	kuźnia, mur., ok. 1920,
d.	pozostałości parku, XIX.
21.	DOM NR 4, wł. Żolinski, mur., 4 ćw. XIX.
KOWALEWO	
22.	ZAGRODA NR 17, wł. S. Mężydło:
a.	dom, mur., 3 ćw. XIX,
b.	stodoła, szach.-drewn., 4 ćw. XIX.
23.	DOM NR 16, wł. Rębacz, mur., 4 ćw. XIX.
24.	DOM NR 19, mur., 4 ćw. XIX.
KRÓLIKOWO	
25.	SZKOŁA, mur., 1 ćw. XX.
26.	POCZTA, mur., 1 ćw. XX.
27.	ZESPÓŁ PAŁACOWY (zesp. pałacowo-parkowy 10.26 ZP, 3,36 ha, strefa „A” pełnej ochr. kons., zespół folwarczny - 10.27 RPO, 2,93 ha, 10.15 P, 0,36 ha, strefa „B” ochr. kons.):
a.	pałac, mur., 1 ćw. XX, przebud.,
b.	stary dwór, ob. dom nr 78, mur., 2 poł. XIX, przebud. na spichlerz ok. 1872, przebud. XX,
c.	rządówka, ob. dom, wł. Katulski, mur., pocz. XX,
d.	stodoła, ob. dom mieszkalny nr 83, wł. Żebrowski, mur., 4 ćw. XIX, przebud.,
e.	stodoła, ob. dom mieszkalny nr 84, wł. Stefański, mur., 4 ćw. XIX, przebud.,
f.	stodoła, ob. dom mieszkalny nr 85, wł. Alwin, mur., 1879, przebud.,
g.	budynek gospodarczy, ob. w zagrodzie nr 84, wł. Stefański, mur., 4 ćw. XIX,
h.	gorzelnia, wł. PPH "Wrzos" Sp. z o.o., mur., 4 ćw. XIX,
i.	dom pracowników gorzelni, ob. dom nr 71, wł. PPH "Wrzos" Sp. z o.o., mur., 4 ćw. XIX,
j.	park, XIX,
k.	czworak, ob. dom nr 35, wł. UMG Szubin, mur., 1 ćw. XX.
28.	DOM NR 1, mur., 1 ćw. XX.
29.	DOM NR 13, wł. M. Przychodzień, mur., pocz. XX.
30.	DOM NR 34, wł. Woźniak, mur., XIX/XX.
31.	DOM NR 40, wł. Uciński, drewn., 4 ćw. XIX.
32.	DOM Z KUŻNIĄ NR 43, wł. E. Lewczyński, mur., k. XIX, przebud. pocz. XX.
33.	DOM NR 75, wł. E. Żmudziński, mur., 1 ćw. XX.
34.	DOM NR 88, wł. D. Nowak, mur., 1 ćw. XX.
35.	DOM ZE SKLEPEM, wł. GS Szubin, mur., ok. 1900-1910.
36.	STODOŁA, ob. dom mieszkalny nr 73, wł. J. Cyganek, mur., 1 ćw. XX.
37.	STODOŁA, ob. dom mieszkalny nr 74, wł. J. Jułkowski, mur., 1 ćw. XX.
ŁACHOWO	
38.	KAPLICZKA obok domu nr 52, mur., pocz. XX.
39.	ZESPÓŁ FOLWARCZNY, wł. AWRSP:
a.	spichlerz, mur., k. XIX,
b.	kuźnia, ob. stajnia, mur., 1 ćw. XX,
c.	gorzelnia, ob. biuro, mur., 1897, przebud.,
d.	remiza strażacka, ob. nie użytkowana, mur., 1 ćw. XX,
e.	park, XIX,
f.	dwunastorak, ob. dom nr 38, mur., k. XIX.
MAKOSZYN	
40.	DOM NR 1, wł. F. Knapieński, mur., 1 ćw. XX.
41.	DOM NR 9, mur.-glin., 4 ćw. XIX.
PINSKO	
42.	ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
a.	dworzec, mur., 4 ćw. XIX,
b.	szalet, mur., 4 ćw. XIX.
43.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. AWRSP (zesp. pałacowo-parkowy 25.19 ZP, 13,5 ha, strefa „A” pełnej ochr. kons. nr rej. zab. 123/A ; zesp. folwarczny 25.15 MN, 1,6 ha, 25.16 RPO, 5,85 ha, strefa „B” ochr. kons.):
a.	dwór, mur., 1870, przebud. 1967, nr rej. zab. 123/A
b.	park krajobrazowy, XIX, nr rej. zab. 123/A

c.	oficyna, mur., 3 ćw. XIX,
d.	oficyna, mur., 1876,
e.	rządówka, ob. dom nr 5, mur., 1870,
f.	stodoła, mur., 3 ćw. XIX,
g.	spichlerz, mur., 1908,
h.	gorzelnia, mur., 1900,
i.	czworak, ob. dom nr 10, mur., 4 ćw. XIX, przebud.
RETKOWO	
44.	SZKOŁA, mur., 1 ćw. XX.
45.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. UMG Szubin:
a.	dwór, mur., 4 ćw. XIX,
b.	park, XIX.
46.	MLECZARNIA, wł. OSM Szubin, mur., 1 ćw. XX.
RYNARZEWO	
47.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. KATARZYNY:
a.	kościół, mur., 1913, <i>arch. Stefan Cybichowski</i> ,
b.	plebania, ul. Szkolna nr 10, mur., po 1880,
c.	budynek gospodarczy, ul. Staroszkolna nr 1, mur., k. XIX.
48.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO, ob. rzym.-kat. fil. p.w. św. Stanisława Bpa:
a.	kościół, mur., ok. 1880,
b.	pastorówka, ob. przedszkole, Rynek nr 20, mur., 1902-1905.
49.	SZKOŁA KATOLICKA, ob. dom, ul. Szkolna nr 9, mur., ok. 1915-1920.
50.	SZKOŁA EWANGELICKA, ob. dom, ul. Szkolna, mur., 1889-1895.
51.	HOTEL, ob. dom mieszkalny, Rynek nr 3, wł. 1. Molenda, mur., ok. 1900.
	<i>ul. Bydgoska</i>
52.	DOM NR 1, wł. Domachowska, mur., ok. poł. XIX.
	<i>ul. Krótka</i>
53.	DOM NR 3, wł. Z. Słowińska, mur., 1882.
54.	DOM NR 2, wł. J. Osiński, mur., k. XIX.
55.	DOM NR 3, wł. Adamczewska, mur., k. XIX.
56.	DOM NR 6, wł. M. Zdrojewski, mur., poł. XIX, przebud. pocz. XX.
57.	DOM NR 7, wł. M. Zdrojewski, mur., ok. 1900.
58.	DOM NR R, wł. A. Henert, mur., 1 ćw. XX.
	<i>ul. Powstańców Wielkopolskich</i>
59.	DOM NR 1, wł. Pawlak, mur., 4 ćw. XIX.
60.	DOM NR 2, wł. Czechowska, mur., 4 ćw. XIX, przebud.
61.	DOM NR 5, wł. Smoliński, mur., k. XIX.
62.	DOM NR 7, wł. Hamerski, mur., 4 ćw. XIX.
	<i>Rynek</i>
63.	DOM NR 1., wł. W. i D. Izdebscy, mur., 2 poł. XIX, przebud. XX.
64.	DOM NR 2, wł. Nowacki, mur., 2 poł. XIX.
65.	DOM NR 4, wł. D. Krüger, mur.-szach., 1 poł. XIX, przebud.
66.	DOM NR 7, wł. Sawicka, mur., 1 poł. XIX, przebud. 2 poł. XIX.
67.	DOM NR 11, wł. M. Gutkowski, mur., uk. 1900, przebud.
68.	DOM NR 13, wł. F. Borna, mur., ok. l. R36, przebud.
69.	DOM NR 14, wł. UMG Szubin, mur., ok. 1905.
70.	DOM NR 15, wł. Brzeziński, mur., 1912.
71.	DOM NR 21, wł. C. Zinkiewicz, mur., ok. 1890.
72.	DOM NR 23, ub. poczta, mur., ok. 1920.
73.	DOM NR 25, wł. P. Słowińska, mur., 1 poł. XIX.
	<i>ul. Stolarska</i>
74.	DOM NR 1, wł. Barnach, mur., uk. 1920, przebud.
75.	DOM NR 2, wł. K. Łapka, mur., ok. 1930.
76.	DOM NR 3, wł. Walter, mur., ok. 1920.
77.	DOM NR 4, wł. Joras, mur., uk. 1920.
78.	DOM NR 5, wł. Poczekalska, mur., ok. 1895-1900.
79.	DOM NR 6, wł. Poczekalska, mur., 1 ćw. XX.
	<i>ul. Szkolna</i>
80.	DOM NR 1, wł. Tomiło, mur., ok. 1880.
81.	DOM NR 4, mur., ok. 1910-1920.
82.	DOM NR 7, wł. M. Frelichowski, mur., 1 poł. XIX.
	<i>ul. Szubińska</i>
83.	DOM NR 2, wł. Matwiejczyk, mur., k. XIX.
84.	DOM NR 3, wł. F. Banach, mur., 1906.
85.	DOM NR 7, wł. J. Bartnik, mur., 4 ćw. XIX.
86.	DOM NR 9, wł. A. Zaremba, mur., ok. 1900-1910.
87.	DOM NR 10, wł. Stefańska, mur., 2 poł. XIX.
88.	DOM NR 13, wł. Krzyszewska, mur., 1894.
89.	DOM NR 14, wł. M. Grzelaczyk, mur., k. XIX.
90.	DOM NR 15, wł. E. Kalinowski, mur., 1894, przebud.
91.	DOM NR 19, wł. Z. Przybyliński, mur., 1 ćw. XX.
SAMOKŁĘSKI DUŻE	

92.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. BARTŁOMIEJA:
a.	kościół, mur., 1888-1892,
b.	plebania, mur., XVIII/XIX, remont.
93.	ZESPÓŁ PAŁACOWY, wł. AWRSP (zesp. pałacowo-parkowy 16.2 ZP, 5,92 ha, strefa „A” pełnej ochr. kons. nr rej. zab. 195/A ; zesp. folwarczny 16.3. RPO, 6,75 ha, strefa „B” ochr. kons.):
a.	pałac, mur., 2 pol. XIX, przebud. k. XIX i 1. 60 XX, nr rej. zab. 195/A
b.	park krajobrazowy, 2 pol. XIX, nr rej. zab. 195/A
c.	chlewnia, mur., 1 ćw. XX,
d.	stodoła, mur., 4 ćw. XIX,
e.	gorzelnia, mur., 1 ćw. XX,
f.	kuźnia, mur., 4 ćw. XIX,
g.	wozownia, mur., 4 ćw. XIX,
h.	dom, ob. nr 26, mur., 4 ćw. XIX,
i.	2 dwunastoraki, ob. domy nr 39 i 41, mur., 4 ćw. XIX.
SŁONAWY	
94.	ZESPÓŁ SZKOŁY:
a.	szkoła, ob. dom mieszkalny nr 8, wł. J. i B. Wiśniewscy, mur., 4 ćw. XIX,
b.	budynek gospodarczy, mur., 1 ćw. XX.
95.	DOM NR 4, wł. M. Pieczka, mur., 1 ćw. XX.
96.	DOM NR 25, wł. F. Markiel, mur., k. XIX.
97.	DOM. NR 30, wł. C. Markiel, mur., 4 ćw. XIX.
SŁUPY	
98.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. WITA:
a.	kościół, mur., 1844,
b.	plebania, mur., ok. IROO, przebud.
99.	ZESPÓŁ PAŁACOWY, wł. AWRSP:
a.	pałac, mur., XVIII/XIX, przebud. i rozbud. 1880, remont. 1. 70 XX,
b.	park krajobrazowy, k. XIX,
c.	rządówka, ob. biuro, mur., 1910,
d.	stodoła, mur., 4 ćw. XIX,
e.	czworak, ob. dom nr 22, mur., 1895,
f.	sześciorek, ob. dom nr 8, mur., 4 ćw. XIX,
g.	ośmiorak, ob. dom nr 24, mur., ok. 1886.
SZARADOWO	
100.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MIKOŁAJA:
a.	kościół, mur., 1R38, spalony i odbud. 1886, remont. 1925 i 1952,
b.	plebania, mur., 4 ćw. XIX,
c.	organistówka, mur., 4 ćw. XIX.
101.	SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 14, mur., 1913.
102.	ZAJAZD, ob. dom mieszkalny nr 1/2, wł. K. Pikul i B. Budka, mur., ok. 1900-1910.
SZKOCJA	
103.	DOM NR 1, wł. A. Batory, drewn.-szach., ok. 1850.
104.	DOM NR 3, wł. Kowalski, drewn., 4 ćw. XIX.
105.	DOM NR 10, wł. M. Majdan, drewn., 4 ćw. XIX.
106.	DOM NR 11, wł. J. Majdan, drewn., 4 ćw. XIX.
107.	DOM NR 27, wł. H. Banas, mur., 1 ćw. XX.
SZUBIN	
UKŁAD URBANISTYCZNY, XIV-XIX.	
108.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MARCINA:
a.	kościół, mur., XV, dobud. kaplicy tzw. Jagiellońskiej XVII/XVIII, uszkodzony pożarem 1840, odbud. 1842, nadbud. 1862, kilkakrotnie remont.,
b.	plebania, pl. Kościelny nr 3, mur., 1841,
c.	oficyna, pl. Kościelny nr 3a, mur., 1840,
d.	wikarówka, pl. Kościelny nr 3b, mur., 1881.
109.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA CMĘTARNEGO P.W. ŚW. MAŁGORZATY:
a.	kościół, drewn., 1748, remont. 1945-1948 i 1959,
b.	kaplica grobowa, mur., XIX/XX,
c.	ogrodzenie, mur., XIX.
110.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO, ob. rzym.-kat. par. p.w. św. Andrzeja Boboli:
a.	kościół, mur., 1904,
b.	pastorówka, ul. Kcyńska nr 14, mur., ok. 1873.
111.	KAPLICA na d. cmentarzu ewangelickim, ul. Kcyńska, mur., 1909.
112.	RUINA ZAMKU STAROSTÓW, mur., 2 pol. XIV, przebud. ok. 1640, zdewastowany i cz. rozebrany XIX.
113.	ZESPÓŁ BUDYNKÓW WYDZIAŁU POWIATOWEGO, ob. UMG Szubin, ul. Kcyńska nr 12:
a.	2 budynki Wydziału Powiatowego, mur., 1908,
b.	ogrodzenie, mur., pocz. XX.
114.	SZPITAL, ul. Ogrodowa nr 11, mur., 1909, przebud.
115.	BUDYNEK KASY CHORYCH, ul. Ogrodowa nr 3, mur., 1934.
116.	SZKOŁA, ul. Wyzwolenia nr 21, mur., 1913.
117.	ZAKŁAD WYCHOWAWCZY, ul. Kcyńska:

	a.	budynek główny, mur., 1888, nadbud. 1978,
	b.	tzw. mały internat, ob. nie użytkowany, mur., ok. 1870-1880,
	c.	dom nauczycieli, mur., 1888.
118.		DOM POLSKI, ob. mieszkalny, ul. Szkolna nr 2, mur., 1911.
119.		ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
	a.	dworzec, mur., 1908,
	b.	wodociągowa wieża ciśnień, mur.-drewn., pocz. XX,
	c.	dom pracowniczy, mur., pocz. XX.
120.		POCZTA, ul. 3 Maja nr 24, mur., 1900.
121.		ZESPÓŁ DWORSKI:
	a.	dwór, ul. Browarna nr 7a, mur., 4 ćw. XIX, przebud.,
	b.	rządówka, ul. Nakielska nr 22, mur., 4 ćw. XIX,
	c.	dom, ul. Browarna nr 10, mur., XIX/XX,
	d.	budynek inwentarski, ul. Browarna, mur., pocz. XX,
	e.	spichlerz, ub. dum mieszkalny, ul. Browarna nr 10a, mur., XIX/XX,
	f.	szklarnia, żel.-szkło, pocz. XX,
	g.	park, XIX.
		<i>ul. Browarna</i>
122.		DOM NR 1, mur.-glin., ok. 1810-1830, rozbud. i przebud. XX.
123.		DOM NR 3, mur., ok. 1830, przebud. po 1945.
124.		DOM NR 6, mur., ok. 1910.
		<i>ul. Glinica</i>
125.		DOM NR 5, mur.-glin., 2 poł. XIX.
126.		DOM NR 14, mur., 1898.
127.		DOM NR 24, glin.-szach., 1834.
128.		DOM NR 32, szach., ok. 1860.
		<i>ul. Kcyńska</i>
129.		DOM NR 2, szach., uk. 1830.
130.		DOM NR 3, mur., 1845, przebud. 1897.
131.		DOM NR 4, mur., 1843, nadbud. 1910.
132.		DOM NR 5, mur., ok. 1870-1880.
133.		DOM NR 6, mur., 1853.
134.		DOM NR 7, szach.-mur., ok. 1870-1880.
135.		DOM NR 8, mur., ok. 1870-1880.
136.		DOM NR 9, szach., ok. 1870-1880.
137.		DOM NR 10, mur., ok. 1880.
138.		DOM NR 17, mur., 1926.
139.		DOM NR 18, mur., 1890.
140.		DOM NR 22, mur., 1876, przebud. 1927.
141.		DOM NR 30, ob. Bank Spółdzielczy, mur., ok. 1910.
142.		DOM NR 33, mur., 1927.
143.		DOM NR 39, mur., pocz. XX.
		<i>ul. Kilińskiego</i>
144.		DOM NR 1, szach., 1852.
145.		DOM NR 4, mur., 1928.
146.		DOM NR 6, mur., 1904.
147.		DOM NR 10, mur., k. XIX.
		<i>pł. Kościelny</i>
148.		DOM NR 1, mur., 1906 (na piwnicach z 1847).
		<i>ul. Kościuszki</i>
149.		DOM NR 1, ob. Komenda Policji, mur., 1843, rozbud. 1905.
150.		DOM NR 3, mur., 1903.
151.		DOM NR 4, mur., ok. 1900.
152.		DOM NR 6, mur., ok. poł. XIX, przebud. 1924.
153.		DOM NR 8, mur., ok. 1880.
154.		DOM NR 10, mur., 1904.
155.		ZESPÓŁ, DOMU NR 12:
	a.	dom, mur., k. XIX, przebud. 1927,
	b.	budynek gospodarczy, szach., k. XIX.
156.		DOM NR 14, mur., 1886, przebud. 1904.
157.		DOM NR 16, mur., 1850, przebud. 1887 i po 1945.
158.		DOM NR 18, mur., 1878.
		<i>ul. 3 Maja</i>
159.		DOM NR 1, szach., ok. 1822, przebud.
160.		DOM NR 2, mur., 1816, przebud. 1909.
161.		DOM NR 3, szach., ok. poł. XIX.
162.		DOM NR 4, mur., 1908.
163.		DOM NR 6, mur., 1898.
164.		DOM NR 7/9, mur., 1898.
165.		DOM NR 8, mur., poł. XIX.
166.		DOM NR 10, szach.-mur., poł. XIX, przebud. 1935.
167.		DOM NR 11/13, mur., k. XVIII, przebud. k. XIX i XX.

168.	DOM NR 12, mur., 1 poł. XIX, przebud. XX.
169.	DOM NR 14, mur., 1 poł. XIX, przebud. XX.
170.	DOM NR 15, mur., 1786, rozbud. XIX/XX.
171.	DOM NR 16, mur., ok. 1828.
172.	DOM NR 17, mur.-szach., 1900, przebud. po 1945.
173.	DOM NR 18, mur., 1 poł. XIX, przebud. 1897.
174.	DOM NR 19, mur., 1830, przebud. 1903.
175.	DOM NR 20, szach., ok. 1813, przebud. 1893.
176.	DOM NR 21, mur., poł. XIX, przebud. 1917-1918.
177.	DOM NR 22, mur., k. XVIII, przebud. 2 poł. XIX i XX.
178.	DOM NR 23, mur., 1818-1824, nadbud. XIX/XX, przebud. 1924.
179.	DOM NR 25, mur., ok. 1890.
180.	DOM NR 26, mur., 1852.
181.	DOM NR 2R, mur., 2 poł. XIX, przebud. XX.
182.	DOM NR 29, mur., ok. poł. XIX.
183.	DOM NR 29a, mur., k. XVIII, przebud. pocz. XX.
184.	DOM NR 30, mur., XIX/XX.
185.	DOM NR 33, mur., k. XVIII, przebud. pocz. XX. ul. św. Marcina
186.	DOM NR 1, mur., 1856, przebud.
187.	DOM NR 2, mur., 2 poł. XVIII, przebud. 1912.
188.	DOM NR 3, mur., 1913.
189.	DOM NR 4, mur., 1856, przebud. XX.
190.	DOM NR 5, mur., 1 poł. XIX, przebud. XX.
191.	DOM NR 6, mur., 1 poł. XIX, przebud. po 1945.
192.	DOM NR 7, mur., ok. 1910.
193.	DOM NR 8, mur., 1843.
194.	DOM NR 12, mur., ok. 1840, przebud.
195.	DOM NR 14, mur., 1850.
196.	DOM NR 20, mur., 1842.
	<i>ul. Młyńska</i>
197.	DOM NR 6, mur., 1907.
198.	DOM NR 7, mur., ok. poł. XIX, przebud. XX.
199.	DOM NR 8, mur., ok. 1895.
200.	DOM NR 9, mur., 1902.
201.	DOM NR 13, mur., 1864.
202.	DOM NR 14, mur., k. XIX.
	<i>ul. Nakielska</i>
203.	DOM NR 1, mur., XIX/XX.
204.	DOM NR 3, mur., XIX/XX.
205.	DOM NR 5, mur., 2 poł. XIX.
206.	DOM NR 7, mur., ok. 1890.
207.	DOM NR 8, mur., ok. poł. XIX, przebud. XX.
208.	DOM NR 9, szach.-mur., 1 poł. XIX.
209.	DOM NR 10, mur., 1872.
210.	DOM NR 11, mur., 1915.
211.	DOM NR 12, mur., ok. poł. XIX, przebud. k. XIX.
212.	DOM NR 14, mur., 1904.
213.	DOM NR 15, mur., 1910, przebud. 1945.
214.	DOM NR 17, mur., 1910.
	<i>ul. Ogrodowa</i>
215.	DOM NR 5, mur., ok. 1920-1930.
216.	DOM NR 12, mur., 1909.
217.	DOM NR 14, ob. Prokuratura Rejonowa, mur., 1909-1910.
218.	DOM NR 16, mur., 1911-1912.
219.	DOM NR 18, mur., 1911-1912.
	<i>ul. Paderewskiego</i>
220.	DOM NR 1, mur., ok. poł. XIX.
221.	DOM NR 5, mur., 2 poł. XIX, przebud. 1911.
222.	DOM NR 10, mur., 1842, przebud. 1901.
223.	DOM NR 15, mur., 1911-1912.
	<i>Rynek</i>
224.	DOM NR 1, mur., 1848.
225.	DOM NR 2, mur., 1894.
226.	DOM NR 3, mur., XVIII, przebud. 1896.
	<i>ul. Winnica</i>
227.	DOM NR 6, mur., 1866.
228.	DOM NR 7, mur., 1910-1911.
229.	DOM NR 8, mur., ok. 1915.
230.	DOM NR 9, mur., 1908.
231.	DOM NR 11, mur., 1853.
232.	DOM NR 12, mur., ok. poł. XIX.
233.	DOM Z WARSZTATEM NR 19/21, mur., 1907.

234.	DOM NR 22, mur., ok.1870.
235.	DOM NR 24, mur., 4 ćw. XIX, przebud.
236.	DOM NR 28, mur.,1878.
237.	DOM NR 30, mur., ok.1935, przebud. po 1945.
238.	DOM NR 37, mur.,1891.
239.	DOM NR 37a, mur.,1851, przebud. pocz. XX.
240.	DOM NR 41, mur.,1896.
241.	DOM NR 45, mur., ok. poł. XIX, przebud. pocz. XX.
242.	DOM NR 47, mur., 2 poł. XIX. p1. Wolności
243.	DOM NR 1, mur.,1848.
244.	DOM NR 2, mur.,1928.
245.	DOM NR 3, mur., 2 poł. XIX, przebud. po 1945.
246.	DOM NR 5, mur.,1895, przebud. po 1945. ul. Wyzwolenia
247.	DOM NR 5, mur., XVIII, przebud.1895 i XX.
248.	DOM NR 9, mur., ok. poł. XIX, przebud. pocz. XX.
249.	DOM NR 11, mur., ok.1910.
250.	DOM NR 15, mur.,1843.
251.	DOM NR 17, mur.,1886. ul. Zamek
252.	DOM NR 1, mur.,1860, przebud.1912.
253.	MLECZARNIA, ul. Kcyńska nr 31, mur.,1860.
254.	ZESPÓŁ MŁYNA: a. młyn motorowy, ul. Młyńska nr 17, mur.,1929, b. dom młynarza, ul. Zamkowa nr 2, mur., pocz. XX, c. ogród, pocz. XX.
255.	ZESPÓŁ RZEŻNI, ul. Dworcowa: a. rzeźnia, mur.,1874, b. budynek gospodarczy, mur., XIX/XX, c. dom pracowniczy, mur., pocz. XX.
256.	SPICHLERZ, ul. Młyńska nr 3, mur.,1895.
TUR	
257.	SZKOŁA EWANGELICKA, ob. podstawowa, mur.,1 ćw. XX.
258.	ZAJAZD, ob. dom mieszkalny, ul. Bydgoska nr 30, wł. W. Nowak, mur., 1 ćw. XX.
259.	ZESPÓŁ FOLWARCZNY: a. obora, ul. Zaulek nr 1, wł. Szlonderbach, mur.(kam.), 4 ćw. XIX, b. spichlerz, ob. dom mieszkalny i poczta, ul. Bydgoska nr 15, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur.,1874, przebud. XX. ul. Bydgoska
260.	DOM NR 7, wł. Karpińscy, mur., 4 ćw. XIX.
261.	DOM NR 18, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur.(kam.), 4 ćw. XIX.
262.	DOM NR 34, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., 4 ćw. XIX.
263.	DOM NR 36, wł. M. Kotuszyńska, mur., 4 ćw. XIX. ul. Hutnicza
264.	DOM NR 6, wł. Huta Antoninek, mur.,1 ćw. XX. ul. Zaulek
265.	DOM NR 2, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., 1 ćw. XX.
266.	DOM NR 3, wł. R. Nosal, mur., ok.1909.
267.	DOM NR 5, wł. M. Paliwoda, mur., ok.1910.
WAŚOSZ	
268.	SZKOŁA, mur.,1871.
269.	DWORZEC KOLEJOWY, ob. dom mieszkalny nr 45, wł. PKP, mur., 4 ćw. XIX
270.	DOM NR 6, wł. Trzebiatowski, mur., 3 ćw. XIX.
271.	DOM NR 24, wł. T. Wachowiak, mur., 3 ćw. XIX.
272.	ZESPÓŁ MŁYNA, wł. GS Szubin: a. młyn, mur.,1920, b. dom młynarza, ob. nr 43, mur.,1920.
WOJŚLAWIEC	
273.	ZESPÓŁ. DWORSKI, wł. R. Zawistowski: a. dwór, mur.,1 poł. XIX, b. chlewnia, mur.,1 ćw. XX, c. obora, mur., 4 ćw. XIX, d. budynek inwentarski, ob. paszarnia, mur., pocz. XX, e. młyn, ob. spichlerz, mur.,1909.
WOLWARK	
274.	KAPLICZKA, mur.,1 ćw. XX.
275.	SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 39, mur., ok.1900-1910.

276.	DOM NR 23, wł. Budziak, mur., 4 ćw. XIX.
277.	DOM NR 25, wł. Z. Niemczyk, mur., 3 ćw. XIX.
ZALESIE	
278.	ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
a.	dworzec, mur., ok.1900,
b.	szalet, mur., ok.1900,
c.	dom pracowniczy nr 48, mur., ok.1900.
279.	LEŚNICZÓWKA, wł. Nadleśnictwo Szubin, mur.,1 ćw. XX.
280.	ZESPÓŁ PAŁACOWY, wł. AWRSP (zesp. pałacowo-parkowy 26.7 ZP, 7,68 ha, strefa „A” pełnej ochr. kons. nr rej. zab. A483/1÷3 (07.03.1997) ; zesp. folwarczny 26.8 RPO, 5,42 ha, strefa „B” ochr. kons.):
a.	pałac, mur.,1875, remont.1973-1982,
b.	park krajobrazowy, XIX,
c.	stajnia, ob. nie użytkowana, mur., pocz. XX,
d.	obora, ob. magazyn, mur., ok.1900,
e.	wozownia, ob. garaż, mur., 4 ćw. XIX,
f.	gorzelnia ze spichlerzem, mur.,1 ćw. XX, remont.1972,1975 i 1985,
g.	strażnica, ob. szatnia, mur.,1 ćw. XX,
h.	warsztat, mur.,1909,
i.	3 czworaki, ob. domy nr 5, 6 i 8, mur., ok.1900.
ZAMOŚĆ	
281.	ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
a.	dworzec, mur., k. XIX, b. szalet, mur., 4 ćw. XIX,
c.	dom pracowniczy nr 2, mur., 4 ćw. XIX.
ŻĘDOWO	
282.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. UMG Szubin:
a.	dwór, ob. dom nr 15, mur.,1 ćw. XX,
b.	budynek inwentarski i spichlerz, mur., 4 ćw. XIX.
283.	ZAGRODA NR 4, wł. S. Pancek:
a.	dom, mur.,1908,
b.	budynek inwentarski, mur.,1908.
284.	DOM NR 5, mur., 4 ćw. XIX.
285.	DOM NR 6, mur., 4 ćw. XIX.
286.	OBORA, wł. B. Trafelski, mur., 4 ćw. XIX.
ŻURCZYN	
287.	ZESPÓŁ FOLWARCZNY, wł. Zakłady Mięsne Nakło:
a.	2 domy, ob. nr 4 i 5, mur., pocz. XX,
b.	dom z chlewem, ob. nr 2, mur., k. XIX.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

WARUNKI MIESZKANIOWE

Na terenie gminy sytuacja mieszkaniowa – mierzona liczbą mieszkań oraz wskaźnikami przeciętnej powierzchni mieszkania oraz przeciętnej liczby osób w mieszkaniu sukcesywnie się poprawia. Wzrosty wskaźników wynikają z wzrostu liczby mieszkań, w sytuacji, gdy także liczba ludności gminy rośnie.

Pomiędzy rokiem 1995 a 2010 (na ten rok GUS publikuje najnowsze dane dotyczące sytuacji mieszkaniowej) w gminie Szubin:

- liczba ludności wzrosła o 11,0%
- liczba mieszkań wzrosła o 20,3%
- liczba izb wzrosła o 31,4%
- powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 44,1%.

W mieście Szubin w okresie 1995-2010:

- liczba ludności wzrosła o 5,2%
- liczba mieszkań wzrosła o 15,6%

- liczba izb wzrosła o 21,9%
- powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 31,0%.

Na obszarach wiejskich gminy Szubin w okresie 1995-2010:

- liczba ludności wzrosła o 15,2%
- liczba mieszkań wzrosła o 24,3%
- liczba izb wzrosła o 39,1%
- powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 54,2%.

Z powyższego wynika, że znacznie bardziej intensywny jest ruch budowlany w miejscowościach wiejskich. W okresie 2001-10 liczba mieszkań w gminie wzrosła o 1048, z czego prawie 700 to przyrost w miejscowościach wiejskich. Wzrostu w mieście Szubin nie można jednak bagatelizować – niewiele małych miast zanotowało porównywalne wskaźniki dynamiki, jak miasto Szubin.

Ruch budowlany na obszarach wiejskich jest więc bardzo dynamiczny i wpływa na znaczącą poprawę parametrów zabudowy mieszkaniowej. Nowobudowane mieszkania są nowoczesne, duże (powierzchnia mieszkań na obszarach wiejskich wzrosła o 54%, podczas gdy liczba mieszkań o 24% - nowooddawane mieszkania są więc znacznie większe, niż starsze), wygodne, stosunkowo energooszczędne.

Przeciętna powierzchnia mieszkania w mieście wynosi obecnie 66,9 m² (co jest wartością dużą na tle miast), mieszkanie składa się z 3,6 izby i zamieszkiwane jest przez 3,1 osoby. Na obszarach wiejskich mieszkania są zazwyczaj większe niż w miastach – tak jest także w gminie Szubin. Przeciętna powierzchnia mieszkania wiejskiego wynosi obecnie 80,5 m² (wartość typowa), mieszkanie składa się z 4,0 izb i zamieszkiwane jest przez 3,7 osoby.

W strukturze zasobu mieszkaniowego (dane za rok 2007) w mieście Szubin dominują mieszkania należące do osób fizycznych (prawie 64% ogółu), a następnie spółdzielni mieszkaniowych (stanowią 27% ogółu - średnia dla miast województwa to 37%). Niewielką grupę stanowią mieszkania komunalne – jest ich tylko 7% ogółu, podczas gdy przeciętnie w miastach stanowią one tylko 11% ogółu. Na obszarach wiejskich dominują mieszkania należące do osób fizycznych – których jest 93%. Ponad 3% stanowią mieszkania zakładowe, a tylko 1% - komunalne; większa jest liczba mieszkań spółdzielczych (1,5% ogółu). Na uwagę zasługuje fakt, że mieszkania spółdzielcze i komunalne są znacząco mniejsze od mieszkań należących do osób fizycznych – wskutek tego, jeśli porówna się strukturę powierzchni mieszkań oraz liczby izb, udział sektora prywatnego jest wyraźnie wyższy (np. w mieście mieszkania osób fizycznych, stanowiące 64% mieszkań, skupiają 68% izb i ponad 73% powierzchni mieszkań). W mieście mieszkanie komunalne ma przeciętnie 3,0 izby i 40,1 m² powierzchni.

Tab. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację mieszkaniową na terenie gminy

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
mieszkania																
gmina ogółem	5774	5787	5801	5811	5828	5872	5900	6345	6454	6504	6550	6612	6669	6747	6882	6948
miasto	2642	2644	2646	2652	2658	2683	2688	2892	2930	2940	2948	2960	2969	2986	3046	3055
obszary wiejskie	3132	3143	3155	3159	3170	3189	3212	3453	3524	3564	3602	3652	3700	3761	3836	3893
izby																
gmina ogółem	20338	20425	20491	20552	20641	20874	21009	23546	24121	24407	24653	24967	25275	25718	26345	26725
miasto	9125	9153	9163	9196	9232	9365	9393	10336	10512	10571	10614	10671	10723	10824	11052	11126
obszary wiejskie	11213	11272	11328	11356	11409	11509	11616	13210	13609	13836	14039	14296	14552	14894	15293	15599
powierzchnia użytkowa (m kw)																
gmina ogółem	359211	360729	362281	363639	365800	369407	372812	445267	458050	464557	470448	477137	484366	495005	508776	517653
miasto	156012	156532	156775	157558	158400	159926	160551	186991	190738	192125	193056	194214	195467	197833	202566	204397
obszary wiejskie	203199	204197	205506	206081	207400	209481	212261	258276	267312	272432	277392	282923	288899	297172	306210	313256
przeciętna powierzchnia mieszkania (m kw)																
gmina ogółem	62,2	62,3	62,5	62,6	62,8	62,9	63,2	70,2	71,0	71,4	71,8	72,2	72,6	73,4	73,9	74,5
miasto	59,1	59,2	59,2	59,4	59,6	59,6	59,7	64,7	65,1	65,3	65,5	65,6	65,8	66,3	66,5	66,9
obszary wiejskie	64,9	65,0	65,1	65,2	65,4	65,7	66,1	74,8	75,9	76,4	77,0	77,5	78,1	79,0	79,8	80,5
przeciętna liczba izb w mieszkaniu																
gmina ogółem	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
miasto	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
obszary wiejskie	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0
przeciętna liczba osób w mieszkaniu																
gmina ogółem	3,7	3,7	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,5	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
miasto	3,4	3,4	3,5	3,4	3,5	3,5	3,5	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0	3,1
obszary wiejskie	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6	3,7
przeciętna powierzchnia przypadająca na 1 mieszkańca (m2)																
gmina ogółem	16,7	16,7	16,6	16,7	16,7	17,0	16,9	20,1	20,6	20,7	20,8	21,0	21,1	21,5	21,9	21,7
miasto	17,2	17,2	17,1	17,3	16,9	17,3	17,1	19,9	20,3	20,5	20,6	20,8	20,9	21,3	21,8	21,5
obszary wiejskie	16,3	16,3	16,3	16,2	16,6	16,7	16,7	20,3	20,8	20,8	20,9	21,2	21,3	21,7	22,0	21,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

USŁUGI (W TYM OCHRONA ZDROWIA)

Gmina cechuje się specyficznymi warunkami obsługi ludności. Przede wszystkim podkreślić należy, że miasto Szubin wyposażone jest w zakresie usług znacznie lepiej, niż przeciętne miejskie siedziby gmin. Cechą wyróżniającą Szubin, jest oferta szkół ponadgimnazjalnych oraz szpitala i leczenia specjalistycznego. Są to zadania powiatowe i bardzo rzadko oferowane są łącznie w miastach poza siedzibami powiatu (częstym przypadkiem jest lokowanie w miastach nie będących siedzibą powiatu szkół średnich, ale bardzo rzadkim - szpitali i leczenia specjalistycznego). Szubin pełni więc rolę ośrodka wspomagającego Nakło jako siedzibę powiatu, z czym wiąże się prestiż i określone korzyści ekonomiczne, związane z dodatkowymi miejscami pracy oraz faktem iż do miasta przyjeżdża znaczna liczba interesantów z innych gmin powiatu.

Warto zauważyć, że pomimo iż gmina ma zwarty kształt, a Szubin leży centralnie i jest dobrze dostępny z większości miejscowości, to jednak duża powierzchnia gminy może stanowić utrudnienie w dostępie do miasta - powoduje duże odległości.

Północna część gminy leży stosunkowo blisko Bydgoszczy, z którą zresztą jest funkcjonalnie związana. Istnieje więc w praktyce możliwość korzystania z bardzo szerokiej bazy usługowej skoncentrowanej w tym mieście, co wykorzystują mieszkańcy gminy - np. w zakresie codziennych dojazdów do szkół.

Ogólnie, poziom dostępności do usług publicznych oraz komercyjnych nieco wyróżnia gminę na tle innych jednostek - bardzo dużą przewagą jest szersza oferta miasta, ale minusem jest duża powierzchnia gminy o rozdrobnienie osadnictwa, które powoduje, że zdecydowana większość miejscowości pozbawiona jest usług i mieszkańcy zmuszeni są do odbywania podróży w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb.

Wykaz jednostek organizacyjnych samorządu gminnego:

1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie	ul. Kcyńska 12, Szubin
2.	Szubiński Dom Kultury w Szubinie	ul. Kcyńska 13, Szubin
3.	Rejonowa Biblioteka Publiczna w Szubinie	ul. Kcyńska 11, Szubin
4.	Muzeum Ziemi Szubińskiej w Szubinie	ul. Szkolna 2, Szubin
5.	Miejski Zespół Oświaty Sportu i Rekreacji w Szubinie	ul. Kcyńska 12a, Szubin
6.	Zespół Szkół w Szubinie	ul. 1000-lecia, Szubin
7.	Zespół Szkół w Rynarzewie	Rynarzewo ul. Strażacka 20
8.	Zespół Szkół w Kowalewie	ul. Szkolna 5, Kowalewo
9.	Gimnazjum Nr 1 w Szubinie	ul. Św. Marcina 11, Szubin
10.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Szubinie im. Króla Władysława Jagiełły	ul. Wyzwolenia 21, Szubin
11.	Szkoła Podstawowa w Królikowie	Królikowo, ul. Szkolna 7
12.	Szkoła Podstawowa w Turze	Tur, ul. Bydgoska 28
13.	Szkoła Podstawowa w Chomętowie	Chomętowo
14.	Szkoła Podstawowa w Kołaczku	Kołaczkowo, ul. Szkolna 6
15.	Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Szubinie	ul. J. Dąbrowskiego 1, Szubin
16.	Przedszkole Samorządowe Nr 3 w Szubinie	Pl. Kościelny 2, Szubin

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Szubin

Podstawową opiekę zdrowotną zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medyk w Szubinie, przy ulicy Bema 6 oraz NZOZ Lekarz Domowy Maria Lorek, Alicja Kubiak - Szubin, Winnica 3a, z następującymi gabinetami:

- Gabinet Lekarza Reumatologa
- Gabinet Lekarza Rodzinnego

- Gabinet Pielęgniarki Środowiskowej-Rodzinnej
- Gabinet Położnej Środowiskowej-Rodzinnej
- Gabinet Zabiegowy
- Punkt Szczepień

Szeroki zakres działalności prowadzi Grupa Nowy Szpital – będąca właścicielem szpitala w Szubinie. Przy szpitalu funkcjonują poradnie specjalistyczne:

- Poradnia Chirurgii Ogólnej
- Poradnia Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
- Poradnia Chorób Płuc
- Poradnia Dermatologiczna
- Poradnia Diabetologiczna
- Poradnia Neurologiczna
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza Kcynia, ul. Libelta 28
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza Łabiszyn, Powstańców Wielkopolskich 17
- Poradnia Okulistyczna
- Poradnia Otolaryngologiczna
- Poradnia Reumatologiczna
- Poradnia Urologiczna
- Poradnia zdrowia psychicznego i Poradnia Odwykowa

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I MIENIA

Za stan bezpieczeństwa na terenie gminy odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Nakle - Komisariat Policji w Szubinie. Gmina nie zalicza się do obszarów wyróżniających się pod względem skali i charakteru przestępczości – jest ona typowa dla jednostek o podobnej wielkości i charakterze.

Zadania straży pożarnej realizowane są przez jednostkę państwową, działającą w Szubinie oraz jednostki ochotnicze:

a) działające w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego:

1. OSP Szubin,
2. OSP Rynarzewo,
3. OSP Królikowo.

b) pozostałe

1. OSP Ciężkowo,
2. OSP Chomętowo,
3. OSP Tur,
4. OSP Słonawy,
5. OSP Słupy,
6. OSP Wąsosz,
7. OSP Retkowo.

Zadania Inspekcji Sanitarnej realizowane są przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Nakle.

Gmina nie należy do obszarów szczególnie narażonych na niebezpieczeństwa związane z funkcjonowaniem na jej terenie zakładów wykorzystujących w produkcji lub wytwarzających substancje niebezpieczne jak też związanych z tranzytem przez teren gminy substancji niebezpiecznych w transporcie przesyłowym -

rurociągowym (na terenie gminy nie ma bowiem tego typu infrastruktury). Wobec powyższego, do najważniejszych rodzajów zagrożeń życia i mienia na terenie gminy zaliczyć należy:

- zagrożenia w bezpieczeństwie ruchu drogowego – wiąże się to przede wszystkim z przebiegiem przez teren gminy drogi krajowej o bardzo dużym natężeniu ruchu oraz dróg wojewódzkich - o niewspółmiernie mniejszym natężeniu, ale także wykorzystywanych do ruchu tranzytowego - miejscowości, przez które biegną te drogi, poza Szubinem, nie posiadają obejść, wskutek czego drogi przecinają ich centra. Nieco mniejsze znaczenie ma ruch na drogach powiatowych a zwłaszcza gminnych – gdzie skala zagrożeń jest już wyraźnie niższa.
- zagrożenia związane z transportem przez teren gminy substancji i materiałów niebezpiecznych, w tym mogących skażać wodę, powietrze, glebę, szkodliwych dla życia i zdrowia ludności – transport tego typu odbywa się głównie drogami krajową oraz wojewódzkimi
- potencjalne niewielkie ryzyko wiąże się z awarią przemysłową w którymś z zakładów leżących w sąsiedztwie gminy,
- potencjalne zagrożenia (o relatywnie małym ryzyku zaistnienia) wiążą się z funkcjonowaniem na terenie gminy podmiotów gospodarczych i wykorzystywaniem przez nie w procesach technologicznych substancji chemicznych, itp.
- w ostatnich latach nasila się częstotliwość występowania i skala zagrożeń związanych ze zjawiskami meteorologicznymi – huraganami, suszami, podtopieniami w wyniku opadów; gmina nie wykazuje w tym zakresie ponadprzeciętnych zagrożeń,
- w ostatnich latach wzrasta zagrożenie atakami terrorystycznymi - gmina nie wydaje się w tym względzie obszarem szczególnie zagrożonym
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu wskazuje dla doliny Noteci (niewielki obszar wzdłuż Noteci i Kanału Noteckiego) możliwość wystąpienia zagrożenia powodziowego - zagrożenie obejmuje tereny niezamieszkane i nie zainwestowane
- duże zalesienie oraz wzmożona penetracja turystyczna lasów zwiększa ryzyko zaistnienia zagrożenia pożarowego

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Najważniejsze potrzeby rozwojowe gminy wiążą się z realizacją głównego celu rozwoju gminy, jakim jest zapewnienie mieszkańcom optymalnych warunków życia. Założenie to jest osią przewodnią całego niniejszego Studium – w warstwie diagnostycznej ma na celu rozpoznanie aktualnego stanu rozwoju, w tym identyfikację uwarunkowań rozwoju, szans, zagrożeń, mocnych i słabych stron, oraz audyt stanu funkcjonowania poszczególnych aspektów gminy, a w warstwie kierunków – utrwalenia aspektów prawidłowo funkcjonujących oraz zdecydowana poprawa aspektów nie funkcjonujących właściwie.

W najbardziej ogólnym ujęciu powodzenie rozwoju gminy zależne jest od uwarunkowań zewnętrznych (generowanych poza granicami gminy) oraz wewnętrznych (generowanych na terenie gminy), te drugie z kolei dzielą się na zależne od polityki i możliwości stymulacji przez władze gminy i niezależne od nich. Zadania leżące w gestii samorządu gminnego polegają przede wszystkim na:

- zapewnieniu mieszkańcom jak najlepszej możliwości dostępu do infrastruktury społecznej (instytucji obsługi ludności) oraz technicznej i komunikacyjnej (głównie urządzenia liniowe),
- zapewnieniu jak najlepszej jakości świadczenia usług publicznych oraz jak najlepszej jakości funkcjonowania infrastruktury sieciowej (właściwy stan techniczny, zachowanie parametrów normatywnych, itp.)
- zapewnienie ciągłości funkcjonowania infrastruktury – zwłaszcza w zakresie zasilania w energię, wodę, odbiór i utylizację ścieków, odpadów, itp.

Miasto Szubin pełni w sieci osadniczej powiatu istotną rolę wynikającą z lokalizacji na jego terenie infrastruktury o znaczeniu powiatowym (służba zdrowia, szkolnictwo ponadgimnazjalne). Stwarza to lepsze, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

81

niż w większości gmin, warunki dostępności mieszkańców do tego typu infrastruktury, a fakt, że korzystają z niej także mieszkańcy innych gmin, wzmacnia impulsy rozwojowe miasta (szersza baza ekonomiczna). Jednocześnie jednak, funkcjonowanie tego typu instytucji uzależnia rozwój miasta od działań władz powiatu w zakresie ich rozwoju i funkcjonowania.

Północna część gminy podlega przyspieszonej urbanizacji związanej z położeniem w strefie bezpośredniego oddziaływania Bydgoszczy. Uwarunkowanie to będzie przybierało na znaczeniu i w dłuższej perspektywie zależność ta będzie coraz większa. Prawdopodobnie nie tylko obszary wiejskie, ale także miasto Szubin będą przybierały podmiejski charakter, co skutkować będzie zarówno wzrostem liczby mieszkańców, jak i dużą dynamiką procesów inwestycyjnych.

Istotnym zadaniem jest wzmacnianie – na miarę potrzeb i planowanej roli w przyszłym systemie społeczno-gospodarczym gminy – miejscowości na terenie gminy. Ma to duże znaczenie ze względu na rozległą powierzchnię zajmowaną przez gminę - pomimo iż miasto położone jest centralnie, to odległości są tu dość duże. Jednocześnie jednak należy zakładać, że obsługę mieszkańców północnej części gminy, w zakresie nawet codziennych spraw, w pewnym stopniu realizować będzie Bydgoszcz, z którym to miastem należy się spodziewać coraz intensywniejszych powiązań.

Do głównych potrzeb gminy zaliczyć należy:

- Przystosowanie infrastruktury gminy do prognozowanego wzrostu liczby ludności starszej.
- Uporządkowanie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.
- Modernizację lokalnego układu drogowego.
- Zachowanie ładu przestrzennego oraz zapewnienie należytej ochrony środowiska przyrodniczego w warunkach wzmożonej antropopresji.
- Prawidłową realizację zadań własnych w zakresie obsługi ludności (istotne ze względu na dużą powierzchnię gminy).

Możliwości rozwoju gminy

- Główne możliwości rozwoju gminy wiążą się z dalszym rozwojem wielofunkcyjnym, przy czym w północnej części spodziewać się należy intensyfikacji funkcji i zagospodarowania typowych dla stref podmiejskich dużych miast, a w części południowej rozwoju rolnictwa intensywnego rolnictwa. Miasto zachowa charakter wielofunkcyjny, przy czym coraz większa będzie rola osadnictwa o charakterze podmiejskim - w mieście wzrastać będzie znaczenie funkcji sypialnianej, co będzie sprzyjać wzrostowi zaludnienia.
- Wzmacniać należy działalności gospodarcze, w tym zwłaszcza związane z przedsiębiorczością typową dla obszarów podmiejskich - produkcji, składów i magazynów, w tym zwłaszcza w działalnościach wymagających dużej zajętości terenu oraz dobrej dostępności komunikacyjnej, także w ruchu międzyregionalnym. Tym samym jako obszary szczególnie predestynowane wskazuje się tereny leżące w pobliżu głównych dróg, zwłaszcza węzłów drogi nr 5.
- Realny jest wzrost znaczenia funkcji turystycznej.
- Możliwa jest realizacja na terenie gminy urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych – ta nowa funkcja stanowiłaby także źródło dochodów budżetowych niezbędnych dla realizacji zadań społecznych.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Struktura gruntów wg głównych własności, przedstawia się następująco:

Rodzaj własności	miasto	obszary wiejskie	gmina
Grunty osób fizycznych, w tym:	330	14357	14687
Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	198	13192	13390
Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	132	1165	1297
Grunty Skarbu Państwa, w tym, między innymi:	165	16722	16887
Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	105	4606	4711
Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	20	11267	11287
Grunty gmin i związków międzygminnych (z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie)	141	258	399
Grunty spółdzielni	3	8	11
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	3	336	339
Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	6	20	26
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	4	43	47
Grunty spółek prawa handlowego	4	526	530

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Do obiektów i obszarów chronionych zalicza się chronione na podstawie następujących przepisów:

- ustawy o ochronie przyrody,
- ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- ustawy Prawo wodne,
- ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
- ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W niniejszym Studium – w rozdziałach temu poświęconych oraz na Załącznikach nr 4 i nr 5 – dokonano szczegółowej charakterystyki obszarów i obiektów chronionych.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Państwowy Instytut Geologiczny na terenie gminy wskazał tereny predysponowane do występowania ruchów masowych – wskazane na Załączniku nr 4. Zgodnie z informacją Państwowego Instytutu Geologicznego, na obecnym etapie prac nad identyfikacją terenów zagrożonych ruchami osuwiskowymi: „są to jedynie ogólne i wstępne dane informujące o możliwej predyspozycji obszarów (wynikającej głównie z budowy geologicznej i morfologii) do rozwoju ruchów masowych w poszczególnych powiatach pozakarpackich, nie potwierdzone zwiadem terenowym, dlatego nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego”. Tereny te – przedstawione na Załączniku nr 4 jako „potencjalnie zagrożone ruchami osuwiskowymi” powinny być przedmiotem dalszych szczegółowych badań, które określą rzeczywiste ryzyko zachodzenia tego typu procesów oraz pozwolą na identyfikację sposobów ochrony i zabezpieczeń, ale także określą, jakiego rodzaju zagospodarowanie i działalności mogą być realizowane zarówno w tych obszarach, jak i ich sąsiedztwie. Przy obecnym dosyć ogólnym poziomie wiedzy na temat rzeczywistego ryzyka, nie można ich traktować jako obszarów bezwzględnie wykluczanych z możliwości realizacji zagospodarowania.

Ze względu na lokalnie urozmaiconą rzeźbę terenu, nie można wykluczyć, iż na terenie gminy występują także obszary o nierozpoznanym dotąd zagrożeniu. Wskazuje się konieczność wykonania kompleksowej diagnozy przestrzeni gminy w kontekście możliwości powstawania osuwisk.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Zagadnienie zostało scharakteryzowane w części poświęconej środowisku przyrodniczemu i przedstawione na Załączniku nr 4.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Zagadnienie zostało scharakteryzowane w części poświęconej surowcom mineralnym i przedstawione na Załączniku nr 4.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na terenie gminy nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI

Transport drogowy

Gmina jest dobrze dostępna w komunikacji drogowej, a Szubin jest węzłem w sieci dróg wojewódzkich i krajowych. Przez miasto, lub jego bezpośrednie sąsiedztwo biegną: droga krajowa i drogi wojewódzkie.

Przez teren gminy z kierunku północny-wschód - południe biegnie droga krajowa nr 5 (Świecie - Lubawka), stanowiąca fragment relacji obsługującej Dolny Śląsk i Wielkopolskę w kierunku Trójmiasta. Droga nr 5 jest w trakcie przebudowy do rangi drogi ekspresowej. W ostatnich latach w przebiegu drogi wykonano obwodnicę miasta, którą omija Szubin od wschodu. Tym samym z centrum miasta wyprowadzony został intensywny i bardzo uciążliwy ruch tranzytowy. Na terenie gminy planuje się także realizację obwodnic Rynarzewa i Kowalewa w przebiegu tej drogi.

Droga nr 5 zapewnia połączenie gminy z Bydgoszczą oraz Żninem, a dalszych relacjach z Trójmiastem, Poznaniem, Wrocławiem, a za pomocą drogi nr 10 (węzeł w Białych Błotach) także z Toruniem i Warszawą. W relacjach z Bydgoszczą, ze względu na charakter sieci drogowej w tej części województwa, jest w praktyce jedynym połączeniem obsługującym gminę. Bardzo duże znaczenie w zapewnieniu relacji z Bydgoszczą, pełni także dla gmin Żnin i Kcynia (dla których nie stanowi jedynego połączenia, ale połączenie najbardziej dogodne z możliwych).

Droga krajowa nr 5 na terenie gminy ma długość 20,8 km.

Dostępność zewnętrzną, ale także obsługę niektórych miejscowości, zapewniają drogi wojewódzkie. Przez teren gminy biegną drogi nr 246 z Nakła przez Szubin, Łabiszyn, Złotniki Kujawskie, Gniewkowo do Dąbrowy Biskupiej oraz 247 z Szubina do Kcyni.

Odcinek drogi 246 z Szubina w kierunku Nakła służy przede wszystkim dostępności ośrodka powiatowego, który jest także węzłem na drodze nr 10 (kierunek Szczecin) i 241 (kierunek Sępólno Krajeńskie, Tuchola). Ma stosunkowo małe znaczenie w obsłudze mieszkańców gminy, gdyż biegnie w większości przez tereny leśne i obsługuje jedynie pojedyncze większe wsie (Samokłęski Duże, Stary Jaruzyn). Odcinek z Szubina w kierunku Łabiszyna biegnie w całości przez kompleks leśny, więc ma znaczenie prawie wyłącznie tranzytowe. Droga nr 247 łącząca Szubin z Kcynią nie tylko obsługuje miejscowości leżące przy tej drodze, ale także stanowi drogę zbiorczą dla dróg niższego rzędu obsługujących miejscowości nieco dalej od niej położone. Dla bazy ekonomicznej Szubina ważne jest, że zapewnia dojazd z gminy Kcynia (w tym miasta), której

mieszkańcy stanowią klientelę usług miasta - Szubin oferuje pod względem usług rynkowych i nierynkowych, znacznie lepszą ofertę niż Kcynia.

Drogi wojewódzkie na terenie gminy mają długość:

- 247 - Kcynia – Szubin - 9,930 km (na terenie miasta Szubina obejmuje - ul. Kcyńska Nowe Osiedle dł.0,668km)
- 246 - Paterek – Szubin – Łabiszyn - 20,038 km (na terenie miasta Szubina obejmuje: ul. Nakielska 1,703km, ul. Dworcowa do mostu 0,289km i Łabiszyńska 0,185km)

Uzupełnieniem sieci dróg są drogi powiatowe - ich sieć z wyjątkiem terenów leśnych i doliny Gąsawki jest gęsta i zapewnia dojazd do większości miejscowości. To właśnie drogi powiatowe (a nie gminne) w połączeniu z drogami wyższej rangi, z którymi się łączą, są w największym stopniu odpowiedzialne za zapewnienie dostępności miejscowości, a więc w największym stopniu wpływają na codzienne funkcjonowanie gminy i jakość życia mieszkańców. Dróg powiatowych jest 19, mają długość ponad 93 km, z czego ok. 12 km to drogi gruntowe.

Tabela. Wykaz dróg powiatowych w gminie

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Odcinek		Długość km	w tym odcinki gruntowe		
			od km	do km		od km	do km	długość
1)	1933	Kcynia - Słonawki	7,341	8,141	0,800	0	0	0
2)	1934	Zalesie - Pińsko	0,000	8,340	8,340	4,723	8,340	3,617
3)	1935	Turzyn - Królikowo	4,000	6,382	2,382	4,000	4,782	0,782
4)	1936	Grzeczna Panna - Godzimierz	0,000	2,275	2,275	0	0	0
5)	1942	Dziewierzewo - Królikowo	2,232	5,555	3,323	0	0	0
6)	1943	Królikowo - Dąbrówka Słupska	0,000	6,071	6,071	0	0	0
7)	1944	Zalesie - Górkę Dąbskie	0,000	10,172	10,172	0	0	0
8)	1945	Smarzykowo - Brzyskorzystew	0,000	4,450	4,450	0	0	0
9)	1946	Ciężkowo - Wąsosz	0,000	6,388	6,388	0,000	1,425	1,425
10)	1947	Stary Jaruzyn - Niedźwiady	0,000	2,711	2,711	0	0	0
U)	1535	Łochowo - Zamość	2,730	5,810	3,080	2,730	4,920	2,190
12)	1948	Samokłęski Małe - Zamość	0,000	8,062	8,062	0	0	0
13)	1949	Godzimierz - Łachowo	0,000	5,800	5,800	1,000	4,800	3,800
14)	1950	Rynarzewo - Łabiszyn	0,000	4,690	4,690	0	0	0
15)	1951	Smolniki - Kowalewo	0,000	9,700	9,700	0	0	0
16)	1952	Kowalewo - Chomętowo	0,000	6,413	6,413	0	0	0
17)	1953	Wąsosz - Buszkowo	0,000	6,885	6,885	0	0	0
18)	1955	Chomętowo - Góra	0,000	0,620	0,620	0	0	0
19)	1956	Chomętowo - Łabiszyn	0,000	0,969	0,969	0	0	0

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji Urzędu Miejskiego w Szubinie

Sieć dróg wyższej rangi uzupełniana jest przez drogi gminne. Jest ich 38 i mają łączną długość prawie 66 km. Około połowy z nich to drogi o nawierzchni twardej, wśród których nieco ponad połowa posiada nawierzchnię ulepszoną. Drogi gminne, z racji gęstej sieci dróg wyższej rangi najczęściej nie mają większego znaczenia dla dostępności, ale obsługują zabudowę mieszkaniową i są bardzo ważne dla obsługi rolnictwa.

Tabela. Wykaz dróg gminnych na terenach wiejskich gminy

Nazwa Drogi	Przebieg Drogi	Numer drogi gminnej	Długość (km)	klasa drogi (L,D)
Rynarzewo – Wojśławiec - Szkocja	Rynarzewo, Ul. 700-Lecia-Wojśławiec-Szkocja	090501C	9,077	L
Była Dr. Krajowa	Łachowo-Szubin-Nowy Świat	091034C	2,109	L
Godzimierz - Kołaczkowo	Godzimierz- Kołaczkowo, Ul. Leśna i Część Ul. Pałuckiej Do Drogi Krajowej Nr 5	090502C	3,431	L
Rynarzewo - Siedliska	Rynarzewo, Ul. Powst.Wlkp.-Siedliska	090503C	4,988	L
Szubin – Kołaczkowo - Skórzewo	Szubin, ul. Powst.Wlkp.-Kołaczkowo-Skórzewo	090504C	3,404	L
Wojśławiec - Kornelin	Wojśławiec-Kornelin	090505C	3,260	L
Chomętowo - Gąbin	Chomętowo-Gąbin	090506C	2,805	L
Pińsko – Folusz - Kowalewo	Pińsko-Folusz-Kowalewo	090507C	6,648	L
Szubin – Grzeczna Panna – Samokłęski Duże	Szubin, ul. Reymonta-Grzeczna Panna-Samokłęski Duże	090508C	9,031	L
Retkowo – Chraplewo - Miastowice	Retkowo-Chraplewo-Miastowice	090509C	4,109	L
Słupy – Kowalewo - Smolniki	Słupy-Kowalewo-Smolniki	090510C	9,273	L
Stary Jarużyn - Chobielin	Staryjarużyn-Chobielin	090511C	2,429	L
Tur - Brzózki	Tur, ul. Brzozowa-Brzózki	090512C	2,641	L
Szubin - Godzimierz	Szubin, ul. Wiejska-Godzimierz	090513C	1,313	L
Elizewo - Słonawy	Elizewo-Słonawy	090514C	1,867	L
Suchoręcz - Turzyn	Suchoręcz-Turzyn	090515C	1,328	L
Wieszki – Stary Jarużyn	Wieszki-Stary Jarużyn	090516C	6,584	L
Grzeczna Panna - Pińsko	Grzecznapanna-Pińsko	090517C	3,186	L
Wąsosz-Żędowo	Wąsosz-Żędowo	090518C	4,213	L
Szkocja, ul. Cicha	Szkocja, ul. Cicha	090519C	0,534	L
Szkocja, ul. Łąkowa	Szkocja, ul. Łąkowa	090520C	0,529	L
Szkocja, ul. Polna	Szkocja, ul. Polna	090521C	0,226	L
Szkocja, ul. Wiosenna	Szkocja, ul. Wiosenna	090524C	0,549	L
Szkocja, ul. Spacerowa	Szkocja, ul. Spacerowa	090522C	0,464	D
Szkocja, ul. Spokojna	Szkocja, ul. Spokojna	090523C	0,160	D
Tur, ul. Kasztanowa	Tur, ul. Kasztanowa	090525C	0,229	D
Tur, ul. Leśna	Tur, ul. Leśna	090526C	0,270	D
Tur, ul. Hutnicza	Tur, ul. Hutnicza	090527C	0,691	D
Tur, ul. Zaułek	Tur, ul. Zaułek	090528C	0,074	D
Tur, ul. Wiśniowa	Tur, ul. Wiśniowa	090529C	0,365	D
Tur, ul. Świerkowa	Tur, ul. Świerkowa	090530C	0,233	D
Tur, ul. Strażacka	Tur, ul. Strażacka	090531C	0,335	D
Tur, ul. Notecka	Tur, ul. Notecka	090532C	1,151	D
Tur, ul. Św.Kostki	Tur, ul. Św.Kostki	090533C	0,191	D
Stanisławka, ul. Poziomkowa	Stanisławka, ul. Poziomkowa	090534C	0,070	D
Mał Rudy, ul. Osiedlowa	Mał Rudy, ul. Osiedlowa	090535C	0,352	D
Mał Rudy, ul. Leśna	Mał Rudy, ul. Leśna	090536C	0,344	D
Rynarzewo, ul. Notecka	Rynarzewo, ul. Notecka	090537C	0,458	D
Rynarzewo, ul. Spacerowa	Rynarzewo, ul. Spacerowa	090538C	0,442	D
Rynarzewo, ul. Wybudowanie	Rynarzewo, ul. Wybudowanie	090539C	1,425	L

Rynarzewo, ul. Łokietka	Rynarzewo, ul. Łokietka	090540C	0,383	L
Rynarzewo, ul. Szkolna	Rynarzewo, ul. Szkolna	090541C	0,300	L
Rynarzewo, ul. Stolarska	Rynarzewo, ul. Stolarska	090542C	0,084	L
Rynarzewo, ul. Rynek	Rynarzewo, ul. Rynek	090543C	0,417	L
Rynarzewo, ul. Polna	Rynarzewo, ul. Polna	090544C	0,233	L
Rynarzewo, ul. Orzeszkowej	Rynarzewo, ul. Orzeszkowej	090545C	0,317	L
Rynarzewo, ul. Ogrodowa	Rynarzewo, ul. Ogrodowa	090546C	0,845	L
Rynarzewo, ul. Nałkowskiej	Rynarzewo, ul. Nałkowskiej	090547C	0,277	L
Rynarzewo, ul. Mickiewicza	Rynarzewo, ul. Mickiewicza	090548C	0,222	L
Rynarzewo, ul. Krótka	Rynarzewo, ul. Krótka	090549C	0,086	L
Rynarzewo, ul. Dąbrowskiej	Rynarzewo, ul. Dąbrowskiej	090550C	0,153	L
Rynarzewo, ul. Boczna	Rynarzewo, ul. Boczna	090551C	0,064	L
Rynarzewo, ul. Bydgoska	Rynarzewo, ul. Bydgoska	090552C	0,111	L
Zamość, ul. Wierzbowa	Zamość, ul. Wierzbowa	090553C	0,566	L
Zamość, ul. Świerkowa	Zamość, ul. Świerkowa	090554C	0,724	L
Zamość, ul. Sosnowa	Zamość, ul. Sosnowa	090555C	0,593	L
Zamość, ul. Składowa	Zamość, ul. Składowa	090556C	0,572	L
Zamość, ul. Rzemieślnicza	Zamość, ul. Rzemieślnicza	090557C	0,194	L
Zamość, ul. Przemysłowa	Zamość, ul. Przemysłowa	090558C	0,195	L
Zamość, ul. Olchowa	Zamość, ul. Olchowa	090559C	0,126	L
Zamość, ul. Leśna	Zamość, ul. Leśna	090560C	0,429	L
Zamość, ul. Klonowa	Zamość, ul. Klonowa	090561C	0,176	L
Zamość, ul. Jarzębinowa	Zamość, ul. Jarzębinowa	090562C	0,115	L
Zamość, ul. Jagodowa	Zamość, ul. Jagodowa	090563C	0,137	L
Zamość, ul. Grzybowa	Zamość, ul. Grzybowa	090564C	0,138	L
Zamość, ul. Brzozowa	Zamość, ul. Brzozowa	090565C	0,119	L
Zamość, ul. Ptasia	Zamość, ul. Ptasia	090566C	1,198	D
Zamość, ul. Wielorybia	Zamość, ul. Wielorybia	090567C	0,389	D
Zamość, ul. Akwariowa	Zamość, ul. Akwariowa	090568C	0,404	D
Zamość, ul. Jesiotrowa	Zamość, ul. Jesiotrowa	090569C	0,250	D
Zamość, ul. Boczna	Zamość, ul. Boczna	090570C	0,403	D
Zamość, ul. Poprzeczna	Zamość, ul. Poprzeczna	090571C	0,152	D
Zamość, ul. Osiedlowa	Zamość, ul. Osiedlowa	090572C	0,306	D
Zamość, ul. Bukowa	Zamość, ul. Bukowa	090573C	0,110	D
Zalesie, ul. Spokojna	Zalesie, ul. Spokojna	090574C	0,461	D
Zalesie, ul. Ogrodowa	Zalesie, ul. Ogrodowa	090575C	0,236	D
Zalesie, ul. Lipowa	Zalesie, ul. Lipowa	090576C	0,732	D
Królikowo, ul. Wierzbowa	Królikowo, ul. Wierzbowa	090577C	2,343	D
Królikowo, ul. Szkolna	Królikowo, ul. Szkolna	090578C	0,647	D
Królikowo, ul. Okopowa	Królikowo, ul. Okopowa	090579C	0,690	D
Królikowo, ul. Katynka	Królikowo, ul. Katynka	090580C	0,928	D
Kowalewo, ul. Brzozowa	Kowalewo, ul. Brzozowa	090581C	0,129	D
Kowalewo, ul. Klonowa	Kowalewo, ul. Klonowa	090582C	0,079	D
Kowalewo, ul. Poziomkowa	Kowalewo, ul. Poziomkowa	090583C	0,648	D
Kowalewo, ul. Pałucka	Kowalewo, ul. Pałucka	090584C	0,281	D
Kornelin, ul. Sosnowa	Kornelin, ul. Sosnowa	090585C	0,655	D

Kornelin, ul. Karasiowa	Kornelin, ul. Karasiowa	090586C	0,342	D
Kornelin, ul. Okoniowa	Kornelin, ul. Okoniowa	090587C	0,158	D
Kornelin, ul. Szczupakowa	Kornelin, ul. Szczupakowa	090588C	0,514	D
Kornelin, ul. Trociowa	Kornelin, ul. Trociowa	090589C	0,235	D
Kornelin, ul. Sandaczowa	Kornelin, ul. Sandaczowa	090590C	0,217	D
Kołaczkowo, ul. Rzemieślnicza	Kołaczkowo, ul. Rzemieślnicza	090591C	0,117	D
Kołaczkowo, ul. Ułańska	Kołaczkowo, ul. Ułańska	090592C	0,211	D
Kołaczkowo, ul. Szkolna	Kołaczkowo, ul. Szkolna	090593C	0,169	D
Kołaczkowo, ul. Pałucka	Kołaczkowo, ul. Pałucka	090594C	1,568	D
Kołaczkowo, ul. Św.Wojciecha	Kołaczkowo, ul. Św.Wojciecha	090595C	0,269	D
Kołaczkowo, ul. Słoneczna	Kołaczkowo, ul. Słoneczna	090596C	0,325	D
Kołaczkowo, ul. Polna	Kołaczkowo, ul. Polna	090597C	0,453	D
Trzecieniec, ul. Uroczą	Trzecieniec, ul. Uroczą	090598C	0,204	D
Wąsosz, ul. Polna	Wąsosz, ul. Polna	090599C	0,260	D
Wąsosz, ul. Letniskowa	Wąsosz, ul. Letniskowa	091001C	0,259	D
Wąsosz, ul. Plażowa	Wąsosz, ul. Plażowa	091002C	0,818	D
Wąsosz, ul. Rybacka	Wąsosz, ul. Rybacka	091003C	2,359	D
Wąsosz, ul. Brzozowa	Wąsosz, ul. Brzozowa	091004C	1,978	D
Wąsosz, ul. Wierzbowa	Wąsosz, ul. Wierzbowa	091005C	0,621	D
Wąsosz, ul. Jaśminowa	Wąsosz, ul. Jaśminowa	091006C	0,104	D
Wąsosz, ul. Jodłowa	Wąsosz, ul. Jodłowa	091007C	0,155	D
Wąsosz, ul. Sosnowa	Wąsosz, ul. Sosnowa	091008C	0,353	D
Wąsosz, ul. Wodna	Wąsosz, ul. Wodna	091009C	0,116	D
Aleksandrowo-Drogosław-Gąbin	Aleksandrowo-Drogosław-Gąbin	091010C	13,138	L
Kołaczkowo-Smolniki	Kołaczkowo-Smolniki	091011C	2,247	L
Skórzewo-Kornelin	Skórzewo-Kornelin	091012C	3,428	L
Kołaczkowo-Zazdrość	Kołaczkowo, ul. Powst.Wlkp.-Zazdrość	091013C	1,647	L
Szubin-Wieś, ul. Uroczą	Szubin-Wieś, ul. Uroczą	091014C	0,808	L
Ameryczka-Królikowo	Ameryczka-Królikowo	091015C	2,659	L
Szubin-Wolwark-Pińsko-Słonawy	Szubin, ul. Ogrodowa, ul. Pałucka-Wolwark-Pińsko-Słonawy	091016C	6,905	L
Retkowo-Wrzosy	Retkowo-Wrzosy	091017C	3,297	L
Łachowo-Dziekanka-Smolniki	Łachowo-Dziekanka-Smolniki	091018C	2,303	L
Dąbrówka Słupska-Wrzosy-Brzyskorzystew	Dąbrówka Słupska-Wrzosy-Brzyskorzystew	091019C	2,853	L
Tur-Głęboć	Tur-Głęboć	091020C	2,217	L
Żurczyn-Olek-Głęboć	Żurczyn-Olek-Głęboć	091021C	4,138	L
Zalesie-Słonawy-Paterek	Słonawy Stare-Paterek	091022C	6,311	L
Żędowo-Redczyce	Żędowo-Redczyce	091023C	2,168	L
Chraplewo PGR-Chraplewo	Chraplewo PGR-Chraplewo	091024C	1,393	L
Kowalewo-Wąsosz	Kowalewo-Wąsosz	091025C	2,713	L
Szubin Wieś-Betoniarnia	Szubin Wieś-Betoniarnia	091026C	0,404	L
Zamość-Murowaniec	Zamość-Murowaniec	091027C	1,261	L
Smolniki, ul. Ks. Mączkowskiego	Smolniki, ul. Ks. Mączkowskiego	091033C	0,490	L
Rzemieniewice-Malice	Rzemieniewice-Malice	091028C	1,273	L
Szaradowo-Ameryczka	Szaradowo-Ameryczka	091029C	3,232	L

Mał Rudy-Łąki	Małe Rudy-Łąki	091030C	0,622	D
Nadziejorze-Małe Rudy	Nadziejorze-Małe Rudy	091031C	1,300	D
Małe Rudy, ul. Łąkowa	Małe Rudy, ul. Łąkowa	091032C	0,784	D
Razem			188, 801	

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji Urzędu Miejskiego w Szubinie

Tabela. Wykaz dróg gminnych w mieście Szubin

Ulica	Numer drogi:	Długość (km)	Klasa drogi (L, D)
Bema	090910C	0,223	L
Reymonta	090508C	0,537	L
Pałucka	091016C	1,316	L
Wiewiórowskiego	090953C	0,886	L
Nowa	090932C	0,115	L
Ogrodowa	091016C	0,454	L
Dąbrowskiego	090909C	0,391	L
Sportowa	090942C	1,501	L
Boczna	090904C	0,079	L
Cieleckiego	090934C	0,183	L
Pl.Wolności	090937C	0,152	L
Rynek	090940C	0,077	L
Winnica	090950C	0,866	L
Mostowa	090931C	0,258	L
Poprzeczna	090939C	0,104	L
Harcerska	090913C	0,147	L
Młyńska	090929C	0,415	L
Krasickiego	090915C	0,131	L
Orzeszkowej	090908C	0,861	L
Podgórna	090938C	0,066	L
Konopnickiej	090927C	0,748	L
Asnyka	090902C	0,072	L
Kochanowskiego	090918C	0,570	L
Szkolna	090945C	0,147	L
Krótką	090922C	0,075	L
Wyspiańskiego	090943C	0,229	L
Reja	090928C	0,292	L
Matejki	090919C	0,401	L
Glinica	090912C	0,264	L
Kilińskiego	090917C	0,173	L
Powst.Wlkp.	090504C	2,275	L
Broniewskiego	090951C	0,271	L
Browarna	090906C	0,415	L
21stycznia	090901C	0,965	L
Żeromskiego	090944C	0,099	L
Prusa	090905C	0,087	L
Leśna	090923C	0,858	L
Klonowa	090921C	0,344	L

Brzozowa	090907C	0,411	L
Modrzewiowa	090930C	0,145	L
Lipowa	090924C	0,235	L
Tysiąclecia	090949C	1,003	L
Sosnowa	090941C	0,315	L
Świerkowa	090946C	0,183	L
Wiejska	090513C	2,268	L
Wyzwolenia	090954C	0,276	L
Sienkiewicza	090914C	0,507	L
Kasprowicza	090916C	0,310	L
Zamek	090955C	0,268	L
Szenwalda	090925C	0,070	L
Dąbrowskiej	090926C	0,232	L
Słowackiego	090920C	0,413	L
Norwida	090911C	0,220	L
Św.Marcina	090947C	0,250	L
Mickiewicza	090903C	0,401	L
Łachowo-Szubin-Nowy Świat (obszar Miejski, Ulice: Sędziwoja Pałuki, Paderewskiego, Kościuszki, 3 Maja, Kcyńska, Jana Pawła II)	091034C	4,861	L
Pl.Kościelny	090936C	0,121	L
Mączkowskiego	090952C	0,125	L
Poziomkowa	090933C	0,150	D
Jagodowa	090935C	0,125	D
Razem		29,936	

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji Urzędu Miejskiego w Szubinie

Transport kolejowy

Przez gminę przebiega linia kolejowa Bydgoszcz - Szubin - Kcynia - Wągrowiec - Poznań. Jest to linia znaczenia wojewódzkiego, pod względem technicznym drugorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana. W gminie znajdują się stacja w Szubinie i przystanki w Zamościu, w Kołaczku, w Pińsku i w Zalesiu - Szaradowie. Nie prowadzi się ruchu pasażerskiego, prowadzi się ruch towarowy od stacji Szubin do Bydgoszczy. Trwają starania o uruchomienie komunikacji pasażerskiej na trasie Kcynia - Szubin - Bydgoszcz.

Transport wodny

Drogę wodną na terenie gminy stanowi rzeka Noteć. Obecnie jej wykorzystanie transportowe jest znikome. Samorząd województwa podjął działania na rzecz przywrócenia funkcji turystycznej rzeki.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU INFRASTRUKTURY

Gospodarka wodno – ściekowa

Źródłem wody pitnej dla miasta i gminy Szubin są ujęcia zlokalizowane w zachodniej i północnej części miasta oraz ujęcia na terenie gminy (wykaz i charakterystyka – w tabeli). Ponadto na terenie gminy działa kilka niewielkich ujęć zakładowych.

Miasto zwodociągowane jest w ponad 97%, tereny wiejskie - w 73,5 %.

Tabela. Komunalne ujęcia wody na terenie gminy Szubin

Ujęcie	Właściciel	Studnia, głębokość, wydajność	Wielkość poboru wody	Strefy ochrony
Ujęcie w Gąbinie	KPWiK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1 106,5m Q=18,4 m3/h	Qmax.h=18,4m3/h Qśr.d=359m3/d Qmax.d=441 m3/d Qśr.r=131000m3/r	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w Kołaczku	KPWiK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1 45 m Q= 53 m3/h Nr 2 44 m Q=34 m3/h	Qmaxh=44 m3/h Qmaxd=747,7 m3/d Qśrd= 597,5 m3/d Qśr rok=221800 m3/rok	-
Ujęcie w Samokłeskach Dużych	KPWiK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1a 81,0 m	Qmaxh=75,0 m3/h Qmaxd=934,0 m3/d Qśrd= 787,0 m3/d Qś roczne= 287 255,0 m3/rok	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie Szubin Wieś (ujęcie znajduje się w granicach miasta Szubin)	KPWiK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 2 40 m Q=25 m3/h Nr 3 40 m Q=36 m3/h	Qmaxh=35 m3/h Qmaxd=361 m3/d Qśrd= 420 m3/d Qśr rok= 131 000m3/rok	-
Ujęcie w Szubinie	KPWiK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1C 34m Q=35 m3/h Nr 2B 38,7m Q=48,7 m3/h Nr 3B 38m Q=50,0 m3/h Nr 4 35m Q=63 m3/h Nr 5 37m Q=32,0 m3/h Nr 6 25m Q=52,7 m3/h Nr 7 32,5m Q=30,0 m3/h	Qmax.h=130m3/h Qśr.d=1560m3/d Qmax.d=2138m3/d Qśr.r=570000m3/r	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w Rynarzewie	KPWiK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1 45m Q=45,0 m3/h Nr 2 55m	Qmax.h=43,00m3/h Qśr.d=349,00m3/d Qmax.d=463,00m3/d Qśr.r=120000m3/r	Strefa ochrony bezpośredniej

		Q=58,0 m ³ /h		
Ujęcie w Królikowie	KPWik w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1a 123m Q=72,0 m ³ /h Nr 3 125m Q=54,0 m ³ /h	Q _{max} .h=50,00m ³ /h Q _{śr.d} =459,00m ³ /d Q _{max} .d=613,00m ³ /d Q _{śr.r} =167000m ³ /r	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w Żurczynie	KPWik w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 2 33m Q=78,0 m ³ /h Nr 3 35m Q=50,0 m ³ /h	Q _{max} .h=50,00m ³ /h Q _{śr.d} =724m ³ /d Q _{max} .d=806m ³ /d Q _{śr.r} =264000m ³ /r	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w m. Łachowo	KPWik w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 3 84 m Nr 4 45 m	Q _{max} h=52 m ³ /h Q _{max} d=596,0 m ³ /d Q _{śrd} = 467,0 m ³ /d Q _ś roczne=170455,0 m ³ /rok	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w m. Żędowo	KPWik w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1 18,8 m Nr 2 70,0 m	Q _{max} h=12,0 m ³ /h Q _{max} d=130 m ³ /d Q _{śrd} = 105,0 m ³ /d Q _ś roczne=38325 m ³ /rok	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w m. Słupy	KPWik w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 2 83m Q=44 m ³ /h Nr 3 82m Q=54 m ³ /h	Q _{max} h=49 m ³ /h Q _{max} d=989 m ³ /d Q _{śrd} = 925 m ³ /d Q _ś roczne=337000 m ³ /rok	Brak danych

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nakielskiego

Na terenie gminy Szubin wyznaczono aglomerację kanalizacyjną Szubin. Zagadnienie to reguluje Uchwała Nr III/67/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Szubin. Zgodnie z ww Uchwałą, aglomeracja Szubin ma RLM równą 11320 i bazuje na oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Szubin (przy ul. Powstańców Wielkopolskich 82). Obejmuje miejscowości: Szubin (w części), Zalesie (w części), Ameryczka (w części), Pińsko (w części), Wolwark (w części), Kowalewo (w części), Mąkoszyn (w części), Gąbin (w części) .

Aktualny stan sieci kanalizacyjnej cechuje się dużym niedorozwojem – w mieście obsługuje się około 4/5 mieszkańców, ale na terenach wiejskich – tylko nieco ponad 8%. Sieć jest jednak rozbudowywana, stąd wskaźnik ten będzie się sukcesywnie poprawiał.

Oczyszczalnia ścieków w Szubinie to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna. Odbiornikiem ścieków jest Gąsawka. Rzeczywista przepustowość oczyszczalni w roku 2011 wynosiła 407 tys. m³, co jest wartością umiarkowaną dużą – adekwatną do liczby obsługiwanych mieszkańców. Odprowadzane ładunki: BZT5 – 1512, ChZT – 9576, zawiesina ogólna – 2268. Nie są to wartości duże.

Tabela. Korzystający z infrastruktury sieciowej (% ogółu mieszkańców)

jednostka	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
wodociąg										
gmina łącznie	77,9	78,8	80,0	80,1	80,2	81,0	81,4	81,8	82,3	82,9
miasto	96,4	96,5	96,6	97,0	97,1	97,1	97,1	97,1	97,1	97,1
obszary wiejskie	64,2	65,9	68,2	68,2	68,5	70,0	70,8	71,5	72,4	73,5
kanalizacja										
gmina łącznie	34,6	34,7	34,4	34,4	34,5	34,6	34,6	34,8	34,8	36,0
miasto	73,4	73,9	74,0	74,3	74,8	75,5	76,0	77,1	77,3	77,9
obszary wiejskie	5,9	5,9	6,1	6,4	6,5	6,5	6,5	6,6	6,6	8,4
gaz										
gmina łącznie	b.d.	2,4	2,4	2,4	2,6	3,5	3,5	4,7	5,3	5,2
miasto	b.d.	5,7	5,8	5,9	6,0	8,6	8,6	11,7	13,2	13,0
obszary wiejskie	b.d.	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

Gospodarka odpadami

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą...” gmina Szubin znalazła się w 5 Regionie gospodarki odpadami Bydgosko-Toruńskim, w ramach którego działają następujące instalacje regionalne (oznaczenia w nawiasach dotyczą zakresu działalności: Z – przetwarzanie odpadów zielonych, MBP – mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, SK – składowisko odpadów, SP – spalarnia odpadów): Bydgoszcz Corimp (Z, MBP), Bydgoszcz Pronatura (MBP, Z, SK, SP), Bydgoszcz Remondis (MBP, Z), Giebnia gm. Pakość (SK, Z), Wawrzynki gm. Żnin (MBP, Z, SK), Toruń MPO (MBP, Z, SK), Służewo gm. Aleksandrów Kujawski (MBP, Z, SK).

Znajdujące się na terenie gminy dotychczasowe składowisko komunalne w Godzimierzu znajduje się w trakcie rekultywacji.

Zasilanie w energię

Źródłem zasilania gminy w energię elektryczną są główne punkty zasilania 110/15 kV zlokalizowane w Szubinie, Kcyni i Paterku. Wyposażone są one po dwa transformatory o mocy 2x16 MVA. Stacja elektroenergetyczna WN/SN w Szubinie usytuowana została tuż przy północnej granicy miasta w miejscowości Szubin-Wieś miasta. Do niedawna zasilana była jednostronnie linią napowietrzną WN - 110 kV z Bydgoszcz Zachodu, przebiegającą przez wschodnią część gminy, jednak przed kilku laty wykonano połączenie do GPZ w Paterku co zapewnia dwustronne zasilanie.

W kierunku gminy Szubin wyprowadzono również z GPZ Paterk linię napowietrzną SN-15 kV „Tur”, przebiegającą przez północno-wschodnią część gminy, która oprócz stacji transformatorowych na terenie gminy Nakło zasilą również miejscowości na terenie gminy Szubin: Tur, Zamość, Żurczyn, Brzózki, Olek oraz Głęboć.

Ponadto przez południowo - zachodnią część gminy, przebiega na krótkim odcinku linia WN-110 kV relacji Żnin - Kcynia.

Na terenie miasta sieć średniego napięcia w przeważającej większości wykonana została przewodami kablowymi o przekrojach 120 mm² i 240 mm². Skoncentrowana jest ona głównie w centrum miasta oraz na terenach zwartej zabudowy. Na pozostałych terenach miasta sieć średniego napięcia jest siecią napowietrzną. Również na terenach wiejskich sieć rozdzielcza wykonana została jako sieć napowietrzna przewodami stalowo-aluminiowymi AFL 3x70 mm², 3x50, 3x35 i 3x25 mm². Budowa każdej nowej stacji transformatorowej spowoduje rozbudowę sieci średniego napięcia.

Z głównego punktu zasilania, zlokalizowanego w Szubinie wyprowadzonych zostało ogółem 9 linii średniego napięcia 15 kV, w tym trzy linie na teren miasta. Południowo-zachodnia część gminy zasilana jest ze stacji elektroenergetycznej WN/SN, zlokalizowanej w Kcyni. W kierunku gminy Szubin wyprowadzone zostały dwie

linie napowietrzne średniego napięcia: linia Zalesie, która oprócz stacji transformatorowych na terenie gminy Kcynia zasilą również takie miejscowości na terenie gminy Szubin jak: Ameryczka, Zalesie, Królikowo, Chraplewo, Smarzykowo i Ciężkowo oraz linia Miastowice, z której zasilane jest Retkowo. Wszystkie linie wyprowadzone zarówno z GPZ Szubin jak i GPZ Kcynia powiązane są między sobą i w razie awarii któregoś GPZ istnieje możliwość awaryjnego zasilania z drugiego GPZ jak również i GPZ zlokalizowanych w sąsiednich gminach.

Na terenie gminy w Łachowie działa średniej wielkości elektrownia wiatrowa – o mocy 500kW.

Ogółem na terenie miasta zlokalizowanych zostało około 50 stacji transformatorowych, zasilających lokale mieszkalne, obiekty usługowe, drobne zakłady przemysłowe, oczyszczalnię ścieków i kotłownię. Typ stacji to: parterowe - MSTt, MSTw, STM, MUW, kontenerowe - TKB24, MKKb, wieżowe - WSRtp, WSTm oraz słupowe STS 20/250, STS 20/100 i SB 2A. Na terenie gminy zlokalizowanych zostało ok. 200 stacji transformatorowych. Większą część stanowią stacje słupowe typu STS 20/250, STS 20/100, ŻH 15B i SB 2A. Ponadto zlokalizowanych jest kilka stacji wieżowych typu WSRtp i kilka stacji parterowych. Moc (tak zainstalowana, jak i możliwa do powiększenia poprzez wykorzystanie rezerw do rozbudowy) jest w stanie pokryć wszystkie potrzeby gminy w okresie docelowym. Jednakże z uwagi na zbyt długie w niektórych przypadkach obwody niskiego napięcia, jak również i na przestarzały typ stacji, zwłaszcza typu SB 2A i ŻH, budowanych w latach sześćdziesiątych i na początku siedemdziesiątych, konieczne będzie w niektórych miejscowościach dogęszczenie stacji oraz wymiana na nowy typ. Również dla każdej nowej większej inwestycji, lokalizowanej na terenie gminy, konieczna jest budowa urządzeń elektroenergetycznych zgodnie z warunkami technicznymi wydanymi przez odpowiednie służby energetyczne.

Na terenie województwa kujawsko - pomorskiego brak jest źródeł wydobycia gazu ziemnego. Województwo uzależnione jest więc od dostaw gazu z systemu krajowego. W stanie istniejącym zgazyfikowane przewodowo gazem ziemnym, wysokometanowym typu E jest miasto Szubin oraz kilka miejscowości wiejskich. Miasto zaopatrywane jest w gaz z sieci krajowej gazu ziemnego wysokiego ciśnienia z gazociągu DN 150 wykonanym jako odgałęzienie z istniejącego gazociągu DN 150 relacji Gniewkowo - Żnin - Nakło. W ostatnich latach odgałęzienie to przedłużono w kierunku gminy Białe Błota, co stwarza możliwość gazyfikacji urbanizującej się części północnej gminy. Gaz do miasta doprowadzony został bardzo późno, bo dopiero w 1996 roku. W sąsiedztwie miasta (na południe), zlokalizowana została stacja redukcyjno - pomiarowa o wydajności 3000 m³/h.

Wg danych Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Oddział w Gdańsku, na terenie gminy zgazyfikowano także miejscowość Tur i w małym zakresie także Wolwark i Szubin Wieś. Planuje się gazyfikację Kowalewa i Zamościa, a rozważa się gazyfikację Rynarzewa i Smolnik. Ponadto projektowany jest (na terenie gminy Nakło) gazociąg średniego ciśnienia relacji Paterek - Potulice, który stanowić będzie źródło zasilania dla północno-zachodniej części gminy. Główny Urząd Statystyczny wg najnowszych dostępnych danych (za rok 2011) nie wykazywał poboru gazu przez mieszkańców miejscowości wiejskich gmin.

Dla istniejących i ewentualnie realizowanych w przyszłości gazociągów obowiązują strefy wolne od zabudowy, określone Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie .

W gminie funkcjonuje podmiot realizujący zadania własne gminy w zakresie zaopatrzenia w ciepło - jest to Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bydgoszczy (Spółka z o.o.), które posiada na terenie miasta Szubin źródło ciepła - Ciepłownię Szubin, o mocy zainstalowanej 7,25MW, opalanej miałem węglowym, z której ciepło dostarczane jest do około 70 węzłów cieplnych za pomocą sieci ciepłowniczej o łącznej długości około 6,5 km (wszyscy odbiorcy znajdują się na terenie miasta Szubin).

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Tereny dla realizacji zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym obejmują głównie inwestycje dotyczące komunikacji i infrastruktury technicznej. Są to zadania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (przed nazwą zadania podano jego numer z Planu). Gminy Szubin dotyczy umiarkowanie duża liczba zadań o znaczeniu wojewódzkim lub krajowym wskazanych w pzpw.

L.p.	Nazwa zadania
2.	Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
6.	Regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci i Wełny (Kanał Kuśnierz, Kanał Smyrnia, Smyrnia Mała, Kcynka, Pomorka, Kanał Złotnicki, Dziemionna, Struga Sleska, Rokitka, Panna Północna, Bachorze, Kanał Gocanowski, Gasawka, Wełna, Potok Koldrabski, Struga Sadowiecka, Kanał Ciechrz-Bożejewice, Potok Uścikowski, Rawka i Biała Struga)
8.	Budowa drogi ekspresowej S-5, w tym na terenie gminy Szubin: - przebudowa na odcinku Bydgoszcz- Szubin - budowa obwodnicy m. Rynarzewo - budowa obwodnicy m. Szubin - przebudowa na odcinku Szubin- Żnin - budowa obwodnicy m. Kowalewo
39.	Opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego
40.	Realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020
42.	Utworzenie Skępskiego Parku Krajobrazowego i Pałuckiego Parku Krajobrazowego
47.	Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Wisły i w dolinie Noteci
50.	Likwidacja składowisk odpadów stwarzających zagrożenia dla środowiska i rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów, w szczególności w gminach: Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Łubianka, Osie, Jeżewo, Złotniki Kujawskie, Szubin, Gniewkowo, Mogilno, Gąsawa i Lubraniec (łącznie 55 składowisk)
51.	Likwidacja wszystkich nieczynnych mogiłników niespełniających wymogów ochrony środowiska w gminach: Nakło, Aleksandrów Kujawski, Lubicz, Grudziądz, Lipno, Świekatowo, Tuchola, Kamień Krajeński, Dębowa Łąka, Kowalewo Pomorskie, Golub-Dobrzyń, Rypin, Szubin, Gąsawa, Dąbrowa Biskupia, Rogowo i Bytów
53.	Rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych (60 miast i miejscowości)
82.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 246
114.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 247
155.	Przebudowa drogi wodnej: Kanał Bydgoski - J. Gopło- rz. Warta
172.	Budowa linii 110kV jako drugostronnego zasilania GPZ Szubin ze stacji GPZ Paterek
178.	Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Szubin – Białe Błota D _n 150mm

Powyższy wykaz zawiera nazwę zadania, nie rozstrzyga natomiast czy zadanie to pozostaje nadal aktualne. Zadania zapisane w pzpw były sukcesywnie realizowane, częste są też przypadki częściowej ich realizacji (np. modernizacja wybranych odcinków dróg). Tym samym nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, które z powyższych zadań straciły już swoją aktualność. Bez wątpliwości aktualność straciły zadania nr: 51 (mogilnik zlikwidowany), 172 i 178 (obydwa zadania zrealizowane).

Oprócz zadań wymienionych powyżej, do zadań realizujących cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, zaliczyć należy modernizację dróg powiatowych.

Burmistrz Szubina

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XV/132/15
Rady Miejskiej w Szubinie
z dnia 5 listopada 2015 r.

S t u d i u m

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin

tekst Studium - część druga

Kierunki zagospodarowania

S t u d i u m
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Szubin

PRACOWNIA PROJEKTOWA „SIEĆ 1” PAWEŁ ŁUKOWICZ

ul. Gdańska 54/6, 85-021 Bydgoszcz

Studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

gminy Szubin

tekst Studium - część druga

Kierunki zagospodarowania

Spis treści

Synteza uwarunkowań rozwoju gminy.....	4
Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.....	6
Wskaźniki dotyczące zagospodarowania. Tereny wyłączone z zabudowy.....	17
Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	19
Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	22
Kierunki zagospodarowania w zakresie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	23
Kierunki zagospodarowania w zakresie rozwoju turystyki i wypoczynku.....	24
Kierunki rozwoju w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.....	24
Obrona cywilna.....	31
Zadania celu publicznego o charakterze lokalnym.....	31
Zadania celu publicznego o charakterze ponadlokalnym.....	35
Obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	36
Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	36
Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	37
Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.....	37
Obszary przestrzeni publicznej.....	37
Obszary lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych	37
Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.....	37
Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji.....	38
Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	39
Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	39
Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.....	39

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Szubin położona jest w środkowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w południowej części powiatu nakielskiego (siedziba gminy leży w odległości ok. 18 km od Nakła). Jest jedną z 35 gmin miejsko-wiejskich województwa. Siedziba gminy licząca ok. 9,5 tys. mieszkańców należy do licznych w województwie gmin o podobnej klasie wielkościowej (jest drugim pod względem wielkości miastem powiatu). Jest miejską siedzibą gminy, ukierunkowaną na obsługę mieszkańców gminy, obsługę rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości, nie wykazującą obecnie wyraźnej specjalizacji, ale oferuje także usługi o znaczeniu powiatowym (zwłaszcza opiekę szpitalną i szkolnictwo ponadgimnazjalne), co powoduje, że pod względem stanu rozwoju usług – wyróżnia się wśród innych małych miast. Gmina zajmuje powierzchnię ok. 332,1 km² co lokuje ją wśród największych gmin województwa (jest drugą po Koronowie gminą pod względem zajmowanej powierzchni). Powierzchnia gminy w skali województwa kujawsko-pomorskiego jest obiektywnie bardzo duża (większość gmin zajmuje powierzchnię 80-200 km²), jednak warto zauważyć, że kilka gmin w tej części województwa cechuje się dużymi (choć mniejszymi, niż gmina Szubin) powierzchniami, np. Kcynia, Żnin, Mogilno.

Liczba ludności gminy wynosi prawie 24 tys. co lokuje gminę w grupie jednostek dużych i zwiększa się w ostatnich latach. Także liczba ludności wiejskiej (prawie 14,5 tys.) wyróżnia gminę na tle innych obszarów wiejskich województwa (pod względem liczby mieszkańców wiejskich gmina lokuje się na 3. pozycji w regionie – jest to liczba znacznie większa, niż przeciętnie – większość gmin liczy na obszarach wiejskich ok. 5-9 tys. mk.).

Gęstość zaludnienia przekracza 40 os/ km² a w odniesieniu do obszaru bez lasów, łąk i pastwisk – zbliża się do 80 osób/ km² – pierwsza wartość jest dość niska, ale druga (odniesiona do faktycznej powierzchni zamieszkania i prowadzenia działalności) jest dość wysoka. Obydwie wartości mają jednak charakter neutralny i nie stanowią istotnego uwarunkowania rozwoju (ani pozytywnego, ani negatywnego).

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto oraz 56 miejscowości wiejskich o bardzo zróżnicowanej liczbie mieszkańców. Największe miejscowości – Zamość (1,5 tys.), Rynarzewo (1,4 tys.), Kołaczkowo (1,05 tys.), Tur (0,95 tys.), Zalesie (0,75 tys.), zaliczają się do kategorii dużych w skali województwa wsi, aczkolwiek w sąsiednich gminach (także na terenie powiatu) jest kilka miejscowości wiejskich o znacznie większej liczbie mieszkańców.

Siedziba gminy – miasto Szubin - położona jest w odległości niespełna 20 km od granic Bydgoszczy (siedziby Wojewody) i ok. 75 km od Torunia (siedziby Marszałka i władz samorządowych województwa). Uwagę zwraca regularny kształt gminy oraz centralne położenie siedziby, dobrze dostępnej z terenu całej gminy (węzeł, w którym zbiegają się drogi różnych kategorii).

2. FUNKCJE GMINY

Gmina ma charakter wielofunkcyjny. Miasto jest ośrodkiem usługowym o potencjale przewyższającym typowe miejskie ośrodki gminne (świadczą o tym zakres usług oraz ponadlokalny zasięg oddziaływania – dotyczy to zwłaszcza szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz specjalistycznej i szpitalnej opieki zdrowotnej). Wiodącą funkcją terenów wiejskich gminy są działalności rolnicze, aczkolwiek w części północnej przeważają działalności o charakterze podmiejskim – funkcja rzemiosła, produkcji oraz mieszkaniowa. Gmina cechuje się dużą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (ponad 1,7 tys.) z czego nieco ponad połowa działa na obszarach wiejskich. Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich gminy jest rozwinięta na dobrym poziomie, ale wskaźnik dla miasta jest wyraźnie niższy, niż przeciętny (sytuuje Szubin wśród miast o słabych wskaźnikach). Zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich, zaznacza się dobry rozwój działalności usługowych – o ile ogólne wskaźniki przedsiębiorczości są przeciętne lub niskie, to wskaźniki dla działalności usługowych są korzystne. Znaczna część gminy (około 1/3) to obszary leśne, na których prowadzone jest także gospodarcze wykorzystanie lasów (pozyskanie grubizny). Środkowo-zachodnia oraz północna część gminy są obszarami ważnymi z punktu widzenia pełnienia funkcji ekologicznych i jako takie - powinny podlegać ochronie przed przekształceniami i antropopresją. Gmina posiada dość korzystne predyspozycje dla rozwoju niektórych funkcji turystyczno-wypoczynkowych; działalności te jednak jak dotąd (poza wypoczynkiem weekendowym realizowanym w bazie ogrodów działkowych) rozwinięte są stosunkowo słabo.

3. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Podstawowym czynnikiem kształtującym strukturę gminy jest zróżnicowanie fizjograficzne - część południowa, wschodnia i zachodnia położone są w strefie wysoczyzny morenowej o zróżnicowanej rzeźbie, miejscami pokrytej polami sandrów,

natomiast pozostała – centralna i północna - część gminy należy do strefy krajobrazu dolinnego, w niewielkich częściach z polami wydym na terasach nadzalewowych.

W najbardziej ogólnym ujęciu – pod względem cech fizycznogeograficznych - gmina dzieli się na 5 jednostek:

- centralną – obejmującą strefę doliny Gąsawki,
- północną – obejmującą częściowo zalesioną strefę doliny Noteci,
- wschodnią – obejmującą w większości zalesioną strefę sandru,
- zachodnią – obejmującą w większości zalesioną strefę wysoczyzny i sandru,
- południową – obejmującą strefę wysoczyzny morenowej falistej o dobrej przydatności gleb dla rolnictwa.

Poszczególne strefy, ze względu na szczegółowe uwarunkowania i wewnętrzne zróżnicowania, można podzielić na mniejsze jednostki. Tereny leżące na wysoczyźnie mają charakter leśno-rolniczo-osadniczy, przy czym warunki glebowe i przydatność dla rolnictwa są różne, a uwagę zwraca silne zalesienie. Tereny leżące w dolinie mają także charakter rolniczo-osadniczo-leśny, przy czym bardzo duży jest udział użytków zielonych na gruntach organicznych. Gospodarka rolna ma tu charakter bardziej ekstensywny. Znaczna część gminy prezentuje istotną wartość przyrodniczą (las na wysoczyznach oraz łąki w dolinach rzek).

Pod względem funkcjonalno-przestrzennym gminę w najrzadziej ogólnym ujęciu podzielić można na:

- miasto, w strukturze którego wyróżnić można mniejsze jednostki - różniące się pełnionymi funkcjami i charakterem zagospodarowania
- obszary wiejskie, które ze względu na charakter społeczno-gospodarczy (w tym stopień rozwoju i wzajemne relacje pomiędzy funkcjami rolniczą, a działalnościami podmiejskimi) wyraźnie dzielą się na dwie jednostki - północną (podmiejską) i południową (rolniczo-osadniczo-ekologiczną).

Podział ten leżał u podstaw planowania polityki przestrzennej i dalszego rozwoju gminy - w dalszej części studium kierunki i zasady zagospodarowania zostały określone z uwzględnieniem predyspozycji fizycznogeograficznych i funkcjonalnych.

4. NAJWAŻNIEJSZE DETERMINANTY ROZWOJU GMINY

Najważniejsze determinanty warunkujące rozwój gminy, to:

1. Bardzo duża powierzchnia, bardzo duża liczba miejscowości, duża liczba mieszkańców gminy.
2. Dobrze wyposażona siedziba gminy, która oprócz zadań lokalnych pełni także funkcje o charakterze i znaczeniu powiatowym. Szubin wyróżnia się na tle miast nie będących siedzibami powiatów dobrym wyposażeniem w usługi będące zadaniami własnymi powiatu – oznacza to, że mieszkańców miasta (i gminy) mają ułatwiony dostęp do zadań powiatowych, co wpływa pozytywnie na jakość życia i warunki zamieszkania.
3. Zróżnicowane warunki przyrodnicze, związane z położeniem gminy w dwóch zasadniczo odmiennych strefach morfogenetycznych – położonej w centralnej i północnej części, rozległej strefy dna dolin Noteci i cieków wchodzących w skład systemu hydrologicznego tej rzeki – zwłaszcza Gąsawki oraz pól wysoczyzny z sandrem i polami wydymowymi (fragmentami silnie zalesione).
4. Pozostawanie gminy w strefie silnego oddziaływania Bydgoszczy – co wpływa na silne związki społeczne z tym miastem oraz rozwój w północnej części gminy zagospodarowania typowego dla stref podmiejskich.
5. Położenie gminy wzdłuż jednego z głównych ciągów infrastruktury komunikacyjnej województwa – drogi krajowej nr 5 (planowanej drogi ekspresowej).
6. Ponadprzeciętnie wysoki udział lasów (1/3 powierzchni ogólnej).
7. Rolniczy charakter niezalesionej części gminy, przy zróżnicowanych – ale tylko w części gminy obiektywnie korzystnych - warunkach rozwoju rolnictwa.
8. Znaczący udział gruntów pochodzenia organicznego oraz użytków zielonych.
9. Dostatecznie duży udział powierzchni chronionych w ramach sieci Natura 2000.

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

1. ZAŁOŻENIA ROZWOJU GMINY

U podstaw formułowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania gminy leżały następujące założenia rozwoju gminy – odzwierciedlające zarówno obiektywne uwarunkowania rozwoju, jak i aspiracje władz samorządowych i mieszkańców gminy:

1. Gmina Szubin pozostanie gminą o zróżnicowanym charakterze – zróżnicowanie dotyczyć będzie relacji miasto-obszary wiejskie ale także relacji północna – południowa część gminy.
2. Część północna będzie się rozwijać jako obszar podmiejski Bydgoszczy i charakteryzować się będzie postępującą urbanizacją – dla tej części najważniejszym założeniem jest utrzymanie równowagi pomiędzy dużą presją inwestycyjną, a zachowaniem ładu przestrzennego, walorów przyrodniczych, zdolności do pełnienia funkcji ekologicznych oraz rekreacyjnych – ale jednocześnie stwarzanie warunków dla rozwoju gospodarczego oraz rozwoju mieszkalnictwa.
3. Część południowa pełnić będzie rolę obszarów o wiodącej funkcji rolniczej – dla tej części podstawowym założeniem jest dalszy rozwój rolnictwa, jako ważnego źródła utrzymania mieszkańców, ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed przekształceniami oraz dostosowanie kierunków rolnictwa do warunków przyrodniczych, w celu optymalnego ich wykorzystania.
4. Zakłada się zwiększanie liczby mieszkańców gminy, przede wszystkim wskutek kontynuacji budownictwa podmiejskiego w północnej części gminy oraz powolnego wzrostu liczby mieszkańców miasta. W części południowej przewiduje się utrzymywanie obecnej liczby ludności, lub nawet niewielki jej spadek.
5. Gmina cechuje się dużą powierzchnią i dużym rozproszeniem sieci osadniczej, dlatego do najważniejszych potrzeb zalicza się zapewnienie właściwej obsługi w zakresie infrastruktury społecznej i infrastruktury technicznej – należących do kompetencji samorządu gminnego.
6. W stosunku do miasta Szubin podstawowym założeniem jest ciągła poprawa warunków zamieszkania – poprzez inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej, technicznej, przestrzenie publiczne oraz wysoką jakość realizowanych zadań własnych – w celu skutecznego zwiększania atrakcyjności miasta i zwiększania liczby mieszkańców wskutek ograniczania odpływu i zwiększania napływu migracyjnego.

U podstaw szczegółowych zastosowanych rozwiązań planistycznych (projektowych) leżały następujące założenia:

1. Założenie dostosowania zagospodarowania do prognozowanych zmian liczby ludności i charakteru funkcjonalnego gminy.
2. Założenie optymalizacji w zakresie pełnienia zadań własnych gminy - głównie poprzez zasadę koncentracji zagospodarowania.
3. Założenie umiarkowanej skali planowanych zmian zagospodarowania. W zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej i towarzyszących usług w rejonach, gdzie nie przewiduje się wzrostu liczby mieszkańców - zakłada się przede wszystkim uzupełnianie istniejącej zabudowy. W północnej części gminy wyznacza się stosunkowo rozległe obszary pod rozwój nowego zagospodarowania o charakterze mieszkaniowym z towarzyszącymi usługami oraz gospodarczym, co jest odpowiedzią na rosnące zainteresowanie inwestorów realizacją zabudowy w tej części gminy. Wyznaczenie tych terenów ma na celu przeciwdziałanie chaotycznym procesom urbanizacji podmiejskiej.

2. ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ NA TERENIE GMINY

Ustala się następujące zasady polityki przestrzennej:

- Rozwój przestrzenny gminy winien być podporządkowany nadrzędnemu celowi, jakim jest zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańców. W odniesieniu do zakresu działalności władz samorządowych dotyczy to przede wszystkim prawidłowej realizacji zadań własnych - a więc głównie dostępności oraz jakości usług sektora publicznego - m.in. administracji, oświaty, zdrowia, opieki społecznej, kultury, sportu, wypoczynku, gospodarki komunalnej, infrastruktury technicznej, itp.
- Wszystkie działania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy, w tym związane ze zmianami zagospodarowania, będą podporządkowane priorytetowi ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ich naprawy i wzbogacania. W szczególności dotyczy to walorów, w których polityka lokalna może mieć istotny wpływ na ich stan: ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, ochrony krajobrazu, ochrony i wzbogacania lokalnych wartości zasobów środowiska przyrodniczego (gleb, ciągów ekologicznych, zalesień i zadrzewień itp.), ochrony lokalnych wartości zasobów środowiska kulturowego. Lokalizacja wszelkiego zagospodarowania odby-

wać się będzie z uwzględnieniem uwarunkowań fizjograficznych poszczególnych terenów i innych uwarunkowań przyrodniczych oraz uwarunkowań kulturowych.

- W stosunku do obszarów objętych ochroną w sieci Natura 2000 oraz w randze użytków ekologicznych i obszaru chronionego krajobrazu, w zakresie realizacji zagospodarowania ustala się: priorytet funkcji ochronnej, zagospodarowanie zgodnie z przepisami regulującymi funkcjonowanie poszczególnych obszarów chronionych, udostępnianie terenów chronionych dla turystyki i edukacji ekologicznej w sposób, który nie będzie powodował nadmiernej antropopresji i degradacji walorów.
- Obszary istniejącej zabudowy miejscowości adaptuje się z możliwością dokonywania uzupełnień, przekształceń i rehabilitacji oraz rozwoju zabudowy w sąsiedztwie zabudowy istniejącej (poprzez kontynuację terenów zagospodarowanych) - przyjmując jako nadrzędną zasadę dążenie do koncentracji osadnictwa w największych miejscowościach i przeciwdziałanie rozpraszania zainwestowania. Dla obszaru całej gminy ustala się zasadę koncentracji mieszkaniostwa, usług i wytwórczości
- Tereny mieszkaniowe należy sukcesywnie wyposażać w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej, w tym szczególnie w zakresie gospodarki ściekowej. W przypadku terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej wskazuje się potrzebę rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej jako działanie wyprzedzające wobec realizacji zabudowy oraz wskazuje się wymóg stosowania proekologicznych systemów grzewczych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy mieszkaniowej należy uwzględniać możliwość stosowania indywidualnych urządzeń z zakresu energetyki odnawialnej (solarnej, geotermii, energetyki wiatrowej).
- W przypadku realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej o dużej skali przestrzennej, każdorazowo należy uwzględnić zagadnienie zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury społecznej, zwłaszcza zapewniania bezpiecznego i komfortowego dostępu do przedszkoli i szkół oraz obsługi w zakresie opieki zdrowotnej, kultury i dostępu do komunikacji publicznej.
- Na terenie gminy wskazuje się obszary (określone w Załączniku nr 4 i Załączniku nr 5 - rysunku Studium dla obszarów wiejskich i dla miasta), które będą podlegać przekształceniom funkcji, a co za tym idzie stanu zagospodarowania przestrzennego.
- Rozwój nowego zagospodarowania powinien odbywać się na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być sporządzane sukcesywnie w miarę posiadanych środków i pojawiającej się presji na zagospodarowanie danej przestrzeni.
- Dla jednostki struktury przestrzennej w mieście Szubin obejmującej część staromiejską (jednostka centralna), wskazuje się potrzebę działań rewitalizacyjnych w sferze przestrzennej i społecznej.
- Dla działalności gospodarczych ustala się:
 - wykorzystanie bliskości Bydgoszczy do rozwoju działalności gospodarczych typowych dla obszarów podmiejskich dużych miast – gmina jest szczególnie predestynowana do lokalizacji działalności gospodarczych, w tym działalności zaliczanych do funkcji metropolitalnych - zarówno poprzez realizację nowych, jak i deglomerację (przenoszenie) z Bydgoszczy - przedsięwzięć o charakterze biurowym, naukowo-badawczym, produkcyjnym, kongresowym, wystawienniczo-targowym, bazy hotelowej, handlowym,
 - na terenie całej gminy wyklucza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jako funkcji towarzyszących zabudowie mieszkaniowej lub zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
 - w rozwoju działalności gospodarczych należy preferować lokalizacje dobrze dostępne komunikacyjnie, ale poza obszarami objętymi ochroną przyrody i ich bezpośrednim sąsiedztwem (w sytuacji, gdy mogłyby zachodzić niekorzystne oddziaływania na obszary chronione niezbędne jest wydzielenie w ramach terenów rozwoju gospodarczego niezbędnych terenów separujących i izolujących),
 - charakter działalności gospodarczych należy dostosować do lokalnych predyspozycji przestrzennych, z preferencją dla działalności o niewielkiej skali oddziaływać na środowisko,
 - realizacja nowych zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych powinna uwzględniać stosowanie rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko oraz tworzenie naturalnych izolacji terenów działalności gospodarczych od terenów przyległych,
 - na terenie miasta Szubin bezwzględnie należy unikać lokalizacji działalności uciążliwych dla jakości życia mieszkańców.

- Na obszarach wiejskich zakłada się dalszy rozwój działalności rolniczych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań, jako istotnej funkcji społeczno-gospodarczej gminy, przy założeniu promowania wielofunkcyjności, czyli wprowadzaniu pozarolniczych źródeł utrzymania.
- Wskazuje się możliwość realizacji ogólnodostępnego zagospodarowania turystycznego związanego z rekreacją, wypoczynkiem, turystyką wodną, obsługą ruchu krajoznawczego i edukacją ekologiczną - dopuszcza się rozwój ogólnodostępnego zagospodarowania służącego tym celom (należy uwzględnić ograniczenia wynikające z uwarunkowań przyrodniczych i przepisów szczególnych), a także bazy indywidualnej w postaci ogrodów działkowych i zabudowy letniskowej. W szczególności wskazuje się możliwość zagospodarowania Noteci i Gąsawki jako szlaku dla turystyki wodnej – wraz z towarzyszącą infrastrukturą. Realizacja zagospodarowania w obszarach chronionych z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów szczególnych. Na obszarach rolniczych dopuszcza i wspiera się rozwój działalności turystyczno-wypoczynkowych i agroturystyki, związanych z wypoczynkiem pobytowym oraz rekreacją.
- Dopuszcza się realizację kładek i przejść pieszych oraz rowerowych nad rzeką Noteć oraz Gąsawka, umożliwiającą integrację przestrzenną terenów leżących na obu brzegach rzeki, jak też służących sieci ścieżek pieszych i dróg rowerowych o znaczeniu komunikacyjnym i turystyczno-rekreacyjnym - z zastrzeżeniem, że ich konstrukcja nie może być w kolizji z ewentualnym transportowym lub turystycznym wykorzystaniem rzeki.
- Ustanawia się miasto Szubin jako główny ośrodek obsługi na poziomie lokalnym (gminnym), a miejscowości Rybnarzewo, Tur, Chomętowo, Królikowo, Zalesie jako ośrodki uzupełniające. Wskazane miejscowości powinny koncentrować inwestycje z zakresu usług publicznych, z wyjątkiem działalności kulturalnych i działań służących integracji lokalnych społeczności, które powinny być rozwijane w możliwie dużej liczbie miejscowości.
- W miarę możliwości finansowych należy utrzymać istniejącą sieć usług publicznych (prowadzonych przez Gminę) i dążyć do jej wzbogacania – zarówno poprzez rozwój ilościowy (rozwój infrastruktury w innych miejscowościach) oraz jakościowy (poszerzanie zakresu działalności prowadzonych instytucji). Rozwój infrastruktury należy dostosować do prognozowanych zmian struktur ludności (dotyczy to zwłaszcza rozwoju infrastruktury adresowanej do ludności starszej).
- Należy wzmacniać funkcje ekologiczne poprzez ograniczanie gospodarki rolnej na terenach nieprzydatnych oraz stopniowe ich zalesianie - dla obszaru całej gminy ustala się zalesianie gruntów o małej przydatności dla rolnictwa (przedstawionych na Załączniku nr 4), a także dopuszcza się zalesianie innych terenów o małej przydatności dla rolnictwa (nie przedstawionych na rysunku Studium) na warunkach określonych w rozdziale „Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk”.
- W stosunku do lasów na terenie całej gminy ustala się zachowanie i odtwarzanie walorów lasu poprzez prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej.
- W stosunku do lasów na terenie całej gminy ustala się ograniczanie lokalizacji zabudowy nie związanej z gospodarką leśną, a także dopuszcza się realizację małej architektury związanej z ogólnodostępną infrastrukturą rekreacyjną i turystyczną.
- W granicach terenów wskazywanych do przekształceń (zgodnie z Załącznikiem 4 i Załącznikiem 5) wskazuje się konieczność zachowania (adaptacji) istniejących terenów leśnych.
- Dla obszarów bezpośrednio przyległych do aktualnego przebiegu drogi krajowej nr 5 oraz projektowanej drogi ekspresowej, nie należy przewidywać lokalizacji obszarów dla funkcjonowania których sąsiedztwo dróg mogłoby mieć negatywny wpływ. Funkcje, jakich nie należy przewidywać powinno się przyjąć zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826).
- Na terenie gminy nie wyznacza się nowych terenów, na których rozmieszczone mogą być urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Na terenie całej gminy dopuszcza się natomiast realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW i pracujących na potrzeby własne inwestora.
- północno-wschodnia część gminy (zgodnie z zakresem oznaczonym na rysunku Studium dla obszarów wiejskich gminy – Załączniku nr 4) znajduje się w zasięgu powierzchni ograniczających wysokość obiektów w rejonie lotniska Bydgoszcz – Szwederowo. Obowiązują ograniczenia określone w dokumentacji rejestracyjnej lotniska Bydgoszcz - Szwederowo, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz. U. Nr 130, poz. 1192 z późn. zm.). Ograniczenie wysokości obiektu obejmuje także umieszczone na nim urządzenia, a w szczególności anteny, reklamy oraz inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Z uwagi na zróżnicowanie fizycznogeograficzne oraz zróżnicowanie predyspozycji dla dalszego rozwoju, dla celów planistycznych, obszar gminy podzielono na jednostki funkcjonalno-przestrzenne, dla których formułuje się indywidualne założenia polityki przestrzennej.

Politykę przestrzenną zdefiniowano oddzielnie dla miasta i obszarów wiejskich gminy.

Podział na jednostki funkcjonalno-przestrzenne na obszarach wiejskich przeprowadzono opierając się na następujących kryteriach szczegółowych:

- zróżnicowanie fizyczno-geograficzne,
- przebieg dotychczasowych procesów rozwojowych,
- stan rozwoju i wzajemne relacje pomiędzy funkcjami rolniczymi i pozarolniczymi, w tym zwłaszcza stan wykształcenia złożonych pozarolniczych funkcji podmiejskich,
- predyspozycje dla rozwoju rolnictwa,
- predyspozycje dla rozwoju mieszkalnictwa i funkcji gospodarczych, w tym położenie w ekologicznym systemie obszarów chronionych.

Podział na jednostki funkcjonalno-przestrzenne w mieście przeprowadzono opierając się na następujących kryteriach szczegółowych:

- pełnione obecnie funkcje i predyspozycje dla ich zachowania lub przekształceń;
- morfologia i fizjonomia poszczególnych części miasta (charakter zabudowy);
- morfologia terenu i uwarunkowania przyrodnicze;
- układ komunikacyjny (jako szkielet funkcjonowania miasta).

Na terenie gminy wyznacza się następujące jednostki planistyczne:

- wielofunkcyjną jednostkę miejską – oznaczoną numerem 1. W ramach jednostki dokonano dalszych podziałów ze względu na predyspozycje rozwoju (oznaczenia 1.1 – 1.5),
- jednostkę osadniczo-rolniczą – oznaczoną numerem 2,
- jednostkę rolniczo-osadniczo-ekologiczną – oznaczoną numerem 3,
- jednostkę rolniczo-osadniczą – oznaczoną numerem 4,
- jednostki leśne – oznaczone numerami 5.1, 5.2 i 5.3 – są one rozłączne przestrzennie, ale wykazują na tyle podobne uwarunkowania i predyspozycje rozwoju, iż ustala się dla nich tożsame założenia rozwoju.

Jednostka planistyczna 1 - jednostka obejmująca miasto Szubin i wskazywana do wzmacniania funkcji usługowych, uporządkowania struktury przestrzennej, rozwoju funkcji mieszkaniowej i rewitalizacji przestrzennej i społecznej centrum miasta. Dla jednostki tej przewiduje się wzrost liczby mieszkańców.

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- funkcje dominujące – funkcje usługowe o charakterze: ogólnogminnym i lokalnym (miejskim), powiatowym (uzupełnianie siedziby powiatu) oraz funkcja mieszkaniowa
- funkcja uzupełniająca – funkcja gospodarcza (rozwój przedsiębiorczości)

kierunki i zasady zagospodarowania:

- sukcesywne opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (o charakterze porządkującym zagospodarowania lub określającym warunki przekształceń) dla terenu całego miasta
- adaptacja istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (ujęcie wody, oczyszczalnia ścieków) oraz transportowej z zapewnieniem sprawności ich funkcjonowania – z dopuszczeniem rozbudowy, przebudowy, lokalizacji nowych urządzeń
- przekształcenia terenów rolnych na cele mieszkaniowe oraz gospodarcze – zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla poszczególnych jednostek struktury miasta i zgodnie z przeznaczeniem terenu określonym na Załączniku nr 5
- centralną część miasta wskazuje się do rewitalizacji przestrzennej i społecznej

- sukcesywne wyposażanie terenów objętych granicami zabudowy w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej, w tym szczególnie porządkowanie gospodarki ściekami i odpadami
- adaptuje się tereny zieleni miejskiej z założeniem ich porządkowania, dostosowywania do możliwości rekreacyjnego wykorzystania oraz wzmocnienia potencjału ekologicznego
- zakazuje się zmiany przeznaczenia ogólnodostępnych terenów rekreacji i sportu, terenów zieleni miejskiej oraz terenów rodzinnych ogrodów działkowych
- adaptuje się istniejące usługi publiczne, wskazuje się na konieczność ich utrzymania i poszerzania zakresu prowadzonych działalności oraz dopuszcza się możliwość tworzenia nowych placówek usług publicznych
- ochrona potencjału ekologicznego i wykorzystanie do celów rekreacyjnych doliny Gąsawki

Do celów planistycznych miasto podzielono na jednostki różniące się charakterem funkcjonalnym i predyspozycjami dla dalszego rozwoju. Wyróżniono:

- **jednostkę centralną - wielofunkcyjną (oznaczoną jako 1.1)** – obejmującą starą część miasta i koncentrującą większość potencjału usługowego o znaczeniu gminnym i powiatowym. Jest to jednostka o zróżnicowanych funkcjach – dominujące znaczenie ma zabudowa o funkcjach usługowych-centrotwórczych (w tym administracyjnych, ochrony zdrowia, kultury, oświaty, handlu, kultu religijnego, komunikacji publicznej), występuje także zabudowa mieszkaniowa (i mieszkaniowo-usługowa), zabudowa związana z nieuciążliwym rzemiosłem i drobną wytwórczością, przestrzenie publiczne związane z rekreacją i sportem. Jednostka w dużej części objęta strefami ochrony konserwatorskiej. Wskazywana jest do rewitalizacji przestrzennej i społecznej. Realizacja nowej zabudowy przede wszystkim poprzez wymianę lub uzupełnianie zabudowy istniejącej.

W stosunku do jednostki 1.1 wskazuje się następujące szczegółowe kierunki i zasady zagospodarowania:

- koncentracja usług publicznych o znaczeniu gminnym (adaptacja oraz rozwój nowych obiektów z zakresu administracji, oświaty, kultury, sportu, ochrony zdrowia)
 - porządkowanie istniejącej zabudowy, mające za zadanie poprawę architektury budynków z zachowaniem ich walorów historycznych i architektonicznych
 - uzupełnianie zabudowy poprzez realizację zabudowy usługowej i mieszkaniowej
 - utrzymanie zagospodarowania stacji kolejowej w stanie umożliwiającym przywrócenie ruchu – zakaz zmiany przeznaczenia zagospodarowania, zabudowy i infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia ruchu
 - zmiany zagospodarowania z uwzględnieniem wymogów ochrony konserwatorskiej
 - rewitalizacja społeczna i przestrzenna
 - adaptacja cmentarza
 - adaptacja ogólnodostępnych terenów zieleni – pełniących funkcje rekreacyjne – z zakazem zmiany przeznaczenia
 - eliminacja działalności uciążliwych - związanych z emisją zanieczyszczeń lub hałasu
 - dopuszcza się realizację zagospodarowania służącego rozwojowi turystyki i rekreacji wodnej na Gąsawce.
- **jednostkę północną - mieszkaniową (oznaczoną jako 1.2)** – obejmującą północną część miasta o dominującej funkcji mieszkaniowej, realizowanej w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej wraz z towarzyszącymi usługami. W jednostce tej znajdują się także tereny rolne wskazywane do przekształceń w kierunku rozwoju zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami. Powierzchnia terenów rozwojowych jest znacząca – jednostka stanowi najważniejszą przestrzeń rozwojową miasta (przewiduje się, że w granicach jednostki następować będzie znaczący przyrost liczby mieszkańców).

W stosunku do jednostki 1.2 wskazuje się następujące szczegółowe kierunki i zasady zagospodarowania:

- rozwój zagospodarowania służącego funkcjom mieszkaniowym (jednorodzinny i wielorodzinny) z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami
- teren istniejącego osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wskazuje się do estetyzacji zagospodarowania oraz termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

- dopuszcza się realizację wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w lokalizacjach określonych na Załączniku nr 5
 - realizacja nowego zagospodarowania poprzez wymianę i uzupełnienia zabudowy istniejącej oraz poprzez przekształcenia terenów rolnych
 - adaptacja ciepłowni
 - adaptacja lasu z możliwością realizacji ogólnodostępnego zagospodarowania służącego celom rekreacji
- **jednostkę wschodnią – wielofunkcyjną (oznaczoną jako 1.3)** – obejmującą wschodnią część miasta o funkcjach mieszkaniowych z towarzyszącymi usługami, usługowych, rekreacyjnych (ogrody działkowe), gospodarczych (usługowych i wytwórczych), infrastruktury komunalnej (oczyszczalnia ścieków). W jednostce tej znajdują się także tereny rolne wskazywane do przekształceń na cele rozwoju działalności gospodarczych. W stosunku do terenu ogrodów działkowych – zakaz zmiany przeznaczenia.

W stosunku do jednostki 1.3 wskazuje się następujące szczegółowe kierunki i zasady zagospodarowania:

- rozwój zagospodarowania służącego funkcjom mieszkaniowym (jednorodziennym i wielorodziennym) z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami – przede wszystkim poprzez wymianę i uzupełnianie zabudowy istniejącej
 - rozwój zagospodarowania służącego funkcjom gospodarczym, w tym przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (dopuszcza się funkcje: produkcji, magazynów, składów, usług, infrastruktury technicznej, obsługi komunikacji, wielkopowierzchniowego handlu) – przede wszystkim poprzez przekształcenia terenów rolnych
 - dopuszcza się realizację wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w lokalizacjach określonych na Załączniku nr 5
 - adaptacja ogrodów działkowych (z zakazem zmiany przeznaczenia)
 - adaptacja lasu z możliwością realizacji ogólnodostępnego zagospodarowania służącego celom rekreacji
 - adaptacja oczyszczalni ścieków
 - dopuszcza się realizację zagospodarowania służącego rozwojowi turystyki i rekreacji wodnej na Gąsawce.
- **jednostkę południowo-zachodnią – wielofunkcyjną (oznaczoną jako 1.4)** – obejmującą południowo-zachodnią część miasta o przewadze funkcjach gospodarczych (wytwórcze, usługowe, magazynowo-składowe), z udziałem zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz terenów sportu i rekreacji, a także infrastruktury komunalnej (ujęcie wody). W jednostce tej znajdują się także tereny rolne wskazywane do przekształceń na cele rozwoju działalności gospodarczych.

W stosunku do jednostki 1.4 wskazuje się następujące szczegółowe kierunki i zasady zagospodarowania:

- rozwój zagospodarowania służącego funkcjom gospodarczym, w tym przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (dopuszcza się funkcje: produkcji, magazynów, składów, usług, infrastruktury technicznej, obsługi komunikacji, wielkopowierzchniowego handlu) – zarówno poprzez wymianę lub uzupełnienia istniejącego zagospodarowania, jak i poprzez przekształcenia terenów rolnych
- dopuszcza się realizację bocznic kolejowej od linii Szubin-Kcynia dla obsługi komunikacyjnej terenów zabudowy gospodarczej
- rozwój zagospodarowania służącego funkcjom mieszkaniowym (jednorodziennym i wielorodziennym) z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami – przede wszystkim poprzez wymianę i uzupełnianie zabudowy istniejącej
- dopuszcza się zagospodarowanie terenu wzdłuż Białej Strugi do celów rekreacji (tereny spacerowe, ścieżka rowerowa)
- adaptacja ujęcia wody
- adaptacja infrastruktury sportu i rekreacji – dopuszcza się rozbudowę i zmiany charakteru zagospodarowania przy zachowaniu funkcji
- adaptacja lasu z możliwością realizacji ogólnodostępnego zagospodarowania służącego celom rekreacji

- **jednostkę południowo-wschodnią – rolniczo-rekreacyjną (oznaczoną jako 1.5)** – obejmującą południowo-wschodnią część miasta o dużym udziale terenów rolnych, które ze względu na warunki wodno-gruntowe są wskazane do zachowania ekstensywnego wykorzystania rolniczego oraz z terenami o funkcjach rekreacyjnych (ogrody działkowe) i terenem leśnym. W stosunku do lasu i ogrodów działkowych – zakaz zmiany przeznaczenia.

W stosunku do jednostki 1.5 wskazuje się następujące szczegółowe kierunki i zasady zagospodarowania:

- na terenach o funkcji rolnej - kontynuacja tej funkcji przy założeniu przechodzenia do ekstensywnych form gospodarki rolnej
- dopuszcza się możliwość rozwoju funkcji rekreacyjnych poprzez wyznaczenie ścieżek dla ruchu pieszego oraz rowerowego oraz rozwój zagospodarowania ogólnodostępnego
- dopuszcza się możliwość zalesiania terenów rolnych
- dopuszcza się rozwój zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami – w lokalizacji zgodnej z Załącznikiem nr 5
- realizacja nowego zagospodarowania wymaga szczególnej dbałości o stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych – dotyczy to zarówno etapu realizacji zagospodarowania, jak i jego funkcjonowania
- adaptacja ogrodów działkowych (z zakazem zmiany przeznaczenia)
- adaptacja lasu (z zakazem zmiany przeznaczenia) z możliwością realizacji ogólnodostępnego zagospodarowania służącego celom rekreacji
- dopuszcza się realizację zagospodarowania służącego rozwojowi turystyki i rekreacji wodnej na Gąsawce.

Jednostka planistyczna 2 - jednostka obejmująca północną część gminy, cechującą się wielofunkcyjnością oraz zróżnicowanym charakterem i użytkowaniem terenu. Jednostka stanowi część strefy podmiejskiej Bydgoszczy - jest to obszar rozwijający się pod wpływem miasta Bydgoszcz i wykazujący silne związki społeczne, gospodarcze i funkcjonalne z miastem. Podstawową dominantą rozwoju jest podmiejskie położenie i silna suburbanizacja, kształtująca wielofunkcyjność. Jednostka leży w trójkącie tworzoną przez miasta Szubin, Bydgoszcz i Nakło – wzdłuż dróg prowadzących z Szubina do Bydgoszczy i do Nakła. Na terenie jednostki rozwinęły się duże jednostki osadnicze (Rynarzewo, Zamość, Tur, Samokłeski, Kołaczkowo), dobrze rozwinięta jest przedsiębiorczość pozarolnicza, lokalnie duże znaczenie ma funkcja rolnicza, duże znaczenie ma funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa (realizowana w bazie ogrodów działkowych). Noteć oraz Kanał Notecki są częścią systemu dróg wodnych (obecnie o znikomym znaczeniu). Jednocześnie istotne jest znaczenie ekologiczne doliny Noteci i doliny Gąsawki, mające swój wyraz między innymi w objęciu części doliny Noteci ochroną w randze Natura 2000. Podmiejskie położenie i presja wynikająca z suburbanizacji są też głównym uwarunkowaniem stanu środowiska w tej części gminy.

Jednostka jest wskazywana do kontynuacji rozwoju wielofunkcyjnego z dominującym wpływem podmiejskiego położenia – szczególne predyspozycje wskazuje się dla rozwoju funkcji pozarolniczych, w tym zwłaszcza mieszkaniowych i gospodarczych (wytwórczość, usługi, tereny magazynów i składów). W jednostce tej koncentruje się większość wyznaczanych w Studium terenów rozwojowych gminy. Dla tej jednostki przewiduje się wzrost liczby mieszkańców.

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – mieszkaniowa (o charakterze podmiejskim) oraz gospodarcza (tereny wytwórczości, rzemiosła, magazynów, składów),
- funkcja uzupełniająca – rolnictwo, działalności rekreacyjno-wypoczynkowe, ekologiczna

kierunki i zasady zagospodarowania:

- jednostka szczególnie predestynowana do rozwoju zabudowy mieszkaniowej oraz rozwoju działalności gospodarczych – lokalizacja w ramach terenów wyznaczanych na Załączniku nr 4
- rozwój funkcji gospodarczych z uwzględnieniem unikania kolizji z funkcjami mieszkaniowymi i wypoczynkowymi, przy uwzględnieniu racjonalnego gospodarowania glebami najwyższych klas
- niezbędna szczególna dbałość o stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ograniczenia zagospodarowania wynikające z zagrożenia powodziowego w dolinie Noteci
- ograniczenia zagospodarowania związane z występowaniem znacznych powierzchni gruntów organicznych oraz znacznych powierzchni cechujących się wysokim poziomem wód gruntowych

- ograniczenia zagospodarowania wynikające z planowanego objęcia części jednostki ochroną - w granicach jednostki znajduje się projektowany obszar Natura 2000 Równina Szubińsko-Łabiszyńska (PLH040029) oraz obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego (PLB300001)
- kontynuacja rolniczego wykorzystania gruntów najwyższych klas
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej o najwyższej przydatności przed wyłączeniami z działalności rolniczej – wyłączenia gruntów najwyższych klas należy dokonywać tylko w przypadkach szczególnie uzasadnionych względami społecznymi lub ekonomicznymi
- adaptacja terenów ogrodów działkowych – z zakazem zmiany przeznaczenia
- dopuszcza się realizację zagospodarowania związanego z rekreacją i turystyką wodną nad Notecią i Gąsawką – zgodnie z przepisami odrębnymi (zwłaszcza w obszarze planowanym do objęcia ochroną w sieci Natura 2000 oraz z uwzględnieniem zagrożenia powodziowego)
- utrzymanie infrastruktury kolejowej linii Bydgoszcz-Szubin w stanie umożliwiającym przywrócenie ruchu – zakaz zmiany przeznaczenia zagospodarowania, zabudowy i infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia ruchu

Jednostka planistyczna 3 - jednostka obejmująca środkowo-południową część gminy i wskazywana do pełnienia funkcji rolniczych (o niezbyt dużej intensywności) i ekologicznych.

Większą część jednostki obejmują doliny Gąsawki i jej dopływów – głównie Białej Strugi i Czarne Rowu. Są to zwarte obszary zajmowane przez grunty pochodzenia organicznego – cechują się wysokim poziomem wód gruntowych i są wykorzystywane w niezbyt intensywniej gospodarce rolnej jako użytki zielone o przeciętnej przydatności. Pełnią istotne funkcje ekologiczne i w dużej części zostały objęte ochroną w randze Natura 2000. W zakresie osadnictwa zakłada się rozwój głównie poprzez wypełnianie przestrzeni wewnątrz istniejącej zabudowy miejscowości, względnie w jej sąsiedztwie (dla tej jednostki przewiduje się stagnację, a nawet spadek liczby mieszkańców). W rejonie wsi Kowalewo – w strefie wysoczyznowej, w obszarze pozbawionym cennych walorów środowiskowych - wyznacza się dobrze dostępne tereny inwestycyjne. W sąsiedztwie miasta wyznacza się tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami.

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – rolnicza (o umiarkowanej intensywności, w części chronionej w sieci Natura 2000 dostosowanej do specyfiki chronionych siedlisk)
- funkcje uzupełniające – mieszkaniowa, ekologiczna

kierunki i zasady zagospodarowania:

- jednostka szczególnie predestynowana do rozwoju ekstensywnego rolnictwa
- rozwój funkcji gospodarczych z uwzględnieniem unikania kolizji z funkcjami mieszkaniowymi i ochroną przyrody
- niezbędna szczególna dbałość o stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ograniczenia zagospodarowania związane z występowaniem znacznych powierzchni gruntów organicznych oraz znacznych powierzchni cechujących się wysokim poziomem wód gruntowych
- ograniczenia zagospodarowania wynikające z objęcia części jednostki ochroną - w granicach jednostki znajdują się: obszar Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu (PLH040027) oraz obszar Natura 2000 Solniska Szubińskie (PLH040030)
- kontynuacja rolniczego wykorzystania gruntów najwyższych klas
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej o najwyższej przydatności przed wyłączeniami z działalności rolniczej – wyłączenia gruntów najwyższych klas należy dokonywać tylko w przypadkach szczególnie uzasadnionych względami społecznymi lub ekonomicznymi
- dopuszcza się realizację zagospodarowania związanego z rekreacją i turystyką wodną nad Gąsawką
- utrzymanie infrastruktury kolejowej linii Kcynia-Szubin w stanie umożliwiającym przywrócenie ruchu – zakaz zmiany przeznaczenia zagospodarowania, zabudowy i infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia ruchu
- na terenie jednostki dopuszcza się realizację linii kolejowej Szubin – Żnin; linii nie wskazano na Załączniku nr 4 - jej wytrasowanie będzie przedmiotem szczegółowej koncepcji

Jednostka planistyczna 4 - jednostka obejmująca południową część gminy, wykazująca najwyższą przydatność rolniczą gruntów. Prezentuje typowo rolniczy charakter – zarówno pod względem pełnionych funkcji, jak i fizjonomii krajobrazu i

morfologii osadnictwa. Wskazywana jest do kontynuacji funkcji rolniczych. Jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się także rozwój turystyki i rekreacji (w części wschodniej).

Skala wyznaczonych terenów rozwojowych jest znacznie mniejsza - zakłada się, że rozwój osadnictwa będzie polegał przede wszystkim na wypełnianiu przestrzeni wewnątrz istniejącej zabudowy miejscowości, względnie w jej sąsiedztwie (dla tej jednostki przewiduje się stagnację, a nawet spadek liczby mieszkańców). Utrzymana będzie funkcja ochronna terenów objętych różnymi formami ochrony. W zasadzie nie przewiduje się zwiększenia powierzchni chronionych, ale w południowej części możliwe jest włączenie części gminy w granice Pałuckiego Parku Krajobrazowego - w przypadku podjęcia decyzji o powołaniu parku, obejmie on tereny chronione obecnie w randze obszaru chronionego krajobrazu, ewentualnie z tylko nieznaczną korektą poszerzającą granice terenu chronionego. Kontynuowana będzie także funkcja rekreacyjna i wypoczynkowa (jej znaczenie będzie niewielkie).

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – rolnicza (o wysokiej intensywności)
- funkcje uzupełniające – mieszkaniowa, turystyczna, ekologiczna

kierunki i zasady zagospodarowania:

- jednostka szczególnie predestynowana do rozwoju intensywnego rolnictwa
- kontynuacja rolniczego wykorzystania gruntów najwyższych klas
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej o najwyższej przydatności przed wyłączeniami z działalności rolniczej – wyłączenia gruntów najwyższych klas należy dokonywać tylko w przypadkach szczególnie uzasadnionych względami społecznymi lub ekonomicznymi
- rozwój funkcji gospodarczych z uwzględnieniem unikania kolizji z funkcjami mieszkaniowymi i wypoczynkowymi, przy uwzględnieniu racjonalnego gospodarowania glebami najwyższych klas
- ograniczenia zagospodarowania związane z występowaniem znacznych powierzchni gruntów organicznych oraz znacznych powierzchni cechujących się wysokim poziomem wód gruntowych
- ograniczenia zagospodarowania wynikające z objęcia części jednostki ochroną - w granicach jednostki znajduje się część Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich
- dopuszcza się ustanowienie na terenie jednostki Pałuckiego Parku Krajobrazowego obejmującego tereny chronione w ramach Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich (z dopuszczeniem korekt granic obszaru)
- dopuszcza się realizację zagospodarowania związanego z rekreacją i turystyką wodną nad Gąsawką oraz nad jeziorami: Sobiejuskim, Żędowskim, Wąsoskim, Skrzyńka i Gąbińskim
- na terenie jednostki dopuszcza się realizację linii kolejowej Szubin – Żnin; linii nie wskazano na Załączniku nr 4 - jej wytrasowanie będzie przedmiotem szczegółowej koncepcji

Jednostki planistyczne 5.1, 5.2 oraz 5.3. Dla jednostek 5.1, 5.2 i 5.3 wskazuje się tożsame funkcje i ustala tożsame kierunki i zasady zagospodarowania. Są to jednostki obejmujące duże powierzchniowo i zwarte tereny leśne w północnej, zachodniej i wschodniej części gminy wraz z enklawami śródleśnymi i sąsiadującymi terenami rolnymi charakteryzującymi się niewielką intensywnością gospodarki rolnej. W granicach jednostek znajduje się także niezbyt liczna zabudowa mieszkaniowa. Wprawdzie są to obszary w zdecydowanej większości nie objęte ochroną, ale należą do obszarów cennych pod względem środowiskowym ze względu na duży potencjał terenów leśnych (tym bardziej, iż mają one kontynuację w gminach sąsiednich; ponadto są istotne także dla kształtowania stanu środowiska w szerszym zapleczu Bydgoszczy – są częścią okalającego Bydgoszcz „zielonego pierścienia” lasów i dużych dolin rzecznych) i priorytetem powinno być zachowanie środowiskowego charakteru oraz wzmacnianie potencjału poszczególnych aspektów środowiska. Uwzględniając ogólny charakter gminy (ale także szerszego sąsiedztwa gminy) – podlegającej silnej antropopresji o charakterze podmiejskim, jednostki te pełnią ważne funkcje środowiskowe i powinny podlegać ochronie przed degradacją.

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – ekologiczna,
- funkcje uzupełniające – rekreacyjna, mieszkaniowa

kierunki i zasady zagospodarowania:

- należy ograniczać i kompensować skutki degradacji kompleksów leśnych wynikające z antropopresji (dotyczy to zwłaszcza jednostki 5.1),

- kontynuacja gospodarki rolnej na terenach rolnych
- dopuszcza się realizację zagospodarowania związanego z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych i usługowych mieszkańców – w granicach istniejącej zabudowy miejscowości oraz jako kontynuację tej zabudowy,
- dopuszcza się realizację nieuciążliwego zagospodarowania związanego z funkcją rekreacji i wypoczynku o charakterze ogólnodostępnym (zarówno publicznego, jak i komercyjnego),
- dopuszcza się gospodarcze wykorzystywanie kompleksów leśnych,
- nakazuje się zachowanie i wzbogacanie funkcji lasów, zwłaszcza funkcji ekologicznych, poprawę stanu sanitarnego lasów, zapobieganie degradacji i zanieczyszczaniu lasów.

4. KIERUNKI ZMIAN W W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W stosunku do obszarów wiejskich gminy (Załącznik nr 4) wskazuje się następujące rodzaje przeznaczenia terenu (zagospodarowania i towarzyszących mu funkcji) oraz następujące kierunki zmian w przeznaczeniu terenu:

- *tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i gospodarczej oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozwój zagospodarowania jako kontynuacja istniejącej zwartej zabudowy miejscowości)* - Powyższe dotyczy miejscowości o zwartej zabudowie, w których dalszy rozwój zabudowy będzie służył celowi koncentracji zagospodarowania oraz koncentracji ludności, a także terenów w sąsiedztwie zainwestowania miejscowości oraz terenów, dla których sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na cele mieszkalnictwa i towarzyszących usług. Obecnie są to obszary wykazujące znaczne rezerwy dla dalszego rozwoju zabudowy przy nie poszerzaniu granic istniejącej zabudowy lub ich nieznacznemu poszerzaniu poprzez kontynuację zabudowy zwartej. Wyklucza się możliwość lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych). Dopuszcza się uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej zabudowy oraz rozwój nowej zabudowy harmonijnie dostosowanej pod względem formy i funkcji poprzez kontynuację istniejącej zabudowy zwartej miejscowości. Dopuszcza się funkcje: mieszkaniową z towarzyszącymi usługami, funkcje gospodarcze, zabudowę zagrodową i związaną z prowadzeniem działalności rolniczej (w tym hodowli oraz ogrodnictwa szklarniowego), wyznaczanie nowych terenów służących celom sportu i rekreacji.
- *tereny zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych oraz tereny przeznaczone na te cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (adaptacja istniejącego zagospodarowania i przeznaczenia terenu)* – dotyczy istniejących terenów użytkowanych jako rodzinne ogrody działkowe, zabudowa letniskowa oraz terenów wskazanych w mpzp na cel rekreacji i wypoczynku. Dopuszcza się uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej zabudowy oraz rozwój nowej zabudowy poprzez kontynuację zabudowy istniejącej. Zakaz zmiany przeznaczenia na funkcje nie związane z rekreacją lub wypoczynkiem. Wyklucza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych).
- *tereny wskazywane do przekształceń w kierunku rozwoju zabudowy mieszkaniowej z usługami towarzyszącymi i z dopuszczeniem nieuciążliwych działalności gospodarczych* - dotyczy terenów, w których dopuszcza się zmiany obecnego rolniczego przeznaczenia na cel zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami nieuciążliwymi. Dopuszcza się funkcje: mieszkaniową, usługową, nieuciążliwe działalności gospodarcze. Wyklucza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych).
- *tereny wskazywane do przekształceń w kierunku rozwoju działalności gospodarczych* - dotyczy terenów, w których dopuszcza się zmiany obecnego rolniczego przeznaczenia na cele zabudowy produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów oraz infrastruktury technicznej. Dopuszcza się funkcje: usługowe, produkcyjne, składów i magazynów oraz infrastruktury technicznej. Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dopuszcza się realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².
- *tereny wskazywane do przekształceń w kierunku rozwoju zagospodarowania służącego funkcjom rekreacji i wypoczynku* – dotyczy terenu w sąsiedztwie istniejącego zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych, przeznaczanego na poszerzenie istniejącego zagospodarowania. Zakaz zmiany przeznaczenia na funkcje

nie związane z rekreacją lub wypoczynkiem. Wyklucza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych).

- *teren uciążliwości istniejącej elektrowni wiatrowej - zakaz realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Wariantowo - w przypadku likwidacji elektrowni dopuszcza się rozwój zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami i/lub rozwój działalności gospodarczych na całym wskazanym terenie.* - Jest to teren uciążliwości istniejącej elektrowni wiatrowej na działce 7/2 w Łachowie. Wskazuje się konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego terenu, jako „terenu, w którym dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z terenami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu” – w granicach powyższego planu należy wyznaczyć (zgodnie z Załącznikiem nr 4) tereny rozwoju działalności gospodarczej, natomiast zakazuje się wyznaczania terenów przeznaczonych na realizację zabudowy służącej celom mieszkalnemu. Dopuszcza się także rozwiązanie wariantowe polegające na demontażu powyższej elektrowni wiatrowej oraz przeznaczenie terenu wskazanego na Załączniku nr 4 jako „teren uciążliwości istniejącej elektrowni wiatrowej” na cele rozwoju działalności gospodarczych i/lub na cele rozwoju zabudowy mieszkaniowej z usługami towarzyszącymi, z zachowaniem wskazanego na Załączniku nr 4 przeznaczenia terenu na cele rozwoju działalności gospodarczych
- *tereny wskazywane do zalesień* - dotyczy terenów wskazanych do zalesień określonych na Załączniku nr 4. Ponadto dopuszcza się zalesienia terenów nie wskazanych na rysunku Studium jako tereny do zalesień, a wykazujących niską przydatność dla rolnictwa lub terenów, w których zalesienie jest optymalną formą zagospodarowania ze względów środowiskowych. Przed planowanymi zalesieniami należy wykonać rozpoznanie przyrodnicze, aby nie zniszczyć cennych siedlisk nieleśnych, w tym także siedlisk gatunków chronionych. W obszarach objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 dopuszcza się dokonywanie zalesień wyłącznie terenów wskazanych na Załączniku nr 4. Ponadto dopuszcza się zalesianie wyrobisk poeksploatacyjnych oraz terenu po składowisku odpadów komunalnych – jako formę ich rekultywacji.
- *pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania* - pozostałe obszary nie wskazane wcześniej (nie zaliczone do pozostałych kategorii) - przewidywane do zachowania obecnych funkcji i charakteru.
W stosunku do terenów oznaczonych na rysunku Studium jako „pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania”, jeżeli są użytkowane rolniczo, studium określa przeznaczenie jako tereny rolne.

W stosunku do miasta Szubin (Załącznik nr 5) wskazuje się następujące rodzaje przeznaczenia terenu (zagospodarowania i towarzyszących mu funkcji) oraz następujące kierunki zmian w przeznaczeniu terenu:

- *tereny zabudowy usługowo-mieszkaniowej z koncentracją usług o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym* – skupione w część staromiejskiej, pełniące funkcje usługowe o znaczeniu gminnym i powiatowym – należące do zadań własnych gminy i powiatu (zwłaszcza z zakresu administracji, ochrony zdrowia, edukacji, kultury), ale także koncentracja usług o charakterze komercyjnym - adaptacja z dopuszczeniem realizacji zabudowy usługowej i mieszkaniowej oraz nieuciążliwych działalności gospodarczych jako kontynuacji i uzupełniania zabudowy istniejącej; wzmacnianie potencjału usługowego,
- *tereny zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami* - są to tereny z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - adaptacja z dopuszczeniem realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z towarzyszącymi usługami jako kontynuacji i uzupełniania zabudowy istniejącej,
- *tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami* – są to tereny z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - adaptacja z dopuszczeniem realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z towarzyszącymi usługami jako kontynuacji i uzupełniania zabudowy istniejącej,
- *tereny prowadzenia działalności gospodarczych z zakresu przemysłu, usług, magazynów i składów, obsługi komunikacji* - adaptacja z dopuszczeniem realizacji zabudowy o funkcjach gospodarczych jako kontynuacji i uzupełniania zabudowy istniejącej,
- *tereny realizacji funkcji komunalnych* – tereny ciepłowni, oczyszczalni ścieków, ujęcia wodny - do adaptacji,
- *tereny rolne* – adaptowane lub wskazywane do przekształceń (zgodnie z dodatkowymi oznaczeniami na rysunku Studium). W stosunku do poszczególnych, wskazanych na rysunku Studium terenów rolnych, dopuszcza się pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu lub możliwość przekształceń w kierunku rozwoju:

- zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej lub wielorodzinnej) z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami; na terenach o takim przeznaczeniu wyznacza się także (zgodnie z Załącznikiem nr 5) tereny dopuszczanej lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży ponad 2000 m kw.
- funkcji gospodarczych, handlowych (w tym obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży ponad 2000 m kw.), usługowych, magazynowo-składowych,
- *tereny parków, zieleni miejskiej, sportu i rekreacji* – adaptacja, do poprawy zagospodarowania w kierunku zwiększenia atrakcyjności przestrzeni służących rekreacji i integracji społecznej mieszkańców gminy,
- *tereny lasów* – adaptacja, do wzmocnienia funkcji ekologicznych, dopuszcza się rozwój ogólnodostępnej infrastruktury służącej rekreacji,
- *tereny ogrodów działkowych* – adaptacja, zakaz zmiany przeznaczenia,
- *teren cmentarza* – adaptacja,
- *tereny wód* – adaptacja,
- *tereny transportu* – adaptowane tereny i infrastruktura dróg i linii kolejowej z dopuszczeniem przebudowy, rozbudowy, poprawy standardu.

WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

1. WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA

Niniejsze Studium (zgodnie z Załącznikami nr 4 i nr 5 – rysunkiem Studium dla obszarów wiejskich i dla miasta) ustala obszary dla których, ze względu na konieczność stworzenia warunków dla rozwoju gminy, wskazuje się potrzebę sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Granice obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zostaną ostatecznie określone na etapie podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia w/w planów. Na obszarach wiejskich dopuszczalne są korekty granic obszarów oznaczonych na rysunku Studium – możliwe korekty wyłącznie o charakterze technicznym, związane z doprecyzowaniem granic (uwzględnienie naturalnych granic przyrodniczych, własności gruntów, układu drogowego, itp.). Nie dopuszcza się korekt zasadniczo zmieniających zasięgi obszarów wyznaczonych na Załączniku nr 4.

Dla terenów, dla których sporządzać się będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zakres funkcjonalny (w oparciu o Załącznik nr 4 i Załącznik nr 5 – zgodnie z określonymi kierunkami zmian w przeznaczeniu terenów) oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenu (zgodnie z wymogami określonymi poniżej), zostaną ostatecznie określone na etapie sporządzania w/w planów.

W stosunku do wszystkich nowo realizowanych zabudowań, ustala się wymogi:

- w zabudowie MN/U oraz w przypadku terenów P i U położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów MN i MN/U wyklucza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych),
- w przypadku realizacji zabudowy mieszkaniowej i usługowej w ramach jednej działki budowlanej wyklucza się także możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- wyznaczenia odpowiedniej do charakteru zabudowy liczby miejsc parkingowych,
- zachowania wysokiej jakości architektonicznej oraz harmonizacji (pod względem wysokości, kubatury, kolorystyki, charakteru i nachylenia dachów) z terenami sąsiednimi,
- sugeruje się realizację dachów dwu i wielospadowych, z sugestią montażu instalacji do pozyskiwania energii słonecznej,
- stosowania proekologicznych systemów grzewczych dla zaopatrzenia w ciepło nowoprojektowanych budynków,
- ograniczania uciążliwości projektowanych obiektów usługowych do granic własnej działki,
- odprowadzania ścieków sanitarnych do kanalizacji sanitarnej, a w uzasadnionych przypadkach (brak ekonomicznego uzasadnienia rozwoju sieci lub czasowo – do czasu realizacji sieci; przy jednoczesnym występowaniu sprzyjających warunków fizjograficznych) – do oczyszczalni indywidualnych przydomowych lub małych systemów zbiorczych bazujących na małych oczyszczalniach,

- docelowego odprowadzania do kanalizacji deszczowej wód opadowych z utwardzonych nawierzchni parkingów oraz dróg dojazdowych i placów, po odpowiednim podczyszczeniu, zapewnienie możliwości infiltracji do gruntu niezanieczyszczonych wód opadowych.

Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania:

a) minimalna powierzchnia działek budowlanych:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w zabudowie jednorodzinnej – 900 m², z wyjątkiem zabudowy uzupełniającej w ramach istniejącego zagospodarowania miejscowości, gdzie dopuszcza się działki nie mniejsze niż 700 m²,
- dla zabudowy usługowej realizowanej w zabudowie wolnostojącej – 1000 m²,
- dla zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej – 1500 m²,
- dla zabudowy rekreacyjnej (zabudowa letniskowa) – 800 m²,
- dla zabudowy wielorodzinnej – ustalana indywidualnie w zależności od skali zabudowy, w sposób umożliwiający zachowanie wymaganej powierzchni biologicznie czynnej,

b) maksymalna wysokość zabudowy:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w zabudowie jednorodzinnej – do 3 kondygnacji (z poddaszem użytkowym) i 12 m,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – do 5 kondygnacji (z poddaszem użytkowym) i 20 m,
- dla zabudowy usługowej – do 3 kondygnacji,
- dla zabudowy przemysłowej oraz urządzeń infrastruktury – ustalana indywidualnie w zależności od przeznaczenia i uwarunkowań

c) minimalne wymagane wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej – 50%,
- dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – 45%,
- dla zabudowy usługowej – 40%,
- dla zabudowy rekreacyjnej – 70%,
- dla zabudowy produkcyjnej – 30%
- dla zabudowy magazynowo-składowej – 20%

Parametry zabudowy nie określone w niniejszym rozdziale i nie wynikające z innych ustaleń Studium, będą określone indywidualnie na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych i/lub z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i predyspozycji.

2. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

Na terenie gminy z możliwości zabudowy wyłącza się:

- lasy, z wyłączeniem: terenów zabudowanych Lasów Państwowych i ciągów infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępnej infrastruktury służącej celom rekreacji i turystyki oraz gruntów leśnych, które uzyskały wymagającą zgodę na wyłączenie z produkcji leśnej,
- tereny w granicach użytków ekologicznych,
- cmentarze (z wyjątkiem zabudowy służącej wyłącznie realizacji potrzeb związanych z obrzędami religijnymi),
- strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody (z wyjątkiem realizacji urządzeń technologicznych związanych z poborem wody),
- strefy uciążliwości obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- obszary w pasach drogowych dróg publicznych (z dopuszczeniem obiektów tymczasowych oraz urządzeń i obiektów do obsługi komunikacji) oraz dróg wewnętrznych
- strefę uciążliwości istniejącej elektrowni wiatrowej określoną na Załączniku nr 4 wyłącza się z możliwości realizacji nowej zabudowy służącej celom mieszkaniowym. Realizacja takiej zabudowy będzie jednak możliwa w przypadku demontażu elektrowni wiatrowej.

Na obszarach wskazywanych na Załączniku nr 4 jako „potencjalnie zagrożone ruchami osuwiskowymi” realizacja zabudowy kubaturowej możliwa pod warunkiem przeprowadzenia szczegółowych badań wykluczających możliwość zaistnienia

ryzyka ruchów masowych lub po przeprowadzeniu przez Państwowy Instytut Geologiczny rzeczywistej waloryzacji terenów wskazywanych wstępnie jako predestynowane i dokonaniu uszczegółowienia ich zasięgu terenów zagrożonych.

Ponadto niektóre tereny rolne, o wysokiej przydatności rolniczej gleb (na mocy przepisów szczególnych) wymagają zgody na wyłączenie z produkcji rolnej. W obszarach chronionych oraz w obszarach objętych strefami ochrony konserwatorskiej – realizacja zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. ZASADY LOKALIZOWANIA ZAKŁADÓW O ZWIĘKSZONYM LUB DUŻYM RYZYKU WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

Aktualnie na terenie gminy nie znajdują się zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Podczas ewentualnego lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii należy przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w tym w szczególności:

- w granicach administracyjnych miast oraz w obrębie zwartej zabudowy wsi jest zabroniona budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii. Rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi ona do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym wystąpienia poważnych awarii. Powyższy przepis nie dotyczy budowy i rozbudowy zakładów na obszarach określanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania i magazynowania, jeżeli plany te nie zawierają ograniczeń dotyczących zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnych awarii powinny być lokalizowane w bezpiecznej odległości od siebie, od osiedli mieszkaniowych, od obiektów użyteczności publicznej, od budynków zamieszkania zbiorowego, od obszarów, o których mowa w art. 73 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, od upraw wieloletnich, od dróg krajowych oraz od linii kolejowych o znaczeniu państwowym;
- osiedla mieszkaniowe, obiekty użyteczności publicznej, budynki zamieszkania zbiorowego, obszary, o których mowa w art. 73 ust. 1 pkt 1 i 3, drogi krajowe oraz linie kolejowe o znaczeniu państwowym powinny być lokalizowane w bezpiecznej odległości od zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Dla lokalizacji nowych zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej jako najbardziej predestynowane wskazuje się tereny przeznaczane na rozwój funkcji gospodarczych.

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

Na terenie gminy **ochronie środowiska podlegają:**

- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich
- użytki ekologiczne
- pomniki przyrody
- obszary w sieci Natura 2000:
 - Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego – obszar specjalnej ochrony ptaków - PLB300001
 - Łąki Trzęślicowe w Foluszu - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040027
 - Równina Szubińsko-Łabiszyńska - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040029
 - Solniska Szubińskie - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040030

Przepisy szczególne określają zasady gospodarowania na terenach objętych ochroną.

Południowa część gminy, leżąca w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich jest wskazywana, w opracowaniach rangi regionalnej (obowiązujący Plan zagospodarowania przestrzennego województwa uchwalony w 2003 r.), **do włączenia w granice planowanego parku krajobrazowego (Pałucki PK)**, który miał objąć ochroną obszar jezior rynnowych oraz lasów na Pałukach (częściowo jest to obszar obecnie chroniony w randze obszaru chronionego krajobrazu, ale tak wskazywane granice parku wykraczają poza zasięg obszarów obecnie chronionych). Koncepcja utworzenia parku, która pojawiła się w latach 90-tych ubiegłego stulecia, nie weszła jak dotąd w fazę realizacji, a nawet nie podjęto ostatecznej decyzji co do zasadności powoływania parku. Część gminy, która była wskazywana do włączenia w granice parku jest

już obecnie w części chroniona (obszar chronionego krajobrazu) i wykazuje predyspozycje do objęcia taką formą ochrony, jaką jest park krajobrazowy. W przypadku powołania Parku, dopuszcza się korekty jego granic w stosunku do wskazanych na rysunku Studium.

Ustala się następujące szczegółowe działania w zakresie ekopolityki na terenie gminy:

- podporządkowanie kierunków i zasad zagospodarowania obszarów chronionych zasadom wynikającym z przepisów szczegółowych, w tym aktów prawnych regulujących funkcjonowanie tych obszarów,
- realizację gminnego systemu kanalizacyjnego z zapewnieniem odbioru ścieków,
- realizację indywidualnych oczyszczalni ścieków w obszarach które nie zostaną podłączone do systemu kanalizacji ,
- docelową kanalizację ogrodów działkowych,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód wskutek działalności rolniczej,
- racjonalne gospodarowanie odpadami z segregacją i zapewnieniem odbioru odpadów,
- ochrona korytarzy ekologicznych przed utratą ich funkcji ekologicznych – na terenie gminy dotyczy to korytarza o znaczeniu krajowym obejmującego dolinę Noteci i dolinę Gąsawki, jeziora w południowej części gminy oraz częściowo kompleksy leśne – orientacyjny zasięg korytarza został na Załączniku nr 4,
- ochronę ujęć wód podziemnych na potrzeby komunalne,
- ochronę powietrza poprzez eliminację tradycyjnych źródeł ciepła na rzecz paliw ekologicznych oraz stosowanie środków technicznych skutecznie redukujących emisję zanieczyszczeń,
- dążenie do wymiany pieców na paliwo stałe na piece zużywające paliwo płynne (olej) lub gazowe,
- wspieranie rozwoju systemów energetyki odnawialnej, bazujących na biomasie, energii słonecznej, energii geotermalnej, przydomowych siłowniach wiatrowych,
- przeciwdziałanie degradacji walorów krajobrazu, związanych z realizacją urządzeń przemysłowych, telekomunikacyjnych, itp. - każdorazowo decyzja o podjęciu realizacji inwestycji zawierającej dominanty wysokościowe powinna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz,
- ochronę obszarów o szczególnych walorach przyrodniczo-krajobrazowych, poprzez wdrażanie programów promocji rolnictwa ekologicznego oraz ochrony krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- wykorzystywanie zasobów glebowych zgodnie z ich predyspozycjami,
- pielęgnację istniejących elementów zieleni oraz wprowadzanie nowych rodzimych elementów zieleni zwłaszcza zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (pasy i szpalery drzew i krzewów) - spełniających także rolę wiatrochronną - usytuowanych równolegle do osi korytarzy i ciągów ekologicznych oraz wokół obniżen wysoczyznowych tzw. „oczek wodnych”,
- eliminację istniejących barier ekologicznych (obszarów konfliktowych z punktu widzenia funkcjonowania środowiska) ograniczających swobodną migrację zwierząt np. budowa odpowiedniej szerokości przepustów na ciekach (mostki), drogach; w przypadku lokalizacji większych obiektów kubaturowych sytuowanie ich wzdłuż osi korytarzy ekologicznych.
- zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemów melioracyjnych,
- kontynuowanie dolesień w powiązaniu z systemem ekologicznym,
- w przypadku zamiaru realizacji zalesień należy każdorazowo dokonać oceny przyrodniczej, mającej na celu ochronę przed zalesieniem cennych siedlisk nieleśnych, w tym także siedlisk gatunków chronionych.
- propagowanie świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy,
- ograniczanie hałasu, zanieczyszczeń i zagrożeń bezpieczeństwa wynikających z ruchu komunikacyjnego - w miejscach i obszarach narażonych na duży hałas i zanieczyszczenia oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludności związane z ruchem komunikacyjnym, należy przedsięwziąć działania zmierzające do ich ograniczenia metodami administracyjnymi (ograniczenie szybkości, tonażu), technicznymi (oddalenie zabudowy od dróg, ekrany akustyczne, poprawa bezpieczeństwa w miejscach przejść dla pieszych i włączania się do ruchu) i biologicznymi (pasy zieleni izolacyjnej),
- wskazuje się potrzebę monitoringu i cyklicznego raportowania stanu przyrody na terenie gminy,
- na terenie gminy nie funkcjonują uzdrowiska, a żadna część gminy nie leży w granicach stref ochrony uzdrowiskowej.

Wszystkie działania związane z zagospodarowaniem przestrzennym i szeroko rozumianym rozwojem gminy muszą uwzględniać dążenie do zachowania, wzmocnienia lub odnowy naturalnych zasobów przyrody oraz powinny być realizowane z uwzględnieniem prawidłowości funkcjonowania ekosystemów. W planowaniu przestrzennym wymagane jest uwzględnienie wymogów równowagi ekologicznej pomiędzy elementami naturalnymi i antropogennymi. Powierzchnię ziemi można wykorzystywać jedynie zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem przepisów w ochronie środowiska i ochronie gruntów rolnych i leśnych. W polityce rozwoju gminy należy dążyć do poprawy stanu elementów najsilniej zdegradowanych, do których bez wątpienia zaliczają się wody powierzchniowe. Zagadnienie to wymaga współpracy z sąsiednimi samorządami, a sanacja stanu wód jest procesem złożonym i długotrwałym. Niezbędnym zadaniem jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez dalszą realizację sieci kanalizacyjnej wraz z zabezpieczeniem odbioru ścieków. Do czasu realizacji kanalizacji nieczystości płynne należy utylizować bądź w punktach zlewnych oczyszczalni, bądź w oczyszczalniach przydomowych (ewentualnie w małych systemach zbiorczych obsługiwanych przez małe oczyszczalnie – powyższe jest możliwe tylko jako rozwiązanie czasowe lub przy braku finansowego uzasadnienia realizacji sieci zbiorczej, gdy przeszkody nie stanowią warunki fizyczno-geograficzne), a w skrajnych przypadkach (jako rozwiązanie czasowe lub przy braku finansowego uzasadnienia realizacji sieci zbiorczej, a jednocześnie przy niekorzystnych warunkach fizyczno-geograficznych dla realizacji oczyszczalni przydomowych) dopuszcza się stosowanie szczelnych zbiorników okresowo opróżnianych. Wskazuje się konieczność docelowej kanalizacji terenów ogrodów działkowych i zabudowy letniskowej.

W części gminy objętej formami ochrony o różnej randze i reżimach ochronnych, realizacja zagospodarowania z uwzględnieniem priorytetu ochrony przyrody, w oparciu o akty prawne regulujące zasady ich funkcjonowania.

Na wszystkich wodach stojących oraz płynących na terenie gminy – jeśli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, dopuszcza się realizację infrastruktury służącej celom rekreacji, wypoczynku, turystyce i sportom wodnym.

Ważnym zagadnieniem jest poprawa lokalnych warunków aerosanitarnych, zwłaszcza w miejscowościach o dużej koncentracji zabudowy. W części gminy problemem jest hałas i zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego. W zakresie gospodarki odpadami zakłada się ich segregację i zabezpieczenie odbioru oraz utylizację. Zieleń parków (wiejskich, miejskiego, podworskich, itp.) wymaga ochrony przed degradacją ich walorów przyrodniczych, krajobrazowych i funkcjonalnych, a także odbudowy (pod nadzorem konserwatorskim) w parkach, które uległy degradacji. Ochrony wymagają także wszelkie inne tereny zielone, w tym również remizy śródpolne, zbiorowiska bagienne, torfowiska i gleby pochodzenia organicznego. Na terenie gminy ze względu na powszechne występowanie gruntów pochodzenia organicznego i wynikające stąd ograniczenia w realizacji zagospodarowania niezbędnego dla prawidłowego funkcjonowania gminy, dopuszcza się ich przekształcenia, jednak skala zmian powinna być każdorazowo ściśle dostosowana do potrzeb.

Niezbędne jest zachowanie trwałości lasów i wykorzystanie ich różnych funkcji. Lasy wymagają także poprawy stanu sanitarnego i maksymalnego ograniczenia procesów degradujących środowisko leśne. Niezbędna jest kontynuacja procesu zalesiania terenów o niskiej przydatności dla rolnictwa lub w sytuacji, gdy zalesienie będzie stanowiło optymalny sposób zagospodarowania terenu ze względów środowiskowych. Dopuszcza się zalesienia terenów innych, niż wskazane na Załączniku nr 4, z wyjątkiem terenów włączonych do sieci Natura 2000, gdzie dopuszcza się zalesienia wyłącznie terenów wskazanych na Załączniku nr 4. Przed planowanymi zalesieniami należy wykonać rozpoznanie przyrodnicze, aby nie zniszczyć cennych siedlisk nieleśnych, w tym także siedlisk gatunków chronionych.

Projektowane i przewidywane do realizacji obiekty budowlane winny posiadać duże walory estetyczne i architektoniczne, uwzględniające kompleksowe potrzeby ochrony środowiska oraz lokalne tradycje.

Prawo geologiczne nakłada na inwestorów obowiązek uzyskania koncesji na poszukiwanie, dokumentowanie i eksploatację wszystkich rodzajów kopalin pospolitych. Podejmowanie decyzji o eksploatacji surowców winno uwzględniać możliwość powstania leja depresyjnego, pogarszającego stosunki wodne na terenach sąsiednich, jak też niebezpieczeństwo degradacji krajobrazu i związany z eksploatacją surowców - wzmożony ruch pojazdów i maszyn. Na terenie gminy eksploatacja surowców – zwłaszcza kruszyw naturalnych – jest istotna dla zaspokojenia lokalnych potrzeb, zwłaszcza w zakresie budownictwa. Dopuszcza się prowadzenie prac poszukiwawczych i ewentualne prowadzenie eksploatacji surowców mineralnych – na warunkach wynikających z przepisów szczególnych. Wymagane jest poprzedzenie rozpoczęcia eksploatacji szczegółową analizą oddziaływań na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień ochrony krajobrazu, stosunków wodnych, uciążliwości dla mieszkańców oraz możliwości technicznych transportu urobku, a także optymalnego sposobu rekultywacji wyrobiska poeksploatacyjnego. Zaleca się, by wyrobiska poeksploatacyjne były rekultywowane w pierwszej kolejności w kierunku wykorzystania do celów rekreacji, a w przypadku braku możliwości lub uzasadnienia społecznego i/lub ekonomicznego dla tego kierunku rekultywacji, dopuszcza się inne kierunki, w tym zalesianie.

Na terenie gminy zidentyfikowano złoża węgla brunatnego. Ewentualne podjęcie ich eksploatacji będzie zależne od polityki energetycznej Państwa Polskiego, aczkolwiek należałoby taką eksploatację uznać za działanie bardzo szkodliwe dla środowiska przyrodniczego gminy i należy ją uznać za działanie niepożądane w gminie.

OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej (przedstawione na Załącznikach nr 4 i nr 5 do Studium). Realizacja zagospodarowania w granicach ww stref - zgodnie z przepisami odrębnymi.

Kierunki działań w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

- rewaloryzacja i konserwacja rozumiana jako utrzymanie bądź przywrócenie wartości historyczno-kulturowych z jednoczesnym dostosowaniem do współczesnych standardów cywilizacyjnych w ściśle określonym i wyważonym zakresie. Powyższe dotyczy zarówno zespołów sakralnych jak i zespołów dworsko-parkowych. Obejmować powinno również ich bezpośrednie otoczenie z uwagi na konieczność zachowania historycznych relacji przestrzennych, w tym zwłaszcza utrzymanie urządzeń wspomagających (np. ogrodzeń, kaplic) a także zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których obiekty te są zlokalizowane.
- utrzymanie a tam gdzie jest to możliwe odtworzenie układu kompozycyjnego i hydrograficznego, pielęgnacja i konserwacja z uzupełnieniami ubytków i nowymi nasadzeniami na podstawie specjalistycznej dokumentacji, sukcesywna likwidacja obiektów i funkcji kolizyjnych - w odniesieniu do parków dworskich,
- pełna ochrona, zwłaszcza przed działalnością inżynierską, budowlaną z zachowaniem istniejącego układu topograficznego oraz sposobu użytkowania - w odniesieniu do stanowisk o własnej formie krajobrazowej (grodzisk).

Ochrona elementów nie objętych ochroną prawną poprzez wpisanie do rejestru zabytków winna być podporządkowana niżej wymienionym działaniom i powinna polegać na:

a) dla zespołów dworsko-parkowych:

- na utrzymaniu jednej własności obejmującej tereny parku i grunty pod dworem oraz sam dwór,
- na przywracaniu (tam gdzie jest to możliwe) jedności władania (własności),
- na odstąpieniu od dalszych parceli,

b) dla obiektów architektury (dworów, obiektów techniki, dawnych szkół, domów mieszkalnych itp.)

- na utrzymaniu istniejącej zabudowy w należyтым stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany funkcji obiektu i podniesieniem standardu wyposażenia techniczno-użytkowego, z zastrzeżeniami dotyczącymi zachowania w maksymalnym stopniu, a tam gdzie jest to możliwe, odtworzeniu historycznej kompozycji obiektu (wysokość, kształt, układ eksponowanych elewacji, kształt dachu, rozmieszczenie, wielkość i proporcje otworów), zewnętrznego detalu architektonicznego, a także dostosowaniu nowej funkcji i nowego programu użytkowego do specyfiki obiektu,
- na zachowaniu, w przypadku remontów, historycznego detalu architektonicznego i wyposażenia wnętrz (o ile występują),
- na zachowaniu historycznych relacji przestrzennych i obiektów wspomagających (np. zabudowa gospodarcza przy szkołach, zabudowa gospodarcza towarzysząca zabudowie siedliskowej) oraz zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których są zlokalizowane,

c) dla parków:

- na utrzymaniu (a tam gdzie jest to możliwe odtworzeniu) układu kompozycyjnego (ukształtowanie powierzchni, aleje, kompozycje zieleni) i hydrograficznego,
- na pielęgnacji i konserwacji zieleni,
- na uzupełnieniu ubytków i nowych nasadzeniach wyłącznie na podstawie specjalistycznych dokumentacji,
- na sukcesywnej likwidacji funkcji i obiektów kolizyjnych,
- na zachowaniu i konserwacji historycznych elementów małej architektury (np. ogrodzeń, bram, itp.),

d) dla zabudowy gospodarczej:

- na utrzymaniu w należyтым stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany funkcji i podniesieniem standardów wyposażenia,
- na dopuszczeniu likwidacji zużytych technicznie lub grożących katastrofą budowlaną obiektów, z zaleceniem lokalizacji nowej zabudowy, dostosowanej gabarytem i lokalizacją do zabudowy likwidowanej,

e) dla elementów małej architektury (kaplic przydrożnych, gołębników, itp.):

- na ochronie przed dewastacją i bieżących pracach konserwacyjnych, z maksymalnym zachowaniem pierwotnego wyrazu architektonicznego,

f) dla cmentarzy przykościelnych i cmentarzy położonych poza obszarami zabudowy wsi:

- na zakazie lokalizacji obiektów i urządzeń kolidujących z pierwotną funkcją,
- na ochronie zachowanych elementów, uporządkowaniu i podkreśleniu symboliki miejsca, poprzez utrzymanie bądź uczytnienie zachowanego układu alejek, kwater, ochronę nagrobków, krzyży, zachowanego drzewostanu, likwidację samosiejek, wyłącznie na podstawie specjalistycznego opracowania.

g) na obszarach koncentracji stanowisk archeologicznych nie posiadających własnej formy krajobrazowej występuje konieczność wykonania archeologicznych badań wykopaliskowych poprzedzających procesy inwestycyjne. Wiąże się to z obowiązkiem wyprzedzającego zawiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o przystąpieniu do przygotowań inwestycji.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA W ZAKRESIE ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się następujące kierunki i zasady:

- w stosunku do terenów oznaczonych na rysunku Studium jako „pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania”, jeżeli są użytkowane rolniczo, studium określa przeznaczenie jako tereny rolne.
- ochrona gleb najwyższej jakości przed przeznaczeniem nierolniczym oraz degradacją wskutek niewłaściwej kultury rolnej,
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed erozją,
- wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dostosowaniem kierunków produkcji, jej intensywności, kultury rolnej do walorów i ograniczeń przyrodniczych,
- wyłączenie z produkcji rolnej gruntów o najniższej przydatności, ze względu na bonitację lub szczegółowe warunki położenia (wielkość, kształt, itp.) oraz ich przeznaczenie pod zalesienie lub innego rodzaju użytkowanie nierolnicze,
- wdrażanie proekologicznych technologii oraz poprawa standardów sanitarnych produkcji,
- przeciwdziałanie degradacji i zanieczyszczeniu środowiska przyrodniczego,
- poprawa jakości życia ludności rolniczej oraz warunków funkcjonowania gospodarstw, poprzez: przeciwdziałanie bezrobociu i wspieranie restrukturyzacji rynku pracy w celu przechodzenia do działalności pozarolniczych, poprawę jakości wykształcenia, rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa lokalnych produktów rolnych, poprawę wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej, wsparcie dla poprawy jakości i rozbudowy budynków i urządzeń służących produkcji rolnej, wprowadzanie do gospodarstw technologii proekologicznych, wspieranie działań producentów rolnych,
- wspieranie rozwoju agroturystyki,
- wspieranie upraw roślin energetycznych (z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów szczegółowych).

Dopuszcza się realizację zbiorników retencyjnych na potrzeby rolnictwa oraz w celach przeciwpowodziowych, choć w chwili obecnej nie planuje się realizacji tego typu obiektów. Nie wyznacza się lokalizacji. Ewentualna realizacja na podstawie przepisów szczegółowych oraz na zasadach przewidzianych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planie zapobiegania skutkom suszy.

W stosunku do obszarów leśnych ustala się następujące kierunki i zasady:

- zwiększanie lesistości gminy (zgodnie z uwarunkowaniami środowiskowymi),
- zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa (z zalesień należy wyłączyć tereny leżące w obszarach objętym ochroną w ramach sieci Natura 2000 – oprócz dopuszczalnych zalesień wskazanych na Załączniku nr 4); przed planowanymi zalesieniami należy wykonać rozpoznanie przyrodnicze, aby nie zniszczyć cennych siedlisk nieleśnych, w tym także siedlisk gatunków chronionych,
- zachowanie i wzbogacanie funkcji lasów, zwłaszcza funkcji ekologicznych,
- poprawa stanu sanitarnego lasów,
- zapobieganie degradacji i zanieczyszczenia lasów,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z organizacją zrębów i nasadzeń,
- wykorzystanie lasów dla turystyki, rekreacji oraz edukacji ekologicznej,

- gospodarka leśna w jednostce 2 powinna być prowadzona w sposób gwarantujący swobodny przepływ wód powierzchniowych oraz nie może zaburzać stosunków hydrologicznych.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU TURYSTYKI I WYPOCZYNKU

Gmina posiada walory przyrodnicze i kulturowe, które mogą być podstawą dla rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej. Działalności te mogą być traktowane wyłącznie jako uzupełniające - ze względu na prezentowany potencjał walorów, gmina nie będzie się zaliczać do kategorii gmin wiodących w zakresie funkcji turystycznych.

Główne formy rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej, to przede wszystkim:

- wypoczynek sobotnio – niedzielny i pobytowy oparty na bazie ogrodów działkowych i zabudowy letniskowej,
- rekreacja codzienna i weekendowa,
- rekreacja i sporty wodne (w dostosowaniu do przepisów odrębnych regulujących używanie łodzi silnikowych na wodach),
- rewitalizacja dróg wodnych,
- wędkarstwo,
- turystyka krajoznawcza i kwalifikowana (specjalistyczna): piesza, rowerowa i konna,
- edukacja ekologiczna, w tym prowadzenie zielonych szkół - placówek dydaktycznych prowadzących w turnusach zajęcia dla uczniów z innych regionów.

Dla osiągnięcia zamierzonych celów tj. wykorzystania walorów dla rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej winny być podjęte następujące działania:

- realizacja ogólnodostępnego zagospodarowania: wytyczenie, oznakowanie szlaków i tras (pieszych i rowerowych) oraz obiektów, które oprócz funkcji turystycznej służyć będą także potrzebom lokalnej ludności – jak np. boiska, place gier, kąpieliska i baseny kąpielowe,
- ścisłe przestrzeganie wymogów ładui przestrzennego i ochrony środowiska a także poprawa bezpieczeństwa ruchu w strefach koncentracji zabudowy ogrodów działkowych i zabudowy letniskowej,
- wzmacnianie funkcji kulturalnych miasta Szubini, w tym organizacja imprez masowych, pielęgnowanie tradycji i dziedzictwa kultury narodowej; rozwój instytucji kultury na terenie gminy,
- wzmacnianie potencjału przestrzeni publicznych pełniących funkcje rekreacyjne dla mieszkańców, zwłaszcza w Szubinie i w największych miejscowościach wiejskich,
- niezależnie od powyższego wyposażenie już obecnie ciekawych krajobrazowo fragmentów gminy w odpowiednie urządzenia pozwalające na właściwą ekspozycję walorów przyrodniczo – kulturowych dla potencjalnych turystów a w szczególności: budowę punktów widokowych, budowę parkingów w pobliżu atrakcji i przy niektórych punktach widokowych, zabezpieczenie właściwej ekspozycji najciekawszych krajobrazowo fragmentów gminy, wytyczenie nowych szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych,
- wskazuje się na możliwość i zasadność zagospodarowania na cele rekreacyjne i rozrywkowe (jako usługi publiczne lub komercyjne) terenów poeksploatacyjnych.

KIERUNKI ROZWOJU W ZAKRESIE KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. KIERUNKI ROZWOJU TRANSPORTU

W zakresie transportu, ustala się:

- Drogi publiczne w gminie ze względu na status własnościowy, dzielą się na następujące kategorie:
 - drogi krajowe,
 - drogi wojewódzkie,
 - drogi powiatowe,
 - drogi gminne.
- Drogi w celu określenia wymagań technicznych i użytkowych mają następujące klasy:
 - drogi krajowe (droga nr 5) - docelowo po przebudowie i częściowo w nowym przebiegu – klasa S - droga ekspresowa,

- drogi wojewódzkie - klasa G - drogi główne (droga nr 247) lub klasa Z (droga nr 246),
- drogi powiatowe - klasa Z - drogi zbiorcze lub klasa G - drogi główne,
- drogi gminne - klasa L - drogi lokalne.
- Ulice leżące w ciągu dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych należą do tej kategorii co te drogi.
- Szerokość dróg w liniach rozgraniczających powinna wynosić co najmniej:
 - drogi krajowe klasy S - min. 50,0 m – w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów sąsiadujących z S-5, dla ochrony użytkowników dróg i terenu bezpośrednio przyległego przed wzajemnym niekorzystnym oddziaływaniem, konieczne jest uwzględnienie szerokości pasa drogowego zgodnie z ustaleniami przyjętym w dokumentacji drogi ekspresowej S-5,
 - drogi wojewódzkie klasy G - 25,0 m,
 - drogi wojewódzkie klasy Z - 20,0 m,
 - drogi powiatowe klasy G - 25,0 m,
 - drogi powiatowe klasy Z - 20,0 m,
 - drogi gminne klasy L - 15,0 m.
- Na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.) w pasie drogowym zabrania się lokalizacji obiektów budowlanych, umieszczania urządzeń, przedmiotów i materiałów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogą lub zarządzania ruchem na niej.
- Realizacja drogi ekspresowej S-5 poprzez przebudowę drogi krajowej nr 5, a częściowo poprzez realizację drogi S-5 w nowym przebiegu - wraz z towarzyszącą przebudową dróg niższego rzędu w strefie przebiegu drogi ekspresowej. Aktualnie opracowywana jest koncepcja programowa budowy S-5. Na tym etapie doprecyzowane zostaną szczegółowe rozwiązania techniczne, między innymi przebieg dróg serwisowanych czy przyjęte ostateczne kształty węzłów. Określone zostaną również docelowe niezbędne rezerwy terenowe.
- Wraz z realizacją drogi ekspresowej S-5 fragmenty obecnej drogi nr 5 położone poza przebiegiem drogi S-5, zostaną włączone w układ dróg lokalnych jako drogi gminne.
- Dla obecnego przebiegu DK5 (klasa techniczna GP), który nie został objęty przebudową do parametrów S, należy stosować powiązania komunikacyjne (m. in. odległość pomiędzy skrzyżowaniami) w taki sposób aby spełnione zostały postanowienia zawarte w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 43, poz. 430 z późn. zm.) dla tej klasy technicznej i przekroju jednojezdniowego.
- Modernizacja dróg wojewódzkich.
- Modernizacja dróg powiatowych na terenie gminy w celu dostosowania parametrów geometrii dróg i skrzyżowań oraz nawierzchni do wymogów odpowiadających drogom klasy - Z lub klasy - G oraz zapewnienia wymaganego poziomu bezpieczeństwa.
- Modernizacja dróg gminnych do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych drogom klasy - L, przede wszystkim zmierzająca do wyrównania i utwardzenia nawierzchni. W pierwszej kolejności należy zmodernizować drogi gminne zapewniające komunikację z miejscowościami lub przysiółkami które nie są dostępne za pomocą dróg wyższej kategorii.
- Dopuszcza się budowę nowych dróg oraz przejmowanie w zasób gminny dróg zakładowych i prywatnych.
- Rozwój urządzeń komunikacyjnych, obsługujących intensywnie wzrastający ruch drogowy, czyli miejsc obsługi podróżnych (MOP-ów) o funkcji wypoczynkowej lub wypoczynkowo-usługowej wyposażonych stosownie do potrzeb - w parkingi, gastronomię, handel i stację paliw.
- Realizacja lokalnych dróg rowerowych dla celów komunikacyjnych - stwarzających możliwość dojazdów do pracy, szkół, usług, gwarantujących pełne bezpieczeństwo ich użytkownikom oraz dla celów turystyczno – rekreacyjnych, w tym realizacja drogi rowerowej Szubin-Żnin (wraz z infrastrukturą dla ruchu pieszego) po śladzie zlikwidowanej linii kolejowej.
- Rozbudowa i zmiana organizacji systemu transportu publicznego w celu ułatwienia komunikacji w relacjach: Szubin - obszary wiejskie gminy, Szubin oraz obszary wiejskie gminy - Bydgoszcz, Szubin oraz obszary wiejskie gminy - Nakło.
- Poprawa bezpieczeństwa ruchu, zwłaszcza na terenie miasta oraz w przebiegu drogi krajowej i dróg wojewódzkich przez tereny zabudowane.

- Reaktywacja linii kolejowej nr 356 Bydgoszcz - Wągrowiec, na odcinku Bydgoszcz - Kcynia, dla przewozów pasażerskich. W pierwszej kolejności należy dążyć do przywrócenia ruchu na linii Szubin-Bydgoszcz, jako części regionalnego systemu transportu publicznego, połączonej ze zwiększeniem liczby przystanków na terenie gminy oraz stworzeniem warunków dla realizacji transportu kombinowanego (to znaczy parkingów dla pojazdów samochodowych, motocykli i rowerów w sąsiedztwie przystanków) dla zapewnienia dogodnych warunków dojazdów w relacji do Bydgoszczy i Szubina.
- Na terenie gminy dopuszcza się budowę linii kolejowej z Szubina do Żnina, jako części regionalnego systemu transportu publicznego. Przebieg linii powinien wynikać ze szczegółowej koncepcji jej realizacji (nie został wskazany na Załączniku nr 4 oraz Załączniku nr 5).
- Modernizacja i rozwój zagospodarowania drogi wodnej Noteci w celu osiągnięcia II klasy technicznej (wykorzystanie drogi do celów turystyki i transportu).
- Utrzymanie właściwego stanu technicznego budowli hydrotechnicznych na rzekach i kanałach na terenie całej gminy.
- Dopuszcza się realizację przystani turystycznych na Noteci, Kanale Noteckim i Gąsawce.

2. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Gospodarka wodna

W zakresie zaopatrzenia gminy w wodę, ustala się:

- Zaopatrzenie w wodę za pomocą istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody w Szubinie, Gąbinie, Turze (Osada Leśna), Kołaczkowie, Samokłeskach Dużych, Szubinie Wieś, Rynarzewie, Królikowie, Żurczynie, Łachowie, Żędowie, Słupach.
- Sukcesywna rozbudowa systemu wodociągowego w celu pełnej obsługi mieszkańców.
- Realizacja nowych odcinków dla obsługi terenów przewidzianych pod zabudowę.
- Dopuszcza się modernizację, przebudowę, rozbudowę powyższych ujęć i stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia bezawaryjności oraz właściwych parametrów dostarczanej wody.
- Dopuszcza się realizację nowych ujęć w razie zaistnienia potrzeby – ewentualna realizacja poprzedzona opracowaniem dokumentacji hydrogeologicznej i ewentualnym wyznaczeniem stref ochronnych.
- W strefach ochronnych ujęć wody – warunki zagospodarowania wg przepisów szczegółowych oraz zgodnie z indywidualnie określonymi zasadami dla poszczególnych stref ochronnych.
- Adaptuje się istniejące ujęcia zakładowe.
- W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się realizację nowych ujęć zakładowych pod warunkiem uzyskania stosownych zezwoleń.
- Dopuszcza się przebudowy oraz poprawę jakości polegające na wymianie starych odcinków sieci na nowe.
- Należy ograniczać realizację ujęć indywidualnych.

Gospodarka ściekowa

W zakresie gospodarki ściekowej, ustala się:

- Dla gminy Szubin wyznaczono aglomerację kanalizacyjną (aglomerację Szubin).
- Przewiduje się kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej obejmujące obszar części gminy, polegające na odprowadzeniu ścieków do oczyszczalni ścieków w Szubinie za pomocą sieci grawitacyjno-tłocznych. Wśród szczegółowych działań wskazuje się:
 - konieczność realizacji sieci kolektorów umożliwiającej podłączanie kolejnych miejscowości, w tym zwłaszcza obsługa terenów wskazywanych jako tereny rozwojowe,
 - w uzasadnionych przypadkach konieczność realizacji kanalizacji deszczowej wraz z organizacją podczyszczania wód opadowych.
- W obszarach zabudowy rozproszonej, gdzie nie przewiduje się realizacji sieci kanalizacyjnej, zakłada się realizację indywidualnych biologicznych oczyszczalni ścieków. W przypadku gdy warunki gruntowo-wodne uniemożliwiają realizację oczyszczalni przydomowych, a względy ekonomiczne nie uzasadniają realizacji sieci zbiorczej, dopuszcza się stosowanie szczelnych zbiorników okresowo opróżnianych.

- Rozwój sieci powinien być realizowany w oparciu o aktualną koncepcję realizacji gospodarki wodno-ściekowej dla gminy, która powinna określać szczegółowy zakres i harmonogram działań w tym zakresie.
- Ścieki przemysłowe z działalności usługowej przed odprowadzeniem do sieci winny zostać podczyszczane w taki sposób, aby ich parametry odpowiadały wymaganiom określonym w przepisach prawnych.

Melioracje

W zakresie melioracji, ustala się:

- modernizację i odbudowę istniejącej melioracji,
- utrzymanie istniejącej melioracji we właściwym stanie technicznym,
- modernizację stacji pomp,
- zgodnie z art 27 ust. 1 ustawy Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (tekst jedn. Dz. U. 2005 nr 239 poz. 2019 z późn. zm.) - Zabrania się groduzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar,
- zgodnie z art. 28 ust. 1 i 2 ustawy Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (tekst jedn. Dz. U. 2005 nr 239 poz. 2019 z późn. zm.), właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest obowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonywania robót związanych z utrzymywaniem wód oraz dla ustawiania znaków żeglugowych lub hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń pomiarowych, a właściciel nieruchomości przyległej do wód objętych powszechnym korzystaniem jest obowiązany zapewnić dostęp do wody w sposób umożliwiający to korzystanie (części nieruchomości umożliwiające dostęp do wody wyznacza burmistrz w drodze decyzji),
- wszystkie inwestycje (projekty budowlane) należy uzgodnić z Kujawsko-Pomorskim Zarządem Melioracji i Urzędów Wodnych we Włocławku Oddział Rejonowy w Bydgoszczy, ul. Paderewskiego 26,
- przy projektowaniu należy uwzględniać wysoki poziom wód gruntowych oraz możliwość wezbrań powodujących występowanie wody z koryta cieków i czasowego pokrycia przez wody terenów przyległych do niego,
- zabrania się wprowadzania ścieków bytowych, przemysłowych oraz deszczowych do rurociągów melioracyjnych bez uzgodnienia,
- wprowadzanie i krzyżowanie urządzeń przemysłowych, komunalnych i transportowych z urządzeniami melioracyjnymi należy uzgodnić z Kujawsko-Pomorskim Zarządem Melioracji i Urzędów Wodnych we Włocławku Oddział Rejonowy w Bydgoszczy, ul. Paderewskiego 26,
- istniejące urządzenia melioracyjne należy zachować lub przebudować na koszt inwestora w porozumieniu z Gminną Spółką Wodną w Szubinie,
- inwestycje prowadzone w pobliżu rzeki Noteć i Kanału Noteckiego oraz Gąsawki należy uzgodnić z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

3. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - ELEKTROENERGETYKA

W zakresie elektroenergetyki, ustala się:

Istniejący system zasilania energetycznego zabezpiecza aktualne potrzeby gminy. W okresie perspektywicznym wymagana będzie modernizacja i dalsza rozbudowa sieci zasilającej dla odbiorców energii elektrycznej 15 kV, przez budowę nowych stacji transformatorowych sn/nn, oraz linii niskiego napięcia. Lokalizacje nowych linii winny być podporządkowane zasadom ochrony krajobrazu i zasadnego trasowania z uwzględnieniem ochrony obiektów i terenów chronionych ustawowo. Konieczność realizacji nowych inwestycji energetycznych będzie zależna od zapotrzebowania zgłaszanego przez odbiorców.

A. W zakresie infrastruktury elektroenergetycznej przesyłowej dla gminy ustala się:

- nie przewiduje się żadnych przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie sieci elektroenergetycznych o napięciach 220kV i 400kV jednak dopuszcza się realizację linii najwyższych napięć w przypadku pojawienia się zapotrzebowania ze strony operatorów systemów przesyłowych lub dla odbioru energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

B. W zakresie infrastruktury elektroenergetycznej służącej realizacji potrzeb gminy, ustala się:

- adaptację istniejących linii 110kV

- adaptację głównego punktu zasilania
- nie przewiduje się żadnych przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie sieci elektroenergetycznych o napięciach 110 kV jednak dopuszcza się realizację linii wysokich napięć w przypadku pojawienia się zapotrzebowania ze strony operatorów systemów przesyłowych lub dla odbioru energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
- budowę nowych odcinków sieci rozdzielczej średniego i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych dla zapewnienia bezpieczeństwa zasilania istniejącej zabudowy oraz zapewnienia zasilania nowowyznaczanych terenów pod zabudowę mieszkaniową i służącą działalnościom gospodarczym,
- realizację stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych, wynikającą ze zwiększonego obciążenia,
- sukcesywną wymianę przestarzałych stacji transformatorowych słupowych typu ŻH 15B na stacje transformatorowe nowej generacji,
- w ramach modernizacji sieci, sukcesywne wprowadzanie sieci kablowych niskiego napięcia, zwłaszcza na terenach zwartej zabudowy,
- opracowanie projektu założeń zaopatrzenia gminy w energię elektryczną.

Dla linii napowietrznych wysokich napięć obowiązują strefy uciążliwości i pasy technologiczne- zgodnie z przepisami szczególnymi. W pasie technologicznym nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przewidzianych na stały pobyt ludzi. Ponadto lokalizację wszelkich obiektów w pasie technologicznym i w jego pobliżu należy uzgadniać z właścicielem linii. Zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną dopuszczalną wysokość drzew i krzewów oraz dopuszczalne ich odległości od linii. Ponadto dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejących linii. Dla w/w linii musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych.

Lokalizacja obiektów budowlanych lub zmiana sposobu zagospodarowania terenu w odległościach mniejszych od 20 m od osi linii WN 110kV oraz w pasie o szerokości po 6,5 m w obie strony od osi linii napowietrznych SN 15 kV lub przebudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej niezależnie od poziomu jej napięcia może nastąpić w uzgodnieniu i na warunkach gestora sieci.

Z uwagi na mechanizację upraw rolnych, przebieg linii energetycznej o gęstej sieci słupów utrudnia taką formę uprawy. W związku z powyższym widzi się potrzebę modernizacji sieci energetycznej w gminie.

C. W zakresie rozwoju energetyki odnawialnej, ustala się:

- na terenie gminy nie dopuszcza się możliwości rozwoju nowych przedsięwzięć i nie wyznacza się terenów lokalizacji dla nowych przedsięwzięć z zakresu energetyki wiatrowej o mocy ponad 100kW
- adaptuje się istniejącą elektrownię wiatrową na terenie działki 7/2 w miejscowości Łachowo i wskazuje się konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach wskazanego na Załączniku nr 4 obszaru jej uciążliwości – jako „terenu, w którym dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z terenami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu” – w granicach powyższego planu należy wyznaczyć (zgodnie z Załącznikiem nr 4) tereny rozwoju działalności gospodarczej, natomiast zakazuje się wyznaczania terenów przeznaczonych na realizację zabudowy służącej celom mieszkalnym
- dopuszcza się demontaż powyższej elektrowni wiatrowej oraz przeznaczenie terenu wskazanego na Załączniku nr 4 jako „teren uciążliwości istniejącej elektrowni wiatrowej” na cele rozwoju działalności gospodarczych i/lub na cele rozwoju zabudowy mieszkaniowej z usługami towarzyszącymi
- na terenie całej gminy (po spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych) dopuszcza się lokalizację małych indywidualnych siłowni przydomowych (nie zawodowych) produkujących energię na potrzeby własne inwestora, o wysokości masztu nie przekraczającej 16 m
- na terenie gminy dopuszcza się możliwość rozwoju biogazowni. Realizacja inwestycji wymaga sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Przedsięwzięcie należy zlokalizować w sposób eliminujący możliwość zaistnienia negatywnych oddziaływań w stosunku do terenów zabudowanych, to znaczy zachować odpowiednio dużą (adekwatną do zastosowanych technologii) odległość od zabudowy mieszkaniowej lub usługowej (z uwzględnieniem lokalnych warunków mikroklimatycznych, w tym warunków przewietrzania, przeważających kierunków wiatru, itp.) - minimum 500 m. Przy lokalizacji biogazowni należy także uwzględnić konieczność obsługi obiektu w zakresie transportu substratów oraz odpadów pofermentacyjnych, a także konieczność zagospodarowania pofermentów, w tym zwłaszcza wykluczenie możliwości powstania nadmiernych uciążliwości na trasie transportu (zarówno substratów, jak i odpadów) oraz wykluczenia możliwości zanieczyszczenia wód

- dopuszcza się realizację (indywidualnych oraz zbiorczych) systemów wykorzystujących energię geotermalną
- dopuszcza się realizację systemów wykorzystujących energię słoneczną
- dopuszcza się realizację systemów wykorzystujących energię wodną
- dopuszcza się realizację systemów bazujących na spalaniu biomasy, chyba że ustalenia mpzp stanowią inaczej

Przyłączenie do sieci elektroenergetycznej ewentualnych nowych źródeł energii będzie możliwe po uzyskaniu warunków przyłączenia do sieci określonych przez przedsiębiorstwo energetyczne, do którego sieci nastąpi przyłączenie. Potencjalne przyłączenie do systemu elektroenergetycznego może odbyć się zarówno do sieci dystrybucyjnej WN-110 kV, SN-15kV (np. ENEA Operator Sp. z o.o.), jak i do sieci przesyłowej najwyższych napięć NN-220 kV (poprzez wpięcie do linii w sąsiednich gminach – na terenie gminy Szubin brak tego typu linii) której gestorem jest Operator Systemu Przesyłowego (OSP) - Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator SA. Podstawą do określenia warunków przyłączenia jest złożenie przez inwestora źródła energii, kompletnego wniosku o określenie warunków przyłączenia. Na podstawie złożonego wniosku o określenie warunków przyłączenia właściwy operator dokona oceny możliwości przyłączenia wnioskowanego obiektu do sieci elektroenergetycznej i jego wpływu na Krajowy System Elektroenergetyczny. W przypadku wystąpienia możliwości technicznych i ekonomicznych określone zostaną warunki przyłączenia źródła energii do sieci, przy czym należy podkreślić, iż wykonana ocena, o której mowa powyżej może wykazać dla umożliwienia wyprowadzenia mocy z planowanego źródła energii, konieczność budowy infrastruktury sieciowej wykraczającą ponad konieczność budowy infrastruktury elektroenergetycznej doprowadzającej wytworzoną moc do miejsca przyłączenia, która stanowić będzie własność inwestora źródła energii. Skutki oddziaływania przyłączy często mają charakter ponadlokalny i mogą wykraczać poza granice administracyjne gminy (np. może zostać wskazana konieczność przebudowy linii elektroenergetycznej przebiegającej przez tereny kilku gmin). W przypadku braku możliwości technicznych i/lub ekonomicznych przyłączenia wnioskowanego źródła wytwórczego możliwa jest odmowa wydania warunków przyłączenia.

4. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - GAZOWNICTWO

W zakresie gazownictwa ustala się:

- na terenie gminy brak sieci przesyłowych gazu ziemnego
- na terenie gminy przewiduje się realizację kolektora wysokiego ciśnienia DN500/DN300 relacji Kosakowo-Kruszyn Krajeński
- adaptacja istniejących gazociągów dystrybucyjnych wysokiego i średniego ciśnienia - obowiązują strefy wyłączono- z zabudowy (określone w przepisach szczególnych),
- aktualnie plany Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Oddział w Gdańsku, zakładają realizację rurociągu dystrybucyjnego DN150 od miejscowości Zamość w kierunku północnym (do miejscowości Łochowo w gminie Białe Błota)
- dalsza rozbudowa sieci rozdzielczej, w tym realizacji stacji redukcyjnych II stopnia - dopuszcza się gazyfikację gminy, poprzedzoną sporządzeniem koncepcji programowej, która wskaże uwarunkowania techniczne i ekonomiczne, a także określi kierunki i etapy rozwoju sieci oraz oszacuje wielkość zapotrzebowania na paliwo gazowe przez poszczególne grupy potencjalnych odbiorców,
- gazyfikacja poszczególnych miejscowości musi być poprzedzona pozytywnym wynikiem analizy ekonomicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa energetycznego wraz z zarządzeniami wykonawczymi,
- w przypadku realizacji gazociągu i stacji redukcyjnych na terenie gminy – obowiązują strefy wyłączono- z zabudowy (określone w przepisach szczególnych).

5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - CIEPŁOWNICTWO

W zakresie ciepłownictwa ustala się:

- obsługa zabudowy za pomocą istniejących systemów grzewczych (z założeniem ich sukcesywnej wymiany i unowocześniania w celu stosowania najnowszych technologii podnoszących efektywność energetyczną, ograniczających zużycie surowców oraz ograniczających emisję zanieczyszczeń) oraz nowych systemów indywidualnych i zbiorczych - we wszystkich nowotworzonych systemach indywidualnych i zbiorczych wymagane stosowanie systemów grzewczych, preferujących paliwa ekologiczne, eliminujące zanieczyszczenia atmosfery,
- docelowo zmiana dotychczasowego sposobu zaopatrywania w ciepło starej substancji mieszkaniowej na rzecz nowoczesnych, ekologicznych systemów grzewczych,

- dopuszcza się tworzenie systemów zbiorczych oraz podłączanie do nich zabudowy mieszkaniowej, podmiotów gospodarczych, instytucji użyteczności publicznej,
- w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwość montażu w planowanej zabudowie paneli służących pozyskaniu energii słonecznej (dotyczy ustaleń związanych z kątem nachylenia dachów oraz rodzajem i kolorem pokrycia dachów).

Na terenie gminy należy wspierać rozwój technologii grzewczych opartych na wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii. Ze względu na szczegółowe uwarunkowania przyrodnicze (w tym łatwość pozyskania surowców), szczególnie pożądane jest wykorzystanie do celów grzewczych oraz podgrzewania wody użytkowej, technologii opartych na spalaniu biomasy oraz indywidualnych systemach solarnych i geotermalnych.

6. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - TELEKOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA

W zakresie telekomunikacji i infrastruktury informatycznej, ustala się:

- dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie;
- zakłada się pełną dostępność do łącz telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci hotspotów.
- w mieście Szubin na działce 803/12 realizowana będzie infrastruktura regionalnej sieci szerokopasmowej w ramach zadania pn. „Budowa szerokopasmowej infrastruktury radiowej sieci dostępowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą dla województwa kujawsko-pomorskiego” dla potrzeb Kujawsko-Pomorskiej Sieci Informacyjnej Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu,
- dalsze unowocześnianie sieci i urządzeń telekomunikacyjnych,
- docelowa wymiana napowietrznych i kablowych linii telekomunikacyjnych na rzecz kabli światłowodowych,
- sukcesywne zwiększanie ilości abonentów telefonicznych (sieci stacjonarnych i/lub komórkowych),
- stwarzanie warunków dla rozwoju usług teleinformatycznych, w tym zwłaszcza poprawa dostępności do sieci Internet oraz rozwój programów e-urząd w administracji publicznej,
- dla ochrony walorów krajobrazowych przy lokalizacji nowych stacji bazowych telefonii komórkowych należy podejmować działania zmierzające do ograniczania degradacji walorów krajobrazu - np. poprzez wykorzystanie innych dominant wysokościowych (już istniejących budowli, infrastruktury, itp.) dla lokalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej, wspólne wykorzystywane infrastruktury przez różnych operatorów, lokalizację stacji bazowych w terenach o już obecnie zdegradowanej ekspozycji,
- w mpzp należy uwzględnić miejsca na posadowienie nowej infrastruktury telekomunikacyjnej, przy zachowaniu następujących założeń:
 - uwzględnić istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną podziemną i nadziemną, od której należy zachować odległości zgodne z obowiązującymi normami,
 - linie telekomunikacyjne w granicach planu należy projektować jako podziemne z rozprowadzeniem w terenach przeznaczonych pod ciągi komunikacyjne,
 - dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę,
 - w rejonach potencjalnego zapotrzebowania na usługi telefoniczne przebieg uzbrojenia w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej należy uzgodnić z gestorem sieci.

7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - GOSPODARKA ODPADAMI

W zakresie gospodarki odpadami, ustala się:

- Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą na lata 2018-2023”, uchwalonego przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXVI/434/12 z dnia 24 września 2012 r, gmina Szubin znalazła się w 5 Regionie gospodarki odpadami Bydgosko-Toruńskim, w ramach którego działają następujące instalacje regionalne (oznaczenia w nawiasach dotyczą zakresu działalności: Z – przetwarzanie odpadów zielonych, MBP – mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, SK – składowisko odpadów, SP – spalarnia odpadów): Bydgoszcz Corimp (Z, MBP), Bydgoszcz Pronatura (MBP, Z, SK, SP), Bydgoszcz Remondis (MBP, Z), Giebnia gm. Pakość (SK, Z), Wawrzynki gm. Żnin (MBP, Z, SK), Toruń MPO (MBP, Z, SK), Służewo gm. Aleksandrów Kujawski (MBP, Z, SK).
- Wobec znajdującego się na terenie gminy nieczynnego składowiska komunalnego w Godzimierzu ustala się kontynuację działań w kierunku jego rekultywacji.
- Na terenie gminy gospodarkę odpadami należy realizować w pełnej zgodności z postanowieniami cyklicznie aktualizowanego gminnego programu gospodarki odpadami. Dotyczy to zwłaszcza kwestii zbiórki odpadów, ich segregacji oraz postępowania z odpadami innymi, niż komunalne.

OBRONA CYWILNA

Ustala się następujące zasady w zakresie spełnienia wymogów obrony cywilnej:

- wymóg zapewnienia awaryjnego zaopatrzenia w wodę, z zachowaniem warunków przepisów szczególnych
- wymóg możliwości przystosowania oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego do potrzeb obrony cywilnej
- wymóg stworzenia możliwości ochrony przed zagrożeniami załóg zakładów, ludności cywilnej, mieszkańców - w ramach zabudowy zakładów pracy, budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych
- wymóg uwzględniania zasad obrony cywilnej na każdym etapie dokumentacji projektowej zgodnie z przepisami szczególnymi i uwzględniania uzgodnień z organami obrony cywilnej

ZADANIA CELU PUBLICZNEGO O CHARAKTERZE LOKALNYM

Zadania celu publicznego określa art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. (z późn. zmianami) o gospodarce nieruchomościami. Charakter lokalny mają (w zakresie kompetencji samorządu gminnego) następujące z powyższych zadań:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymywanie tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, części lotniczych lotnisk oraz służących do kierowania, kontroli, nadzoru i zabezpieczania ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, a także łączności publicznej i sygnalizacji; wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;

Spośród powyższych zagadnień gminy Szubin dotyczą kwestie utrzymania dróg gminnych. W Studium nie wskazuje się konieczności budowy nowych dróg gminnych, ale dopuszcza się budowę nowych dróg oraz przejmowanie w zasób gminny dróg zakładowych i prywatnych. Wskazuje się na potrzebę realizacji dróg rowerowych, jednak (poza drogą Szubin – Żnin i drogą wzdłuż DW 246 w północnej części miasta) nie planuje się konkretnych przebiegów. Pozostała infrastruktura komunikacyjna na terenie gminy należy do zadań ponadlokalnych.

- budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;

Spośród powyższych zagadnień gminy Szubin dotyczą kwestie ciągów drenażowych - melioracji szczegółowych będących w zakresie działań Gminnej Spółki Wodnej w Szubinie. Ze względu na bardzo szczegółowy zakres - nie zostały one wskazane na rysunku Studium.

- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;

Jedno z podstawowych zadań własnych gminy. Zadania dotyczą całego obszaru gminy – w zakresie zaopatrzenia w wodę adaptuje się istniejące ujęcia i stacje uzdatniania wody oraz istniejącą sieć wodociągową. Dalszy rozwój – wg koncepcji rozwoju. W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków – zadanie realizowane jest częściowo przy udziale gminy Na-

kło, ponieważ północna część gminy została włączona do aglomeracji kanalizacyjnej z oczyszczalnią w Potulicach. Adaptuje się istniejącą oczyszczalnię w Szubinie i zakłada się dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej. Gospodarka odpadami realizowana na podstawie gminnego planu gospodarki odpadami. Kontynuacja działań rekultywacyjnych na nieczynnym składowisku komunalnym w Godzimierzu. Szczegółowe ustalenia - w rozdziale dotyczącym kierunków rozwoju w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.

- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;

Aktualnie na terenie gminy nie planuje się realizacji sztucznych zbiorników o celach przeciwpowodziowych, regulujących przepływ, służących zaopatrzeniu w wodę, ale dopuszcza się realizację tego typu obiektów w przypadku zidentyfikowania potrzeby ich realizacji. Nie wyznacza się lokalizacji. Ewentualna realizacja na podstawie przepisów szczegółowych oraz na zasadach przewidzianych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planie zapobiegania skutkom suszy.

Zadania służące melioracji realizowane będą na terenie całej gminy na sieci cieków i rowów stanowiących melioracje podstawowe i szczegółowe.

- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;

Realizacja zadania na terenie całej gminy. Szczegółowe ustalenia - w rozdziale dotyczącym ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych;

Jako miejsca koncentracji usług publicznych wskazano: Szubin (jako ośrodek gminny) oraz Rynarzewo, Tur, Chomętowo, Królikowo, Zalesie (jako ośrodki uzupełniające).

- budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego;

Adaptuje się istniejące placówki bezpieczeństwa publicznego i dopuszcza się tworzenie kolejnych w przypadku zaistnienia potrzeby, na terenie całej gminy.

Nie przewiduje się budowy obiektów oraz urządzeń służących obronności państwa i ochrony granicy państwowej.

- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa oraz węgla brunatnego wydobywanego metodą odkrywkową;

Poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie kopalin pospolitych – na podstawie koncesji. Dopuszcza się prowadzenie prac poszukiwawczych i podjęcie eksploatacji na warunkach określonych w rozdziale dotyczącym zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk. Na terenie gminy znajdują się złoża węgla brunatnego - nie przewiduje się ich eksploatacji.

- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;

Na terenie gminy funkcjonują cmentarze czynne (wszystkie - katolickie) w: Szubinie, Turze, Rynarzewie, Szaradowie, Stupach, Chomętowie

Wyznacza się tereny realizacji nowych cmentarzy w Zamościu i Kołaczku oraz powiększenia cmentarza w Rynarzewie

- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;

Zagadnienie dotyczy całej gminy i jest realizowane wg przepisów szczegółowych. Poniżej przedstawiono wykaz miejsc pamięci narodowej na terenie gminy:

L.p.	Miejscowość, ulica	Nazwa	Lokalizacja
1.	Szubin, Pl. Wolności	Pomnik Niepodległości	Plac Wolności przy Sądzie Rejonowym
2.	Królikowo, ulica Szkolna 7	Tablica upamiętniająca zamordowanie przez hitlerowców dwóch mieszkańców Królikowa	Budynek starej szkoły

3.	Szubin, ul. Nakielska	Pomnik i mogiła - Szubin Ofiarom zbrodni hitlerowskich 1939 - 1945'	Cmentarz parafialny
4.	Szubin, ul. Nakielska	Pomnik i mogiła poległych w 1945r. Żołnierzy Radzieckich - Szubin	Cmentarz parafialny
5.	Zamość	Pomnik miejsce walk Powst. Wlkp. 1919	Zamość - skrzyżowanie dróg Poznań - Bydgoszcz - Łochowo
6.	Szubin, ul. Nakielska	Pomnik i mogiła Powstańców Wielkopolskich symbol barbarzyństwa hitlerowskiego - Szubin	Cmentarz parafialny
7.	Ameryczka	Miejsce straceń - tablica informująca o zamordowaniu Polaka przez hitlerowca	W lasku przy szosie
8.	Szubin, ul. Nakielska	Kwatera żołnierzy - mogiła Górski Wincenty,	Cmentarz parafialny
9.	Szubin, ul. Kościuszki 6	Tablica pamiątkowa Kalka Mateusz	Kościuszki 6
10.	Szubin, ul. Nakielska	Kwatera żołnierzy - mogiła nieznanego żołnierza	Cmentarz parafialny
11.	Szubin, ul. Nakielska	Kwatera żołnierzy - mogiła Kowalski Jan	Cmentarz parafialny
12.	Szubin, ul. Nakielska	Kwatera żołnierzy - mogiła - Romańczuk Jan	Cmentarz parafialny
13.	Szubin, ul. Nakielska	Kwatera żołnierzy - mogiła - Błachuta Piotr.	Cmentarz parafialny
14.	Szubin, Plac Wolności	Tablica pamiątkowa zamordowanych w dniu 18.09.1939 roku	Budynek Sądu Rejonowego
15.	Szubin, ul. Szkolna	Tablica pamiątkowa z nazwiskami pomordowanych nauczycieli	Budynek Szkoły Podstawowej Nr 1 ul. Szkolna
16.	Szubin, ul. Kcyńska, Nowe Osiedle	Pomnik pomordowanych w lasku kcyńskim	Lasek Kcyński
17.	Szubin Kcyńska 36	Miejsce kaźni	Przy Zakładzie Poprawczym
18.	Kowalewo - Nowy Świat	Małe Getto	Przy szosie Szubin - Żnin, przy drodze Kowalewo - Smolniki
19.	Rynarzewo	Pomnik i mogiła zbiorowa powstańców wielkopolskich 1919r. oraz zamordowanych w 1939r.	Cmentarz parafialny
20.	Szubin, ul. Kcyńska 12	Tablica pamiątkowa rozstrzelanych 08.09.1939	Budynek Urzędu Miejskiego
21.	Głęboczek	Pomnik upamiętniający śmierć milicjanta Edmunda Rucińskiego	Las przy drodze z Żurczyna do Głęboczka
22.	Dąbrówka Słupska	Tablica pamiątkowa - rozstrzelani w 1939 roku	Dąbrówka Słupska
23.	Wąsosz , ul. Słoneczna 16	Tablica pamiątkowa - Wincenty Smarul	Budynek mieszkalny
24.	Szubin, ul. Nakielska	Tablica pamiątkowa - Józef Suplicki	Cmentarz parafialny na budynku kaplicy
25.	Tur	Tablica upamiętniająca zamordowanego Józefa Rumińskiego - kierownika szkoły	Budynek szkoły podstawowej
26.	Rynarzewo	Pomnik - mogiła zamordowanych 3 Polaków	Cmentarz parafialny
27.	Samokłęski Duże	Tablica pamiątkowa upamiętniają śmierć proboszcza Stanisława Sobocińskiego	Kościół parafialny
28.	Słupy	Tablica pamiątkowa ks. proboszcz Jan Szymański i ks. wikariusz Stefan Kubicki	Kościół parafialny
29.	Szubin, pl. Wolności	Głaz pomnik ofiar hitleryzmu	Przy kościele św. Andrzeja Boboli
30.	Szubin, ul. Nakielska	Tablica pamiątkowa Powstańców Wlkp.	Kaplica cmentarna św. Małgorzaty
31.	Szubin, ul. Szkolna	Tablica pamiątkowa	Dom Polski
32.	Chomętowo	Tablica pamiątkowa ks. Jan Klein	Kościół parafialny

33.	Samokłęski Duże	Mogiła - Marcin Grubczyński	Cmentarz parafialny
34.	Rynarzewo	Tablica pamiątkowa - ks. Leon Sroka	Kościół parafialny
35.	Szubin, ul. Nakielska	Mogiła Władysława Małka - pierwszy powstańczy Burmistrz Szubina	Cmentarz parafialny
36.	Szubin, Pl. Kościelny	Pomnik Ofiar Zbrodni Hitlerowskich i Komunistycznych w latach 1939 - 1989	Pl. Kościelny
37.	Słupy	Tablica pamiątkowa Stanisław Sadowski	Budynek pałacu w Słupach
38.	Szaradowo	Mogiła Powstańca Wlkp.	Cmentarz parafialny
39.	Słupy	Mogiła zamordowanego w Ameryczce Polaka	Cmentarz parafialny
40.	Szubin, Pl. Wolności	Głaz dęb katyński pamięci komendanta powiatowego Policji Państwowej komisarza J. Młodowicza	Przy pomniku wolności
41.	Rynarzewo	Dąb Pamięci aspiranta Policji Państwowej Fr. Poczekaja	Rynek w Rynarzewie

- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;
Zagadnienie dotyczy całej gminy i jest realizowane wg przepisów szczegółowych.

- inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.
Dotyczą całej gminy i są realizowane wg przepisów szczegółowych.

W związku z zapewnieniem możliwości prawidłowej realizacji zadań z zakresu usług publicznych (obsługi mieszkańców), komunikacji i ochrony środowiska, gmina Szubin zamierza pozyskać od Agencji Nieruchomości Rolnych następujące tereny (wskazane na Załączniku nr 4):

Miejscowość	Numer działki	Przeznaczenie
Zalesie	78/6, 78/7	Kultura fizyczna / rekreacja (oraz droga na działce 78/7)
Szkocja	245	Kultura fizyczna / rekreacja
Małe Rudy	307, 308, 309, 311, 312	Kultura fizyczna / rekreacja
Słupy	24/91, 24/92	Kultura fizyczna / rekreacja
Stary Jarużyn	18/6	Przepompownia ścieków
Pińsko	27/28	Świetlica
Kołaczkowo	327	Droga
Tur	51	Przepompownia ścieków
Szubin, ul. Nakielska	30/29 część, 30/51 część	Chodnik i ścieżka rowerowa
Słupy	24/94	Rozbudowa stacji uzdatniania wody
Zalesie	316, 319, 336	Kultura fizyczna / rekreacja, świetlica
Żurczyn	118/14	Kultura fizyczna / rekreacja
Żurczyn	118/15 część	Rozbudowa ujęcia wody (realizacja nowych studni głębinowych), świetlica
Gąbin	6/13 część	Kultura fizyczna / rekreacja
Kołaczkowo	72/44	Droga
Wrzosy	6/11	Kultura fizyczna / rekreacja
Chraplewo	25/10, 34/8, 25/11 część	Kultura fizyczna / rekreacja
Szkocja	243/3	Droga
Samokłęski Duże	129/2	Kultura fizyczna / rekreacja

Kołaczkowo	114/49	Kultura fizyczna / rekreacja
Gąbin	6/1 część	Świetlica

Ponadto w mieście Szubin zamierza się pozyskać od Agencji Nieruchomości Rolnych tereny leżące wzdłuż (na wschód od) drogi wojewódzkiej nr 246, na odcinku na północ od cmentarza. Tereny te (wymagające szczegółowego wytrasowania) będą przeznaczone na cel ścieżki rowerowej.

W związku z zapewnieniem możliwości prawidłowej realizacji zadań z zakresu komunikacji, gmina Szubin zamierza pozyskać od Polskich Kolei Państwowych drogę przy dworcu kolejowym w Szubinie (ulicę Dworcową).

ZADANIA CELU PUBLICZNEGO O CHARAKTERZE PONADLOKALNYM

Tereny dla realizacji zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym obejmują głównie inwestycje dotyczące komunikacji i infrastruktury technicznej. Są to zadania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (przed nazwą zadania podano jego numer z Planu). Gminy Szubin dotyczy niezbyt duża liczba zadań o znaczeniu wojewódzkim lub krajowym wskazanych w pzpw.

Nr zadania	Nazwa zadania
2.	Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
6.	Regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci i Wełny (Kanał Kuśnierz, Kanał Smyrnia, Smyrnia Mała, Kcyńska, Pomorka, Kanał Złotnicki, Dziemionna, Struga Sleska, Rokitka, Panna Północna, Bachorze, Kanał Gocanowski, Gasawka, Wełna, Potok Koldrabski, Struga Sadowiecka, Kanał Ciechrz-Bożejewice, Potok Uścikowski, Rawka i Biała Struga)
8.	Budowa drogi ekspresowej S-5, w tym na terenie gminy Szubin: - przebudowa na odcinku Bydgoszcz- Szubin - budowa obwodnicy m. Rynarzewo - budowa obwodnicy m. Szubin - przebudowa na odcinku Szubin- Żnin - budowa obwodnicy m. Kowalewo
39.	Opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego
40.	Realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020
42.	Utworzenie Skępskiego Parku Krajobrazowego i Pałuckiego Parku Krajobrazowego
47.	Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Wisły i w dolinie Noteci
50.	Likwidacja składowisk odpadów stwarzających zagrożenia dla środowiska i rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów, w szczególności w gminach: Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Łubianka, Osie, Jezewo, Złotniki Kujawskie, Szubin, Gniewkowo, Mogilno, Gąsawa i Lubraniec (łącznie 55 składowisk)
51.	Likwidacja wszystkich nieczynnych mogiłników niespełniających wymogów ochrony środowiska w gminach: Nakło, Aleksandrów Kujawski, Lubicz, Grudziądz, Lipno, Świekatowo, Tuchola, Kamień Krajeński, Dębowa Łąka, Kowalewo Pomorskie, Golub-Dobrzyń, Rypin, Szubin, Gąsawa, Dąbrowa Biskupia, Rogowo i Bytów
53.	Rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych (60 miast i miejscowości)
82.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 246
114.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 247
155.	Przebudowa drogi wodnej: Kanał Bydgoski - J. Gopło- rz. Warta
172.	Budowa linii 110kV jako drugostronnego zasilania GPZ Szubin ze stacji GPZ Paterek
178.	Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Szubin – Białe Błota D _n 150mm

Powyższy wykaz zawiera nazwę zadania, nie rozstrzyga natomiast czy zadanie to pozostaje nadal aktualne. Zadania zapisane w pzpw były sukcesywnie realizowane, częste są też przypadki częściowej ich realizacji (np. modernizacja wybranych odcinków dróg). Tym samym nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, które z powyższych zadań straciły już swoją aktualność. Bez wątpienia aktualność straciły zadania nr: 51 (mogilnik zlikwidowany), 172 i 178 (obydwa zadania zrealizowane).

Oprócz zadań wymienionych powyżej, do zadań realizujących cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, zaliczyć należy modernizację dróg powiatowych.

OBSZARY, DLA KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznaczają przepisy szczególne. Plany sporządza się, gdy przewidywane zmiany przeznaczenia nie są sprzeczne z ustaleniami Studium. Ponadto plany miejscowe należy sporządzać w każdym przypadku, gdy mają zastosowanie przepisy określone w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Na terenie gminy nie identyfikuje się obecnie terenów, wobec których stwierdza się obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W związku z kreowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz dla realizacji podstawowych potrzeb mieszkańców, pożądane jest prowadzenie planowej, racjonalnej i spójnej gospodarki przestrzennej, której integralnym elementem jest sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój społeczno-gospodarczy gminy wymuszać będzie w przyszłości podejmowanie decyzji o sporządzaniu mpzp wyznaczających przestrzeń przeznaczoną pod rozwój funkcji mieszkaniowej (oraz mieszkaniowo-usługowej), gospodarczej (usługi, wytwórczość, działalności magazynowo-składowe) oraz rekreacyjnej i turystycznej. Dla zidentyfikowanych obszarów o takim charakterze, gmina będzie sukcesywnie – w miarę potrzeb oraz możliwości finansowych – sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wybór kierunków rozwoju dla danego obszaru, odbędzie się na etapie przystąpienia do sporządzenia mpzp (w ramach i w zgodzie z przeznaczeniem terenu wskazanym na Załączniku nr 4 lub na Załączniku nr 5) i będzie wynikał zarówno ze zgłaszanych potrzeb, jak i z analizy predyspozycji danego terenu. Powyższa elastyczność ustaleń podyktowana jest brakiem możliwości dokonania precyzyjnych prognoz kierunków rozwoju gminy.

W szczególności na rysunku Studium wyznaczono obszary, które wskazuje się do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - są to obszary wskazane na Załączniku nr 4 jako:

- tereny wskazywane do przekształceń w kierunku rozwoju zabudowy mieszkaniowej z usługami towarzyszącymi i z dopuszczeniem nieuciążliwych działalności gospodarczych
- tereny wskazywane do przekształceń w kierunku rozwoju działalności gospodarczych
- tereny wskazywane do przekształceń w kierunku rozwoju zagospodarowania służącego funkcjom rekreacji i wypoczynku.

Są to tereny, dla których zamierza się sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych, sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie miasta, we wszystkich zdefiniowanych jednostkach polityki przestrzennej, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego mogą być sporządzane w miarę zaistnienia potrzeby.

Dopuszcza się także, w przypadku pojawienia się uzasadnionej potrzeby, sporządzanie mpzp w ramach istniejących terenów zainwestowanych – część z nich wymaga lub w przyszłości wymagać może uporządkowania i/lub realizacji, przebudowy lub rozbudowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Należy jednak jako nadrzędną zasadę przyjmować założenie o zapobieganiu rozpraszaniu sieci osadniczej, stąd proces planistyczny każdorazowo powinien sprzyjać koncentracji osadnictwa i zainwestowania w największych miejscowościach.

Granice obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zostaną ostatecznie określone na etapie podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia w/w planów. W tym zakresie Załącznik nr 4 należy traktować jako „kierunkowy”, a nie ostatecznie przesądzający o granicach terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego - dopuszcza się nieznaczne korekty ustalonych na rysunku granic jednostek, nie zmieniające zasadniczo wyznaczonego przebiegu. Zasady wprowadzania korekt określono w rozdziale pt. „Wskaźniki dotyczące zagospodarowania”. Zakres funkcjonalny terenów dla których sporządzać się będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zostanie ostatecznie określony na etapie sporządzania w/w planów – zgodnie z Załącznikiem nr 4 lub Załącznikiem nr 5.

Aktualnie stwierdza się konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Łachowo, obejmującego elektrownię wiatrową o mocy ponad 100kW oraz jej strefę ochronną (strefę uciążliwości powodowanych przez siłownię). Teren ten został wskazany na Załączniku nr 4.

OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze wymagać będą grunty klas bonitacyjnych I-III, położone w granicach jednostek, dla których sporządzać się będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W Studium nie przewiduje się zmian przeznaczenia gruntów leśnych. Dopuszcza się niewielkie wyłączenia gruntów z użytkowania leśnego – związane z realizacją poszczególnych inwestycji – zmiany te mogą mieć charakter tylko „techniczny”, gdyż żadne z ustaleń Studium nie ma na celu ograniczania powierzchni lub zwartości lasów, jak też osłabiania ich potencjału ekologicznego w inny sposób.

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI

Potrzeba scaleń i podziałów (art. 102 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami) może wystąpić na terenach wskazanych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jako następstwo ich ustaleń.

OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Jako przestrzeń publiczną rozumie się ogólnodostępne obiekty oraz tereny służące lokalnej społeczności do celów zaspokajania podstawowych potrzeb w zakresie rozwoju społecznego, rekreacji, wypoczynku, integracji społecznej, realizacji za interesowań, w tym zwłaszcza: infrastrukturę administracji lokalnej, edukacji, kultury, sportu, rekreacji, miejsca zwyczajowo przyjęte jako służące spotkaniom publicznym, place zabaw, urządzone tereny zieleni, lasy komunalne, parki wiejskie, cmentarze.

Jako miejsca realizacji przestrzeni publicznych w postaci placów, placów zabaw, parków, boisk i innych miejsc służących rekreacji i spotkaniom publicznym, wskazuje się wszystkie miejscowości – gdzie zagospodarowanie tego typu powinno być realizowane ze środków publicznych, w miarę możliwości.

Na terenie całej gminy ustanawia się wobec przestrzeni publicznych:

- priorytet ochrony przez zmianą przeznaczenia; zmiana przeznaczenia możliwa tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach pod warunkiem dokonania kompensacji polegającej na odnowieniu likwidowanej przestrzeni publicznej poprzez jej realizację w innej społecznie akceptowanej lokalizacji i formie,
- obowiązek dbałości o estetykę, bezpieczeństwo i funkcjonalność,
- sukcesywne wzbogacanie przestrzeni publicznych w urządzenia i infrastrukturę służące ludności,
- dopuszcza się wydzielanie i urządzenie kolejnych przestrzeni publicznych jako odpowiedź na zapotrzebowanie społeczne.

OBSZARY LOKALIZACJI WIELKOPOWIERZCHNIOWYCH OBIEKTÓW HANDLOWYCH

Na terenie gminy dopuszcza się realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²:

- w mieście Szubin – w granicach terenów wskazywanych na Załączniku nr 5 jako tereny dopuszczanej lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży ponad 2000 m kw.
- na obszarach wiejskich gminy – w granicach terenów wskazywanych do przekształceń w kierunku rozwoju działalności gospodarczych w ramach jednostki przestrzennej 3

OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ ZAGROŻONE OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH

Główne zagrożenie powodziowe dla terenów gminy Szubin stwarzają rzeki Noteć i Gąsawka.

Dla rzeki Noteci Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu sporządził Studium ochrony przeciwpowodziowej, wyznaczające obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi $p=1\%$ (średnio raz na 100 lat – jest to tzw. woda stuletnia; na Załączniku nr 4 tereny te zostały określone jako „obszary szczególnego zagrożenia powodzią”). Na obszarach tych obowiązują zakazy wynikające z przepisów ustawy Prawo wodne. Tylko w szczególnych przypadkach, jeżeli nie utrudni to ochrony przed powodzią, dyrektor RZGW może, w drodze decyzji, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zwolnić od zakazów określonych w ustawie Prawo wodne."

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu nie wyznaczył jak dotąd tego typu zasięgu dla Gąsawki.

Zgodnie z Art. 88l. ust. 1. ustawy „Prawo wodne”, Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odpysk;
- 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 pkt. 3, ww ustawy, zabrania się lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Na terenie gminy, jak też w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie ma obiektów hydrotechnicznych, których awaria mogłaby spowodować zagrożenie powodziowe.

Dokonywanie zalesień w dolinie Noteci oraz Gąsawki powinno uwzględniać wymogi ochrony przeciwpowodziowej. Przede wszystkim należy unikać sytuacji, gdy niewłaściwy wybór terenów do zalesień lub niewłaściwie wykonane zalesienie, będą skutkowały hamującym wpływem lasów na przepływ wielkiej wody, a tym samym nasilały skutki zjawisk powodziowych.

Lokalne podtopienia związane z deszczami nawałnymi lub nagłymi roztopami, możliwe są na terenie całej gminy – w zależności od lokalnych warunków terenowych.

Państwowy Instytut Geologiczny na terenie gminy wskazał tereny predysponowane do występowania ruchów masowych – wskazane na Załączniku nr 4. Zgodnie z informacją Państwowego Instytutu Geologicznego, na obecnym etapie prac nad identyfikacją terenów zagrożonych ruchami osuwiskowymi: „są to jedynie ogólne i wstępne dane informujące o możliwej predyspozycji obszarów (wynikającej głównie z budowy geologicznej i morfologii) do rozwoju ruchów masowych w poszczególnych powiatach pozakarpackich, nie potwierdzone zwiadem terenowym, dlatego nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego”. Tereny te – przedstawione na Załączniku nr 4 jako „potencjalnie zagrożone ruchami osuwiskowymi” powinny być przedmiotem dalszych szczegółowych badań, które określą rzeczywiste ryzyko zachodzenia tego typu procesów oraz pozwolą na identyfikację sposobów ochrony i zabezpieczeń, ale także określą, jakiego rodzaju zagospodarowanie i działalności mogą być realizowane zarówno w tych obszarach, jak i ich sąsiedztwie. Przy obecnym dosyć ogólnym poziomie wiedzy na temat rzeczywistego ryzyka, nie można ich traktować jako obszarów bezwzględnie wykluczanych z możliwości realizacji zagospodarowania.

Ze względu na lokalnie urozmaiconą rzeźbę terenu, nie można wykluczyć, iż na terenie gminy występują także obszary o nierozpoznanym dotąd zagrożeniu. Wskazuje się konieczność wykonania kompleksowej diagnozy przestrzeni gminy w kontekście możliwości powstawania osuwisk.

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI I REKULTYWACJI

Obszary wskazywane do przekształceń zostały scharakteryzowane w rozdziałach dotyczących „Kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy” oraz „Kierunków zmian w przeznaczeniu terenów”. Przekształcenia będą tu polegały przede wszystkim na zmianie funkcji terenu i będącej jej konsekwencją zmianie zagospodarowania, ewentualnie na zwiększeniu intensywności zagospodarowania przy zachowaniu profilu funkcjonalnego lub na wprowadzeniu dodatkowych funkcji na dany obszar; dla niektórych terenów w mieście wskazuje się potrzebę estetyzacji zagospodarowania.

Rewitalizacji przestrzeni wymaga przestrzeń staromiejska w Szubinie – wskazana na Załączniku nr 5. Zagadnienie to będzie realizowane w oparciu o cyklicznie aktualizowany Lokalny Program Rewitalizacji miasta Szubin.

Trwają prace w zakresie rekultywacji gminnego składowiska odpadów w Godzimierzu.

Poza wskazanymi obszarami, na terenie gminy nie zachodzi obecnie pilna potrzeba rekultywacji, przekształceń lub rehabilitacji. Działania tego typu należy podejmować każdorazowo po zaprzestaniu wydobycia surowców (rekultywacja wyrobisk) lub zaprzestania działalności gospodarczych lub hodowlanych (rewitalizacji zabudowy poprzemysłowej i pohodowlanej w kierunku wprowadzenia nowych funkcji lub likwidacja zagospodarowania).

GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Tereny zamknięte, nie posiadające strefy ochronnej, stanowią działki położone wzdłuż linii kolejowej z Bydgoszczy do Kcyni (obejmujące tory wraz z towarzyszącą infrastrukturą) - w mieście Szubin oraz na terenie obrębów: Kołaczkowo, Łachowo, Pińsko, Rynarzewo, Szkocja, Wolwark, Zalesie, Zamość.

Ze względów technicznych tereny te nie zostały wskazane na Załącznikach 4 i 5, a ewentualnej identyfikacji, czy dana działka leży w granicach terenów zamkniętych każdorazowo dokonywać na podstawie aktualnego wykazu terenów zamkniętych, znajdującego się w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Nakle.

OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Nie wyznacza się.

OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy nie ma pomników zagłady i ich stref ochronnych, wynikających z ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271).

S t u d i u m

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin

tekst Studium - część trzecia

UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ
oraz
SYNTEZA PROJEKTU STUDIUM

PRACOWNIA PROJEKTOWA „SIEĆ 1” PAWEŁ ŁUKOWICZ

ul. Gdańska 54/6, 85-021 Bydgoszcz

S t u d i u m
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Szubin

tekst Studium - część trzecia

Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań
oraz Synteza projektu Studium

Spis treści

Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	4
Synteza projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	6

UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZUBIN

Na etapie prac nad koncepcją rozwoju gminy, po dokonaniu diagnozy stanu i uwarunkowań (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz przy uwzględnieniu zamierzeń władz gminy co do dalszego rozwoju, rozważono różne warianty dalszego rozwoju – optymalnego z punktu realizacji zakładanych celów.

Elementy „wariantowania” (czyli wyboru optymalnego wariantu) rozwoju gminy dotyczyły:

- wyboru funkcji/rodzajów działalności do stymulowania rozwoju,
- wyboru lokalizacji nowych przedsięwzięć,
- wyboru stopnia intensywności planowanego zagospodarowania w uzależnieniu od wariantowego rozpatrywania prognozy demograficznej i prognozy przyszłego charakteru społeczno-gospodarczego.

Bardzo silnym czynnikiem stabilizującym zagospodarowanie przestrzenne gminy i ograniczającym możliwości jego kształtowania, są:

- rozległe formy przyrodnicze powodujące znaczące ograniczenia dla swobodnego wyboru kierunków zagospodarowania – przede wszystkim rozległe doliny rzeczne o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych oraz znaczne powierzchnie lasów; niekorzystne warunki fizjograficzne dla realizacji zagospodarowania w dolinach Noteci i Gąsawki są dodatkowo wzmacniane objęciem znacznych ich części ochroną w ramach sieci Natura 2000,
- podmiejskie położenie północnej części gminy, skutkujące silną presją inwestycyjną i koniecznością uwzględnienia w planowaniu kierunków zagospodarowania gminy oczekiwania na atrakcyjne tereny przeznaczone na rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- rolniczy charakter części południowej przy oczekiwaniu jego zachowania i wzmacniania w przyszłości.

Szereg zagadnień jest niezależnych od polityki władz gminy i na etapie Studium następuje ich adaptacja w „narzuconym” stanie i przebiegu. Dotyczy to przede wszystkim:

- struktury fizyczno-geograficznej,
- planowanej modernizacji drogi krajowej nr 5 do standardu drogi ekspresowej, co będzie skutkowało dobrą dostępnością gminy i wzrostem jej konkurencyjności, ale także określonymi rodzajami uciążliwości w obszarach bezpośrednio przylegających do drogi oraz dzieleniem przestrzeni gminy,
- pozostałego ponadlokalnego układu komunikacyjnego (a więc dróg powiatowych i wojewódzkich),
- linii infrastrukturalnych znaczenia ponadlokalnego (energetyka, gaz – ten czynnik w gminie Szubin nie jest jednak szczególnie istotny, ponieważ gmina nie stanowi koncentracji tego typu infrastruktury),
- pozostałych zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Także elementy struktury przestrzennej związane ściśle z przebiegiem linii komunikacyjnych, układem przyrodniczym oraz sąsiedztwo kilku miast (Bydgoszcz, Nakło, Łabiszyn, Żnin, Kcynia) - z konsekwencjami społecznymi, komunikacyjnymi, przestrzennymi i ekologicznymi, stanowią bardzo silny czynnik stabilizujący i w pewnym zakresie ograniczający możliwości wariantowania.

Przy podejmowaniu wyborów uwzględniono następujące czynniki („kryteria wariantowania”):

- aspiracje władz lokalnych (wynikające z planów i zamierzeń dotyczących stymulowania rozwoju określonych części gminy i rozwoju określonych działalności),
- uwarunkowania naturalne sprzyjające lub ograniczające rozwój danego zagadnienia,
- szanse powodzenia danego działania (wybrano działalności, funkcje i obszary, dla których istnieją realne przesłanki zrealizowania lub choćby podjęcia zamierzeń – ma to na celu racjonalizację procesu planowania i rozwoju gminy),
- dążenie do koncentracji zainwestowania – stanowiące jedno z podstawowych założeń rozwoju gminy zapisane w Studium i związane bezpośrednio ze sprawnością zarządzania gminą, minimalizacją kosztów środowiskowych

oraz spodziewanym osiągnięciem korzyści skali.

Najważniejszym problemem fazy planowania zagospodarowania było oszacowanie skali przewidywanych zmian liczby mieszkańców oraz rozwoju przedsiębiorczości – a więc próba prognozy jak wielkie rezerwy rozwojowe są niezbędne, by ich ewentualny brak w przyszłości nie stanowił przeszkody w rozwoju gminy lub też by ich nadmiar nie spowodował rozpraszania zagospodarowania i degradacji ładu przestrzennego w gminie. Zwiększanie liczby mieszkańców i podmiotów gospodarczych jest podstawowym interesem gminy – byłoby więc bardzo niekorzystne, gdyby skala terenów rozwojowych była zbyt mała i gmina przez zbyt dużą zachowawczość przy konstruowaniu Studium nie wykorzystała możliwości rozwojowych, ale też bardzo niekorzystne byłoby, gdyby przeszacowano skalę przyszłego zainteresowania i wyznaczono zbyt rozległe tereny inwestycyjne. W strefach podmiejskich dużych miast tego typu procesy – mające podstawowe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego – są bardzo trudno przewidywalne.

Wybór funkcji możliwych do rozwoju na terenie gminy, ze względu na ustabilizowane predyspozycje, nie stwarza dużych możliwości wariantowania. W oparciu o obecny stan oraz predyspozycje przyjęto następujące funkcje wiodące gminy:

- dla miasta - rozwój obsługi ludności (funkcje znaczenia lokalnego) oraz funkcja mieszkaniowa i funkcje gospodarcze,
- dla północnej części gminy – zapewnienie możliwości absorpcji presji inwestycyjnej,
- dla południowej części gminy - funkcje rolnicza oraz mieszkaniowa,
- dla terenów dobrze dostępnych komunikacyjnie i przy braku kolizji z terenami mieszkaniowymi lub kolizji środowiskowych – funkcje gospodarcze,
- dla terenów cennych przyrodniczo bądź wrażliwych na degradację – unikanie wprowadzania lub intensyfikowania zagospodarowania, pozostawianie poza głównymi nurtami rozwojowymi – a więc ochrona walorów.

W stosunku do stanu obecnego, w koncepcji rozwoju gminy stawia się nacisk przede wszystkim na porządkowanie struktury przestrzennej - przede wszystkim: koncentrację zagospodarowania (ograniczanie powierzchni terenów rozwojowych - na terenach wiejskich wyznacza się niewielką liczbę i powierzchnię terenów rozwoju mieszkalnictwa poza istniejącą zabudową miejscowości lub jej bliskim sąsiedztwem - zakłada się raczej intensyfikację zagospodarowania tych miejscowości), utrwalanie obecnego charakteru funkcjonalnego, rewitalizację miasta i zwiększanie jego atrakcyjności dla zamieszkania, estetyzację przestrzeni oraz stwarzanie warunków dla rekreacji i wypoczynku.

Nowymi elementami struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy jest więc przede wszystkim pasmo rozwojowe pomiędzy Szubinem a Kcynią – z wskazaniem terenów dla rozwoju gospodarczego, w oparciu o bardzo dobrą dostępność (potencjalnie nawet możliwość obsługi terenów inwestycyjnych w transporcie kolejowym) i słabą przydatność rolniczą.

Podkreślić więc należy, że wybrano wariant rozwoju gminy stosunkowo zachowawczy, zakładający przede wszystkim wyznaczanie realnych, a nie przewymiarowanych przestrzeni rozwojowych. Studium w znacznie większym stopniu „porządkuje stan” niż „planuje dalszy rozwój”. Warianty bardziej „agresywne” zakładałyby przekształcenia znacznie większej części gminy i bardziej intensywne zagospodarowanie.

W zakresie rozwoju infrastruktury lokalnej, uwagę zwraca zwłaszcza konieczność dalszego rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę oraz systemu kanalizacyjnego.

W zakresie kształtowania przestrzeni miasta, generalne ustalenia Studium zakładają:

- zachowanie obecnej zasadniczej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta
- dopuszczenie przekształceń większości terenów rolniczych na cele mieszkaniowe lub rozwoju gospodarczego
- zachowanie rolniczego charakteru terenów nieprzydatnych ze względów fizjograficznych dla realizacji zagospodarowania w południowo-wschodniej części miasta
- wskazanie terenów ewentualnego rozwoju wielkopowierzchniowych obiektów handlowych
- rewitalizację społeczną i przestrzenną dzielnicy staromiejskiej – centralnej części miasta

- zagospodarowanie terenu pocegielnianego – wskazuje się konieczność opracowania szczegółowej koncepcji zagospodarowania terenu.

Podsumowując, należy stwierdzić, że na etapie koncepcji rozwoju i zagospodarowania gminy, zdecydowano o wyborze wariantu, który przy obecnych i dających się przewidzieć w przyszłości uwarunkowaniach, zapewnia optymalny sposób realizacji szeroko rozumianych interesów gminy.

SYNTEZA PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Studium jest dokumentem planistycznym określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy sporządzanym dla jej całego obszaru. Pełni ono rolę koordynacyjną w programowaniu rozwoju ustalanego m.in. w Strategii rozwoju, a także przy sporządzaniu wieloletnich planów inwestycyjnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przede wszystkim w zakresie realizacji inwestycji publicznych. Jest również dokumentem formalnym przy przygotowaniu aplikacji o przyznanie środków z funduszy europejskich. Studium nie jest jednak przepisem prawa miejscowego, a zatem nie stanowi podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z realizacją inwestycji.

Studium składa się z czterech części:

- uwarunkowań rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy,
- kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- uzasadnienia rozwiązań przyjętych w Studium oraz syntezy ustaleń Studium,
- rysunku Studium dla gminy oraz rysunku Studium dla miasta.

W części poświęconej uwarunkowaniom przedstawiono kompleksową charakterystykę stanu istniejącego oraz ocenę dotychczasowego zagospodarowania z diagnozą mocnych i słabych stron gminy. Część poświęcona kierunkom zagospodarowania przestrzennego zawiera ustalenia – zarówno o charakterze postulatywnym, jak i ustalenia wiążące z zakresu planowania dalszego rozwoju zagospodarowania gminy.

Przyjmuje się następujące założenia rozwoju gminy (które leżały u podstaw formułowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania gminy):

1. Gmina Szubin pozostanie gminą o zróżnicowanym charakterze – zróżnicowanie dotyczyć będzie relacji miasto-obszary wiejskie ale także relacji północna – południowa część gminy.
2. Część północna będzie się rozwijać jako obszar podmiejski Bydgoszczy i charakteryzować się będzie postępującą urbanizacją – dla tej części najważniejszym założeniem jest utrzymanie równowagi pomiędzy dużą presją inwestycyjną, a zachowaniem ładu przestrzennego, walorów przyrodniczych, zdolności do pełnienia funkcji ekologicznych oraz rekreacyjnych – ale jednocześnie stwarzanie warunków dla rozwoju gospodarczego oraz rozwoju mieszkalnictwa.
3. Część południowa pełnić będzie rolę obszarów o wiodącej funkcji rolniczej – dla tej części podstawowym założeniem jest dalszy rozwój rolnictwa, jako ważnego źródła utrzymania mieszkańców, ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed przekształceniami oraz dostosowanie kierunków rolnictwa do warunków przyrodniczych, w celu optymalnego ich wykorzystania.
4. Zakłada się zwiększanie liczby mieszkańców gminy, przede wszystkim wskutek kontynuacji budownictwa podmiejskiego w północnej części gminy oraz powolnego wzrostu liczby mieszkańców miasta. W części południowej przewiduje się utrzymywanie obecnej liczby ludności, lub nawet niewielki jej spadek.
5. Gmina cechuje się dużą powierzchnią i dużym rozproszeniem sieci osadniczej, dlatego do najważniejszych potrzeb zalicza się zapewnienie właściwej obsługi w zakresie infrastruktury społecznej i infrastruktury technicznej – należących do kompetencji samorządu gminnego.
6. W stosunku do miasta Szubin podstawowym założeniem jest ciągła poprawa warunków zamieszkania – poprzez inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej, technicznej, przestrzeni publicznej oraz wysoką jakość realizowanych zadań własnych – w celu sukcesywnego zwiększania atrakcyjności miasta i zwiększania liczby mieszkańców wskutek ograniczania odpływu i zwiększania napływu migracyjnego.

U podstaw szczegółowych zastosowanych rozwiązań planistycznych (projektowych) leżały następujące założenia:

1. Założenie dostosowania zagospodarowania do prognozowanych zmian liczby ludności i charakteru funkcjonalnego gminy.
2. Założenie optymalizacji w zakresie pełnienia zadań własnych gminy - głównie poprzez zasadę koncentracji zagospodarowania.
3. Założenie umiarkowanej skali planowanych zmian zagospodarowania. W zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej i towarzyszących usług w rejonach, gdzie nie przewiduje się wzrostu liczby mieszkańców - zakłada się przede wszystkim uzupełnianie istniejącej zabudowy. W północnej części gminy wyznacza się stosunkowo rozległe obszary pod rozwój nowego zagospodarowania o charakterze mieszkaniowym z towarzyszącymi usługami oraz gospodarczym, co jest odpowiedzią na rosnące zainteresowanie inwestorów realizacją zabudowy w tej części gminy. Wyznaczenie tych terenów ma na celu przeciwdziałanie chaotycznym procesom urbanizacji podmiejskiej.

ZAŁOŻENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Struktura gminy i ogólne założenia różnicowania polityki przestrzennej

Z uwagi na zróżnicowanie fizycznogeograficzne oraz zróżnicowanie predyspozycji dla dalszego rozwoju, dla celów planistycznych, obszar gminy podzielono na jednostki funkcjonalno-przestrzenne, dla których formułuje się indywidualne założenia polityki przestrzennej.

Politykę przestrzenną zdefiniowano oddzielnie dla miasta i obszarów wiejskich gminy.

Podział na jednostki funkcjonalno-przestrzenne na obszarach wiejskich przeprowadzono opierając się na następujących kryteriach szczegółowych:

- zróżnicowanie fizyczno-geograficzne,
- przebieg dotychczasowych procesów rozwojowych,
- stan rozwoju i wzajemne relacje pomiędzy funkcjami rolniczymi i pozarolniczymi, w tym zwłaszcza stan wykształcenia złożonych pozarolniczych funkcji podmiejskich,
- predyspozycje dla rozwoju rolnictwa,
- predyspozycje dla rozwoju mieszkalnictwa i funkcji gospodarczych, w tym położenie w ekologicznym systemie obszarów chronionych.

Podział na jednostki funkcjonalno-przestrzenne w mieście przeprowadzono opierając się na następujących kryteriach szczegółowych:

- pełnione obecnie funkcje i predyspozycje dla ich zachowania lub przekształceń;
- morfologia i fizjonomia poszczególnych części miasta (charakter zabudowy);
- morfologia terenu i uwarunkowania przyrodnicze;
- układ komunikacyjny (jako szkielet funkcjonowania miasta).

Na terenie gminy wyznacza się następujące jednostki planistyczne:

- wielofunkcyjną jednostkę miejską – oznaczoną numerem 1. W ramach jednostki dokonano dalszych podziałów ze względu na predyspozycje rozwoju (oznaczenia 1.1 – 1.5),
- jednostkę osadniczo-rolniczą – oznaczoną numerem 2,
- jednostkę rolniczo-osadniczo-ekologiczną – oznaczoną numerem 3,
- jednostkę rolniczo-osadniczą - oznaczoną numerem 4,
- jednostki leśne – oznaczone numerami 5.1, 5.2 i 5.3 – są one rozłączne przestrzennie, ale wykazują na tyle podobne uwarunkowania i predyspozycje rozwoju, iż ustala się dla nich tożsame założenia rozwoju.

Jednostka planistyczna 1 - jednostka obejmująca miasto Szubin i wskazywana do wzmocnienia funkcji usługowych, uporządkowania struktury przestrzennej, rozwoju funkcji mieszkaniowej i rewitalizacji przestrzennej i społecznej centrum miasta. Dla jednostki tej przewiduje się wzrost liczby mieszkańców.

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- funkcje dominujące – funkcje usługowe o charakterze: ogólnogminnym i lokalnym (miejskim), powiatowym (uzupełnianie siedziby powiatu) oraz funkcja mieszkaniowa
- funkcja uzupełniająca – funkcja gospodarcza (rozwój przedsiębiorczości)

Do celów planistycznych miasto podzielono na jednostki różniące się charakterem funkcjonalnym i predyspozycjami dla dalszego rozwoju. Wyróżniono:

- **jednostkę centralną - wielofunkcyjną (oznaczoną jako 1.1)** – obejmującą starą część miasta i koncentrującą większość potencjału usługowego o znaczeniu gminnym i powiatowym. Jest to jednostka o zróżnicowanych funkcjach – dominujące znaczenie ma zabudowa o funkcjach usługowych-centrowych (w tym administracyjnych, ochrony zdrowia, kultury, oświaty, handlu, kultu religijnego, komunikacji publicznej), występuje także zabudowa mieszkaniowa (i mieszkaniowo-usługowa), zabudowa związana z nieuciążliwym rzemiosłem i drobną wytwórczością, przestrzenie publiczne związane z rekreacją i sportem. Jednostka w dużej części objęta strefami ochrony konserwatorskiej. Wskazywana jest do rewitalizacji przestrzennej i społecznej. Realizacja nowej zabudowy przede wszystkim poprzez wymianę lub uzupełnianie zabudowy istniejącej.
- **jednostkę północną - mieszkaniową (oznaczoną jako 1.2)** – obejmującą północną część miasta o dominującej funkcji mieszkaniowej, realizowanej w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej wraz z towarzyszącymi usługami. W jednostce tej znajdują się także tereny rolne wskazujące do przekształceń w kierunku rozwoju zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami. Powierzchnia terenów rozwojowych jest znacząca – jednostka stanowi najważniejszą przestrzeń rozwojową miasta (przewiduje się, że w granicach jednostki następować będzie znaczący przyrost liczby mieszkańców). Teren byłej cegielni wraz z wyrobiskiem wskazujący do przekształceń – wskazuje się celowość dalszego rozwoju na podstawie koncepcji zagospodarowania uwzględniającej wariantowanie zagospodarowania.
- **jednostkę wschodnią – wielofunkcyjną (oznaczoną jako 1.3)** – obejmującą wschodnią część miasta o funkcjach mieszkaniowych z towarzyszącymi usługami, usługowych, rekreacyjnych (ogrody działkowe), gospodarczych (usługowych i wytwórczych), infrastruktury komunalnej (oczyszczalnia ścieków). W jednostce tej znajdują się także tereny rolne wskazujące do przekształceń na cele rozwoju działalności gospodarczych. W stosunku do terenu ogrodów działkowych – zakaz zmiany przeznaczenia.
- **jednostkę południowo-zachodnią – wielofunkcyjną (oznaczoną jako 1.4)** – obejmującą południowo-zachodnią część miasta o przewadze funkcjach gospodarczych (wytwórcze, usługowe, magazynowo-składowe), z udziałem zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz terenów sportu i rekreacji, a także infrastruktury komunalnej (ujęcie wody). W jednostce tej znajdują się także tereny rolne wskazujące do przekształceń na cele rozwoju działalności gospodarczych.
- **jednostkę południowo-wschodnią – rolniczo-rekreacyjną (oznaczoną jako 1.5)** – obejmującą południowo-wschodnią część miasta o dużym udziale terenów rolnych, które ze względu na warunki wodno-gruntowe są wskazujące do zachowania ekstensywnego wykorzystania rolniczego oraz z terenami o funkcjach rekreacyjnych (ogrody działkowe) i terenem leśnym. W stosunku do lasu i ogrodów działkowych – zakaz zmiany przeznaczenia.

Jednostka planistyczna 2 - jednostka obejmująca północną część gminy, cechującą się wielofunkcyjnością oraz zróżnicowanym charakterem i użytkowaniem terenu. Jednostka stanowi część strefy podmiejskiej Bydgoszczy - jest to obszar rozwijający się pod wpływem miasta Bydgoszcz i wykazujący silne związki społeczne, gospodarcze i funkcjonalne z miastem. Podstawową dominantą rozwoju jest podmiejskie położenie i silna suburbanizacja, kształtująca wielofunkcyjność. Jednostka leży w trójkącie tworzoną przez miasta Szubin, Bydgoszcz i Nakło – wzdłuż dróg prowadzących z Szubina do Bydgoszczy i do Nakła. Na terenie jednostki rozwinęły się duże jednostki osadnicze (Rynarzewo, Zamość, Tur, Samokłęski, Kołaczkowo), dobrze rozwinięta jest przedsiębiorczość pozarolnicza, lokalnie duże znaczenie ma funkcja rolnicza, duże znaczenie ma funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa (realizowana w bazie ogrodów działkowych). Noteć oraz Kanał Notecki są częścią systemu dróg wodnych (obecnie o znikomym znaczeniu). Jednocześnie istotne jest znaczenie ekologiczne doliny Noteci i doliny Gąsawki, mające swój wyraz między innymi w objęciu części doliny Noteci ochroną w randze Natura 2000. Podmiejskie położenie i presja wynikająca z suburbanizacji są też głównym uwarunkowaniem stanu środowiska w tej części gminy.

Jednostka jest wskazywana do kontynuacji rozwoju wielofunkcyjnego z dominującym wpływem podmiejskiego położenia – szczególnie predyspozycje wskazuje się dla rozwoju funkcji pozarolniczych, w tym zwłaszcza mieszkaniowych i gospodarczych (wytwórczość, usługi, tereny magazynów i składów). W jednostce tej koncentruje się większość wyznaczonych w Studium terenów rozwojowych gminy. Dla tej jednostki przewiduje się wzrost liczby mieszkańców.

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – mieszkaniowa (o charakterze podmiejskim) oraz gospodarcza (tereny wytwórczości, rzemiosła, magazynów, składów),
- funkcja uzupełniająca – rolnictwo, działalności rekreacyjno-wypoczynkowe, ekologiczna

Jednostka planistyczna 3 - jednostka obejmująca środkowo-południową część gminy i wskazywana do pełnienia funkcji rolniczych (o niezbyt dużej intensywności) i ekologicznych.

Większą część jednostki obejmują doliny Gąsawki i jej dopływów – głównie Białej Strugi i Czarne Rowu. Są to zwarte obszary zajmowane przez grunty pochodzenia organicznego – cechują się wysokim poziomem wód gruntowych i są wykorzystywane w niezbyt intensywnej gospodarce rolnej jako użytki zielone o przeciętnej przydatności. Pełnią istotne funkcje ekologiczne i w dużej części zostały objęte ochroną w randze Natura 2000. W zakresie osadnictwa zakłada się rozwój głównie poprzez wypełnianie przestrzeni wewnątrz istniejącej zabudowy miejscowości, względnie w jej sąsiedztwie (dla tej jednostki przewiduje się stagnację, a nawet spadek liczby mieszkańców). W rejonie wsi Kowalewo – w strefie wysoczyznowej, w obszarze pozbawionym walorów środowiskowych - wyznacza się dobrze dostępne tereny inwestycyjne.

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – rolnicza (o umiarkowanej intensywności, w części chronionej w sieci Natura 2000 dostosowanej do specyfiki chronionych siedlisk)
- funkcje uzupełniające – mieszkaniowa, ekologiczna

Jednostka planistyczna 4 - jednostka obejmująca południową część gminy, wykazująca najwyższą przydatność rolniczą gruntów. Prezentuje typowo rolniczy charakter – zarówno pod względem pełnionych funkcji, jak i fizjonomii krajobrazu i morfologii osadnictwa. Wskazywana jest do kontynuacji funkcji rolniczych. Jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się także rozwój turystyki i rekreacji (w części wschodniej).

Skala wyznaczonych terenów rozwojowych jest znacznie mniejsza - zakłada się, że rozwój osadnictwa będzie polegał przede wszystkim na wypełnianiu przestrzeni wewnątrz istniejącej zabudowy miejscowości, względnie w jej sąsiedztwie (dla tej jednostki przewiduje się stagnację, a nawet spadek liczby mieszkańców). Utrzymana będzie funkcja ochronna terenów objętych różnymi formami ochrony. W zasadzie nie przewiduje się zwiększenia powierzchni chronionych, ale w południowej części możliwe jest włączenie części gminy w granice Pałuckiego Parku Krajobrazowego - w przypadku podjęcia decyzji o powołaniu parku, obejmie on tereny chronione obecnie w randze obszaru chronionego krajobrazu, ewentualnie z tylko nieznaczną korektą poszerzającą granice terenu chronionego. Kontynuowana będzie także funkcja rekreacyjna i wypoczynkowa (jej znaczenie będzie niewielkie).

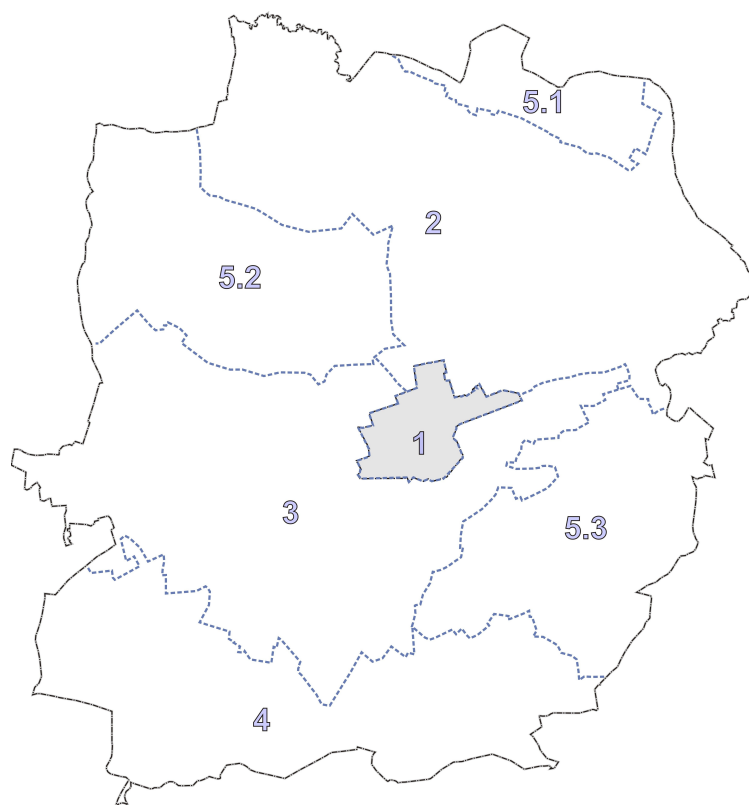
wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – rolnicza (o wysokiej intensywności)
- funkcje uzupełniające – mieszkaniowa, turystyczna, ekologiczna

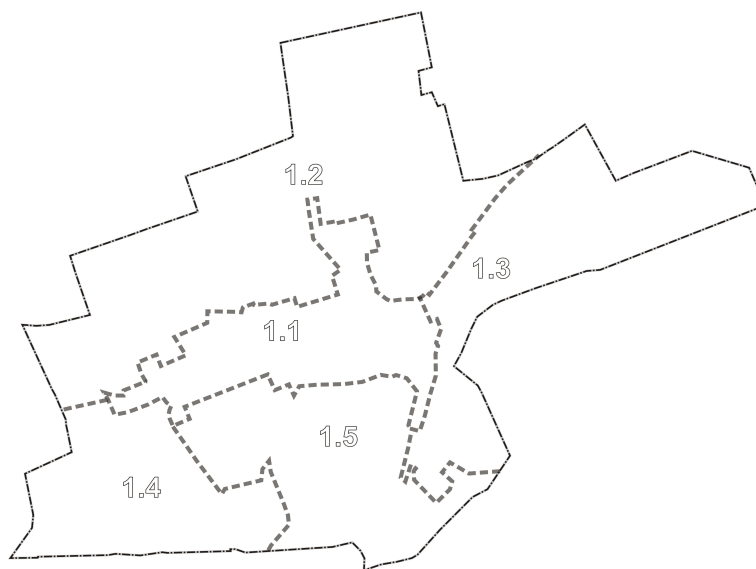
Jednostki planistyczne 5.1, 5.2 oraz 5.3. Dla jednostek 5.1, 5.2 i 5.3 wskazuje się tożsame funkcje i ustala tożsame kierunki i zasady zagospodarowania. Są to jednostki obejmujące duże powierzchniowo i zwarte tereny leśne w północnej, zachodniej i wschodniej części gminy wraz z enklawami śródlęsnymi i sąsiadującymi terenami rolnymi charakteryzującymi się niewielką intensywnością gospodarki rolnej. W granicach jednostek znajduje się także niezbyt liczna zabudowa mieszkaniowa. Wprawdzie są to obszary w zdecydowanej większości nie objęte ochroną, ale należą do obszarów cennych pod względem środowiskowym ze względu na duży potencjał terenów leśnych (tym bardziej, iż mają one kontynuację w gminach sąsiednich; ponadto są istotne także dla kształtowania stanu środowiska w szerszym zapleczu Bydgoszczy – są częścią okalającego Bydgoszcz „zielonego pierścienia” lasów i dużych dolin rzecznych) i priorytetem powinno być zachowanie środowiskowego charakteru oraz wzmacnianie potencjału poszczególnych aspektów środowiska. Uwzględniając ogólny charakter gminy (ale także szerszego sąsiedztwa gminy) – podlegającej silnej antropopresji o charakterze podmiejskim, jednostki te pełnią ważne funkcje środowiskowe i powinny podlegać ochronie przed degradacją.

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – ekologiczna,
- funkcje uzupełniające – rekreacyjna, mieszkaniowa

Rysunek. Podział gminy na jednostki polityki przestrzennej.

Rysunek. Szczegółowy podział miasta na jednostki polityki przestrzennej.

Mieszkańcy gminy

Zakłada się, iż liczba ludności gminy w kolejnych latach będzie się zwiększać - zmiany dotyczyć będą części północnej oraz miasta, podczas gdy w części południowej liczba ludności będzie stagnować lub nawet nieznacznie się zmniejszać. Zajądą ważne zmiany w strukturze wieku. Przede wszystkim rosnąć będzie liczba mieszkańców starszych, co wymaga działań na rzecz rozwoju infrastruktury społecznej ukierunkowanej do tej grupy odbiorców.

Gospodarka

W zakresie pełnionych funkcji należy wskazać na dwudzielną gminę – część północną rozwijać będzie nadal przedsiębiorczość o charakterze podmiejskim (choć ta część nie wykazuje predyspozycji środowiskowych dla rozwoju działalności uciążliwych – przewiduje się tu i dopuszcza rozwój usług oraz nieuciążliwych działalności gospodarczych, które mogą towarzyszyć zabudowie mieszkaniowej), a część południową rolnictwo, które pozostanie tu wiodącą funkcją.

Na potrzeby wielkoprzestrzennego rozwoju przedsiębiorczości wyznacza się niezbyt liczne tereny inwestycyjne – ale dobrze dostępne komunikacyjnie. Powyższe założenie jest podyktowane troską o stan środowiska oraz kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców.

Gmina tylko w części prezentuje sprzyjające warunki rozwoju rolnictwa. Rosnąć będzie znaczenie gminy w obsłudze turystyki i rekreacji, ale działalności te nie staną się istotną gałęzią gospodarki gminy.

Na obszarach wiejskich całej gminy należy dążyć do rozwoju o charakterze wielofunkcyjnym - zróżnicowanym.

Dostępność komunikacyjna

Dostępność zewnętrzna realizowana będzie za pomocą drogi krajowej (docelowo ekspresowej), dróg wojewódzkich i powiatowych. Sieć drogowa jest relatywnie dobrze rozwinięta i zapewnia dobry dostęp do większości miejscowości. Dostępność wewnętrzną należy poprawić poprzez modernizację dróg powiatowych i gminnych. Należy rozwijać komunikację publiczną. Należy dążyć do przywrócenia ruchu i restytucję komunikacji pasażerskiej na linii kolejowej z Bydgoszczy do Kcyni. Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa - dopuszcza się budowę linii kolejowej z Szubina do Żnina.

Infrastruktura techniczna

Rozwój infrastruktury technicznej jest w Studium postrzegany w trzech aspektach:

- jako narzędzie poprawy jakości życia mieszkańców (a więc kreowania gminy jako przestrzeni przyjaznej dla zamieszkania),
- jako narzędzie poprawy atrakcyjności inwestycyjnej (a więc kreowania gminy jako przestrzeni przyjaznej dla inwestowania)
- jako narzędzie ochrony środowiska przed antropopresją, poprzez ograniczanie emisji, oddziaływania, itp. (a więc kreowania gminy jako przestrzeni atrakcyjnej przyrodniczo).

Studium zakłada przede wszystkim dwa kierunki rozwoju infrastruktury technicznej:

- „przestrzenny” - czyli jej rozwój we wszystkich miejscowościach, gdzie jest to społecznie i ekonomicznie uzasadnione,
- „jakościowy” - czyli utrzymanie optymalnej sprawności i stanu technicznego sieci i urządzeń - zapewniających pewność funkcjonowania i zachowanie normatywnych parametrów.

Na terenie gminy dopuszcza się zróżnicowane inwestycje energetyczne w sektorze odnawialnych źródeł energii (jednak z wyłączeniem zawodowej energetyki wiatrowej), przy czym wprowadza się ograniczenia przestrzenne mające na celu minimalizowanie oddziaływań na ludność, środowisko przyrodnicze i krajobraz.

Środowisko przyrodnicze i kulturowe

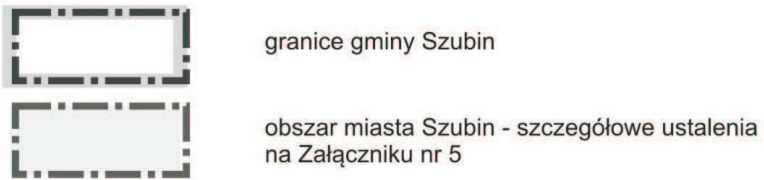
Jednym z nadrzędnych założeń Studium jest zachowanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego oraz kulturowego. Ze względu na panujące w gminie uwarunkowania, szczególnego znaczenia nabierają zagadnienia ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, a także krajobrazu w strefie doliny Gąsawki i Noteci. W gminie znajdują się znaczne powierzchnie gruntów pochodzenia organicznego. Gmina jest objęta w dość dużym stopniu ochroną w sieci Natura 2000. Walory przyrodnicze są postrzegane także jako czynniki poprawy walorów rekreacyjnych gminy.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINA SZUBIN

1 : 25 000

GRANICE OPRACOWANIA

HIERARCHIA SIECI OSADNICZEJ ORAZ OBSŁUGA LUDNOŚCI

- SZUBIN**
- siedziba gminy
- ośrodek obsługi ludności o znaczeniu lokalnym
- ZALESIE**
- ośrodki uzupełniające o znaczeniu lokalnym
- PINSKO**
- pozostałe wsie sołeckie
- Chobielin**
- pozostałe wsie
- granice sołectw

SYSTEM PRZYRODNICZY I ŚRODOWISKO KULTUROWE

NAJWAŻNIEJSZE UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- Wody**
- jeziora
- najważniejsze rzeki na terenie gminy
- tereny lasów
- granice korytarza ekologicznego dolin Noteci i Gąsawki
- o znaczeniu krajowym (ECONET-PL)
- zasięg Głównych Zbiorników Wód Podziemnych
- zasięg obszaru źródłowego
- grunty rolne klas I, II, III
- grunty rolne pochodzenia organicznego
- parki wiejskie i podworskie
- obszar wskazywany przez Państwowy Instytut Geologiczny
- jako potencjalnie zagrożony ruchami osuwistymi
- wymagający szczegółowej weryfikacji
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią
- OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**
- granice Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żółteńskich
- potencjalnie Pałucki Park Krajobrazowy
- tereny użytków ekologicznych
- obszary objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000
- pomniki przyrody (pojedyncze obiekty / grupy / skupiska)

STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

- strefa A
- strefa B
- strefa W

OBSZARY WYSTĘPOWANIA I EKSPLOATACJI SUROWCÓW MINERALNYCH

- zasięg występowania złóż węgla brunatnego
- zasięgi występowania pozostałych surowców
- tereny górnicze

INFRASTRUKTURA INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

- docelowy przebieg drogi S-5
- obwodnica Szubina zrealizowana w docelowym przebiegu drogi S-5
- docelowe węzły na drodze S-5
- droga krajowa nr 5
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- drogi gminne na terenach zabudowy miejscowości
- linia kolejowa i stacje
- droga wodna Noteci
- planowana droga rowerowa i szlaki pieszy Szubin-Złin

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- linia elektroenergetyczna WN 110 kV
- główny punkt zasilania
- istniejące elektrownie wiatrowe
- gazociąg wysokiego ciśnienia
- planowany kolektor wysokiego ciśnienia DN500/DN300
- Koszów-Krasny Krajelski
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia
- gazociąg zasilający średniego ciśnienia
- stacja gazowa wysokiego ciśnienia
- redukcyjno-pomiarowa
- granice aglomeracji kanalizacyjnej
- oczyszczalnia ścieków
- komunalne ujęcia wody
- teren komunalnego składowiska odpadów
- (w trakcie rehabilitacji)

SZLAKI TURYSTYCZNE PIESZE

- szlaki turystyczne piesze

ZAGOSPODAROWANIE POZOSTAŁE

- cmentarze czynne, cmentarze projektowane
- lokalizacja terenów Agencji Nieruchomości Rolnych
- wskazywanych do nabycia przez Gminę Szubin na cele
- realizacji zadań publicznych (szczegółowy wykaz w Załączniku nr 2)
- strefa, w której wysokość zabudowy musi uwzględnić
- ograniczenia wynikające z dokumentacji
- rejestracji lotniska Bydgoszcz-Szwederowo
- TERENY ZAMKNIĘTE - granice terenów zamkniętych stanowią granice
- działek położonych w przebiegu linii kolejowej

PODZIAŁ GMINY NA JEDNOSTKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- granice jednostek
- oznaczenia jednostek

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- tereny objęte miejscowymi planami
- zagospodarowania przestrzennego

KIERUNKI ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej i gospodarczej oraz
- tereny przeznaczone na cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- (rozwiązanie zagospodarowania jako korytarza istniejącej zabudowy miejscowej)
- tereny zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych oraz
- tereny przeznaczone na cele w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- (odpisy istniejącego zagospodarowania i przeznaczenia terenu)
- tereny wykazywane do przekształceń w kierunku rozwoju zabudowy mieszkaniowej
- z usługami towarzyszącymi i z doposażeniem nieuciążliwych działalności gospodarczych
- tereny wykazywane do przekształceń w kierunku rozwoju działalności gospodarczych
- tereny wykazywane do przekształceń w kierunku rozwoju zagospodarowania służącego
- funkcjom rekreacji i wypoczynku
- teren uciążliwosti istniejącej elektrowni wiatrowej - zakaz realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej
- wapienno - w przypadku likwidacji elektrowni dopuszcza się rozwój zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami
- (lub rozwój działalności gospodarczych na całym wskazanym terenie)
- tereny wykazywane do zalesień
- pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji
- oraz charakteru zagospodarowania

ZADANIA PUBLICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM (OKREŚLONE W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA)

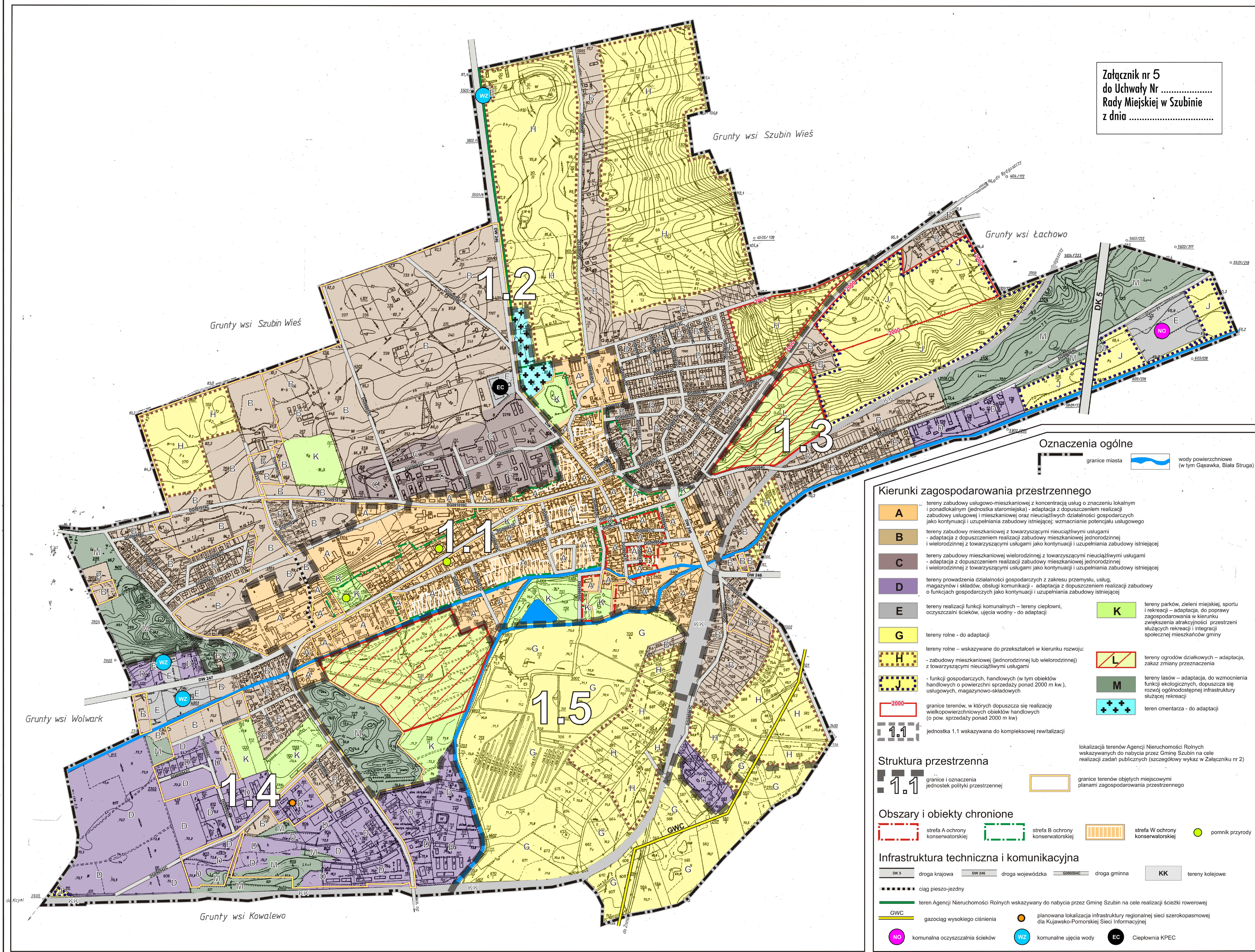
- numer zadania w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa
- Uwagi: Zadanie nr 2 dotyczy wszystkich gruntów rolnych chronionych klas I-III, Zadania nr 39 i 40 dotyczą całego obszaru gminy, Zadania nr 51, 172 i 178 zostały zrealizowane
- Nr zadania - Nazwa zadania
- 2. Ochrona punktów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
- 6. Regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci i Warty (Kanał Kujawski, Kanał Symnia, Symnia Mała, Koryta, Pomorka, Kanał Złotnicki, Działoszyca, Struga Świeża, Lubiesz, Panna Piłkowska, Baczorze, Kanał Gocanowski, Gąsawa, Wielka, Potok Kąkolowski, Struga Spółwieska, Kanał Giechoczek-Bożkowice, Potok Ulickowski, Rawa i Błota Struga)
- 8. Budowa drogi ekspresowej S-5, w tym na terenie gminy Szubin: przebudowa na odcinku Bydgoszcz - Szubin, budowa obwodnicy m. Szubin, przebudowa na odcinku Szubin - Złin, budowa obwodnicy m. Kowalewo
- 39. Opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego
- 40. Realizacja programu zwiększenia leśnictwa i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020
- 42. Utworzenie Skrajnego Parku Krajobrazowego i Państwowego Parku Krajobrazowego
- 47. Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Warty i w dolinie Noteci
- 50. Likwidacja składowisk odpadów stwierdzonych zagrożenia dla środowiska i relikwenty nieczynnych składowisk odpadów, w szczególności w gminach: Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Lubiesz, Oleś, Szubin, Złotnicki, Kujawski, Szubin, Gniezno, Mogilno, Gopina, Lubiesz (bez 50 składowisk)
- 51. Ukladanie wszystkich niezbędnych możliwości niespełniających wymagań ochrony środowiska w gminach: Nakło, Aleksandrów Kujawski, Lubisz, Grudziądz, Lipno, Świekatowo, Tuchola, Kamień Krajeński, Dębowa Łąka, Kowalewo Pomorskie, Golub-Dobrzyń, Rytyń, Szubin, Gąsawa, Dąbrowa Biskupia, Rogowo i Bydź
- 83. Rehabilitacja historycznych ulic ulic urbanistycznych (80 mst i miejscowości)
- 82. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 247
- 114. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 247
- 155. Przebudowa drogi wodnej Kanał Bydgoski - J. Giełba - rz. Warta
- 172. Budowa linii 110kV jako drugostopniowego zasilania GPZ Szubin ze stacji GPZ Paterek
- 178. Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia radej Szubin - Błota Błota DN 150mm

Załącznik nr 4
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Szubinie
z dnia

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTO SZUBIN

1 : 5 000

**ROZSTRZYGNIECIE
O SPOSOBIE ROZPATRZENIA UWAG
złożonych na etapie wyłożenia do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin
(WRAZ Z LISTĄ NIEUWZGLĘDNIONYCH UWAG)**

1. Pan Robert Winkowski, data wpływu uwagi – 24 kwietnia 2015r.

Składający uwagę wnosi o umieszczenie w zapisach studium złoża kruszywa naturalnego „SKÓRZEWO” udokumentowanego na działce nr 67/17 obręb Skórzewo.

Rozpatrzenie uwagi – nieuwzględniona

Dla terenu została wydana decyzja Marszałka Województwa Kujawsko- Pomorskiego nr ŚGV. 7427.9.2015 z dnia 24.03.2015 r., zatwierdzająca dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego, już po uzgodnieniu i zaopiniowaniu przez ustawowo wskazane organy i instytucje.

2. Państwo Iwona i Ryszard Lis, data wpływu uwagi – 7 maja 2015r.

Składający uwagę wnoszą o umieszczenie w zapisach studium złoża kruszywa naturalnego „SMOLNIKI MP” udokumentowanego na części działki nr 520/5 obręb Smolniki.

Rozpatrzenie uwagi – nieuwzględniona

Dla terenu została wydana decyzja Marszałka Województwa Kujawsko- Pomorskiego nr ŚGV. 7427.1.2015 z dnia 4.03.2015 r., zatwierdzająca dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego, już po uzgodnieniu i zaopiniowaniu przez ustawowo wskazane organy i instytucje.

3. Państwo Aleksandra i Bernard Matuszewscy, data wpływu uwagi – 3 czerwca 2015r.

Składający uwagę wnoszą o przeznaczenie działek nr 119/2, 119/9, 119/10, 119/4 i 119/7 w obrębie Mąkoszyn, na działki rolne.

Rozpatrzenie uwagi – nieuwzględniona

Na wskazanym obszarze istnieją podziały geodezyjne, które świadczą o ruchu inwestycyjnym. Wnioskowany obszar jest położony w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania.

4. Kontbud Sp. z o.o., Prezes Zarządu Pan Zbigniew Jasiecki, data wpływu uwagi – 16 czerwca 2015r.

Składający uwagę wnosi o przeznaczenie działek numer od 420/1 do 420/19 położonych w miejscowości Szkocja przy ulicy Pięknej, pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Rozpatrzenie uwagi – nieuwzględniona

Wnioskowany pod zabudowę obszar jest położony poza zasięgiem istniejącej zabudowy w znacznym oddaleniu od osiedli mieszkaniowych i infrastruktury.

5. Pani Helena Klesińska, Pani Magdalena Olszewska, Pan Szymon Klesiński, data wpływu uwagi – 17 czerwca 2015r.

Składający uwagę wnoszą o przeznaczenie działki nr 110/12 położonej w miejscowości Szkocja, pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Rozpatrzenie uwagi – nieuwzględniona

Wnioskowany pod zabudowę obszar położony jest poza zasięgiem istniejącej zabudowy w znacznym oddaleniu od osiedli mieszkaniowych i infrastruktury.

6. P.P.H.U.T. Wojciech Pogorzały, data wpływu uwagi – 26 czerwca 2015r.

Składający uwagę wnosi o uwzględnienie w zapisach studium terenu górniczego położonego na działce nr 149/2 w Dąbrówce Słupskiej.

Rozpatrzenie uwagi – nieuwzględniona

Nie jest to teren zinwentaryzowanego złoża kopaliny w rejestrach Państwowego Instytutu Geologicznego, zatem nie ma podstaw ku temu by umieścić go na rysunku studium.

Przewodniczący Rady

Remigiusz Kasprzak

Uzasadnienie

Rada Miejska w Szubinie w dniu 27 października 2005 r. podjęła uchwałę nr XXX/252/05 z w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szubin. Zmianą studium objęty został cały obszar gminy Szubin w granicach administracyjnych.

Główną ideą przystąpienia do nowego studium była chęć dostosowania jego problematyki do wymogów ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z uwzględnieniem zaistniałych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Szubin.

Zgodnie z zapisami art. 27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmiana studium następuje w takim trybie, w jakim jest ono uchwalany.

W trakcie opracowania projektu nowego studium spełnione zostały wymogi stawiane przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 ze zm.) oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 130, poz. 871), a także rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118, poz. 1233), jak również ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.). Niniejsze studium zostało sporządzone na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 21 października 2010 r. Artykuł 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, pozwala aby do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w stosunku do których podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany studium, a postępowanie nie zostało zakończone do dnia wejścia w życie ustawy (2010 r.), stosować przepisy dotychczasowe. Reasumując, prawodawca dopuścił przeprowadzenie postępowania według zasad obowiązujących na dzień przystąpienia do jego opracowania, w naszym przypadku na dzień 27.10.2005 r.

Burmistrz Szubina powiadomił wszystkie organy uzgadniające i opiniodawcze o przystąpieniu do opracowania studium oraz przygotował niezbędne materiały planistyczno-kartograficzne do prawidłowego sporządzenia dokumentu.

Na długi termin opracowania projektu studium miały wpływ dwa podstawowe czynniki. Pierwszy jest związany z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad, która to skutecznie opóźniała prace projektowe poprzez nieuzgadnianie projektu, uzasadniając to brakiem koncepcji przebiegu trasy S-5 przez teren Gminy Szubin. Drugi powód to zmiany legislacyjne, powodujące konieczność zmiany procedury sporządzania studium, w wyniku których zaistniała potrzeba opracowania prognozy oddziaływania na środowisko zapisów studium i opiniowania dokumentu z nowymi organami.

Projekt studium został poddany uzgodnieniom i opiniom z ustawowo wskazanymi organami, otrzymując wszystkie wymagane prawem pozytywne uzgodnienia i opinie. W dniach od 8.04.2015 r. do 27.05.2015 r. Burmistrz Szubina wyłożył projekt studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do wglądu publicznego, określając formę, miejsce i termin składania uwag do projektu. Na dzień 5.05.2015 r. wyznaczona została dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie studium rozwiązaniami urbanistycznymi. Dodatkowo, zgodnie z art. 11 pkt 11 ww. ustawy, Burmistrz Szubina wyznaczył termin, w którym osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wносить uwagi dotyczące projektu studium. Ostateczny termin przyjmowania uwag zakończył się w dniu 26.06.2015 r.

Do wyłożonego do publicznego wglądu projektu studium w wyżej wymienionym terminie wpłynęło sześć uwag. Natomiast nie została złożona żadna uwaga do prognozy na podstawie przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Złożone uwagi do projektu studium Burmistrz Szubina rozpatrzył poprzez wydanie zarządzenia Nr 0050.1.93.2015 z dnia 16 lipca 2015 r., w sprawie rozpatrzenia uwag złożonych do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin. Przedmiotowym zarządzeniem burmistrz postanowił nie uwzględniać złożonych uwag i skierować projekt studium pod obrady Rady Miejskiej w Szubinie. Rada Miejska podtrzymując stanowisko Burmistrza Szubina w sprawie uwag, poprzez przyjęte

uchwały o ich nieuwzględnieniu, wyraziła wolę przyjęcia przedmiotowej uchwały bez nanoszenia jakichkolwiek zmian.

Celem przedmiotowego studium jest określenie nowej polityki przestrzennej Gminy Szubin, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, które będą wyznaczały kierunki rozwoju gminy Szubin na kolejne kilka lat. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, niemniej jest aktem obligatoryjnym i stanowi merytoryczną podstawę dla sporządzania i uchwalania planów miejscowych.

Procedura sporządzenia studium została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami zawartymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w przepisach odrębnych.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie niniejszej uchwały uważa się za celowe i w pełni uzasadnione.

Przewodniczący Rady

Remigiusz Kasprzak